

Erdészeti és Faipari Híradó

XXVII. évfolyam 1. szám
2017. március

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének Lapja

A tartalomból:

Fókuszban a soproni erdészeti tudásközpontok
Nők az erdészetben – Kaán Károly emlékévé
Új lendületben a szlovákiai kapcsolatok

Értékesítés: +36 30 229 3536; +36 30 241 8261

További ajánlataink: www.lignova.hu

TAEG Zrt.
9400 Sopron, Terv u. 4.

mobil: +36 30 229 3536; +36 30 241 8261

tel.: +36 99 523 472; +36 99 523 486

e-mail: info@lignova.hu www.lignova.hu

Bükk-aratás Zalában

A téli fakitermelés különböző mozzanatait a Zalaerdő Zrt. Zalaegerszegi Erdészete Csácsbozsok területén folyó munkálatoknál készült fotókkal mutatjuk be. Alsónemesapáti 24/A erdőrezsében fokozatos felújítás történik, 4,13 hektáron bontó vágást végeznek. A bükk állományban a „kész” újulát mindenütt látszik. A fakitermelést **Gaál Edmond** vállalkozó végzi munkatársaival. A fotókat **Szakács László** készítette.

Horváth László kerületvezető erdősz megsemléli a kivágandó fát

Pétek László a hajkolás után a fa közepébe beszúr a felrepedés ellen

Horváth László bükk szálát hosszol

Magai Róbert LKT-vel közelíti a bükk szálát

Sasi László hosszol „S” kapcsolót ver a rönk repedésének megakadályozására

A döntés pillanata

Molnár Tamás tűzfát rak a sarangba

Vigyázz, dől a fa!

Bükk szála vonszolása LKT-val

A még fennálló gyönyörű bükkös

A szála darabolása

Szakál István a bükk rönköket rakja

Ebédidő szalonnasütéssel

Szállítás az erdőről

Lesz dolgunk 2017-ben is

A természet törvényei szerint tavasz-köszöntő – évindító számnak szántuk az ErFa Híradó idei első számát. Sőt, a nöket is napjuk közvetlen közelében köszöntöttük volna... Különös tekintettel arra, hogy egy ideje immár az erdészszakma sem idegen számukra. Az erdő és vidéke emancipált terület: Jó munkát, sok sikert hölgyeink!

Aztán Március 15-e után most már Május 1-e az a piros betűs ünnep a naptárban – az új munkaszüneti nap, Nagypéntek és a hagyományos Húsvéton kívül –, amely hivatalos ünnep, s egy szakszervezeti lapban szót érdemel. De hogy milyet – őszintén bevallom –, nem tudom: Éljen? Ne éljen? Egyáltalán: él-e Május 1-je? És ha igen, milyen tartalom társul hozzá? A múltból, a jövőből és főként a mából, milyen üzenet kapcsolható hozzá? A munka vagy a dolgozók, munkások ünnepe?

Ami biztos: a jeles napnak a munkához köze volt, van, lesz. És ugyebár a munkahely megszerzése, megtartása, az erdőben, az erdőkért dolgozók érdekének védelme ma is nagyon aktuális...

Aztán itt van május 10-e, egy csöndes ünnep, a Madarak és fák napja. Immár 110 éve annak, hogy a „természetet védendő, az erkölcsöt nemesítendő” elrendeltetett, hogy ezen a napon, – vagy közelében akár május elsején – elsősorban a „felnövekvő ifjúság” ünnepeljen, emlékezzon, foglal kozzon a természeti környezetével. S lőn!...

Részese volt ennek – de természetesen ennél jóval többet tett a magyar erdőkért – Kaán Károly, akinek születése 150-ik évfordulóját az idén ünnepeljük. Aztán

ne feledjük: az idei Szent László emlékév is. A népét győzelemre segítő nagy király városa, Várad akkortájt az ország közepe, ma a határon túlra esik... Amerre tavaly az OEE vándorgyűlésének zászlaját átvette az idei rendező Kaszó Zrt. vezérigazgatója, Galamb Gábor. S ha már a nagyrendezvényénél tartunk: lesznek sportnapok az idén is. Ha minden igaz Miskolcon, az Északerdő Zrt. vendégeként mérhetik össze tudásukat sportolóink.

Ha nem is ünnepp, ha már túl is vagyunk rajta, – legalábbis ami a hivatalos aktust illeti –, visszakapta régi, patinás nevét a Soproni Egyetem. Hogy azért ennél többről van szó arra bizonyosság lapunk mostani száma, amelyben igyekeztünk számba venni az országcsonkulás, erdővesztés után az erdész(képzés) fővárosává vált Sopron intézményei honnan hová kívánnak eljutni a magyar erdők (ki)szolgálása során. Mert – ahogy eddig, úgy a jövőben is –, közép- és felsőfokon Sopron lesz az a szakmai bázis, amire építeni lehet. Ezért került most fókuszba minden, ami Sopronban az erdőhöz, a magyar erdők ügyét szolgáló oktatáshoz, kutatáshoz, az ezt segítő gazdasági tevékenységhez kapcsolódik.

Nem mellesleg tavaly elfogadta a parlament a vadászati törvényt, amelyből fakadóan a végeken számos bizonytalanságot az idén kell feloldani. Amint az idén újra terítékre kerülő erdőtörvénnyel kapcsolatban is.

De van okunk félni is. Korábbi döntések következményeként 2017-re maradt az erdészeti szakigazgatás végleges(?) átszervezése. Túl azon, hogy a dolgozó munkahelyéért aggódik, korántsem mellesleg erdeink egyetemes érdeke is sérülhet. Ha másért nem, az átszervezésekkel szükségszerűen együtt jár – az újabb és újabb átszervezésig tartó – bizonytalanság miatt.

Márpedig az erdőtől – természetéből adódóan – mi sem áll távolabb, mint a kapkodás, amiből a régen szolgáló kollégák sokat láttak, tapasztaltak. Mint dr. Király Pál, e lap ma is aktív korábbi szerkesztője. Születésének 85-ik évfordulóján köszöntjük Pali bátyánkat! **Nagy László**

Tartalom

Fókuszban:

Sopron, az erdészet fellegrája

A Tanulmányi Erdőgazdaság Zrt. –
Tóth István: Veterán, két
oklevéllel 2

Kiss József általános vezér-
igazgató-helyettes 3

Bánáti László: Oktatással
a természet oldalán 4

Kurucz Ferenc programigazgató 4

Soproni Egyetem – a megújuló tudásközpont

Faragó Sándor rektort kérdeztük 5

Lakatos Ferenc dékán: Nem elég
megtojni a tojást,
kodikódcsolni is kell 7

A faiparos hiányszakma –
állítja Alpár Tibor dékán ... 9

Hoczek László igazgató:
A Rothba könnyebb bekerülni,
mint bennmaradni 10

Több nő az erdészetbe 12

Nők a hazai erdészetben 13

Erdőmérnöknők hazánkban
és a világban 14

A 24. FeHoVa Budapesten 15

2017 – Kaán Károly emlékév I. 16

Új lendületet kap szlovákiai
kapcsolatunk 18

Erdészeti emlékhely
a Vidra-völgyben 19

Töprengések a kampány kapujában 20

Név-visszaadó szenátusi ülés
Sopronban 21

Pápai Gábor szöveggyűjteményéről 22

A 85 éves Király Pál köszöntése 23

Krónika-Hírek 24

A név-visszaadó szenátusi ülés
pillanatképei B3

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ • XXVII. évfolyam 1. szám. • **Kiadja** az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete • 1146 Budapest, Thököly út 58–60. • Tel.: 331-4369 • Fax: 331-9455 • E-mail: 2016efdsz@gmail.com • **Szerkesztőbizottság:** Dudás Péter elnök, dr. Király Pál munkatárs, Nagy László munkatárs, Zétényi Zoltán főszerkesztő • **Címlapfotó:** Zétényi Zoltán – A soproni triumvirátus • **Nyomda:** Agroinform Kft. • Budapest, Angol u. 34. • **Felelős vezető:** Bolyki István ügyvezető igazgató • A lap negyedévenként jelenik meg • Hírlapárusi forgalomba nem kerül • Terjeszti az EFDSZ.

Sopron, az erdészet fellegvára

Sopron és az erdő talán évszázadok óta összeforrt fogalmak. Az erdészettel és a faiparral kapcsolatban minden út Sopronba vezet – állítja Faragó Sándor, az egyetem rektora. De Palkovics László, az Emberi Erőforrások Minisztériumának oktatásért felelős államtitkára is így fogalmazott a névadó ünnepségen: „Az erdészeti és faipari képzést senki más nem kínálja az országban. Ez az unikális jelleg pre-

destinálja az egyetemet a nemzetközi versenyben való részvételre is.”

Az egyetem majd százéves gyökereit is megelőzi a városi erdők szakszerű kezelése, Muck Endre erdőmester 19–20. századi áldásos tevékenysége. Ebben a lapszámunkban az egyetemi változások adták az apropót, hogy a soproni erdészeti tudásközpontokat fölkeressük és a fókuszba állítsuk.

A Tanulmányi Erdőgazdaság Zrt.

Veterán, két oklevéllel – Tóth István szakszervezeti titkár

Tóth István a város másik szélén, a régi soproni ipari negyedben – amit ma már rozsdadozottnak is nevezhetünk – található hatalmas telken elterülő TAEG-telephelyen dolgozik, a „pagoda” becenevű faházban. Legalább is, amikor nem a „terepen” intézi a szállítási ügyeket. Erdészeti és faipari technikus oklevéllel felszerelve „régibútor-rabnak” számít a cégnél, végigküzdötte a cég kalandos történetét.

ErFa Híradó – A legkisebb erdőgazdaság a legkisebb szakszervezeti tagsággal rendelkezik, bár arányaiban ez ugyanannyi, mint másutt.

Tóth István – A központban, a két erdészetenél és a fűrészüzemben összesen vagyunk 110-en, ebből váltakozva 18–20-an szakszervezeti tagok. Itt a fűrészüzemben, ahol a készházak is készülnek, 35-en vagyunk. Sajnos, vagy szerencsére sok a régi, illetve idősebb dolgozó, mert a fiatalabbja jön-megy. Nagy az osztrák elszívó hatás – fűzi hozzá magyarázatul a titkár.

ErFa Hír – Ez nyilván a bérekkel függ össze...

T.I. – Természetesen! Bár olyanok is megfordulnak itt, akiknek alighanem minden munka idegen. De a fiatalabbja – ha jön –, két-három hónap után odébb áll, természetesen jóval nagyobb bérért. Bárhová, de a faiparban is el tud helyezkedni, és minimum háromszor annyiért. Sopronban a kijárás sem probléma. Így aztán

reggelente többen mennek ausztriai munkába, mint helyibe. Ezt a helyzetet munkáltatói, illetve béroladáról nehéz kezelni, különösen a fizikaiak esetében.

ErFa Hír – De térjünk vissza az itteni lehetőségekhez, különösen, hogy megjött a minisztérium idei évre vonatkozó bérfelértékelési elképzelése.

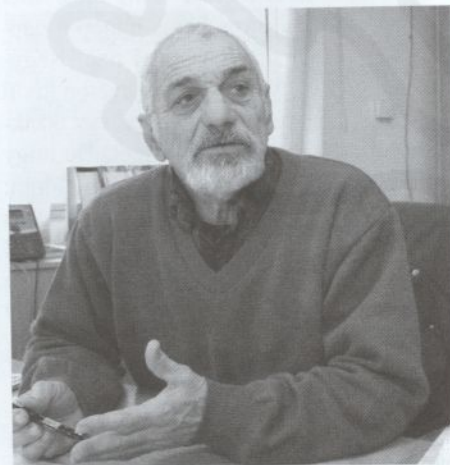
T.I. – Előbb még az Erzsébet utalványok helyébe lépő éves 100 ezer, azaz havi 8300 forintot említtem, ami adózást tekintve kedvezőbb a cégnek. Ezen kívül nálunk is van illetményfa, ami lényegében egy tizenharmadik fizetésnek felel meg. Ezt megkapják és szeretik is az emberek. Ki azért, mert eladja, és jól jön az a 130 valahány ezer forint, ki pedig fűt vele. Nálunk ez mindenkit érint, nincs különbség beosztás, vagy a cégnél töltött idő szerint. A vezetés amit lehet, megad.

ErFa Hír – És a konkrét béremelés?

T.I. – A minimálbér-, illetve a szakmunkás minimálbéremelésből az utóbbi nálunk is jelentett pár embernek havonta 15–20 ezer forintot. Ezen túl úgy tudom, hogy az általános 4,5 százalékos emelésre sor kerül.

ErFa Hír – Közfoglalkoztatottak dolgoznak?

T.I. – Kint az erdészetenél és itt a fűrészüzemben is néha, de ha jellemeznem kell őket, hát azt mondom: nehéz emberek. Nem ők fogják meg a munka nehezebbik végét – summázza véleményét.

ErFa Hír – Mindez az osztrák konkurencia következménye?

T.I. – Általánosítani nem lehet, de eltekinteni sem lehet tőle. Csakhogy a béreket egyrészt megköti a gazdálkodás eredményessége, másrészt meg a már említett központi szabály. Márpedig könnyű lenne belátni, nem ugyanaz a helyzet a Nyírségben meg Sopronban. Még szerencse, hogy a nagy átszervezésekkel kikérült a fizikaiak zöme, ugyanis most arra a munkára és annyiért aligha kapnánk embert.

ErFa Hír – De azért a hagyományos szakszervezetis „juttatásokból” csak maradt valami.

T.I. – Az olyanok, mint a beiskolázási segély, meg kirándulás, nőnap, sportnap természetesen maradt, de ezekben is összefonódik a vállalati és szakszervezeti szerepvállalás.

N.L. – Z.Z.

Kiss József általános vezérigazgató-helyettes: Az oktatás és kutatás támogatása társaságunk kiemelt feladata

Er FA Híradó – A korábbi évek gondjain átvérgődve a legutóbbi évek sikereit jelzi a társaság Pro Silva kitüntetése. Mi volt az indokolás?

Kiss József – Erdőgazdaságunk az elmúlt évtizedek gazdálkodása során megvalósította a tartamos és fenntartható gazdálkodással kapcsolatos követelményeket. A vagyongazdálkodásban lévő erdő területe az elvégzett erdőtelepítések eredményeként nőtt, és gyarapodott az általa kezelt erdők élőfakészlete is. Az erdőállomány fafaj összetétele javult, az őshonos fafajok aránya jelentősen nőtt. Az őshonos fafajok állományainak a felújításában meghatározó a természetes erdőfelújítás eljárásainak az alkalmazása. Az erdőgazdaság a törvényi előírást meghaladóan teljesítette a folyamatos erdőborítást biztosító erdőkezelési módok bevezetésével kapcsolatos kötelezettségét. Erdősítési hátralékkal érintett terület nincs az erdőgazdaságnál. Az eredmények értékét növeli, hogy a kezelt erdőterület jelentős része védelmi rendeltetésű, így a fenti eredményeket a természetvédelem elvárásainak a teljesítése mellett tudtuk elérni. A gazdálkodási feladatokat az erdőgazdaság össze tudta hangolni a soproni oktatási intézményekben folyó oktatási-kutatási tevékenység kiszolgálásával, valamint a gazdálkodás során elért eredményéből jelentős összegeket visszaforgatva országosan is kiemelkedően magas szintre emelte a soproni erdők közjóléti szolgáltatásait.

ErFa Hír – Mit jelent ma a „Tanulmányi” jelző a gyakorlatban?

K. J. – Az alapító okiratban rögzített tevékenységnek a meghatározó része a terepi gyakorlatok megtartásához szükséges feltételek biztosítása, amely a tárgyi feltételek mellett sok esetben személyi közreműködést is igényel. Ennek a munkának az elismeréseként tekintjük, hogy erdőgazdaságunknál jelenleg 4 fő rendelkezik tiszteletbeli docens címmel, akik a gyakorlati feladatok mellett előadásokat is tartanak.

Létrejött a 2006/2017 között működtetett vadászati tankerület, amely feladatainak a teljesítésébe 2017-től a teljes hegyvidéki vadászterületet bevonjuk. A középfokú oktatás számára kialakított erdész tankerületben a gazdálkodási feladatok teljes körét, a fizikai munkától az adminisztrációig a diákok végzik.

ErFa Hír – Van-e együttműködés az egyetemi kutatási programokkal?

K. J. – A feladataink ezen a területen is változatosak. Egyes programokban konzorciumi tagként veszünk részt, és vannak olyanok is ahol csak a területeket és az ott előírt kezelést biztosítjuk a kísérletekhez.

Itt kell megemlítenem azon szomorú tapasztalatomat, hogy a hosszabb távra indított kísérletek jelentős része befejezetlenül végződik.

Ennek okát az anyagiak mellett abban látom, hogy az egyes kísérletek elsősorban személyekhez, és nem intézményhez kötődnek. A személyi érdekltség megszűnésével, legtöbbször nincs, aki folytassa és befejezze azokat.

ErFa Hír – Ki téríti meg ennek a többletköltségeit?

K. J. – Az oktatással kapcsolatos költségeinket nyilvántartjuk, de a fedezetét az erdőgazdálkodás bevételeiből kell biztosítanunk. A tulajdonosi jog gyakorlója ezeket a költségeket elismeri az éves eredményelvárás meghatározása során.

ErFa Hír – Hogy alakul a szűkár?

K. J. – Napjainkban már nem jelentős, de azért időnként felbukkan. A lucfenyő területfoglalása a 90-es évek közepén, második felében bekövetkezett szűkár következményeként jelentősen lecsökkent. A kár felszámolása – a beteg állomány letermelése és a terület újraerdősítése – rendkívüli szakmai feladatot jelentett számunkra. A „néhai” lucosok helyén jelenleg díszlő tölgy-bükk fiatalosok a legékezebb bizonyítékai annak, hogy milyen munkát végeztünk. Természetesen a lucfenyőt sem számítottuk teljesen a területről. A termőhelyileg alkalmas területeken a nemzeti parkkal egyetértésben,

kisebb területeken, elegyként a felújítás során visszahoztuk a területre.

ErFa Hír – A terület 60,5 százaléka védett és naturás. Ebből mi következik?

K. J. – Összességében ez jelentős korlátozást jelent számunkra. A legsúlyosabb terhet a munkák időbeli korlátozása jelenti. A rövidebb időben nagyobb kapacitások szükségesek a munkák elvégzéséhez, nagyobb figyelmet és energiát igényel a szervezés is. A legfőbb gondot mégsem ez, hanem a vállalkozók nyári foglalkoztatása jelenti. A korlátozások miatt néhány hónapra lerövidült munkával a vállalkozók nem tudják az éves megélhetésüket biztosítani. Nem is beszélve a gépeik, és eszközeik utáni törlesztő részletek vagy lízing díjak fedezetéről.

A hazaiaknál még nem jellemző a több lábon állás. Ausztriában a fakitermelő nyáron a mezőgazdaságban, a szőlőben dolgozik, télen pedig megy az erdőre fát vágni. Ehhez megvannak a földjei gépei és eszközei is. Napjainkban nehezíti helyzetünket az osztrák piac munkaerő elszívó hatása is. Összegezve a fentieket a munkaerőkérdés már most is jelentős gondot okoz számunkra, és a helyzet további romlásával kell számolnunk.

ErFa Hír – Az éves növedéknek mintegy 70 százalékát veszik ki. Ez azt jelenti, hogy öregednek az erdők, csökken az értékük.

K. J. – Igen öregednek és a statisztikák az életkor növekedését mutatják. A természetvédők viszont szeretnék még több és még öregebb öreg erdőt, ami bizonyos határon túl a faanyagok minőségének romlását, értékének jelentős csökkenését eredményezi.

ErFa Hír – Ez a természetvédelmi korlátozások miatti veszteség hol jelenik meg?

K. J. – Az állam tulajdonában lévő erdőterületeken a törvényben rögzített természetvédelmi korlátozások miatt kártérítést nem lehet igényelni. Az erdőgazdaságok üzleti terveikben és az éves beszámolóikban a természetvédelmi korlátozások többlet költségeit és a keletkezett károkat bemutatják, amit a tulajdonos az értékelése során figyelembe vesz.

ErFa Hír – A falopásnak idénye van. Mekkora gond ez erre felé?

K. J. – Bizonyos mértékig mindig és mindenhol jelen van, de ez a területünk döntő hányadán nem számottevő. Egyes községek határában vannak problémáink, ott nagyobb figyelemre van szükség.

(Zétényi)

„Oktatással a természet oldalán” – Bánáti László parkerdei és kommunikációs igazgató

ErFa Híradó – Sopron az egyik leglátogatottabb üdülőváros és kiránduló célpont, a mottójuk pedig: Oktatással a természet oldalán.

Bánáti László – Napjainkra a közjóléti feladatok egyenrangúak a gazdasági oldallal. Évek óta rendszeresen fogadjuk az iskolákat és az óvodákat is. Ez évtől kiemelten foglalkozunk a gyerekekkel, erdei iskolai programokban.

ErFa Hír – Milyen közönségkapcsolati célokat tűztek ki?

B. L. – Munkánkat segíti, hogy az önkormányzatokkal, a társszervekkel, civil szervezetekkel, és a magánszemélyekkel nagyon jó a társaság kapcsolata. Célunk ennek megtartása és fejlesztése mellett a természeti és kulturális értékeink minél szélesebb körrel való megismertetése.

ErFa Hír – Megújult a honlapjuk is...

B. L. – Valamennyi információ megtalálható itt az aktuális és tervezett programjainkról, valamint képekkel illusztrálva a már megvalósult eseményeinkről is. Viszszajelzések alapján azt mondhatom, hogy egyre többen tájékozódik erről a felületről. Emellett azért is fontos, mert itt lehet

bejelenteni az észrevételeket, esetleges problémákat.

ErFa Hír – Avasson be egy kissé bővebben a közjóléti tevékenységükbe!

B. L. – A társaság legfontosabb közcélú feladatának tekintett oktatási-kutatói feladatain túlmenően az ország második leglátogatottabb, területegységre vetítve viszont a legfelszereltebb parkerdejével rendelkezik. Évente mintegy egymillió látogató keresi fel.

Kialakításának gondolata Muck Endre erdőmester-erdőgondnok (1851–1925) nevéhez kötődik. Már abban az időben jelzett turista utakat jelöltek ki, kilátók, gloriettek épültek. Az ország első modern parkerdeje 1970-ben jött létre. A legújabb, máig tartó fellendülés 1998-ban, a Soproni Parkerdő közjóléti fejlesztési tervének kidolgozásával vette kezdetét, melynek eredményeként nagyszabású beruházási program indult.

ErFa Hír – Miként alakul a vagyonbiztonság errefelé?

B. L. – Ezen a téren jelentős javulás figyelhető meg, köszönhetően a rendőrséggel és a polgárőrséggel kialakított folyamatos együttműködésnek is. Rendszeresen

ellenőrzik a területeinket, melynek eredményeként lényegesen csökkent a rongálás. Talán érdekes lehet az is, amit a berendezéseink eltűnése ellen találtunk ki. A kijelölt tűzrakó helyeinkhez hétvége előtt rendszeresen felkészített tűzifát szállítunk ki, s azóta szinte teljesen megszűntek az ilyen jellegű károkozások.

ErFa Hír – Milyen a kapcsolatuk a várossal?

B. L. – A városvezetés rendszeresen részt vesz programjainkon. A város tulajdonában lévő erdőterületeket évek óta az erdőgazdaság kezeli. Mindkét fél érdekeit figyelembe véve kezeljük, és fejlesztjük a várost ölelő parkerdőnket. Ennek köszönhetően a Soproni Parkerdő a város idegenforgalmának szerves részét képezi.

(Zétényi-Nagy)

Kurucz Ferenc programigazgató: Kulcsrakész átadást is vállalunk

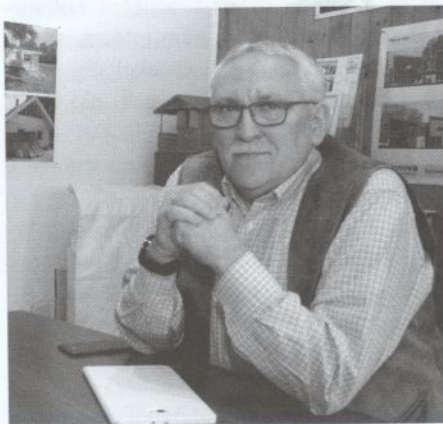
A szakmán kívüliek, illetve a laikusok vagy a külföldiek a fa- vagy késházáikról ismerhetik a TAEG-et. De ma már ez sem teljesen pontos, mert bekerült egy név a köztudatba: a LIGNOVA. Kurucz Ferenc programigazgatót kérdeztük a késházakarierről.

Kurucz Ferenc – A TAEG Zrt a tulajdonosunk. Ehhez tartozik a fafeldolgozó üzem – amelynek a vezetője vagyok –, és ezen belül van több üzletág, így a faházgyártás, illetve a Lignova késházagyártás. Ez ma már egy márkanév, ami mögött ott van a majd húsz éves faházgyártási tapasztalat, és 2005 óta az önálló késház üzletág a vevői elképzeléstől a ház átadásáig.

ErFa Híradó – Vagyis az üzemi gyártástól, a helyszíni szerelésen át, a kulcsra kész átadásig.

K.F. – Valóban, a kulcsra kész készültéti szintet is vállaljuk, de úgynevezett „kivülről kész” házzal is szolgálunk, vagy „csak” szerkezetkészre megépítve, illetve késház elemeket építőipari vállalkozásoknak is értékesítünk igény szerint itthon és külföldön.

ErFa Hír – Épp’ az indulásuk után jött az építkezések visszaesése, a gazdasági krízis...

K.F. – Szerencsére nem azonnal, úgyhogy volt időnk alkalmazkodni, bevezetni a termékünket, azaz referenciát teremteni. De kétségtelenül nem volt könnyű időszak. Ráadásul itthon a devizahitel-válság, illetve az ezzel összefüggő nagyobb árnyú építőipari visszaesés a késház üzletet is visszavetette. De úgy tűnik, az elmúlt években újra fellendülő szakaszba értünk. Ezzel összefüggésben áll, hogy a forgalmazási lehetőségek területén is változás történt, és mostanra már egyre elismertebb a „Lignova késházak” márkanévvel fémjelzett termékünk.

ErFa Hír – Itthon és külföldön egyaránt. De melyik a jobb piac?

K.F. – Ez is, az is. Ausztriában mintha előbb kezdett volna éledni a piac, nálunk viszont javultak az építési feltételek és a csok-kal is magyarázható a fellendülés, úgyhogy folyamatosan javulnak a lehetőségek, annak ellenére, hogy külföldön, éppen az összeszerelés területén, meg kellett küzdenünk a szürkegazdaság árletörő szereplőivel.

ErFa Hír – Ezzel szemben mi jelenthetett többletet?

K.F. – Az, hogy például a paneljeinkből akár 13 méteres is előállítható egy darab-ból, de a panelek bárhol összeépíthetőek egymással, méretük növelhető vagy csökkenthető, nincsenek mérethatárok, gyakorlatilag tetszés szerint minden megépíthető. Méghozzá úgy, hogy a ház a legkorszerűbb követelményeknek is megfelel. Ezek lehetnek technikai, környezetvédelmi, energetikai, esztétikai követelmények...

ErFa Hír – Hogy-hogy panel, de mégsem egyforma...

K.F. – Igen panel, amelyen értsünk előre gyártott falszakaszokat, melyek formában, megjelenésben is változatosak, akár földszintes, emeletes vagy tetőtér-beépítéses házról van szó. Ráadásul mindez gyors, pontos, kiszámítható, időben és pénzben egyaránt.

Z.Z. – N.L.

Soproni Egyetem – a megújuló tudásközpont

Prof. dr. Faragó Sándor rektort kérdeztük

Ez a beszélgetés 2017. február 1-jén zajlott, amikor is újból visszakapta korábbi nevét a soproni Alma Mater: attól a naptól ismét Soproni Egyetem a neve a városban működő négy karnak. Időközben pedig lezajlott a Névadó Szenátusi Ülés is.

ErFa Híradó: Egy idézettel kezdjünk: „Az erdészettel és a faiparral kapcsolatban minden út Sopronba vezet, hiszen a két szak fővárosa Sopron.” Ismerős?

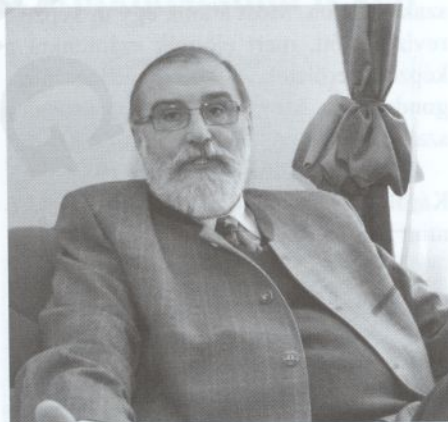
Faragó Sándor: Ismerős, én is szoktam ilyeneket mondani...

ErFa Hír: Pontosan!

F.S.: Ha jól emlékszem akkor ezt az egyik innoLignum megnyitóján mondtam. Ezt így érzem, ám de facto így is van. Ahol a legjobb középfokú iskola és az egyetlen, legjobb felsőfokú intézmény van, itt van a Tanulmányi Erdőgazdaság és ebben a régióban van az ERTI központja. Máshol egyetlen helyen sincs így, ilyen komplexen együtt az oktatás és a szakma.

ErFa Hír: Ezt megerősítette Palkovics László oktatásért felelős államtitkár is, aki azt mondta, hogy az erdészeti és a faipari területen Európa egyik vezető kutatóközpontját működtető egyetemmel alakulhat a Nyugat-magyarországi Egyetem.

F.S.: A Soproni Egyetem koncepciója ezen logika mentén kapcsolódik szervezésen a felsőoktatási koncepcióba. Ez szerepel a Fokozatváltás a felsőoktatásban – középtávú szakpolitikai stratégia című szakanyagban is. Ezt igyekszünk most már a Soproni Egyetem keretei között megvalósítani. Az egykori Erdőmérnöki és a Faipari Mérnöki Karon sok szakkal bővült a képzési paletta, az Erdőmérnöki Karon további négy alapszak, a Simonyi Karon mintegy 8-9 további szak működik. Ugyanakkor a Soproni Egyetem

része a Benedek Elek Pedagógiai Kar és a Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar is. Az erdészeti és faipari képzésben európai mércéhez kell mérnünk magunkat. E téren országos beiskolázásunk és országos feladatellátásunk van. A másik két kar ugyanilyen küldetéssel, de elsősorban a közép-európai, nyugat-dunántúli régió ellátására rendeltetett.

ErFa Hír: Nemzetközi kitekintésben van-e ehhez hasonló tudásközpont, mint amilyen itt Sopronban kiépült?

F.S.: Azt kell mondjam, hogy a szomszédos, egykori szocialista országokban majdnem mindenhol így van. Ez talán a selmeci utóéletből is fakadhat, hisz' közülük jó néhány intézmény onnan eredeztetni magát. Ugyanez a struktúra figyelhető meg Brünmben, nota bene, ott a tanulmányi erdőgazdaság az egyetemhez tartozik, de ugyanez a helyzet Zólyomban, Brassóban, valamint Poznanban és Varşóban is. Németországban a középfokú oktatás és a tanüzem másként működik. Hasonlóképp' Bécsben sincs tanüzem és középiskola. A Zágrábi Egyetem Erdőmérnöki Karának két nagy üzemi erdő- és

vadászterülete van. Az egykori szocialista centralizált irányítás eredményezte, hogy kialakuljanak ezek a hozzárendelt gazdaságok. A német és osztrák magántulajdon ezt nem tette lehetővé.

ErFa Hír: Ez a változás, visszarendezés milyen érzelmeket váltott ki Önben és a kollégákban? Az identitásra gondoltok. Volt egy korábbi hatalmas intézmény széttartó erővel, s maradt egy kisebb, szinte családias egyetem.

F.S.: Mindkettőnek voltak-vannak előnyei és hátrányai is. A nagy egyetem előnye a sokféleség, és az, hogy fénykorában 10 kara volt, ami a hatodik legnagyobb egyetemet jelentette, 14–15 ezer hallgatóval. Ez erőt jelentett. Egyetlen nagy hátránya volt, hogy mindez nem egy, hanem öt városban volt. Ez bonyolultabbá, speciálisabbá tette, hisz' minden városban megjelentek a lokális érdekek. Négy megye, négy külön világ és elképzelés. Később elkezdődött a szűkülő forrásokért a harc. Mindenhol ez okozza az ellentéteket. A válás pedig sehol sem boldog időszak. Utána megkönnyebbül az ember, és én is ezt élem meg most. De azért ez olyan, mint Trianon lehetett. Most egy háromezres egyetem vagyunk, ennek a méretbeli lehetőségeivel.

ErFa Hír: A profilisztítás jót tehet...

F.S.: A profilisztítás nincs értelmezve, ráadásul a két legkisebb kar, amelyek az eredeti egyetemet alkották, mert a pedagógiai kar a legnagyobb, közel ezer hallgatóval, a közgazdasági karon pedig 850 hallgató tanul.

ErFa Hír: Van-e duális képzés?

F.S.: Az erdőmérnök képzésben nincs. A faipari, mechatronikai képzésben van. A duális képzés arról szól, hogy a tanulmányi idő ötven százalékát egy cégnél kell tölteni. Ez arra jó, hogy az adott cégnek szakembert képezzenek. Meglátásom szerint nagyon specializált, és egy másik szakterületen alulképzettnek számít a végzett hallgató. Szerintem a cégek általában nincsenek fölkészülve ilyen szintű képzésre. A szakmunkás- és technikus-képzésben nagyon jó lehet, és az „üzem-mérnök” képzéshez is illik.

ErFa Hír: Nyugvópontra jutottak a PPP-s beruházások kapcsán keletkezett adósságok?

F.S.: Kiváltotta az állam 9 milliárd forintos támogatással. A Soproni Egyetemnek már nincs PPP-s kötelezettsége.

ErFa Hír: A PPP indulásakor nagy lelkesedés fogadta ezt a lehetőséget... Mi okozta a kudarcot?

F.S.: Azt láttuk, hogy milyen állapotban voltak az épületeink, s ha beigérnek egy olyan hitelt, aminek a törlesztése felét az állam vállalja a kifutás húsz éve alatt, annak örültünk és elfogadtuk. Az eredmény látható, az épületeinket följújtottuk, diákhotelek épültek, a pénz nem tűnt el. A szerződés megkötésekor mi egy voltunk a nyolc aláíró közül, s nem mi tárgyaltunk a feltételekről. Elfogadom, hogy rossz volt a konstrukció, de mi ezt akkor nem tudhattuk. Akkor az egyetemnek 15 milliárdos volt a felsőoktatást támogató költségvetése, később már csak 10, ma pedig három. Az állam pedig az 50 százalékos, rá eső törlesztőrészt 40-re csökkentette. Most tehát föllélegezhetünk.

ErFa Hír: Ilyen előzmények után várható-e újabb beruházás?

F.S.: Most a matematika, az erdőrendezés épülete, és a volt kohászati, ma faipari épület felújítása kezdődik meg. Nem odázható el sokáig a könyvtár fejlesztése sem.

ErFa Hír: Ez mit jelent?

F.S.: Az épület bővítését, mert már nem tudják hova tenni a könyveket.

ErFa Hír: A két nem „klasszikus” karon milyen fejlesztések, kutatások zajlanak, indulnak-e új szakok, irányok?

F.S.: A pedagógiai karral a kapcsolat korábbi eredetű – mosolyodik el a rektor –, hiszen „személyes”, sokszor házassági kapcsolatok alakultak a két intézmény hallgatói között. 2000-ben csatlakozott az 1874-ben alapított Benedek Elek Pedagógiai Főiskola az egyetemhez. A fő irány, az óvodapedagógus képzés megmaradt, de a bölcsődés korúak gondozóinak képzése is folyik, továbbá szociális szakemberképzést is folytatnak, és a pedagógiai háttérükkel a szakmai tanárképzést is koordinálják. A kar szakterületén a második legjobb az országban. Hamarosan kisgyermek nevelő képzési központot alapítunk Tatán.

A közgazdasági képzés 1995-ben indult Csath Magdolnával, majd Gidai Erzsébet alapító dékánnal folytatódott. Ez a kar volt létszámában a legprogresszívebben fejlődő egészen addig, amíg a gazdasági képzésben részt vevő hallgatók állami támogatása meg nem szűnt. A korábbi kétezres létszám csökkenését sikerült megállítani. A kar az összehasonlításokban megállja a helyét. Kevesebb hallgatóval, sok minősített oktatóval minőségi képzés folyik, ami

előkelő, negyedik helyet biztosít a ranglistán (27 képzési hely közül) a karnak. Itt a professzorok is tanítanak. De ez minden karon így van, magam is tanítok heti tíz órában. A Lámfalussy Karon a jövőben a továbbképzések szélesítésével igyekszünk még nagyobb hírnevet szerezni.

ErFa Hír: Ezzel a karral az erdészeknek van kooperációjuk?

F.S.: Minden közgazdasági tárgyat ők oktatnak az Erdőmérnöki, de a Simonyi Karon is.

ErFa Hír: Mennyiben változnak és újulnak meg az oktatott tárgyak az erdész-képzésben a gyakorlat igényének megfelelően?

F.S.: Gyakorlatilag mindennapos, élő a kapcsolat a szakmával valamennyi szakterületen. Most állunk egy új képzési revízió előtt, mert előírták számunkra a képzési területek, a kreditrendszer újragondolását. Minderről természetesen a szakma véleményét is megkérdezzük.

ErFa Hír: Annak idején Mészáros Károly úgy emlegette az Alma Matert, mint zöld egyetemet...

F.S.: Ez volt az egyetem küldetésnyilatkozatában deklarálva, onnan idézett. Ez két dologra utalhat. A Szegedi és Kaposvári Egyetemen ez azt jelenti, hogy energetikai szempontból megfelelnek bizonyos standardoknak. A mi esetünkben ez az oktatás „színét” jelenti: fenntartható erdő- és vadgazdálkodást, faipart, természet- és környezetvédelmet, ökológia, és a pedagógiai karon környezet- és erdőpedagógiát.

ErFa Hír: Milyen területeken vannak az oktatóknak és a diákoknak nemzetközi kapcsolataik?

F.S.: Nagyon széles körű, több százra tehető a nemzetközi kapcsolatok száma. A Selmecről eredeztethető kapcsolatokon túl Kanadától és Angliától Oroszorszáig, Kínától Portugáliáig sok egyetemmel és kutatóintézettel van kiváló kutatási kapcsolatunk. Ha biztosított a kutatás anyagi háttere, akkor a fogadókészséggel sehol sincs gond. Vannak olyan európai uniós pályázati lehetőségek, amelyek az oktatók és a hallgatók mobilitását egyaránt támogatják. A hallgatók számára nagy lehetőség az Erasmus és a Ceepus rendszer, amelyben az oktatók is részt vehetnek.

ErFa Hír: Szinte napi hír, hogy a végzősök nem tudják a diplomát megszerezni a nyelvvizsga hiánya miatt. E téren mi a helyzet?

F.S.: Az országos adatokhoz hasonlóan nálunk is 25-30 százalék azok aránya,

akik nem jutnak rögtön diplomához. Az erdőmérnöki karra emelt szintű érettségivel lehet csak jelentkezni. Az elsősők közül sokuknak már megvan a nyelvvizsgája. Én már a jogszabály születésekor is azt az álláspontot képviseltem, hogy ez a kérdés kissé túl van dimenzionálva.

ErFa Hír: Vannak külföldi hallgatók?

F.S.: Igen, vannak, de ennek az szab „korlátot”, hogy külföldiek csak költségtérítéssel képzésben vehetnek részt. A szomszédban, Bécsben a Bodenkultur-on nincs tandíj. Vannak hazai egyetemek, ahol szintén megoldott a külföldiek oktatása. Az orvosi karokra azért jönnek sokan pl. Németországból, mert ott numerus clausus van, csak meghatározott számú hallgatót vesznek föl. A magyar képzések pedig erősek.

ErFa Hír: Tart-e még az apróvad projekt?

F.S.: A Vadgazdálkodási és Gerinces Állattani Intézetnek két szakmai egysége van, a nagyvadas és az apróvadas. Ezeknek több projektje működik. Azon dolgozunk, hogy eredményeink átadhatóak legyenek a gyakorlat számára. Ezt az elmúlt időszakban sikerült is megvalósítani.

ErFa Hír: Hogy alakul a beiskolázás az egyetem egészét tekintve? Hol vannak gondok, netán túljelentkezés?

F.S.: A Benedek és a Lámfalussy Karra sokan jelentkeznek. A szakmai, műszaki karokon vannak gondok. Ezt én a felvételi tárgyakkal magyarázom: matematika, fizika, kémia, biológia. A gépészmérnöki szakra is hasonló a felvételi követelmény és a gépészek kezdő fizetése legalább kétszerese a kezdő erdő- vagy faipari mérnökének (ezért nem mennek matematika vagy fizika tanárnak sem). Ez még akkor is így van, hogy ha pl. az erdészeti ágazatban számos természetbeni juttatás is létezik. Ez a piac hatása, vagyis a gazdaságban béremelési kényszer van!

ErFa Hír: Van-e szerepe e téren az elmúlt évek, évtizedek kívülről jövő erdészeti imázsrombolásának?

F.S.: Ennek az imázsrombolásnak valóban szenvedő alanya az egész erdészeti ágazat. Ugyanakkor az Országos Erdészeti Egyesület, az erdészeti részvénytársaságok és a magánerdőgazdálkodók komoly energiát fektetnek a szakma presztízsének javításába. Soha így nem mutatták még be a szakmát a médiumokban.

ErFa Hír: Az utóbbi években...

F.S.: Igen. Ám bizonyos hírek sajátos megfogalmazásban nagyon visszavethetik a jó hírünket. Lásd a különböző

vizsgálatokat: ÁSZ, KEHI. Arról nem is beszélve, hogy nem mindig szakszerűek ezek a vizsgálatok. A megállapításokban jó volna, ha a „szak” is érvényesülne, nem csak a „vélemény”! Jó volna, ha a kettő találkozna.

ErFa Hír: A gyakorlatban tapasztalható erdész-természetvédő konfliktusok beszűrődnek az egyetemre?

F.S.: Nem érzékelek ilyet. A kinti életben is kissé eltúlzottnak tartom ezt. Itt ugyanattól a tanártól tanulnak az erdészek, a természetvédők és a vadászok is. Ha kimennek a gyakorlatba, kénytelenek betagozódni az ottani vitákba, ellentétekbe.

ErFa Hír: A társaságok szerint húsba vágó ellentétek vannak...

F.S.: De szakmai barátságban vannak!

ErFa Hír: Márciusban megáll az élet az erdőben...

F.S.: Hát, ez egy ilyen világ. Tudomásul kell venni, hogy vannak természeti és vannak gazdasági érdekek. A mi imázsunknak ez a legvitatottabb része, hogy a társadalom nem a gazdálkodást részesíti előnyben, vannak más szempontok is. Azt elfogadják, hogy van fa, de attól teljesen elvonatkoztatnak, hogy azt ki is kell vágni. Ugyanúgy, mint a vadnál: azt le kell előbb löni? Hihető, hogy celofánban terem a vadhús? El

kell fogadni, hogy ezek a dolgok ma már másként vannak, mint ötven évvel ezelőtt. Nekünk kell alkalmazkodnunk a társadalmi elvárásokhoz, ha ki akarjuk vívni a társadalom elismerését! Ezt azért már nagyjából értjük...

ErFa Hír: Milyen jövőt szeretne a Soproni Egyetemnek?

F.S.: A hagyományokhoz hű oktatói kart és befogadó hallgatókat, mélységes, elkötelezett szakmaiságot, minőséget minden tekintetben, hogy valóban folytonosan „megújuló tudásközpont” legyünk, s így tekintsenek ránk itthon és a nagyvilágban egyaránt.

Zétényi Zoltán – Nagy László

Nem elég megtojni a tojást, kotkodácsolni is kell

Prof. dr. Lakatos Ferenc, az Erdőmérnöki Kar dékánja elmondta az Erdészeti és Faipari Híradónak, hogy várakozással tekint az egyetemen zajló változások elé.

ErFa Híradó: Az jó hírek számít, hogy kiváltotta az állam a PPP-s tartozásokat?

Lakatos Ferenc: Az feltétlenül jó hír. Egy kisebb egyetemnek lehet előnye és hátránya is. Hátrány lehet, hogy kisebb a súlya a pályázatoknál, ahol a hallgatói létszám szerint kategorizálnak. Másrészt viszont egy kisebb egyetemet sokkal könnyebb irányítani, igazgatni, mint egy hálózatos szervezetet, amely fizikailag sincs egy helyen. A Bolognai rendszer bevezetésével mindenki kereste a helyét, mert az addig bevált struktúrák fölbomlottak. A nagy egyetemen minden kar másként „szocializálódott”, túlságosan sokfélék voltunk.

ErFa Hír: A közelmúltban volt a diplomaátadás. Milyen adatok jellemzik az eseményt?

L.F.: Az elmúlt nyáron 40, most négy, azaz összesen 44 erdőmérnök végzett. Ez körülbelül az a létszám, amennyi szakemberre szüksége van évente a szakmának. Az erdőmérnökök elhelyezkedése terén jelenleg kereslet figyelhető meg. Végzettjeink tehát jó helyzetben vannak, szemben a néhány évvel ezelőttivel. Egyébként cégenként változik a személyzeti politika. Az utóbbi öt évben 40 és 65 között alakult a végzetek száma.

ErFa Hír: Mitől függ a beiskolázható hallgatók keretszáma?

L.F.: Van egy államilag finanszírozható keretszám, ami hatvan főt jelent.

Ezen felül húsz költségtérítési hallgatót vehetünk föl. Amennyiben az államilag finanszírozottak közül valaki lemorzsolódik, akkor a költségtérítési áttérhet a helyére.

ErFa Hír: Az áttérés a tanulmányi eredmény alapján történik?

L.F.: Igen. Teljesíteni kell egy bizonyos szintet. De az utóbbi időszakban költségtérítésre nem nagyon jelentkeztek.

ErFa Hír: Mennyibe kerül?

L.F.: 250 ezer forint félévenként. A tendenciát tekintve csökken a jelentkezők száma. E mögött nyilván demográfiai tényezők is rejlenek. A jelentkezők számának csökkenését a szakma nem éppen növekvő presztízse is befolyásolhatja. Másrészt az ötéves képzést átlagosan hat és fél év alatt fejezik be.

ErFa Hír: Ez azért még nem a Dzseki bácsi „szintje”.

L.F.: Messze nem, de minden évben van egy-egy csúcstartó, aki tíz-tizenkét év alatt végez. Az állam hat évig finanszíroz, aki ennél tovább jár, annak fizetnie kell,

tehát általában egy-egy évig dolgoznak, majd tanulnak. Az évfolyamok mintegy 40 százaléka végez a mintatanterv szerint, vagyis öt év alatt.

ErFa Hír: Nem rég' volt a Nők Napja. Mekkora a hölgyek aránya?

L.F.: 10–12 százalék. Az erdőmérnökök között kissé emelkedett. Tehát azt az arányt mi is tartjuk, mint a parlamenti képviselők – mosolyodik el a dékán. – A természet- és a környezetvédőknél ennél jóval nagyobb az arányuk, esetenként 60–70 százalék is lehet.

ErFa Hír: Nézzük a hétféléves szakokat!

L.F.: A vadgazdamérnök alapképzésen többnyire megelégednek az alapképzéssel. Nem feledhetjük, hogy környezet-, természetvédelmi és vadgazdamérnök képzés még 6–8 más intézményben is folyik.

ErFa Hír: Összegezve: a beiskolázási nehézségek okait miben látja?

L.F.: Két fő okot látok. Az egyik a magyar felsőoktatás diverzifikációjában keresendő. Erre egy kollégánk azt szokta mondani, hogy ha húsz évvel ezelőtt egy fiatal „zöld” érdeklődésű volt, akkor eljött erdőmérnöknek, agrármérnöknek, esetleg állatorvosnak jelentkezett. Ha manapság valaki ilyen beállítottságú, akkor nagyon sok képzés között választhat: az erdész- és agrárpályán kívül mehet természet- és környezetmérnöknek, vadgazdának is. Ráadásul az erdészképzés ötéves. A másik ok talán az, hogy az erdőmérnöki szakma veszített a vonzerejéből. Akik évtizedekkel ezelőtt végeztek, jogosítványt szereztek arra, hogy utat, vasutat, házat tervezzenek, geodéziai méréseket végezzenek. Azóta a műszaki vonal erőssége csökkent. Ráadásul egy középiskolás nem tudja eldönteni, hogy ő mondjuk

erdőtervező akar-e lenni. Az erdészdi-nasztikiában felnővők persze más helyzet-ben vannak.

ErFa Hír: Az, hogy keveset tudnak a szakmáról, a mi hibánk is...

L.F.: Igen, de az utóbbi időben egy kicsit változott ez. További tényező, hogy a bekerülő hallgatók mintegy harmada szakközépiskolából jön. Hat évvel ezelőtt, az osztatlan képzés visszaállításakor be kellett vezetnünk az emelt szintű érettségit. Az alaptárgyakból ezt nehezen vették a szakközepesek, de idén már tehetnek ilyet szaktárgyból is.

ErFa Hír: Mi a funkciója, haszna a nyílt napnak, az állásbörzéknek?

L.F.: Nyílt napot eddig csak évente egyet tartottunk, de lehet, hogy többet kellene. Idén annyian voltak az érdeklődők, hogy alig fértünk el a szenátusi teremben. Ez reményekre adhat okot. Ezen túlmenően a szakközépiskolákba elmegyünk, mintegy toborzó körútra. Az állásbörzék hasznosak, sőt, idén konferencia jellegűvé szeretnénk bővíteni.

ErFa Hír: A szakma presztízsének alakulásáról mi a véleménye?

L.F.: Ebben szerepe van az erdészhabitusnak is.

ErFa Hír: Visszahúzódo...

L.F.: Pontosan. Tehát nem elég meg-tolni a tojást, kotkodácsolni is kell. A zöl-dek ebben sokkal jobbak. Kevesebb tojásra több kotkodácsolás jut. Az utóbbi két-három évben e téren nálunk is jelen-tős változások történtek, de mire ennek a hozadéka beérik, addig még lesz egy kis csúszás. Most már tömegeket sikerül kicsábítani az erdőbe nekünk is.

ErFa Hír: Talán beérett az erdei isko-láztatás eredménye is. De nem feledkez-hetünk meg a minisztériumban lezajlott kommunikációs paradigmaváltásról sem.

L.F.: Azóta a sajtó is megváltozott, míg korábban a nyomtatott sajtó uralta a médiát, ma már az elektronikus.

ErFa Hír: Milyen a kollégiumi ellá-tottság?

L.F.: Aki kér, annak jut hely. Ez fon-tos abból a szempontból, hogy Sopron földrajzilag nem a legoptimálisabb helyen fekszik.

ErFa Hír: Milyenek a kar nemzetközi kapcsolatai?

L.F.: A visegrádi országokhoz tarto-zókkal, valamint Brassóval, Zágrábbal és a német egyetemekkel a legjobb. Nem régen jártak itt a lengyelek, akiket az érde-kelt, hogy milyen tapasztalataink vannak a Bolognai rendszerből való visszalépésről,

mert ők is szeretnék kivezetni ebből az ő képzésüket. A rendszerváltozás nagy hozadéka, hogy kinyíltak a határok az oktatás terén is, akinek van ambíciója és beszél nyelvet, az szinte bárhova eljuthat tanulni.

ErFa Hír: Milyen fontosabb kutató-sok folynak? Hogy áll a tanárok minősí-tési aránya?

L.F.: A minősítettség kimagasló. Jelenleg legalább négy olyan kollégám van, akinek kész a kutatási anyaga az aka-démiai doktori szint eléréséhez, de nincs idejük rá, a sok adminisztratív teendő és a „pénzfelhajtás” miatt.

ErFa Hír: Ilyen szinten is szorít a megélhetési kényszer. Hogy alakul a kar költségvetése?

L.F.: A költségek 40 százalékát bizto-sítja az állam, a többit nekünk kell előte-remteni. A pályázati pénzek fölött viszont a központ rendelkezik.

ErFa Hír: Milyen új tudásanyag került be a képzésbe az utóbbi időben?

L.F.: A hármas képzési irányt – műszaki, ökológiai, gazdasági – igyek-szünk megtartani. Van ami – például az építéstan – már kiesett, de az útépités és a geodézia megmaradt. Ezért nem értem, hogy egy erdőmérnök miért ne kaphatna felelős tervezői jogosítványt bizonyos gyakorlati idő után. De más vonatkozás-ban is szorítanak bennünket: jelenleg az oktatási törvény az ún. kontakt-órák – előadások, gyakorlatok – számát 300-ban maximálja, de csökkenthető 30 százalékkal. A végrehajtást az egyetemi felsőveze-tők döntenek el. Most akkor mely tanárok, tárgyak óráit, gyakorlatait vegyük el? Ez szorosan összefügg a finanszírozással, illetve a tudományos munkára fordítható idővel. Többek között a geoinformatika, távérzékelés, GPS tekinthető új témák-nak. És folyamatosan változik a gazdálko-dási oldalon a jogi környezet. Jó hír, hogy földmérő-földrendező szakot szeretnénk indítani új szakként, amennyiben legalább tíz jelentkező lesz. Nem vagyok túl opti-mista, de bízunk benne.

ErFa Hír: Milyen lesz az új minta-tan-terv a karon?

L.F.: Az egyetem vezetésétől meg-kaptuk az előzetes iránymutatást, hogy jelentős százalékkal kell csökkentenünk a tananyagot.

ErFa Hír: A kommunikáció és ennek a készséggondozása hol tart?

L.F.: Vannak ilyen képzéseink. Éppen a minap egyeztettünk a mintatantervvel kapcsolatban, és ott tárgyaltuk a vezetői

készség oktatásának szükségességét, a kommunikációt, az információ- és pályá-zatkezelést.

ErFa Hír: A sokat emlegetett éghaj-latváltozás?

L.F.: Ilyen új tárgyat nem tervezünk, de megjelenik az erdőművelésben, az erdészeti genetikában, a szaporítóanyag-termelésben, az erdészeti politikában, az erdőrendezésben.

ErFa Hír: Az erdőtörvény-módosítás-sal kapcsolatos ismeretek miként kerül-nek át a tananyagba?

L.F.: Az erdészeti politikán belül rendszeresen tartanak előadásokat a minisztérium vezető munkatársai, és a gyakorlatból is vannak rendszeresen visz-szatérő előadók.

ErFa Hír: A nagygyakorlatok, tanul-mányutak beleférnek a büdzsébe?

L.F.: Van három tanulmányút, és három nyári gyakorlat. Elég nehéz ezek-nek az anyagi fedezetét előteremteni.

ErFa Hír: Milyen a kapcsolat a társa-ságokkal, a „felhasználókkal”?

L.F.: A legfontosabb kapcsolatunk a TAEG. Korábban, az innovációs járulék idejében közvetlen kapcsolat volt egy-egy témában. Akkor megkerestek gyakorlati gondokkal, mi pedig igyekeztünk megoldást találni, és másnap már beépítettük az előadásunkba. Ilyen már nincs. A mostani pályázati kapcsolatok más jellegűek, sze-mélytelenek. Kivételek most is vannak, például a cserebogárcárok a SEFAG-nál. Reménykedünk, hogy lesznek olyan pályázatok, amelyekben az oktató-kutató fél és a gazdálkodó együtt indulhat.

ErFa Hír: A selmeci hagyományok része a balekképzés és -vizsga. E téren a más gólyatáborokban történt túlkapásokat hogy lehet elkerülni?

L.F.: A pedagógia karon kívül a másik három kar követi a hagyományokat. Nálunk is előfordulnak gondok, mert nehéz a firmákkal megértetni, hogy ez nem gólyatábor, hanem balekképzés. Nem lehet cél a másik megalázása. A dolog másik oldala, hogy korábban szinte min-denki megkeresztelkedett, ma 20–25 százalékuk nem. Ez jelzés, hogy nincs minden rendben. Ezért minden évben, itt a dékániban elmondjuk nekik részletesen, hogy mit lehet, mit nem. A kötelező ivás és az önértékelés való megsértés például nem fér bele. A balekkeresztelő vadhaj-tásait újra meg újra nyesegetnünk kell. Régen az Ifjúsági Kör ezeket a gondokat tanári beavatkozás nélkül megoldotta.

Zétényi Zoltán – Nagy László

Dr. Alpár Tibor: A faiparos hiányszakma

A Simonyi Károly Műszaki, Faanyag-tudományi és Művészeti Kar dékánjával beszélgettünk a kar korábbi dékánjainak portréi alatt.

ErFa Híradó: Először azt a helyzetet járjuk körül, ami az egyetem csontosulásából adódó új státusából következik! Milyen változást jelent ez a Simonyi Károly Karra nézve?

Alpár Tibor: Mi örülünk ennek a változásnak. Ez egy rossz házasság volt, amit fel kellett adni, és le kell vonni a megfelelő tanulságokat. Ez a mostani egy sokkal tisztább állapot, világosabb helyzetet biztosít. Egy-egy külső konkurenciával korrektebben lehet szembe nézni, mint a belsővel. Természetesen a leváló karoknál létrehozandó, a soproniakkal párhuzamos szakok befolyásolják a mi felvételi eljárásaink sikerét, hiszen nincs több potenciális hallgató, ugyanazt a „tortát” szeleteli tovább az új szombathelyi képzőhely. Ez egyik intézménynek sem lesz jó.

ErFa Hír: A „kimeneti oldal”, a végzősök elhelyezkedése hogy alakul?

A.T.: Akkor szakemberhiány van, hogy bármennyien el tudnak helyezkedni.

ErFa Hír: Ez a faiparra is vonatkozik?

A.T.: Hogyne. A faiparos hiányszakma. Mind a középfokú, mind a felsőfokú szakemberekből két-háromszoros igény van a hazai munkaerőpiacon. Sok hallgatónk az utolsó félévet már munka mellett végzi, mert már alkalmazzák a cégek.

ErFa Hír: Annak ellenére, hogy a FATÁJ vállalkozás-számlálója csak megszűnő cégekről tudósít...

A.T.: Erősödik a faipar, hatalmas bővülés figyelhető meg már harmadik éve. Ez látszik az állásbörzéken is, hisz több cég jön el hozzánk, mint ahány végzős hallgatónk van.

ErFa Hír: Milyen cégek ezek?

A.T.: A teljes spektrumot képviselik az elsődleges faipartól kezdve a bútorgyártókon át egészen a kereskedőig bezárólag. Van számos erős hazai vállalkozás, amelyek sikereit, jó példáit be kell mutatni.

ErFa Hír: Hány hallgató van a karon?

A.T.: Az elmúlt években 600 főre állt be a létszám, akikért komoly erőfeszítéseket kell tennünk.

ErFa Hír: Ezek szerint itt is vannak beiskolázási gondok...

A.T.: Mindenütt vannak. Ennek demográfiai oka is van, másrészt sem az erdész,

sem a faipari szakma nem „divatos”. Sikert viszont elérünk, hogy visszaállították a szakközépiskolákban az érettségi tárgyak közé a faipari ismereteket. Létrehoztunk egy bázisiskolai hálózatot 19 partnerintézménnyel. Közülük 11 faipari, a többi informatikai, mechatronikai és művészeti iskola.

ErFa Hír: Mit jelent ez a kapcsolat?

A.T.: Rendszeresen tartunk konzultációkat, beiskolázási rendezvényeket, szakmai napokat. Az iparkamarával együttműködve jönnek hozzánk már általános iskolások is a Ligneumba, hogy felkeltsük az érdeklődésüket a faipari, mérnöki életpálya iránt. Ezen túlmenően számos szakon versenyeket is szervezünk. A legrégebbi az informatikusok országos versenye, az Infósok viadala. A bázisiskoláinknak meghívásos asztalos versenyt rendezünk. Végül a robotikában is tartunk versenyt Robot Race néven. Újabb szervezünk mérnöktábort is középiskolásoknak nyáron.

ErFa Hír: Napirenden van a duális képzés. Van ehhez elegendő magas színvonalat képviselő munkáltató?

A.T.: Vegyes a kép. Két szakunkon harminc partnerünk van. A faipar nagyon széleskörű, kezdve a parkettagyártástól az ajtó-ablakgyártáson át a gépkereskedőig. Országsszerte nagyon sok cég kapcsolódik be a képzésbe, a Vértesi Erdő faipari üzemétől a FALCO-n és az IKEA-n át a Deruláig, hogy csak néhányat említsék.

ErFa Hír: A cégek hogy fogadták ezt a képzési formát?

A.T.: Kifejezetten kérték. Kevés a szakember, és nagy lehetősége ennek a képzési formának, hogy magukhoz tudják kötni a fiatalokat, és ki tudják nevelni a tehetséges műszakiakat.

ErFa Hír: Gyakorlatra hova küldik a hallgatókat?

A.T.: Az ország minden részébe. Mintegy száz céggel van szakmai gyakorlati szerződésünk. Ennek keretében legalább hat hetet kell eltölteniük a hallgatónak egy cégnél, de a legtöbben minden nyári szünetben elmennek valamilyen vállalatához.

ErFa Hír: A közeli Ausztriában sok helyütt ingyenes a képzés. Ez jelent konkurenciát?

A.T.: Informatika, mechatronika szakon ez érződik, mert a környékről rengetegen járnak Ausztriába tanulni. A faipari alap- és mesterképzést kínáljuk angolul is, de ezt a magyar állam nem finanszírozza, vagyis önköltséges. Európa nagy részében ingyen tanulhatnak a világ bármely szegletéből érkező hallgatók, ezért itt piaci hátrányunk van.

ErFa Hír: Van a határon túl is hasonló képzés?

A.T.: Ilyen széleskörű ritka, általában faanyag-tudományi képzések, illetve főiskolai szintű technológusképzések vannak. A többi hazai egyetem külföldön alkalmaz toborzókat, illetve hirdetik idegen nyelvű képzéseiket, de ezt mi eddig nem engedhettük meg magunknak.

ErFa Hír: A faipari képzés milyen „drága”?

A.T.: Komoly eszköz- és anyagigényünk van, mivel gyakorlatorientált a képzés. Fenn kell tartani a tanüzemet és a különböző laboratóriumokat, amelyek a gyakorlati képzés alapjait jelentik.

ErFa Hír: Mennyire jár a kar a gyakorlat előtt műszaki újdonságok terén?

A.T.: Naprakészek vagyunk részben a tanüzemünk, laboratóriumaink hátterével és a cégek segítségével. Egyre több területen vonunk be a képzésbe ipari szakembereket, akik gyakorlati ismereteket tudnak átadni.

ErFa Hír: Vannak-e tervek új szakok indítására?

A.T.: Megvan az akkreditációnk építész képzés indítására, amit jövőre szeretnénk indítani mesterfokon.

ErFa Hír: Elevenítsük föl, miként is indult a faipari képzés!

A.T.: Az ötvenes évek végén indult a faipari mérnöki képzés. A nyolcvanas években jelent meg az igény a papíripari képzés iránt. Akkor még erős volt a papíriparunk. Két évtizeddel ezelőtt kezdtük a belsőépítész képzést, amely a mai építőművész képzésünk alapja volt. A faipari bútortervezéshez pedig kapcsolódott a formatervezés. Végül jött az informatika és a tervezőgrafika szak. Ezeket egészíti ki a mechatronika. Így jön létre egy komplex

és szinergikus képzési és kutatási rendszer, amely az eredeti faipari kompetenciákat támogatja. A mi hallgatóink olyan közös projektfeladatokat oldanak meg, amelyekben több szak hallgatói dolgoznak együtt. Ezáltal megismerkednek más területekkel, sokkal szélesebb lesz látókörük.

ErFa Hír: A tanárok honnan verbuválódtak?

A.T.: Sok képzést együtt indítottunk a BME-vel, s fokozatosan onnan vettünk át előadókat például az informatikához. Ma a felsőoktatás jelentős átalakítása kapcsán személyi mozgások is megindultak, aminek kapcsán van lehetőség szakembereket Sopronba csábítani. Ugyanakkor az iparban is sok szakember van, aki felismerte a gyakorlatias mérnökképzésben rejlő lehetőségeket, szívesen adnák át ismereteiket, tapasztalataikat a hallgatóknak, és így mestertanárokat – közismert elnevezéssel *ipari professzorokat* – is tudunk alkalmazni. Természetesen a doktori iskolánk révén is igyekszünk az oktatói utánpótlást kinevelni.

ErFa Hír: A végzett hallgatók iránti kereslet, a piacképes szakemberképzés jelent valami előnyt az egyetemen belüli erőforrás elosztásnál?

A.T.: Közvetlenül nem. A külső partnereinknél igen, mert sok céges együttműködésünk van. Rengeteg innovációs és akkreditált vizsgálati szolgáltatást nyújtunk. A cégek számos fejlesztési, tervezési pályázatot hoznak be a hallgatóknak is, amelyeket komolyan díjaznak, illetve ösztöndíjjal támogatnak.

ErFa Hír: A művészeti szak hallgatói megtalálták a helyüket, beilleszkedtek az egyetem közegébe? Például a hagyományok terén?

A.T.: A művészek egészen másként „működnek”, mint például a mérnökök. Ők kevésbé tudnak mit kezdeni a selmeci – kissé katonás – hagyományokkal. Ellenben kialakítottak maguknak egy saját hagyományrendszert, amely legalább olyan értékes és izgalmas, mint a selmeci. Ez ugyan csak húsz éves, de nagyon jó közösségteremtő szerepe van. A tanár kollégák nagyon nyitottak, sok közös projektünk van. Az építész szakot is közösen dolgozzák ki művészeti és a mérnök oktatóink.

ErFa Hír: Miként működik a 3+2-es osztott képzés?

A.T.: Ellentmondásos e kérdés megítélése. Be kell látnunk, hogy egyre csökken az érdeklődés az ötéves képzés iránt. Az átállást megelőző időben a Bsc-hez hasonlítható üzemmérnök képzésünkre magasabb pontszámmal lehetett bejutni, mint az ötéves képzésre. Egyre kevésbé akarnak a fiatalok öt évig tanulni, minél hamarabb dolgozni szeretnének. Ugyanakkor a 3+2 év nagyon nehezen építhető egymásra. Az új tantervünk már a piaci igényekre épül. Három specializációnk van: a klasszikus fatechnológiai, a folyamatmérnöki és a faépítési. Ez utóbbi egyedülálló, mert máshol nem foglalkoznak faépítéssel.

A dr. Dinnyés Álmós kancellárral készült interjút következő számunkban közöljük.

A Rothba könnyebb bekerülni, mint bennmaradni

Hoczek László igazgatóval először az erdészeti technikum történetét elevenítettük föl az egykori bencés épület évszázados falai között. Nyugodtan mondhatjuk, biológusként nagy fegyvertényt vitt véghez azzal, hogy megbízták az iskola vezetésével, híres erdőmérnök igazgatók nemzedékeit követően. A pedagógus feje fölött első tanítványainak tablója díszel. „Nagyon büszke vagyok rájuk” – tekintett föl a képekre.

Hoczek László: Annak idején, amikor az iskola Sopronba költözött, a lebombázott városban két viszonylag épen maradt épületet ajánlottak föl, az egyik ez, a volt bencés gimnázium, a másik pedig a szívzsanatórium a Lövérekben. Mivel ez az épület eredendően iskola volt, Tuskó László igazgató ezt választotta. Eleinte hároméves képzéssel indult, majd 1956

és 1972 között kialakult a klasszikus technikus képzés, amikor egy időben tettek technikus vizsgát: magyarból, történelemből, matematikából illetve erdőművelésből, erdőhasználatból és gyakorlatból vizsgáztak. Akkoriban 4,8 alatti átlaggal nem lehetett bekerülni, hozzávetőlegesen

ErFa Hír: Mi adott ösztönzést az építész szak beindításához? A fa iránti növekvő érdeklődés?

A.T.: Egyrészt az, hogy ez egy izgalmas terület, amely hazánkban kevésbé elterjedt, másrészt pedig folyamatos tárgyalásokat folytatunk a szakminisztériumokkal azért, hogy egyre több mindent lehessen fából építeni. Ma ugyanis csak nagyon szűk korlátok között építhetünk fából. Nem építhető középület és többemeletes sem, míg a világ többi részén 8-11 szintes épületeket húznak föl fából. A hazai felsőoktatásban az építészképzésben csak marginálisan foglalkoznak a fával, mivel nem értenek hozzá. Ez számunkra unikalitást jelent a többi képzőhellyel szemben.

ErFa Hír: Az egyetemek közti versenyben hogy szerepel a kar?

A.T.: Volt olyan rangsor, ahol első voltunk pl. művészeti képzéseinkkel. Ez évről évre, és a mindenkori értékelési szempontok szerint változik.

ErFa Hír: Gondolnak-e arra, hogy hazánkban is kellene egy kemény PR kampányt indítani a fafelhasználás érdekében?

A.T.: Igen. Rengeteg beadványt készítettünk a minisztériumok részére, és folyamatban is vannak a tárgyalások. Csak a malmok lassan őrölnek. Az építészeti folyóiratokban is számos cikket jelentettünk meg a fafelhasználással kapcsolatban. Ezért is tartjuk fontosnak az új szakot.

Zétényi Zoltán – Nagy László

5–6 szoros túljelentkezés volt a jellemző. Az 1972 és 1985 közötti szakközépiskolai képzésben változást jelentett, hogy a negyedik évfolyamon a képesítő vizsga után további egy év levelező tagozati képzéssel lettek technikusok a diákjaink.

ErFa Híradó: Ön mikor került ide?

H.L.: Debrecenben végeztem friss diplomás biológia-földrajz szakos tanárként '85-ben léptem be az iskola épületébe és nevelő testületébe, ez az első munkahelyem. Bársony Lajos volt az akkori igazgató. Rám nagyon jó benyomással volt ez a hagyományokat sugárzó iskola, a gyerekek érdeklődése, a felszereltség. Jereb Ottó tanár úrtól, akit mentoromnak tekintek, vettem át a biológia tárgyat, aki mint egy ékszerszert, úgy adta át a biológia szertárat, tantermet, s akitől nagyon sokat tanultam. Átadta azt a szemléletet is, hogy itt a tanárnak az egyik célja, hogy jó erdész

technikusokat képezzen, a másik hogy derék embert neveljen az iskola.

Eleinte 36 órá volt egy héten. Ehhez jött a felkészülés és a dolgozatjavítás. Akkoriban nagyon sokat tanultam magam is. Később arra biztattak mindketten, hogy valami „rendes” szakmát is kellene szerezni, így végeztem el a természetvédelmi szakmérnöki szakot. Nekem, aki nem erdőmérnöként kerültem be, vizsgát kellett tennem az alapvető szakmai tárgyakból is. Ez sokat segített, mert betekintést kaptam a gyakorlatba, és más szemlélettel tudom oktatni a biológiát. Évfolyamtársaim befogadtak, amit balekvizsgám és megkeresztelése is jelzett. Ezen túl a későbbiekben oktatás-informatikus, majd közoktatás-vezető végzettséget is szereztem. 'Jó pap hőtígg tanul...' – mondásnak megfelelően – meséli nevetve az igazgató.

ErFa Hír: A heti munkaidő alapja miként áll össze a szakmai munka, a menedzselés és a pedagógiai munka hármásából?

H.L.: Heti négy tanítási órá van, ez a hét négy legszebb órája. Nagyon szeretek tanítani. Annál jobb dolog nincs, mint a fiataloknak ismereteket átadni. Az iskola menedzselése tölti ki az időm nyolcvan százalékát. Fontosnak tartom a konferenciákon, tanácskozásokon való részvételt is, ahova mindig viszek magammal kollégát. Ez a feltétele annak, hogy felelőssé tegyem és felelősségben tartsam a kollégákat – idézte Rónai Ferenc igazgató-elődjét.

ErFa Hír: Milyen követelményeket támaszt az iskola a jelentkezőkkel szemben?

H.L.: Az volt a rend, hogy a jelentkezőknek magyarból, matematikából és biológiából kellett felvételizniük, valamint testnevelésből alkalmassági vizsgát tenniük. Akkoriban vezették be az új rendszert, amikor az érettségi után plusz egy évvel tettek technikus vizsgát. Kollégáim szerint is ez a forma volt szakmailag a legkiforrottabb. Tanulták a közismereti tárgyakat és a szakmaiakat egyaránt, tehát versenyképesek voltak a gimnazistákkal. A '90-es évek végén ismét változik a rendszer, létrejön az érettségi utáni két éves szakképzés. Ezzel egy időben a felsőoktatás pedig tömegessé vált. Elődöm fölismerte, hogy hatalmas munkát kell fektetni a „marketingbe”, az iskola megjelenítésébe, az iskola nevét a köztudatban kell tartani. A tanulmányi versenyeken az elsők között kell lennünk. Ezt igyekszem magam is képviselni, a „szigorú iskola” imázsával együtt. Úgy emlegetnek bennünket, hogy a Rothba könnyebb bekerülni, mint bennmaradni. Tanár elődeink

mindig egységesen, ugyanolyan elvek mentén, szigorúan és követelve nevelték a gyerekeket.

ErFa Hír: Lányok jelentkeznek?

H.L.: Vannak lányaink, de azért mi fiúiskola vagyunk – szögezi le az igazgató. – Az 512 tanulóból 47 lány van. Ők többnyire a környezetvédők, kertészek között vannak.

ErFa Hír: Kell-e fegyelmezni, motiválni a tanulókat?

H.L.: Mi egy nagyon „vaskalapos” iskola vagyunk, mert például a tanóra kezdetén ki kell tenni a mobiltelefont egy dobozba. A gyerekek kettes sorban várják a tanterem előtt a tanárt. És köszönnek, ha egy idegen bejön az épületbe. Kérdezik is más iskolából erre járó kollégák: hogy csinálod? Fegyelemre szoktatjuk őket, mert nekem olyan fiatalokat kell kibocsátanom innen, akiknek majd puská lesz a kezében. Ehhez pedig kellő önfegyelem szükséges. Hallatlan nagy előnyünk, hogy a gyerekek többsége kisvárosi, falusi környezetből jön, akik szülei úgy szocializálódtak, hogy dolgozni kell, a világnak verejtékszága van, le kell ülni tanulni és gyakorolni.

ErFa Hír: Ezeket elmondja a tanulóknak is?

H.L.: Rögtön elsőben az év elején. De később is sokszor. Mindig hangsúlyozom, hogy az erdősznek mekkora anyagi és más felelőssége van a gyakorlatban. Ezért vagyunk mi szigorúak. Az ő érdekükben.

ErFa Hír: A beiskolázás könnyű vagy akadozik? Van-e lemorzsolódás?

H.L.: Idén 80 leendő erdősz, 40 környésszt, valamint 17 faipari technikus vehetünk föl. Általában két 38–40 fős erdőszosztály indul, valamint egy vegyes környezetvédő-faiparos osztály. Környezetvédőnek kevesebben jelentkeznek. Erdőszekből két és félszeres a túljelentkezés. Már csak 4 egész fölötti tanulmányi eredménnyel lehet bekerülni. Közülük

mintegy húsz százalék jön erdőszcsaládból. Vannak nálunk tanult dinasztáiink – mondja az igazgató nem kis büszkeséggel. – Ami a lemorzsolódást illeti, viszonylag alacsony, a legutóbbi EMMI statisztika alapján nálunk ez 3 százalék. A létszám esetleges csökkenését kompenzálja a más iskolákból átjelentkezők száma.

ErFa Hír: Milyen a diákélet 2017-ben? Van tánciskola, bál, sportolnak?

H.L.: Van minősített kórusunk, az Erdőszdálárda. De van néptáncsoportunk is, amely magas színvonalon működik. Több végzett tanítványunk táncpedagógus diplomát is szerzett. A diákjaink tízedikben mennek tánciskolába, majd koszorúcskára. Ezt is támogatom, hiszen a tánc a kulturált társasági viselkedés természetes része, amit tanulni, gyakorolni kell. Ami pedig a sportot illeti, vannak diákolimpikon tekezőink, Európa bajnok sportlövőink, kosárlabdában a diákolimpia hatos döntőjébe jutottunk. De jók vagyunk erőemelésben és tájfutásban is. Iskolanapokon van közös bográcskozás, és igyekszünk a tanulmányi kirándulások, tanulmányutak rendszerét is fönntartani.

ErFa Hír: Milyen az oktatói utánpótlás?

H.L.: Közismereti tanárokkal az iskola jó helyzetben van, de mérnök-tanárt nagyon nehéz idecsábítani. A gazdasági szférában egy mérnök lényegesen magasabb fizetést érhet el.

ErFa Hír: Ráadásul pedagógiai végzettséget kell szereznie...

H.L.: Igen, hét éven belül köteles pedagógiai végzettségre is szert tenni. Ez pedig a fizetésén egy fillért sem emel. Számunkra azok a mérnök-tanárok különösen értékesek, akik korábban erdőgazdaságnál dolgoztak, tapasztalatokkal rendelkeznek a realgazdaságról, akárcsak a „nagy öregek”.

ErFa Hír: Az egyetemmel milyen kapcsolatuk van?

H.L.: Kétirányú, ők is tanítanak nálunk és mi is biztosítunk bemutatókat számukra. Egyik kollégánk pedig matematikát oktat az egyetemi tanszéken. Amikor a gyakorló iskolai státuszunk megszűnt, megállapodást kötöttünk az egyetemmel, a jól működő kapcsolataink megtartására.

ErFa Hír: Milyen különbség adódik az új helyzetből?

H.L.: Nagyon jó volt a gyakorló iskolai státusz, mert azok az intézmények akkor dupla fejkvótával működtek. Azokban az időkben soha nem látott fejlesztéseket

tudtunk megvalósítani. Később ez a kedvező finanszírozási helyzet szép lassan elolvadt. Ráadásul egy sokkal szabadabb oktatási-pedagógiai környezetben dolgoztunk. Most szorosabbak a határok. Ugyanakkor sokkal gyorsabban eljutnak hozzánk a ránk vonatkozó információk, például a pályázatokról.

ErFa Hír: A végzősök közül milyen arányban tanulnak tovább?

H.L.: Mintegy 40 százalékuk. A jó tanulóinkat azzal segítjük, hogy különböző fakultációkat indítunk, hisz' nem elég innen bekerülni az egyetemre, mert a gimnáziumból továbbtanulók jobbak lesznek az alapozó tárgyakból: matematikából, fizikából, kémiából, sőt biológiából is. Arra is ösztönözzük őket, hogy ezekből a tárgyakból emelt szintű érettségit tegyenek.

ErFa Hír: Milyen együttműködés van a társaságokkal?

H.L.: A legszorosabb együttműködésünk a TAEG-gel van. A társaság közel 600 hektáros területét, a Fáber rét közelében tanerdőként kezeli az iskola. Az erdőgazdaság által biztosított épületben működő tanfűrészsüzemben dolgozunk fel a tanerdőben kitermelt rönköket fűrészárúvá. De éppen most tárgyaltam a Szombathelyi Erdőgazdasággal, akik állásinterjú során angolul jól beszélő leendő harveszter-kezelőt keresnek, mert kiküldenek Svédországba tanulni. Tudtam is nekik négy fiatalot ajánlani. Együttműködünk még a környező nemzeti parkokkal is, a Fertő-Hansággal, az Őrséggel és Balaton-felvidékkel.

ErFa Hír: Idén hazánkban, Sopronban rendezik az YPEF (Young People in European Forests) hetedik nemzetközi döntőjét. Hol tartanak az előkészületek?

H.L.: Amikor Kovácsévics Pállal elkezdtek az YPEF szervezését, azért is örültem ennek, mert minden ilyen rendezvény nyitottabbá teszi a tanulókat. Ugyanis nagyon keveset tudnak az erdészek munkájáról. A legtöbben azt hiszik, hogy az erdészek sétálnak az erdőben és vadásznak. (Az erdő nő magától...) A 2016/17-es tanévben 12 ország vesz részt a versenyben, az idei fő téma az erdőtűz és a megelőzés-védekezés. Egy másik versenyben is részt veszünk, a Svájcban, az Erdészstanulók Európa Bajnokságán. Jövőre a bajnokság döntőjének mi adunk otthont Sopronban.

Zétényi Zoltán – Nagy László

Több nőt az erdészetbe!

A címbéli felszólítás nem az ötvenes évek Magyarországon hangzott el, hanem a napokban volt olvasható a Twitter egyik amerikai csatornáján.

Lám-lám, ott is készültek a Nemzetközi Nőnap ünneplésére.

Bevezetésként az EFDSZ elnöksége és a szerkesztő bizottság nevében valamennyi hölgytagunknak jó egészséget, erőt, jó humort kívánunk az élet minden frontján!

Nem ünneprontásként, de hadd álljon itt egy kis ismeretterjesztő leírás a nőnap történelmi előzményeiről, valamint hazai és nemzetközi utóéletéről.

Protofeminizmus, gender elmélet

Nem akarom a szebbik nem Nemzetközi Nőnap fölötti örömét elrontani, de a tárgyilagosság megköveteli, hogy az érem másik oldalát is fölvilántsuk.

A közleményben látott napvilágot a hír, miszerint az ELTE BTK is indít genderügyi Msc kurzust. Miután ezennel a hazai bölcsésztudományok fősodrába beiktatták ezt a kvázitudományt, illő, hogy mi is foglalkozzunk a témával, nehogy lemaradjon lapunk a tudományos versengésben.

Lássuk az előzményeket!

Olympe de Gouges francia drámaíró, politikus, polgárjogi harcos a négek jogaiért emelte föl a szavát és tollát. Az „Emberi és polgári jogok nyilatkozata”-ra már 1791-ben a „Női és polgárnői jogok nyilatkozatával” reagált, melyben azt követelte, hogy a nők a férfakkal egyenlő jogokat élvezhessenek. A nyilatkozat előszavában így írt:

„Férfi, képes vagy igazságos lenni? Ezt egy nő kérdezi tőled, és legalább ettől a jogától nem foszthatod meg. Mondd, kitől kaptad korlátlan hatalmat, hogy nőtársaimat elnyomd?”

A nők ugyanis nem választhattak, nem tölthettek be hivatalt és tulajdonuk sem lehetett. Alaptétele az, hogy ha a kötelességek egyformák, a jogok esetében sem lehet másképp. „Ha a nőnek joga van fellépni a verpadra, ugyanúgy joga kell, hogy legyen fellépni a tribünre is” – vallotta. 1793. november 3-án a francia forradalom statáriális bírósága ítélte nyaktoló általi halálra. Németország Szociáldemokrata Pártjának nőszerkezete 2001 óta ítéli oda az Olympe de Gouges-díjat.

A Nemzetközi Nőnap eredeti célja a nők jogaiért küzdő mozgalom előtti tiszteletadás volt.

A protofeministákat követték az igazi feministák, akiknek csak azok nevezhetők, „akiknek van szemük a nők szisztematikus és nemükből fakadó elnyomására, és az önérvényesítés mellett nőtársaik sorsát is szívükön viselik” – tudható meg a Wikipédiából.

A választójog eléérése érdekében indult meg a 20. század elején a szüfrazsett mozgalom, amely különösen Angliában volt szervezett.

1912 és 1914 között 300 erőszakos akciót – gyűjtogatás, merénylet, kirakatok bezúzása, művészeti alkotások elpusztítása – hajtott végre a merényletekért felelős szüfrazsett mozgalom, sőt radikális szánya sok esetben fizetett aktivistákat alkalmazott.

Olympe de Gouges

A feminizmus különböző irányzatait az a közös alapaxióma tartotta össze, miszerint: „A nőt, mint társadalmi csoportot, számtalan hátrányos megkülönböztetés és erőszak éri pusztán azért, mert nők.” A feminizmus célja tehát az, hogy a nők számára is biztosítsa azokat az emberi jogokat, amelyek egy férfit megilletnek.

A gender elmélet alapjait elsőként egy francia feminista és egzisztencialista filozófus-író, Simone de Beauvoir fektette le 1949-ben kiadott, A második nem című könyvében. Az ebben megfogalmazott gondolatok lényege az, hogy a biológiai nemre ráépülő viselkedésmód az, ami az embereket igazán nővé vagy férfivá teszi, tehát a társadalmi nem (gender) a társadalom által elvárt szereprepertoár.

Ha én genderes lennék, tiltakoznék a nőnap és az ilyenkor szokásos virágoso ellen, mondván, lehetetlen, hogy ez a kis kromoszóma eltérés ilyen ünneplést váltson ki, és a nemzetközi virágpiacon ekkorra felbolydulást okozzon. (Zétényi)

Akit érdekelnek a világtörténelem híres hölgyei, az keresse föl a Wikipédia Női tudósok listáját.

A nő az erdőben is legyen nő!

Nők a hazai erdészetben

A nők diszkriminációja ellen jött létre az ENSZ CEDAW Egyezménye, melynek Magyarország 1982 óta részese. A világszervezet ajánlásokat fogalmaz meg az államok számára és felügyeli azok végrehajtását.

A női és férfiag 99 százalékban azonos működésű. Viszont az az egy százalék befolyásolta a világ történelmét! Háborúk, szerelmes irodalom, művészetek teremtek „talaján”.

A Soproni Egyetem elődjeként Selmecbányán 1808-ban indult erdészeti felsőoktatás, de az első tíz nő csak 1953-ban került ki az Alma Mater falai közül. Ma már egyre több nő dolgozik az erdészetben. Sokan azonban azt mondják, – főként a férfiak – hogy ez férfi munka. Van-e helyük ott a nőknek? Ennek próbáltam utánajárni.

*

Mikebuda Cegléd-től nyugatra fekvő 743 fős település. Itt, a NEFAG ZRT csemetekertjében kerestem fel az alig 26 éves **Baranyai Andreát**. Egy puskás, cserzett bőrű, kemény, (vas)kalapos nőt vártam. Valóban kalapos, de mennyire jól áll neki! Szép arcú, kedvesen mosolygó, csinos lány. Alig akarom elhinni, hogy ő vezeti a munkálatokat. Hol van ennyi erő ebben a törékeny, 165 cm magas lányban?

– *Mesélj, hogyan kerültél ide?*

– A Szolnoki Főiskola Gazdasági és Vidékfejlesztési Agrármérnöki szakát 5-ös eredménnyel zártam, bár a mérnöki diploma még nincs a kezemben, mert hiányzik a nyelvvizsgám. De jó úton járok, nyelvtanfolyamon csiszolom a tudásom. Főiskolai gyakorlatom során kerültem ide négy éve. A vezetőim támogattak a tanulásban, így lehetőségem nyílt elvégezni a szegedi Kiss Ferenc Erdészeti Szakképző Iskola levelező tagozatán az Erdészeti és Vadgazdálkodási technikus képzést is 2016-ban. Ocsenás Mihály – aki a pusztavacsi erdészet szakszervezeti bizalmija – volt akkor a felettesem, akitől nagyon sok segítséget kaptam.

A főnök Andreát először fenntartással fogadta, felajánlotta, hogy nem kell mindig jönnie, elég lesz heti egy-két alkalommal, de Andi mindennap ment, kérdezt, érdeklődött, szorgalmasan dolgozott. Megszerette a helyet. Hogy mennyi szerepe volt ebben 'Misinek', nehéz lemérni,

Baranyai Andrea

de tény, hogy jó patrónusa volt. Tanácsokat adott a beilleszkedéshez, a munkások irányításához. Andreának ez először nehéz volt, de eldöntötte, hogy a sarkára fog állni, és azóta jól kezeli a felmerülő gondokat. Pedig 28 – néha több – közmunkás dolgozik a keze alatt. Nem könnyű feladat, mert nagyon kemény munka az övék, amikor egyszerre 30 ezer csemetét kell előkészíteni a vevőnek, bizony kell a biztatás, hogy jól működjék minden. Pontos, gyors koordinálásra van szükség, át kell látni a tennivalókat.

– *Mivel tudsz hatni rájuk? Előfordul, hogy lázadoznak a munkások?*

– Meghallgatom a gondolataikat, igyekszem figyelembe venni az igényeiket. Megbeszéljük a problémákat, így jobban megértjük egymást. Nem kell ahhoz emelt hang, hogy elérjük a célunkat.

– *Volt olyan eset, hogy nem akartak beszélni veled az üzletfelek, mert férfit vártak?*

– Az egyik vevő meglepődött, de nem jelentett semmilyen gondot számára az, hogy én nő vagyok. Elfogadnak.

– *Gondolom udvarolgat a sok férfi...*

– Előfordul persze, kapok bókákat, de ezeket megtanulja kezelni az ember. A párommal is itt ismerkedtem meg a munkánk során.

– *Mit szóltak a szüleid, hogy ezt a munkát választottad?*

– Az anyukám és a hugom nem értik, miért szeretem ezt csinálni, de apukám jobban elfogadja. Együtt kezdtünk íjászatot gyakorolni Ceglédbercelen.

A Sportnapokon ebben a sportágban és dobócsillag dobásban is első helyezett lettem. Az ErFa Híradóban is benne voltam – mondja nem kis büszkeséggel.

– *Szerinted nehezebb egy nőnek az élete az erdészetben, mint férfi kollégáidnak?*

– Egyértelműen igen. A köztudatban még mindig a férfiak az igazi erdészek, amivel nincs is baj, hisz vannak helyeztek, például a falopás, amikor jól jön a férfi segítség.

– *Ha lányod lenne, mit szólnál hozzá, ha ezt a pályát választaná?*

– Próbálja ki, de nagyon elhivatottnak, elszántnak kell lenni. Valljuk meg, egy férfit szívesebben fogadnak ezen a területen, de a nőknek is megvan a tudásuk ahhoz, hogy ugyanazokat az eredményeket elérjék.

Hopp Esztert már fiatalon elvárásolta a vadászat. Édesapja vitte magával legelőszőr. Családja elfogadta, hogy erdőmérnöknek tanul. Azóta is szenvedélyes vadász. A Zalaerdő Zrt. nagykanizsai központjában hasznosítja német nyelvtudását vadászati üzletkötőként. Nyolc szakmai könyvet fordított magyarra.

– *Eszter, szerinted ez nőies pálya?*

– Nem igazán. 1978-ban, amikor végeztem, hatan voltunk lányok az évfolyamon. Csömödérben és Bakon, szélbenfagyban is kint voltam, később, amikor a lányom megszületett, már nagyon fárasztó lett.

Hopp Eszter

– *Előfordult, hogy olyan problémád akadt, amit nem tudtál megoldani?*

– Nincs férfi és női probléma az erdőgazdálkodásban, csak szakmai probléma van. Azt kell megoldani. Nem férfi-női szereplőkről beszélünk, hanem annak a

szakértelemnek a meglétéről, ami a döntéshozáshoz szükséges. Mindkét nem tagja tiszteletet érdemel, ha a munka iránti alázat megvan benne. Ezért nem szeretem, ha elkülönítik a szakmában a nőket és a férfiakat. A Vadászölgy klubnak sem vagyok tagja, és az Erdésznök találkozóján is a szakmai témákat hallom meg.

– *Előfordult, hogy jobban teljesítettél, mint férfi kollégáid?*

– Egyszer a mély hóba süllyedt GAZ kocsit nehezen ugyan, de kihoztam a hóból, mire a férfiak nem akarták elhinni, hogy ez a „fruska” megcsinálta, amit ők nem tudtak. De ez már régen volt...

– *Nehezebb a nőknek ez a szakma?*

– Nem tudom, milyen férfinak lenni. A fizikai akadályt segítséggel le lehet küzdeni. De egyszer azt mondta egy férfias szakmában dolgozó nő, hogy neki mindig kétszer annyit kell teljesítenie, hogy elhiggyék, ő is ért hozzá. Ha egy erdész hazamegy este fáradtan, éhesen, őt várja a meleg vacsora, lakás, forró fürdő. Ha egy erdész nő hazaér, keres valami ennivalót, befűt, de mielőtt meleg lenne, már elalszik. Azt el kell ismerni, hogy az erdész munkarendjét a klasszikus női szereppel összehangolni nem kis kihívás.

– *Szép nőt kerestem interjú alanyak, így ajánlottak téged. Volt-e előnyöd a szépségből?*

– Talán igen, de nem azokat a sikereket értéktem. Mindig is megküzdöttem a céljaimért.

– *Most is nagyon csinos vagy. Ez forma maruha?*

– Nem, ez saját beszerzés. Nincs szerencsém az egyenruhákkal, sok darabját kényelmetlennek tartom.

– *Sminkeled magad?*

– Én mindig festettem a szemem az erdőben is. A nő az erdőben is legyen nő!

Branner Lászlóné

Erdőmérnöknek hazánkban és a világban

A második világháború után robbanásszerűen megnőtt a felsőoktatásban tanuló nők száma, mindez azonban nem változtatott a hagyományos nemi szerepeken. Ez a második feminista hullám szoros kapcsolatban állt a korabeli radikális baloldali irányzatokkal és polgárjogi mozgalmakkal.

A szocialista országok nőmozgalmi kapcsán államfeminizmusról beszélnek. Ennek jellemzői a nők munkavállalásának felülről való ösztönzése, a politikai életben, a közigazgatásban vagy a felsőoktatásban a nők számának a megnövekedése. A szocialista országokban a nők tömeges munkába állítása részben azok akarata ellenére történt, részben propagandaelem volt (gondoljunk a traktoros lányok imázsára).

A soproni Alma Materben 1953-ban végzett az első olyan évfolyam, amelyben tíz hallgató is diplomázott. Álljon itt a nevük:

1. Csobánczi Erzsébet (Kiskunhalas, 1928)
2. Frivaldszky Margit Mária (Sopron, 1929)
3. Halász Aranka (Makó, 1928)
4. Kalamár Angyalka (Budapest, 1931)
5. Kondor Magdolna (Sopron, 1931)
6. Kopasz Margit (Sopron, 1929)
7. Libel Erzsébet (Nagykikinda, 1928)
8. Mátyás Ibolyka Ilona (Felsőgalla, 1929)
9. Petkova Marinné, Spanraft Gizella Magdolna (Sopron, 1930)
10. Szodfridt Istvánné, Imre Mária T. (Győr, 1930)

A FAO néhány évvel ezelőtt éppen Budapesten hívott életre egy konferenciát A nemek szerepe az erdőszetben címmel, melyen megfogalmazta, hogy fontos rögzíteni a nők és férfiak eltérő igényeit. Fel kell tárnai a különböző erdőhasználati szokásokat, közelíteni kell a két nem munkavállalási esélyeit az egyensúly megteremtése érdekében – vélte a FAO. A szervezet azóta is napirenden tartja a harmadik világbeli nők helyzetét, foglalkoztatását.

Women in Wood Kanadában

Az Észak-amerikai országban is megszerveződtek az ágazatban dolgozó nők. A Women in Wood célja, összehozni az erdőszeti ágazatokban, az erdőgazdálkodásban, fafeldolgozásban, a művészetekben(!), a városi erdőgazdálkodásban, fatermesztésben és természetvédelemben dolgozó nőket, hogy tanuljanak egymástól, és keressék a lehetőségeket, hogy javítsák az életpálya lehetőségeiket.

www.womeninwood.ca

De megszerveződtek az amerikai erdőszfeministák is!

2016 szeptemberében indították el a feministforester.com oldalukat és a hozzá tartozó Twitter-csatornát is. Az oldal azoknak a „fás embereknek” (!) a fóruma, akik kiállnak az egyenlőségért – vallják.

Az oldalon rögtön Angela Davis (a fiatalabbak kedvéért: a 70-es évek néger polgárjogi harcosa) és más feministák arcképebe ütközik a látogató.

A honlapon mindjárt „túlélési készletet” ajánlanak Trump Amerikájához. Az oldal politikai hovatartozásához tehát nem férhet kétség. Vizsgálják többek között az USA agrárminisztériumában a szexuális zaklatást és a nemi megkülönböztetést. De ajánlanak olyan túsarkú cipőt is, amely szűrő-vágó boxerként is alkalmazható, amint lábról lekapva marokra fogja a viselője. (z)

A 24. FeHoVa Budapesten

Európai gyűjtést szervez a CIC az állatvédőkkel szemben; Három központi helyszíne lesz a vadászati világkiállításnak.

A február 9-én nyílt rendezvény jelentőségét az adja, hogy megkezdődtek a 2021. évi Vadászati Világkiállítás előkészületei, és évente egy ország lesz a FeHoVa díszvendége. Első alkalommal Szlovákiát érte ez a megtiszteltetés.

Semjén Zsolt, az Országos Magyar Vadászati Védegylet elnöke megnyitójában kijelentette, a legfontosabb feladat a 2021. évi jubileumi világkiállítás előkészítése. A hazai feladatok négy alappillért emelte ki.

Elsőként a fegyvertörvény ésszerűsítését oldották meg. Másodikként azon megállapodásokat említette, amelyeket a különböző szervezetekkel – többek között a természetvédőkkel, a horgászokkal – kötöttek. Leszögezte, hogy a sajtóban és a lakosság körében is javult a vadászat megítélése. Nemzetközi vonatkozásban kiemelte, hogy az EU-ban megakadályozták a vadászatellenes lépéseket. A harmadik pillérként az új vadászati törvény elfogadását említette. Hangsúlyozta, hogy a Magyar Országgyűlés konszenzussal fogata el ezt a jogszabályt. Álláspontja szerint sikerült Európa legjobb vadászati törvényét megalkotni. A földtulajdonosi gyűlések 97 százaléka lezajlott, így március elsejével indulhat a húszéves vadgazdálkodási ciklus.

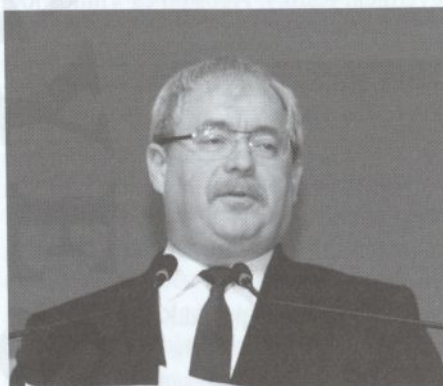
Negyedik pillér pedig a kamarai törvény, amelynek értelmében a vadászjegyek bevétele a vadászkamaraé. Javasolni fogják, hogy a Hatvani Vadászati Múzeum kerüljön a vadászkamara tulajdonába.

Emlékeztetett, hogy a 2021. évi vadászati világkiállítást az 1971. évi budapesti kiállítás ötvenedik évfordulójára rendezik meg.

Ezen a kiállításon kiemelt szerepük lesz a horgászoknak, a lovasoknak, a kutyásoknak, a solymászoknak és a lövészeknek is, valamint az erdészetnek és a természetvédelemnek is. Eddig két beszélgetés zajlott, ahol a szakemberek megfogalmazhatták a javaslatukat.

Az elnök elmondta, hogy a CIC vállalta a kiállítás szakmai védnökségét, és megköszönte gróf Károlyi Józsefnek, hogy elfogadta a világkiállítás miniszteri biztosi megbízatását. Három központi helyszíne lesz a kiállításnak: a Hungexpo, a Hatvani Vadászati Múzeum, valamint a Budapesti Állatkert.

Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter elismerését fejezte ki a hazai erdészeknek, vadászoknak, akik a közelmúltban a Berlini Grüne Woche kiállításon is bemutatkoztak. Hangsúlyozta, hogy a legfontosabb cél ennek a birtokukban lévő kincsnek a gyarapítása, és a fölkkészülés a 2021. évi világkiállításra.

Kiemelte, hogy idén 17 országból 10 százalékkal több kiállító jelent meg a FeHoVán, összesen 310. További sikerként értékelte, hogy a lött vad meghatározó árbevételi forrás lett a vadgazdálkodási ágazat szereplőinek. A lött vad közel 80 százaléka külföldre kerül, de azt szeretnék, ha minél nagyobb arányban maradna itthon. Bejelentette, hogy a költségvetés tárgyalásakor javasolni fogja, hogy a vadhús áfáját 27 százalékról 5-re csökkentsék. Elmondta, hogy a Bejárható Magyarország programból az állami erdőgazdaságok kivették a részüket, turista utakat, pihenőket, szálláshelyeket alakítottak ki, erdei vasutakat újítottak föl, kilátókat építettek. A vadász-

házak nyitottak a természetet megismerni kívánók előtt is. Ezeket a szálláshelyeket foglalja össze a most megjelent „Otthon az erdőben” című kiadvány. A kötet interneten is elérhetővé válik.

A minisztert követően **Gabriel Csicsai**, a Szlovák Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium államtitkára szólalt fel. Az államtitkár előbb szlovákul, majd magyar nyelven mondta el köszöntőjét, és tolmácsolta a szlovák miniszter asszony üdvözlését. Köszönetét fejezte ki azért a megtiszteltetésért, hogy Szlovákia az első ország, amelyet a FeHoVa-ra díszvendégként meghívtak. Őt **Tibor Leboeczky**, a Szlovák Vadászkamara és Vadászszövetség elnöke követte. Ez a rendezvény Közép-Európa legrangosabb kiállításai közé tartozik, s a szlovák és magyar vadászok csúcstalálkozójának színhelyévé vált – hangsúlyozta.

A hazai horgásztársadalom képviselőjében **Szűcs Lajos**, a MOHOSZ elnöke mondott köszöntőt.

Georg Aman, a CIC elnöke hangsúlyozta, hogy komoly ellenféllel küzdenek, az erők egyesítésére szólított föl a különböző állatvédő, állatjogi szervezetekkel szemben. Ezek komoly anyagi háttérrel igyekeznek a vadászatot visszaszorítani. Köszönetet mondott Semjén Zsolt OMVK elnöknek azért a felhívásért, hogy minden regisztrált európai vadász évente 1–1 eurót fizessen egy közös alapba, amelynek segítségével finanszírozhatják a védekezést. Nem feledhetik, hogy 7 millió regisztrált vadász van Európában. Üdvözölte a FeHoVán résztvevő két afrikai országot is. Ez is arra utal, hogy a tervezett világkiállítás egyre nagyobb érdeklődést kelt világszerte. Ígéretet tett, hogy a CIC minden segítséget meg fog adni a sikeres világkiállítás megrendezéséhez. **(Zé)**

A kiállítás számos szakmai programot kínált. A Vadgazdálkodás időszerű kérdései című konferencián Györffy Balázs, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) elnöke azt mondta: az új vadászati törvény hatályba lépése után megtörténtek a szükséges határmódosítások a vadászterületeken, emellett határoztak a vadászati jog gyakorlásának és hasznosításának feltételrendszeréről is. Mindez azért volt fontos, mert március 1-jén kezdődik az új 20 éves vadászati periódus, ami lehetővé teszi a hosszú távú vadgazdálkodás feltételeinek megteremtését.

2017 – Kaán Károly emlékév I.

A 150 éve született Kaán Károly erdőmérnök-államtitkárra emlékezünk, a XX. század egyik legnagyobb magyar erdészére, a hazai természetvédelem és az Alföld-fásítás apostolára, tanítómesterünkre.

Kaán Károly családi gyökerei és küzdelmes ifjúsága

„végzett erdész akadémikus térhetek haza jó anyánk örömeire.”

Számos méltatás és tanulmány jelent már meg Kaán Károly életéről és életművéről, jelentősége nem csökken, hanem növekszik. Bár Magyar Örökség díjat is kapott, családi gyökereiről és ifjúságáról keveset tudunk.

Olyan új, eddig ismeretlen dokumentumokat sikerült feltárni életrajzához, amelyek részben megerősítik eddigi ismereteinket, részben azonban néhány vonatkozásban árnyalatnyi módosításokat kell tennünk. Mindenekelőtt új megvilágításba kerülnek családi gyökerei, ifjúkori életkörülményei és anyagi viszonyai.

Kaán Károly őseinek családfája igen szerteágazó, sok családtagból áll, nehéz követni. Induljunk ki abból, hogy Kaán Károly erdőmérnök már keresztényként született és úgy is hunyt el. Apja id.Kaán Károly ügyvéd keresztényként házasodott és így is hunyt el.

Az első biztos adatunk a nagyapáról Kaan Ferenc Dávid (1780–1866) kereskedőről, 1818-ból való, amikor, házatlan zsellérként, felesége, 6 gyermeke van már, és 200 forint bérletet és 29 forint adót fizetett. 1822-ben, már házas zsellér, tehát időközben házat vásárolt. A későbbi években több telket vásárolt Nagykanizsán. Mindezek azt mutatják, hogy a gyarapodó család – kilenc gyermekük született –, egyre jobb körülmények közt élhetett.

A nagyapa bátyja, Kaan Henrik-Sámuel (1776–1844) nagykereskedő, 1818-ban, olyan új gyapjú tisztítási módszert talált ki, mely elismerést aratott. Felismerte a parádi ásványvizek gyógyerejét és nagy-szabású építkezésekbe kezdett. A magyar kereskedelem fellendítéséért 1826-ban Ferenc császártól nemesi címet kapott.

A nagyapa, Kaan Ferenc Dávid, bátyjával közösen – 1825 környékén – elsőként szállított magyar gyapjút a londoni piacra.

Kaán Károly 30 évesen

A kilenc gyermek közül a három fiúgyermek, Károly, Ágoston és Vilmos jogi akadémiaira járt, ügyvédnek készült. Ekkor igen jelentős anyagi áldozatot jelentett a taníttatás. Kaan Ágoston 1848 előtt Budapestre került és elismert, jó nevű ügyvéd lett. Részt vett az 1843/44 évi Magyar országgyűlésen, gr.Batthyány Iván Vas megyei birtokos, követ helyett, őt képviselte. Később a Fővárosi Közgyűlésben rendes képviselő lett.

Kaán Károly apja id.Kaán Károly és bátyja Kaan Vilmos végig ügyvédként éltek Nagykanizsán. Id.Kaán Károly 1832-től folytatott ügyvédi tevékenységet, de emellett gabonakereskedéssel is foglalkozott, továbbítve apja szakmáját.

Nagykanizsán, a Hunyadi utca 11-es földszintes ház volt a család ősi fészke (korábbi számozás szerint, ezen volt az első emléktábla). Ebben – a már 1848 előtt létezett – házban született Kaán Károly erdőmérnök.

Nagykanizsán a Batthyány uradalom területéből három telket vásárolt id.Kaán Károly ügyvéd, egyikre házat is épített, s az 1848-as szabadságharcig jelentős vagyonnra tett szert.

1848-ban a nagy- és kiskanizsai választók névjegyzékében találjuk a nagyapát Kaan Ferenc Dávid kereskedőt, két ügyvéd fiát, Kaán Vilmost és id.Kaán Károlyt. A két fiú a haza védelme érdekében a kanizsai nemzetőrségbe önként jelentkezett. A Kaan család adakozott a szabadságharc segítésére, és többször képviselték a várost az átvonuló magyar és osztrák csapatok tárgyalásain. (Több nyelven beszéltek.)

A szabadságharc bukása után a két Kaan testvér, id.Károly és Vilmos nem kaphattak ügyvédi praxist, a 48-as szereplésük miatt. Igen nehéz évek lehettek id. Kaán Károly számára s a megszerzett vagyonuk is megcsappant, az említett telkek egy részét eladták.

Id. Kaán Károly 1861-ben megnősült, feleségül vette Thenn Anna Máriát és négy gyermekük született: Irma, Anna, Károly, János. Az édesanya, Thenn Anna Mária „rendkívül nagy műveltségű, öntudatos, büszke magatartású nő volt még idős korában is” – írta róla a nagykanizsai Barthos Gyula erdőmérnök, aki személyesen is ismerte. Magas kort ért meg, 93 évesen halt meg Nagykanizsán.

Az ifjabb Kaán Károly

A négy gyermek közül az ifjabb Kaán Károly a kiegyezés évében, 1867. július 12-én született Nagykanizsán. A ferences rendi római katolikus plébánia keresztelési anyakönyve VI. kötetének 375. lapján, a 276. folyószám alatt jegyezték be.

A két jogász fivér, az apa, id. Kaán Károly és a nagybácsi, Vilmos 1864-ben végre megkapták a kinevezésüket, és újra dolgozhattak ügyvédi munkakörben. Id. Kaán Károly sajnos már nem sokáig, mert 1873-ban, 63 éves korában Bécsben elhunyt. Jelentős adósságot hagyott hátra, de neki is tartoztak. Így a 6 éves Kaán Károly félárva maradt, s iskoláztatása sok gondot okozott.

Az árvaszék gondnokok által korlátlan hatalmat gyakorolt az árvák vagyona felett, az ő érdekükben. Ennek ellenére állandó létbizonytalanságban éltek, és csak folyamatos hitelek felvételével sikerült taníttatni a gyermekeket.

A főerdész nagybácsi hatása

Kaán Károly a zenét különösen szerette, és zenei tanulmányokat is folytatott, de szépen rajzolt, s megtanulta a gyorsírást is. 1885-ben sikeres érettségi vizsgát tett, s meglepetésre a selmecbányai erdészeti akadémiaira jelentkezett. Valószínűleg anyai nagybátyja, Krug József somogyiszentmiklósi főerdész hatására, akinél a nyarait töltötte. Az is feltételezhető, hogy a nyári vakáció átvállalásával próbáltak enyhíteni a nehéz anyagi helyzetben lévő Kaán család helyzetén. Meg

Kaán Károly édesanyja, Kaán Károlyné
Thenn Anna Mária

kell említeni, hogy osztálytársai közül – Barthos szerint – kilenc jogásznak, öt papnak, három orvosnak, négy postásnak ment. Bár az apja, nagybátyja, nagyapja és sógora is jogász volt, ám ő nem ezt a pályát választotta a magyar erdészet nagy öröme és hasznára.

A család számára a legválságosabb időben jött a mentőöv. Kaán Ágoston, az árvák nagybátyja meghalt Budapesten, és mivel nem volt gyermeke, ezért a végrendeletében id. Kaán Károly árva gyermekeiről gondoskodott. Kaán Irma 3 darab 100 forintot érő szülő-váltságpapírt kapott. Kaán Annának két éven át a zenei taníttatására évente 300 forintot hagyott. Károly és Jánosra hagyta a budapesti Stáció utcai házának 2/6-od részét. Kikötötte, hogy az ingatlant 30 000 forintnál olcsóbban nem lehet eladni. Nem adták el, bérletként hasznosították.

A Selmebányai Bányászati és Erdészeti Akadémián

Nagy lelkesedéssel kezdte az iskolát, s igyekezett lépést tartani a többiekkel. Mindjárt az első év – 1885 – őszén Kaán Károly megbetegedett, orvosi kezelésre szorult. Nem tudjuk mi volt a baja, és meddig tartott a betegsége.

Közösségi aktivitását jelzi, hogy Selmebányán az akadémiai Ifjúsági Kör dunántúli csoportjának az elnöke volt. A selmebányai diákzenekarban is játszott. 1886 augusztusában egy tanárával tanulmányúton vett részt.

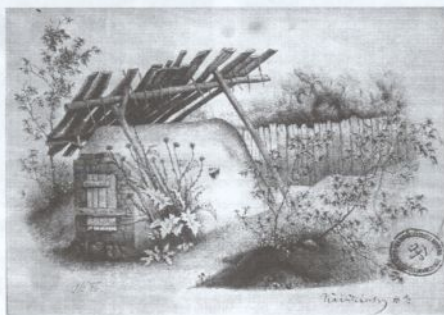
1888. februárban Losoncra a katonasághoz hívták be, innét pedig Kassára. Nem vált be, de azt nem tudjuk, hogy mi-

ért nem. A négy napig tartó katonásdi 24 forintba került, amit az iskola segélyegyletétől vett fel.

Kaán Károly 1888. május 12-i leveléből tudjuk, hogy befejező vizsgáit sikerrel tette le: négy jó és egy jeles osztályzatot kapott. „Két hónap még, s mint teljesen végzett erdész akadémikus térhetek haza jó anyánk öröme.” – írja. Az édesanyja iránti szeretetét később is kimutatta, s minden évben meglátogatta Nagykanizsán.

Május 28-án Sóltz Gyula, Fekete és Szécsi tanárok vezetésével két hét tanulmányútra mentek. Selmebányáról Brassóba utaztak, ahol az állami és közbirto-kossági erdőket s azok kezelését tanulmányozták. Kolozsváron az állami erdőigazgatóság hatáskörébe tartozó erdőket tekintették meg. Innét a Bánságba utaztak, ahol az őstölgyeseket vizsgálták. Végül átszelték az Alföldet Szeged, Cegléd érintésével, és Pestre mentek. Útközben az Alföld homokfásításának eredményeit szemlélhették. Pesten az erdészeti egyesület „múzeumainak” (mik lehettek azok? – Sz. L.) megtekintése után indultak vissza Selmebányára. (Az útvonal leírását Kaán Károly leveléből ismerjük.)

A tanulmányút „kötelező is reánk nézve, – kiteszik ugyanis indexünkbe részt vettem-e a tanulmányúton – s ha nem, ez ajtó bezárás illetve megtagadván az államnal való szolgálhatásnak.” – írta Kaán Károly. A tanulmányút 100 forintba került összesen, és Kaán Károly hiába kérte meg jó előre az összeget gyámján keresztül, az árvaszék nem küldte el. Azért, hogy mégis el tudjon menni, a sógora, Geöcze Bertalan, megelőlegezte a pénzt.

Kaán Károly szerkesztési és szabadkézi
vizsgarajza

1888. július 16-án írja utolsó levelét Selmebányáról. A levelekből kiderül, a selmebányai akadémián való tanulás egy tanévben 300–400 forintba került. Összehasonlítva, e korban egy tanítói fizetés 100–300 forint volt évente. János testvérének is hasonló kiadásai voltak, ezért

600 forint újabb kölcsönt vettek fel a háztérhére.

Ekkor még mindig az árvaszék jogi hatalma alatt volt, külön kellett kérni a nagykorúsítását. (Ez bizonyára nem volt kellemes egy 21 éves végzett erdőmérnök számára, hisz hivatalosan 18 év felett lehetett nagykorú.) Ezek után érthető, hogy Kaán Károly milyen örömmel lépett a felnőtt életbe az őt szorító béklyókból.

Kilépve az Életbe

A kötelező gyakornoki idejét először Batthyány Ilona grófnő uradalmában – ahol már gyermekként járt – kezdte meg, majd a hátralévő időt 1889. év március 27-től a kincstári, Besztercebányai m. kir. Erdőigazgatóságnál, mint műszaki díjnok fejezte be.

1890. év őszén a sikeres erdészeti államvizsga után továbbra is maradt a Besztercebányai m. kir. Erdőigazgatóságnál, mert nagyon meg voltak elégedve addigi munkájával. Elkezdődött felfelé ívelő szakmai pályafutása.

Összegzésképpen elmondhatjuk, hogy a sok nehézség ellenére otthon gondos nevelést kapott, és édesanyja szolid, középosztálybeli életszínvonalat biztosított számára.

Kaán Károly gyermek- és ifjúkorának ezeket a körülményeit megismerve, talán jobban megértjük a magyar erdészet egykori nagyformátumú, széles látókörű vezetőjének szorgalmas és pontos, határozott, erélyes, néha ugyan erőszakos, de mélyen emberséges egyéniségét.

Kaán Károly nagyszülei, szülei, nagybátyjai széles látókörű, tanult, több nyelven beszélő emberek voltak. Igen jó kapcsolatban voltak Nagykanizsa, Budapest, Bécs gazdasági, pénzügyi és politikai köreivel, intézményeivel. A hazafiság a nemzetközi, nagy ívű gondolkodás, a tudás, a szorgalom bizonyára példa volt az ifjú Kaán Károly számára. Tetten érhetjük egy feltörekvő polgári család küzdelmes életét a feudális rend végső és a polgári rend kezdeti szakaszában.

A legújabb, eddig ismeretlen dokumentumok azt mutatják, hogy iskolaévei sokkal küzdelmesebbek, nehezebbek és bonyolultabbak voltak, mint eddig ismertük. Gyermek- és ifjúkorának körülményei feltehetően meghatározták későbbi egyéniségét.

Szakács László

(Folytatás az Er Fa Híradó 2017/2. számában)

Új lendületet kap szlovákiai kapcsolatunk

Híradónk előző számának 22. oldalán már adtunk egy gyorsjelentést arról a rövid, de tartalmas, értékes és eredmény dús tanulmányútról, amelyet szakszervezetünk csoportja tett Szlovákiában, az Alacsony-Tátra térségében.

A tanulmányúton az EFDSZ vezetőin és irodavezetőjén kívül a Bakonyerdő, az Egererdő, az Északerdő, a KEFAG, a NEFAG, a TAEG, a VADEX Zrt, a Baranya megyei KH szakszervezeti aktivistái, tagjai és munkaadói képviselői vettek részt.

Küldötteinket Miroslav Pepich és Peter Samuelčík köszönti

A chopoki terepi program célja a 2004. évi a katasztrófa sújtotta területek jelenlegi helyzetének tanulmányozása, különös tekintettel arra, ahol nem engedte a természetvédelem a fát elszállítani és összegyűjteni. A 38 000 m³ kárból így lett 140 000 m³, mivel a szű megtámadta a lábán maradt állományt is. A felújítás vegyes lombos (bükk) erdőt céloz, de a luc természetesen is szépen újul. A jegenyefenyőt kevesebb kár érte. Lehet, hogy a területi elhelyezkedése más volt, illetve már eleve elegyes erdőben fordult elő.

Az elmúlt nyáron a V4-ek erdészeti kormányzati küldöttei éppen Feketebalogon – másnapi úti célunkon – írtak alá együttműködési megállapodást.

Ennek a tanulmányútnak a legfontosabb mozzanata az volt, hogy szakszervezetünk vezetői: Dudás Péter elnök, Ivádi László alelnök és Górász László főtitkár Besztercebányán találkozott a Szlovák Faipari, Erdészeti és Vízügyi Szakszervezet vezető tisztségviselőivel, Jud.r. Vlasta Szabová PhD elnök asszonnyal, Jozef Minarik mérnökkel, a Szlovák Szakszervezeti Konföderáció erdészeti szekciójának elnökével, Frantisek Fodor mérnökkel, a Besztercebányán működő Szlovák Államerdészeti Vezérigazgatóság szakszervezeti bizottságának elnökével, Róbert Stasko mérnökkel, a szakszervezet munkavédelmi főfelügyelőjével és Ján Sárík mérnökkel, a szakszervezet Slovenska Lupca-i szervezetének elnökével, a helyi szakszervezet vezetőjével, Peter Samuelčíkkel, valamint Miroslav Pepich igazgatóval.

A tolmácsolási feladatokat Nikoleta Nozdrovická erdőmérnök, a besztercebányai vezérigazgatóság projektmenedzsere, illetve Robert Stasko látta el, miként tanulmányutunk egész ideje alatt.

Igen nagyra értékeltük azt a tényt, hogy az elnök asszony a találkozó létrehozása érdekében Bratislaváról Besztercebányára utazott, a barátságosnak éppen nem mondható téli időjárás viszonyai között.

A találkozó igen kellemes, kollegiális légkörben zajlott, protokolláris és bürokratikus kötöttségek nélkül. Szabová elnök

asszonyban közvetlen, barátságos, derűt sugárzó, dinamikus, jó kapcsolatteremtő képességű vezetőt ismertünk meg. Ugyancsak kitűnő benyomásaink voltak munkatársaival kapcsolatban is.

A tárgyaló partnerek kölcsönösen kifejezték az iránti igényüket, hogy célszerű volna a két szakszervezet közötti kapcsolatot szorosabbra fűzni és tényleges együttműködési tartalommal megtölteni.

Az elhatározást mindjárt tett is követte, mert Dudás Péter elnökünk meghívta a szlovák szakszervezet delegációját az idei Nemzetközi Erdészeti és Faipari Sportnapokon való részvételre.

A találkozó alkalmat adott arra is, hogy információkat kapjunk a szlovák partnerről, amelynek a neve szlovákul: Odborovy Zväz Drevo, Lesy, Voda; röviden OZ DLV.

Az OZ DLV a polgári rendszerváltás és a Csehországtól, Prágától történt elszakadást követően vált teljesen önálló szakszervezetté. Vagyis éppen 25 éve, miként az egész szlovák szakszervezeti mozgalom, a KOZ SR. A belső szervezet szekciókra tagolódik, melyek jelenleg a következők: víz- és csatornázási művek dolgozóinak szekciója, cellulóz- és papíripari, fa- és bútortipari, valamint erdészeti szekció. A tagság összetétele változatos: állami erdőgazdaságok, önkormányzati vállalatok, magánvállalkozások dolgozói alkotják. Képviselőik érdekében az OZ DLV kiterjedt kapcsolatrendszert ápol a tevékenységi területét érintő köztársasági szintű szakmai szervezetekkel, a Munkálatók Egyesületével, az állami és önkormányzati szervekkel. S persze tagja a köztársasági szakszervezeti konföderációnak, a KOZ SR-nek is. Külföldi kapcsolatai a lengyel, cseh, szerb, horvát és a magyar társszervezetekre terjednek ki, és tagja még két nemzetközi szervezetnek is.

Küldöttségünk a Decrett-emléknél Feketebalogon

A kötetlen beszélgetés során kiviláglott, hogy nem csak tevékenységünk jellege, de gondjaink is több közös vonást mutatnak. Ilyen például a taglétszám csökkenő irányzata, bár az OZ DLV jóval népesebb az EFDSZ-nél. Ez nyilván abból is adódik, hogy tevékenységi területe is jóval szélesebb. Mindegyik szakágazatban sikerült a kollektív szerződést megkötönniük, de nem titkolták, hogy ez évről évre nehezebb feladat.

A szlovák–magyar erdészeti-faipari szakszervezeti kapcsolatok intenzitása az elmúlt 20–25 évben hullámmozgó volt. Most jó kilátásaink vannak arra, hogy ez után a beszélgetés után kapcsolatunk új lendületet kap.

Király Pál – Fotók: Szabó Szabolcs

Erdészeti emlékhely a Vidra-völgyben

A szlovák államerdészet (Lesy SR) Közép-Szlovákiában, Breznotól délre, a Feketebalogi Állami Erdőgazdaság területén imponáló méretű, 140 hektáros, érdekes lát-nivalókkal berendezett erdészeti skanzen létesített a Vidra-völgyben (Lesnický Skanzen, Čierny Balog, Vidrovská Dolina).

A skanzen területén a völgyben futó kisvasúttól a hegy-oldalra felvezető út közelében, egy szép és méltóságteljes fenyves kis tisztásán a környezetbe illő emlékhelyet alakítottak ki. Patkó alakban elrendezve öt jókora kőtömböt helyeztek ki. Ránézésre úgy tűnik, mintha jégkorszaki moréna-görgetegből származnának. Mindegyikre egy-egy név van rávésve: Jozef Decrett Matejovie, Henrich David Wilkens, Ludovit Greiner, Viliam Rowland és Karol Kaán.

Ismerős és nagyra becsült nevek ezek a magyar erdészek számára is.

Ezért a továbbiakban elevenítsük fel röviden, hogy kik voltak ők! A neveket a hazánkban megszokott módon írjuk, mellettük feltüntetve születésük és elmúlásuk évszámát.

Hóviharban a Chopokon

Greiner Lajos (1796-1882) Coburg hercegi erdőuradalmak igazgatója és a róla elnevezett, mert általa összeállított fatermési táblák megalkotója. Egy időben az Országos Magyar Gazdasági Egyesület (OMGE) erdészeti szakosztályának vezetője. Erdészeti Lexikonunk szerint az első magyarországi erdészeti egyesület, az Ungarischer Forstvereinennek is egyik alapítója, volt és huzamos időn át alelnöke.

Rowland Vilmos (1814-1888) szintén az Ungarischer Fv.-nek volt egyik oszlopos vezetőségi tagja és az egyet kiadványának, a „Mitteilungen des Ungarischen Forstvereins”-nek huzamos időn át a szerkesztője. Úgy tudjuk, hogy angolos hangzású neve ellenére német származású volt és ott is halt meg. 1882-ben még publikált az Erdészeti Lapokban. Nagy érdemei vannak szakirodalmunk fejlesztésében és az egyesületi munkaformák meghonosításában az erdészet területén. Hazánkban ma már csak kevesen emlékeznek tiszteletreméltó nevére. Legalább ott, Feketebalogon megőrököti emlékét az a kőtömb.

A Vidra-völgyi erdészeti skanzenél

Decrett-szobor Besztercebányán

Decrett József (1774–1841) kamarai erdész volt, mondhatni, kincstári erdész, pályafutásának utolsó szakaszában már a besztercebányai, egykori kamarai erdőhivatal vezetője. Tapasztalatunk szerint a szlovák erdészek kb. úgy tisztelik őt, mint mi Bedő Albertet. Életrajzát, szakmai tevékenységét Kaán Károly tárta fel és jelentette meg az Erdészeti Lapokban 1912-ben, de külön füzetecskében is közreadta. Decrett festett portréját is ő szerezte meg annak családjától, alkalmasint még besztercebányai szolgálata idején, majd pedig az Országos Erdészeti Egyesületnek adományozta. A portré az egyleti könyvtárban kifüggesztve látható. Az OEE három kitüntető érmének egyikét Decrettről nevezte el. Emlékműve Besztercebányán és Feketebalogon is látható.

Dr.H.D.Wilcens (1763–1832) professzor az I. Ferenc király által Selmechányán 1808-ban felállított felsőfokú szakoktatási intézményünk, az önálló Forstinstitut első tanára volt. A magyar erdészettudomány, halhatatlan alakja. Sopronban és Göttingenben van még emlékműve.

Kaán Károlyt (1867–1940) nem kell bemutatni. Kaán-emléké van, remélhetőleg esik még szó róla bőven, s talán még egy kis koszorú is eljut valahogyan arra a Vidravölgyi óriásakavicsra. Viszont ezt az emlékhelyét szükséges rögzíteni emlékeztetőnkben, mivel életrajzi monográfiájának megjelenése idején (1996) még nem létezett. Így nem is kerülhetett az emléket hirdető monumentumok listájába (22–23. oldal).

Mi lenne, ha a két ország erdészei gyakrabban találkoznának és közösen emlékeznének közös múltunk kiemelkedő személyiségeire a történelemnek ezen a méltóságteljes találkozási pontján?

Király Pál

Nyugdíjasoknak nyugdíjasokról

Töprengések a kampány kapujában

Híradónk 2016. évi 4. számában mi is megírtuk, de a közmédia sem mulasztotta el több alkalommal is hírül adni, hogy a kormány a munkaadói és a munkavállalói érdekképviselőkkel megállapodva a 2017. esztendőre a bruttó minimálbért 15 százalékkal, a garantált szakmai bérminimumot pedig 25 százalékkal megemelte. Azután még más hírek is megjelentek arról, hogy bizonyos társadalmi csoportok – például az egészségügyben, a kultúra és a művészetek területén dolgozók, pedagógusok egyes rétegei – ezen túlmenően is számottevőbb összegekhez jutottak.

A béremelésekkel egyidejűleg a munkáltatói járulék 5 százalékkal csökkent. Jó hír az is, hogy a közszféra stagnáló bérezése terén is fejlemények várhatók, de írásunk papírra vetésének idején ennek részleteit még nem ismertük.

A sajtó arról is hírt adott, hogy a kormány egyes beruházó nagyvállalatoknak a beruházás kapcsán keletkező új munkahelyek többlet-munkabér igényének fedezetét milliárdos nagyságrendű támogatásokkal megelőlegezte.

Amint említettem, ezek üdvözlendő, jó hírek, mert a fizetési boríték vastagodásának mindenki örül, mondván: az a biztos, ami már a zsebben van.

Mindazonáltal: a kisnyugdíjas töprengésbe merül. Nem minden nyugdíjas, mert hallottunk már 1 millió forint fölötti nyugdíjösszegekről is, de ebben a témában az Országos Öregségi Nyugdíjpénztár az illetékes. Tudniillik ezeknek a számoknak a tükrében a nyugdíjak emelésének átlagosan 1,6 százalékos mértéke patikamérlegen igencsak kidekázottnak tűnik.

A töprengésnek több oka is van. Először is a szerény emelésnek az a százalékos indokolása, hogy a megállapítás idején, 2016-ban alig volt infláció, ami pedig a nyugdíjkorrekció, az indexálás egyik alapvető tényezője. A forint inflálódásának legfontosabb mérőszáma pedig az árak alakulása, jellemzően az áremelkedés.

E ponton azonban figyelembe kell venni, hogy a nyugdíjasé eltér az aktív keresők kosarának tartalmától. Ezért a piacra, orvosi rendelőbe, patikába járó nyugdíjas másként éli meg a monetáris változásokat.

Nem szükségeltetik különösebb közgazdasági szakképzettség annak belátásához, hogy a bevezetőben említett nagymértékű keresetkiáramlás önmagában is árfelhajtó hatású a fizetőképes kereslet megnövekedése és piaci megjelenése ré-

vén. Ez önmagában még nem pénzromlás, nem infláció, mert a kormányzati kommentár szerint az emelés ellentétele megvan a gazdaság jobb teljesítményében. Egyrészt azonban kérdés, hogy ennek feltételei változatlanul fennállnak-e 2017-ben is (pl. az agrárium kimagasló teljesítménye, állami földeladások stb.) Másrészt a tapasztalat szerint a fogyasztás és ezzel együtt az árak emelkedése általában a napi fogyasztási cikkeknel kezdődik. Vagyis éppen a nyugdíjas kosárnál, azon a területen, amely a nyugdíjasokat a legközvetlenebbül érinti.

Egyébként ezt ösztönzik is, mondván, hogy éljünk egészségesebben; fogyasszunk – télen is – több hazai és déligyümölcsöt, friss zöldséget, halat, sajtot, mézet, biotermékeket és ne tömjük magunkat degeszre cereáliákkal, zsírokkal, cukorral.

(Azt már nem is említtem, hogy milyen magasra emelték az ún. „egészséges borfogyasztást”, a magyar borkultúrát, a hungarikum-pálinkákat, s ezek árait).

Mindazonáltal az infláció lehetőségét sem lehet teljesen kizárni. Már az év első heteiben prognosztizáltak kb. 2,5 százalékos, ami várhatóan 3 lesz. Annál is inkább, mivel másik oldalon hangot is kapott bizonyos mértékű infláció szükségessége, a beruházások ösztönzése érdekében. Vagyis azért, hogy a tőkével rendelkezők ne a szalmazsákban, komolyabban szólva, ne bankban tartsák a pénzüket, hanem fektessék gyümölcsöző beruházásokba, s lehetőleg minél több munkahelyet teremtsenek. (Ambár a bankok is beruházásokban forgatják a rájuk bízott értékek egy részét.)

Azt már csak közbevetve jegyzem meg: igen, az inflációs politika, mint gazdaságserkentő eszköz régóta ismert az egész világon. Ám az is tapasztalati tény, hogy fölöttébb kétélű eszköz – erős kéz, nagy gazdaságpolitikai-közgazdasági hozzáértés kell ahhoz, hogy kézben tartott legyen, és ne szabaduljon ki a szellem a palackból. A 20. század két világháborúja utáni nehéz évek keserves tapasztalatai bizonyítják, hogy az elszabaduló infláció miként tudja szétzilálni az egész gazdaságot, tönkretéve vállalkozások tízezreit, emberek millióit, meggyötörni az egész társadalmat.

Talán a stabilitásra törekvésből ered a Magyar Nemzeti Bank monetáris politikájának az a része, ami szerint jegybanki alapkamat már legalább két év óta csökkentett irányzatú volt és egy százalékon áll. Ez hasonló szinten tartja az üzleti bankok által számított bankkamatozt is,

bár utóbbiakra hatással van a befektetett eszközök jellege is. Például az ingatlanpiac a múlt évben közismerten megélné, s a különböző elnevezésekkel kibocsátott állampapírok is garantáltan értékállóak stb.

A nyugdíjast mindez az öregkorára félretett megtakarításain keresztül érinti. Ha neki kell a számlavezetési díjat időről időre befizetnie ahelyett, hogy a betétösszeg növekedne a számláján, akkor nyilvánvalóan fogy a pénz, vagyonfelélés történik. Majd meglátjuk, hogy mit hoz ez az esztendő ezen a téren.

Azt viszont már megláttuk, hogy a karácsonyi angalka decemberben minden nyugdíjasnak hozott egy 2017 végéig meghatározott célokra beváltható 10.000 forintos utalványt. Mégpedig egy miniszterelnöki levél kíséretében. Ebben dr. Orbán Viktor elismerő, szép szavakkal méltatta az idősebb generációk országépítő érdemeit. „A mai sikereinkben az előttünk járó nemzedék munkája is benne van. Ezt soha nem szabad elfelejtenünk.” – írta többek között a miniszterelnök.

Persze, legott jelentkeztek kritikus hangok is, amelyek politikai kampányfogásnak minősítették az egész béremelési és az utalvány akciót.

Nem én mondom, hanem már széltében-hosszában cikkezik arról a sajtó, hogy a 2018-as országgyűlési választások kampánya már valóban és kissé szokatlanul korán beindult. Így nem lehet teljesen kizárni annak lehetőségét, hogy tényleg a közhangulat javító kormányintézkedések körébe tartoznak az említettek is. Érdekes hír ezzel kapcsolatban, hogy az Idős Demokraták Szövetsége (IDSz) civil szervezetből politikai párttá kíván alakulni, és ekként indulni a választási hadjáratban annak érdekében, hogy közvetlen politikai képvisellete legyen az Országgyűlésben a nyugdíjasoknak.

A hírrel kapcsolatban ismertté vált kommentárok szerint egy idősödő társadalomban elvileg komoly tömegbázisra számíthatna egy ilyen generációs alapú rétegpárt. Az 1990-es és 1994-es választások tapasztalatai ezt még nem támasztották alá. Ma már azonban más a társadalmi konstelláció. Azt sem szabad elfelejteni, hogy a nyugdíjasok szavazataira más pártok is számítanak. Még a Fiala Demokraták Szövetsége is. Ők sem lettek fiatalabak az elmúlt negyedszázad alatt.

Ebből az esetleges versenyből még jól is jöhetnek ki a nyugdíjasok. Talán nem csak 1,6 százalékra.

Király Pál

Név-visszaadó szenátusi ülés Sopronban

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának döntése alapján jelentősen átalakult a Nyugat-magyarországi Egyetem. Az EMMI felsőoktatásért felelős államtitkára, Palkovics László hangsúlyozta: a NymE átalakítására azért van szükség, mert az intézmény integrációját „nem sikerült jól végrehajtani”, és emiatt belső feszültségek alakultak ki. Elődött, hogy az intézmény Soproni Egyetem néven, négy karral folytatja működését. A koncepció megalkotásába bevonták Magyarország egyik üzleti tanácsadó cégét, felsőoktatási szakembereket és cégvezetőket, többek között Jámbor Lászlót, a TAEG ZRT. vezérigazgatóját.

Ilyen előzmények után került sor 2017. március 2-án délután az Alma Mater Ünnepi Névadó Szenátusi Ülésére a közgazdasági kar aulájában.

Az elnökségben helyet foglalt Veres András püspök, Fekete György emeritus professzor, Fodor Tamás polgármester, Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, Faragó Sándor rektor, Dinnyés Álmos kancellár, Palkovics László államtitkár (EMMI), Ugron Ákos Gábor államtitkár-helyettes (FM), Marcinkó Zoltán István helyettes államtitkár (NGM), Dubécz Zoltán, a rektori konferencia főtárgya, Zambó Péter, az OEE elnöke, Takács Tamás HÖK-elnök, Alpár Tibor faipari kari dékán, Lakatos Ferenc erdész kari dékán, Fábián Attila közgazdasági kari dékán, Varga László pedagógiai kari dékán, Németh Róbert rektorhelyettes, Náhlik András rektorhelyettes, Kónya István konzisztórium elnök.

Faragó Sándor rektor beszédében többek között hangsúlyozta: Mi büszkén vállaljuk és ápoljuk selmebányai múltunkat. Egyetemünk abban a kedvező helyzetben van, hogy a selmeci-soproni hagyományok a nevelés folytonosan élő, az ifjúságot gazdagító, erősítő eszközt adták a kezünkbe. Ezért mások a soproni egyetemisták, a végzett hallgatóink. Intézményfejlesztési tervünk szerint: „A Soproni Egyetem a magas színvonalú oktatási, kutatási, innovációs tevékenysége és társadalmi szerepvállalásai révén, folyama-

tosan megújuló, mérték-egyszersmind értékadó egyetemi tudásközpontként kíván működni Európában. Kitérített szerepét, nemzetközi rangját a jövőben is megőrzi, elismertségét fokozza.” Végezetül arról szólt, hogy az egyetem – történelme során másodszor – Sopron város nevét viseli. Ez nem egyszerűen egy topográfiai kapcsolat. Csaknem száz év történelmi magasságai és mélységei tették szervessé, hitelessé és szívbelivé ezt a viszonyt. Számunkra az egyetem nem munkahely, hanem hivatásunk által mélyen motivált életünk. A soproni egyetemi oktató éppolyan hűséges, mint egyeteme, mint városa.

Palkovics László, az EMMI oktatásért felelős államtitkára a hazai felsőoktatás harmadik egyetemét köszöntötte bevezetőjében, emlékeztetve a III. Károly által mintegy háromszáz éve alapított intézményre. Kiemelte, hogy az erdészeti és faipari képzést senki más nem kínálja az országban, s a határozott egyetemi karakter a nemzetközi megítélést is javítja. Hangsúlyozta, hogy az erdőgazdasági társaságok vezérigazgatói is a „mi egyetemünként” aposztrofálták az Alma Matert, s ez talán a legfontosabb érték, amit egy egyetem elérhet. Az egyetem a következő évtizedekben is meg kívánja őrizni és erősíteni akarja kitérített szerepét és nemzetközi rangját. Ehhez a feltételek adóttak, az egyetem helyzete stabil, hisz' a kormány kiváltotta azokat a ppp-konstrukciókat, amelyek a működést nagymértékben terheltek, konszolidáltak az egyetem gazdálkodását – jelentette ki az államtitkár. – Az erdőgazdaságok által végzett felmérés alapján látható, hogy a soproni hallgatók elégedettek a képzés egy részével, a képzési idő hosszával, a végzettség elismerésével, de több kritikát is megfogalmaztak, például a gyakorlati képzést, az életre való felkészítést illetően. Tovább kell erősíteni az erdészeti és faipari képzések unikális jellegét. A gyakorlati képzéseken keresztül egyre inkább a munkaerő-piaci igényekhez kell igazítani, szorosabbra kell fűzni a vállalatokkal a kapcsolatot. Ugyanakkor szükséges a kutatási kapacitások további bővítése, a

doktori képzés fejlesztése, és szükség lesz új képzések bevezetésére is.

Ugron Ákos Gábor helyettes államtitkár elmondta, az elmúlt idők szakmai tudását adják tovább egymásnak a nemzedékek. A szakmák piacképessége azon is múlik, hogy a benne dolgozó szakemberek mennyire nyitottak az új kihívásokra, a megújulásra. Ilyen kihívás például a klímaváltozás problémaköre, a környezeti nevelés szükségessége, az erdők közjóléti szolgáltatásai. A klímaváltozás az egyik legfontosabb globális szintű hatás, és kihívás a világ országai és a természet egésze számára. A klímaváltozás hatásainak mérséklésében az erdőkre, a hasznosított faanyagra jelentős szerep hárul. A környezeti nevelés pedig társadalmi tevékenység. Az erdő az általa biztosított haszonvételi lehetőségek, illetve számos egyéb közérdekű – védelmi, és közjóléti szolgáltatása révén az egyik legfontosabb természeti erőforrásunk, kiemelkedő jelentőségű nemzeti kincsünk.

Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes bevezetésekként arról szólt, hogy az embereknek Sopron nevéről a hűség jut az eszükbe, a nemzethez, a magyar nyelvhez. Fölhívta a figyelmet a tudomány művelőinek erkölcsi felelősségére. Emlékeztetett az egyetemi polgárok hősiességére az 1848/49-es szabadságharcban, a Trianon utáni ágfalvi csatában, az 56-os forradalomban és az 1989-es Páneurópai Piknikben. Hangsúlyozta az egyetem fontos szerepét a nyelvhasználatban és –művelésben, hisz' ha a nyelv hanyatlik, akkor a nemzet is hanyatlik. Köszönetet mondott az Egyesületnek, hogy a Kárpát-medencében együtt tartja az erdészeket.

A miniszterelnök-helyettes köszöntője után Faragó Sándor rektor, Dinnyés Álmos kancellár és Zambó Péter OEE elnök együttműködési megállapodást írt alá. A beszédek követően az egyházak képviselői megszentelték-megáldották az egyetem új lobogóját. Az ünnepi ülés végén Faragó Sándor rektor időkapuzatát adott át Varga Tamás múzeumigazgatónak, amelyet intézményében őriznek a jövő nemzedékeknek szóló üzenettel. (z)

Pápai Gábor szöveggyűjteményéről

Nézem a kötet borítóját, merengve, majd' elmerül a szövegtengerben. Ezek a merengések ajándékozták meg az olvasót azzal a sok szép, műves írással, ami gazdagította, felfrissítette a sok-sok száraz szakszöveget.

Rövid, de súlyos tényeket közöl a „Magyar az, akinek Trianon legalább fáj” című rövid írásában. Az erdőterület és erdőműveltség adatait. Ma megcélzottuk elérendő célként az akkori 27 százalékot. (A cím eredetét vitatják, többen Illyés Gyulának tulajdonítják.)

A harmadik oldal című visszatérő írások keletkezésénél magam voltam a „bába”. Javaslatomra indult el ez a szerkesztői műfaj a lapokban. Ez nem afféle vezércikk, de mégis véleménycikk, a szerző álláspontja, esetleg a szerkesztőségé. Lehetőséget ad a napi-heti-havi robottól való elszakadásra, vagy éppen az aktualitás megragadására. Súlyos koloncként is megélheti a szerkesztőség, de inkább a szabadság lehetőségét kell élvezni. Az ErFa Híradóban ez utóbbit igyekszünk képviselni.

Borúlatoan lehangoló az „Erdész, ki itt dolgozol, hagyj fel minden reménnyel” című riport, mely a falopás keresztmetszetét láttatja. Erdészkalauzai meglehetősen sötét és reménytelen képet festenek Ózd környékének szociális és bűnügyi helyzetéről. Ismerem, magam is bejártam a vidéket.

Régi mániám a szarvasgombászat. Ebben is egyetértünk Gáborral, fontos, hogy ezt a mellékhaszonvélt pártolni kell.

Maradhatunk-e a kaptafánknál? – teszi fel a kérdést egyik tudósításában, melyből kiderül, milyen komoly viták folytak 1992-ben a vad körül. Változott a helyzet? Ment-e előbbre a világ?

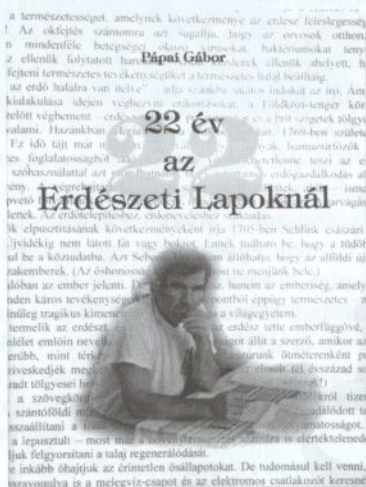
Érdekes történeti közlemény az egyesület (a német nevű) alakulásának körülményeiről (78. oldal). Jellemző, hogy a 61 alapító között egyetlen magyar nevű sem lehet fölitalálni. Ennek ellenére milyen hazafias csapattá vált az erdészársadalom! Koláczek úr indítványozta saját folyóirat megalapítását.

Demosz versus démon. Az egyesületi választások befolyásolásának kísérletéről ír egy A harmadik oldalban (2006. április). Micsoda idők...

Lefelé a létezés lejtőin – címmel számol be Bogár László előadásáról, amelyet még az azóta lebontott egykori MTESz székházban tartott erdészeknek. Sokan

voltunk, de nem elegendő. Szomorú, szigorú tényekkel szembesített a professzor.

Nem maradhat el a tisztelgés a 15 éve hazánkban vállalattal jelenlévő Stihl-ről sem. Azóta már ünnepeltük a negyedszázados évfordulót is!

A Csárdás vagy tangó? című tudósítás egy természetvédők által kezdeményezett vitafórumról szól. Haraszty László, akkori természetvédelmi államtitkár tartott bevezető előadást, amelyben sok, ma is időszzerű témát vetett föl. Akkor akut kérdés volt a hektár tízezrek védetté nyilvánítása, elvétele. Gémesi József, akkori ÁPV Rt. igazgató-helyettes a védett területek felülvizsgálatát vetette föl.

Kedvenc témám a 2003-ban Québecben tartott XII. Erdészeti Világkongresszus. Hazánkban erről az eseményről két közlemény jelent meg – interjú Csóka Péterrel, aki a magyar delegáció tagjaként a kongresszus egyik alelnöke volt – a másik a ForestPress-en.

A Nyúl a bokorból című vitairata politikai vitairat is lehetett, hisz egy akkori miniszternek szól a válasz. Az idő tájt én a kormánypart parlamenti képviselőcsoportjának sajtófőnöke voltam, be tudom mérni a tárcavezető informális hatalmát. Lehet, hogy a tárcája sajtója jelezte a cikket, de hozzánk nem jutott el a híre. Az Erdészeti Lapokat nem szemléztük...

Csodálatos a sikárosi „Micsidi” epizód, amelyből megtudjuk, hogy miként működött a jelentési kötelezettség, és milyen emberi kapcsolatok születhettek akkor tájt.

Egy másik gyöngyszem a Szulyovszky-portré, a Nyíri-erdő 48-as gyűjteményének alapítójáról. Ez is kötelező olvasmány.

Egy elrettentő olvasói levél is helyet kapott, aminek a tanulsága az, hogy a közönségkapcsolat bizony tanítandó („Tanulságos”).

A szövegtengerben egy palackposta is felszínre kerül. Pápai Gábor másik főműve, a fölbecsülhetetlen értékű „oral history”, a Gyökerek és lombok aktuális kötetének segélykérő reklámja. Sajna a szakma nem gondolja kellően saját gyökereit, lélektörténelmét.

A fatolvajok és az erdész egymásnak feszülő lelkivilágát rajzolja meg kitűnő érzékkel a szatmár-beregi riportjában (Az eb).

A „Ne adjuk oda!” című riportja igazából politikai vitairat. Arról szól, hogy az egykori Tisza-kastélyban berendezkedett erdészgyermek-kollégium megmaradhat-e vállalt hivatását szolgálni. Nem tudom hogy alakult a sorsa...

Azt sem tudom, hogy a Soproni Egyetemi Színpad történetének megírását célzó fölhívása mily' eredménnyel járt. Abban viszont mélységesen egyetértek Gáborral, hogy az Alma Mater Almanach-jából eléggé el nem ítéletően kimaradt ez a fejezet...

A „Békét a jóakarató erdészeknek” igazi szakmai „rekviem”. Egy bakonyi bükkösben tett nosztalgiaütközésen szakadnak fel a nem oly régi múlt emlékei a területet egykor kezelő erdészekből, egyáltalán nem nosztalgizva, hanem komoly szakmai érvekkel telítetten.

Személyes megemlékezés okán hozom föl a korábban rendszeres újságíró-találkozókat. Régi (másik) mániám, hogy – Esterházyt parafrázálva: 'így gondold az újságíródat' –, vagyis jó és szoros, rendszeres kapcsolatot kell tartani azokkal az újságírókkal, akik agrár-erdészeti témákkal foglalkoznak. Ezt a célt szolgálták ezek a szakmai kirándulások. Kár, hogy elfogytak...

Pápai Gábor írásai jelentették az elmúlt negyed században megjelent lapszámokban az emberit, a humán tényezőt. Egy szaklap mindig hajlamos elidegenedni, elszakadni az élettől, az embertől. Pedig mi végre volna mindaz, amit papírra rónak a szerzők?

Pápai Gábor markáns, emberi nyomot hagyott a hazai erdészettörténetben.

Zétényi Zoltán

A könyv magánkiadásban jelent meg. Megrendelhető a 30/971-5255 telefonon.

A legtöbbet publikáló erdészszakíró

Köszöntjük a 85 éves dr. Király Pált

2015 őszén, egy szakmai összejövetelen félrevont Király Pál, mondván fontos beszédünk van.

Azzal kezdte, hogy egészségi állapota miatt fölhagy az ErFa Híradó szerkesztésével, s úgy gondolta, rám hagyományozná a lap szerkesztését. A nagy megtiszteltetés váratlanul ért, ezért rövid gondolkodási időt kértem. A többi ismert...

Az egyetlen újságírói oklevéllel rendelkező erdőmérnök szakmai pályafutása 1954. december 17-én indult Sopronban, az Erdőmérnöki Főiskolán elnyert oklevéllel.

1955. január 1-jén már a Váci-Börzsönyi Állami Erdőgazdaságnál találjuk, ahol erdőművelési szakelőadóvá és erdészvezető-helyettesé nevezik ki. Néhány év elteltével a központban erdőgazdasági szakfelügyelő és az észak-börzsönyi erdei vasutak üzemvezetője, majd gazdálkodási osztályvezető.

1970-ben nagyot fordul az élete. Előbb igazgató-helyettes főmérnöké nevezik ki, majd megkezdődik az újságírói karrierje. A Lapkiadó Vállalat kebelében az „Erdőgazdaság és Faipar” című folyóirat felelős szerkesztője lesz. A rendszerváltozás felforgatja a lapkiadás struktúráját is, így 1990-től már az Agricola Kiadónál folytatja a szerkesztői munkáját. Eközben pedig 1989-től az „ERDÉRT Híradó” című üzemi lap szerződéses szerkesztője is. Aktív pályafutása 1994 szeptemberében a Magyar Mezőgazdaság Kiadónál az „Erdőgazdaság és Faipar” főszerkesztőjeként ér véget.

Az aktív jelző teljességgel pontatlan, mert az egész életét jellemző fantasztikus aktivitás nem hagy alább, a státusza megváltozásával. 1998-tól már az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete lapját, az Erdészeti és Faipari Híradót szerkeszti és írja.

Sokirányú munkája mellett jutott energiája mintegy 1700 cikk megírására, két önálló kötet (Az Országos Erdészeti Egyesület története, 1866–1966”, Budapest 1967; A velünk élő múlt, Budapest 2000) megalkotására is. Nem utolsó sorban pedig tudományos szakterületén, a magyar erdészettörténetből egyetemi doktori címet szerzett 1988-ban, Sopronban. Széleskörű érdeklődésének bizonyítékeként pedig elvégezte a Budapesti Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Ipari Kara mérnök-közgazdász tagozatát. Az ott szerzett ismeretek és a közgazdaság iránti érdeklődése nagy hasznára vált mind a szakszervezetnek, mind lapunknak.

Pályánk három ízben is érintkezett: először a '70-es évek végén, amikor magam is tagja voltam a Nyomda-, Papíripar és Sajtó Dolgozói Szakszervezetének, a '80-as évek végén, a Lapkiadó Vállalatnál, majd a 2000-es évek elején az Állami Erdészeti Szolgálatnál, ahol Király Pál szakmai kiadványok

szerkesztésével, nyomdai előkészítésével és lektorálási feladatok ellátásával foglalkozott.

A szakmai és újságírói munkája mellett fáradhatatlan munkása volt az OEE-nek is. Az egyszerű tagságtól az alapító tagságon át a szakosztályelnökségig, végül a főtítkári és alelnöki pozícióig ívelt egyesületi karrierje.

Nem csupán az Erdészettörténeti szakosztálynak, hanem a Közönségkapcsolatok szakosztálynak is alapító tagja volt.

Erdészszakmai éveit a hazai erdészet egyik „aranykorában” töltötte, az ötvenes-hatvanas években. Erről a korszakról így írt: Jó volt erdőművelőnek lenni; a vállalatnál még nem tekintették olyan szükséges rossznak, aki csak a pénzt viszi el.

Vasúti üzemvezetőként viszont átélhette egy olyan – mai kifejezéssel élve – logisztikai ágazat hanyatlásának kezdetét, amely csaknem az erdei vasutak teljes felszámolását hozta a motorizáció fejlődésével.

A terepen töltött évek nyitották rá érdeklődését szeretett szakmánk történetére. A Börzsöny nagy erdészahagyományokkal rendelkező vidék, a hegyi falvak lakói bányászok vagy erdei munkások/munkásnők voltak.

Az újságírás/szerkesztés világa nem olyan békés, mint az erdő madárfüttyös hangulata. Ezt hamarosan maga is megtapasztalta a kiadó – szerkesztőség – nyomda háromszögében. A politikai felügyeletet még nem is említve. Mert abban az időben a fontos lapok főszerkesztői hétfőnként nem a szerkesztőségben, hanem a pártközpontban Lakatos elvtársnál kezdtek, később pedig a Kormány Tájékoztatási Hivatalában. Ez amolyan politikai PR-eligazításnak számított. Mit kell és mit nem szabad megírni. A három „T” még nem volt gyakorlat (támogatott – túrt – tiltott).

Ez az időszak komoly politikai át- és kiképzést jelenthetett Király Pálnak a „békés” erdőgazdasági konfliktusokhoz képest. Azonban az élet (sajtó)iskolájában is kiválóan szerepelt, ezt mutatja a hosszú szerkesztői, főszerkesztői pályafutás.

Részben a sajtómunkás pálya, illetve a főtítkári-alelnöki pozíció kitágította érdeklődésének horizontját a nemzetközi „vizekre” is. Alkalma nyílt más országok, földrészek erdészeti tevékenységének tanulmányozására, erdészeti politikájuk megismerésére. A nemzetközi kitekintés azóta is munkásságának egyik alapeleme.

Király Pál nem csak írásban kiváló, stílusa egyéni, másokéval összetéveszthetetlen, hanem előadóként is kitűnő. A minap a Szenirok Tanácsának alkalmán tartott lebilincselő előadást Kaán Károly munkásságáról. Ezúttal is tanúbizonyságát adta széles körű történelmi ismereteinek, a szociológiai összefüggések iránti érzékenységének.

Amikor az Erdészeti és Faipari Híradó stafétabotját átadta, megnyugtatóan, hogy bár a szerkesztésből „nyugdíjba vonul”, az újságírásból nem vonul ki.

Ez nagy megnyugvást jelentett mind a szakszervezet elnökségének, mind az új szerkesztő stábnak.

Kívánjuk, hogy Király Pál még hosszú évekig ne vonuljon ki az újságírásból, mert szükség van sajátos ízű, hangulatú, érzékeny és szakmailag pontos dolgozataira, „élőben” pedig időnként szarkasztikus humorára.

Jó szerencsét, jó egészséget kívánunk!

Zétényi Zoltán

Halálozás

A közelmúltban három olyan kitűnő akadémikust is elragadott a halál, akik ugyan nem voltak erdészek, de tudományos munkásságuk nagy értéket jelentett az erdészet számára is.

Stefanovits Pál vegyész-mérnök 95 éves korában hunyt el. A talajtan nemzetközi hírnevű művelője volt. Az erdészet számára közvetlenebbül az 1950-es évek második felében, az erdőgazdálkodás biológiai alapokra történt határozott ráállítása idején fejtett ki komoly közreműködést annak a nagyszabású könyvgyűttesnek a megalkotásában, amelyet röviden csak a „Danszky-féle zöld könyvek”-ként emlegetnek kollégáink. 95 éves volt.

Tíz évvel „fiatalabb” volt **Láng István** agrokémikus. Sokrétű tevékenységétől a fenntartható agrárium tudományos megalapozásán belül az agroökológiai potenciál, a biomassza és az ún. VAHAVA klímakutatási program érintette leginkább az erdészetet.

Életének 87. évében, 2016. november 29-én elhunyt **Fekete Gábor**, Széchenyi-díjas ökológus, botanikus, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja. Varga Zoltán debreceni biológus professzorral karöltve egy csodálatos könyvet alkotott „Magyarország tájainak növényzete és állatvilága” címmel. A szerzőgárda névsorában ott találjuk Mátyás Csaba akadémikusunkat és dr. Király Gergely erdőmérnököt is.

Nem tudományos, hanem politikai-közeleti hír, hogy az év elején 85 éves korában elhunyt **dr. Torgyán József** jogász, egykori kisközségi párti politikus. Pályafutása az erdészetet mezőgazdasági és vidékfejlesztési miniszter korában érintette. A Fidesz-FKGP kormánykoalícióban belül 1998–2002 között keményen küzdött az agrárium érdekeiért. Egy éve egy interjúban így jellemezte önmagát: „kamikáze politikus voltam...”

k. p.

A VIII. Agrármarketing és médianap

A 35. AGROMASH EXPO Kiállítás jó alkalmat nyújtott a címben megjelölt munkaterületeken dolgozók és az érdeklődők találkozására, immár a nyolcadik alkalommal.

A rendezvény szervezője most is a Magyar Mezőgazdaság Kft. volt, amely bemutatta a tématerületre állított munkatársait és ismertette további törekvéseit. A rendezvényről részletesen tájékoztat a Magyar Mezőgazdaság folyóirat idei 5. száma.

A bőséges és gazdag programból egyetlen előadást emelek ki, mégpedig azért, mert szinte megdöbbentőnek találtam. Ez egy inter-videós előadás volt Los Angelesből, amit Peresztegi Zoltán, a Google Magyarország egyik alapítója tartott „online és interaktív” módon, vagyis közvetlenül a Föld túlsó oldaláról és kérdezz-felelek a képernyőn formában. Persze, ez nem nagy újság az interneten más kontinensbeli partnerrel társalgók számára. Inkább az volt a meghökkentő, hogy az előadó az informatikai forradalommal kapcsolatban nem csak annak végeredményét nem prognosztizálta, hanem inkább arra villantott rá, hogy még felmérhetetlen távlatok vannak ezen a téren. Mintha az internet, a Facebook, az okostelefon stb. még csak a kezdet lenne.

Az előadás társadalomfilozófiai gondolatokat keltett abban a tekintetben, hogy miként hat majd a társadalomra, milyen átrétegződéseket, esetleg új alá- és fölrendeződéseket teremt az információs eszközöknek és magának az információnak a birtoklása egyének, társadalmi csoportok, esetleg egész népek-nemzetek közötti viszonylatban.

Talán a legkiszámíthatatlanabb azonban a mesterséges intelligencia fejlődése. Vagyis, amikor már nem ez ésszel bíró ember fejleszt ki, úgymond, gondolkodó gépeket, hanem tőle függetlenül a gépek fejlesztik a gépeket. A szellem kiszabadul a palackból, a folyamat az ember kezéből. Nem tudni, hogy mi lesz a vége. **K. P.**

Megújult a MEGOSZ vezetősége

2017. február 28-án a MEGOSZ pót-választó közgyűlést tartott. Ennek során a szövetség vezetése megújult. Új elnököt, ügyvezető elnököt és két alelnököt választott meg a tagság teljes egyetértésben. A köztes választás egyik sajnálatos oka Szabó Vendel alelnökünk halála volt, illetve az, hogy Luzsi József a MEGOSZ elnöke és dr. Sárvári János, a szövetség ügyvezető elnöke időközben benyújtotta lemondását az elnökségnek. A választás és a jelöltek kiválasztása a fiatalítás, a MEGOSZ megerősítése és az is indokolta, hogy a folya-

matban lévő nagyobb szakmai munkák a befejezéshez közelednek.

A választás eredménye a következő:

Elnök: **Mocz András** (Luzsi József elnöki posztjának betöltésére)

Ügyvezető elnök: **Duska József** (Dr. Sárvári János ügyvezető elnöki posztjának betöltésére)

Alelnök: **Sárközy Tamás** (Mocz András alelnöki posztjának betöltésére)

Alelnök: **Csillag Vince** (Szabó Vendel alelnöki posztjának betöltésére)

Így a megújult MEGOSZ vezetőség teljes névsora a következő:

Elnök: Mocz András

Ügyvezető elnök: Duska József

Alelnökök: Bodor Dezső Károly, Csillag Vince, Dombóvári Dénes, dr. Ódor József, Sárközy Tamás, Sípós István

A megújult Elnökség mandátuma 2019. május 31-ig tart.

Új szakértő a lepkeperben

2017. február 3. – Debrecen, Kokad – Újabb három tárgyalási napot tartott a Debreceni Járásbíróság a védett természeti terület jelentős károsodását okozó természetkárosítás büntetőügyében, dr. G. Ernő ellen indított büntetőeljárásban.

A bíróság kihallgatta többek között a vádlott földszomszédját, aki gazdálkodó és lepkeszakértő: kutatásokat végzett a keleti lápi bagoly lepkét érintően is. A szakértő tanú elmondta: a lepkét a saját területén észlelte, a Kék-Kálló völgyében. Hozzátette: arról nincsenek információk, hogy a lepke télen hogyan viselkedik, így szerintem nem lehet azt megállapítani, hogy a vádlott a szárazzással kárt okozott. Sőt úgy véli, az invazív fajok éppen amiatt jelentek meg a területen, mert a hatóság a szárazzási munkálatokat leállította.

Az ügy szakértő tanúja vitatja az igazságügyi szakértő megállapításait, aki szintén kedden jelent meg a bíróságon tanúként. Ő az a szakértő is, akinek szakvéleményére a vád is épül. A tárgyaláson kiderült: az igazságügyi természetvédelmi szakértőnek saját tapasztalata, vagy kutatási tevékenysége nem volt ezen a területen, szakvéleményét másik két „szakértő”, illetve a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága (HNPI) természetvédelmi őreinek feljegyzése alapján állította össze. Az eljárás április közepén folytatódik.

Soproni pillanatképek

Bevonulás az ünnepi ülésre

Az elnökség első sora

A hallgatóság soraiban a meghívott vendégek

A kamarazenekar előadása

Dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes

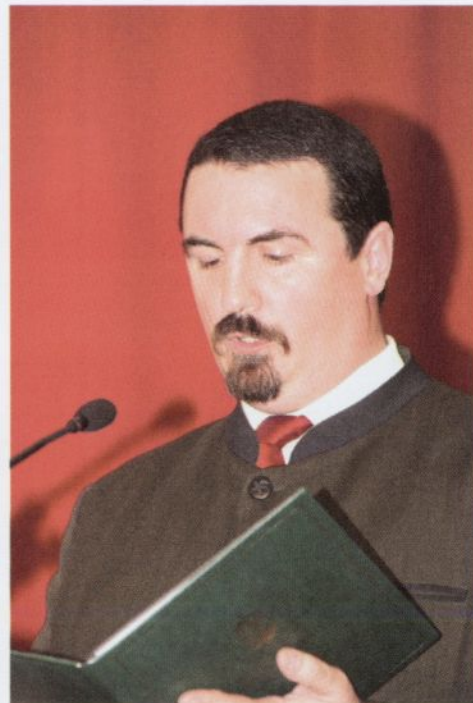
Az elnökség második sora

Faragó Sándor rektor az új egyetemi zászlóval

Varga Tamás múzeumigazgató átveszi az idő kapszulát

Ugron Ákos Gábor helyettes államtitkár

A kántusok selmeci nőtabemutatója

Az egyetem és az OEE közötti megállapodás aláírása

Erdészeti és Faipari Híradó

XXVII. évfolyam 2. szám
2017. június

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének Lapja

A tartalomból:
Fókuszban a Nyírerdő Zrt.
Az EFDSZ VIII. kongresszusa
Kitekintő: Csóka Péter – FAO
A gereznaszobrász – Magyarovics Károly

NYÍRERDŐ Zrt.

ERDŐK JÓ KEZEKBEN!

A NYÍRERDŐ, Nyírségi Erdészeti Zártkörűen Működő Részvénytársaság közel 60 ezer ha állami tulajdonban lévő erdőt kezel, két megye - Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg területén. A kezelt erdőterület felén az akác (*Robinia pseudoacacia*) az uralkodó fafaj, ezen kívül jelentős a tölgy és nemesnyár aránya.

akác szőlőkaró

TERMÉKEINK ÉS SZOLGÁLTATÁSAINK

kemény és lágylombos rönk,
facsemete,
támfa, karó és gömboszlop,
kertépítészeti termékek
tűzifa, (méterestől a kályhakészig)
fűrészáruk (műszáritottan és gőzölve is),
csaphornyos parketta,
erdészeti szaktanácsadás, tervezés,
vadgazdálkodás, vadászat szervezés

rúdmaró oszlop

dámszarvas világrekord

cölöpfa

térburkolat

szíjácsmaró oszlop

NYÍRERDŐ Zrt.

H-4400 Nyíregyháza, Kótaji út 29.

Tel.: (+36) 42/598-450 Fax: (+36) 42/501-170

E-mail: marketing@nyirerdo.hu Web: www.nyirerdo.hu

Arcok a kongresszusról

Gelencsér János – SEFAG ZRT.

Mézes Lajos – KEFAG ZRT.

Naszladi Géza – SEFAG ZRT.

Battáné Császár Erika – Északerdő Zrt.

Dani Gézné és Mézes Lajos KEFAG ZRT.

Kovács Ágnes – Zalaerdő Zrt.

Sebestyén János – VADEX ZRT.

Tóth István – TAEG ZRT.

Becker Mária – NEFAG ZRT.

Kránicz Róbert és Bakcsa Zoltán – Zalaerdő Zrt.

Dudás Péter elnök és dr. Csonka László ügyvéd

Varga András – Gemenc Zrt.

Berényi Attila – Gemenc Zrt.

Csathó László – VADEX ZRT.

Fotók: Zétényi Zoltán

Megszületett – kétharmados többséggel!

Van már nekünk, van már nekünk... no nem csak elnökünk, hanem (rég-új) erdőtörvényünk is. Ha nem is vadonatúj, ha nem is egységes zöldtörvény, de a mienk.

Sajna a parlamenti végszavazásnál egyéb elfoglaltságom miatt, nem lehettem jelen, így nem voltam tanúja a szavazás eredményének kihirdetésekor fölcattanó (udvariassági) tapsnak, és az esetleges ovációnak, üdvrivalgásnak sem.

Hosszú ideig tartott a végső szöveg megalkotása, sok munka, sok vita rakódott be a törvény sorai közé. Az eredmény, ahogy az lenni szokott, nem aratott osztatlan sikert. Vannak, akik rég' várt előrelépésként ünneplik, mások megbocsáthatatlan visszalépésként. Vannak, akik számára a megújult erdőtörvény a korlátoktól való megszabadulást, és a gúzsba kötve táncolás végét jelenti. Mások újra a gödör mélyére szorításként, az alkotás megnehezítéseként élik meg.

A zsinórmértéket jelentő erdőtörvény megszületése nem csupán szakmai teljesítmény, hanem évek, évtizedekre(?) meghatározza a hazai erdőállományok sorsának alakulását. De nem csupán az erdők sorsát, hanem az erdőt telepítő, azokat gondozó, óvó, védő, kezelő szakemberek és erdőtulajdonosok jövőjét is döntően meghatározza.

Nem akarom a korábbi erdőtörvények születésének történelmi előzményeit részletesen föl idézni, de nem kerülheti el figyelmünket az a tény, hogy egyrészt növekedett a feszültség a törvényalkotás körül a jelen felé haladva, másrészt pedig talán visszanyerte a szakmai közönség azt fajta demokratikus beleszólási lehetőséget, ami a XIX. században alakult ki az erdészeti jogalkotásban. Egykor az erdőtörvényt az Országos

Erdészeti Egyesület alkotta meg, hiszen ott álltak rendelkezésre azok a szakemberek, akik értették az erdő születésének biológiai, közösségi létét és végül a haszonvétel lehetőségeit és körülményeit.

A legutóbbi két törvényalkotási folyamatban már a társadalmi szervezetek széles köre vehetett részt. Ez ugyan nem könnyítette meg a folyamatot, sőt mondhatni jelentősen megnehezítette és lassította, de szinte minden érintett érdekcsoport artikulálhatta véleményét.

2012-ben kezdődtek meg a törvényalkotás előkészületei, és 2015-ben készült el az OEE munkacsoportjának javaslata. Ez a dokumentum kiter többek között a rendezetlen magánerdők okozta problémákra, a természetvédelmi törvény párhuzamos rendelkezéseire, a vegetációs időszakokra vonatkozó merev korlátozásokra, a CO₂ kvóta bevételeire, de az erdei forrásvizekre, az erdészeti magánutakra és az erdőt károsító abiotikus hatások körére is.

A folyamat tehát PC, politikailag korrekt módon, demokratikus keretek között zajlott.

Május 16-án 10 óra 23 perckor fogadta el a Parlamentben a képviselők többsége a T.14461 számú törvényjavaslatot a benyújtott módosításokkal együtt, így a 2009. évi Erdőtörvény jelentős mértékben megújult. Az Országgyűlés 117 igen, 57 nem és 1 tartózkodás mellett, vagyis kétharmados többséggel fogadta el a jogszabály módosítást. A régi-új törvény 2017. szeptember elsején léphet hatályba.

Az Országgyűlést aznap vezető Jakab István alelnök külön köszöntötte a parlamentben megjelent erdész szakembereket, ágazati vezetőket, szakértőket és a szakmai szervezetek képviselőit, akik részt vettek a törvény megalkotásának több éves munkájában.

A törvényalkotási folyamathoz méltóan az idej Kaán Károly emlékévé keretein belül hamarosan sor kerül a kiemelkedő magyar erdőmérnök mellszobrának fölavatására a Földművelésügyi Minisztérium árkádsorában található panteonban.

Az EFDSZ pedig örömmel nyugtáztatja, hogy eredményesen megtartotta VIII. kongresszusát, bővítette nemzetközi kapcsolatait, és készülhet a nyár végén, Miskolcon zajló XXI. Nemzetközi Erdészeti Sportnapokra.

Szeretettel várjuk kollégáinkat, sportolóinkat az erdészek idej szpartakiádjára.

Zétényi Zoltán

Tartalom

Fókuszban a Nyírerdő Zrt. –
A nyírség aranya. 2

Az erdő szerelmese –
Varga Antal kerületvezető erdész 2

Az akácbirodalom
élén – Szalacsi Árpád
vezérigazgató. 4

„Sokszínű a munkánk” –
Tölgyfa Gábor erdészetigazgató. 7

Csada Miklós „vezető”
beosztásban. 9

A VIII. kongresszusunk. 10

Nyugdíjasoknak – Találkozó
Jánoshalmán. 12

Kaán Károly emlékévé II. – Az érdek-
képviselő és Kaán Károly. 14

Mit kezdünk
majd a fával...?
Beszélgetés
Csóka Péterrel. 16

A gereznaszobrász –
Magyarovics Károly
preparátor. 18

Természetesebb életet az erdőben! 20

Lembergben
ülésezett az
Európai Erdészek
Tanácsa. 22

Könyvekről. 23

Krónika – Hírek. 24

Nyírerdős pillanatok. B3

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ • XXVII. évfolyam 2. szám • **Kiadja** az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete • 1146 Budapest, Thököly út 58–60. • Tel.: 331-4369 • Fax: 331-9455 • E-mail: 2016efdsz@gmail.com • **Szerkesztőbizottság:** Dudás Péter elnök, dr. Király Pál munkatárs, Nagy László munkatárs, Zétényi Zoltán főszerkesztő • **A címlapon** – Szalacsi Árpád vezérigazgató és Varga Antal szakszervezeti titkár • **Nyomda:** Agroinform Kft. • Budapest, Angol u. 34. • **Felelős vezető:** Bolyki István ügyvezető igazgató • A lap negyedévenként jelenik meg • Hírlapárusi forgalomba nem kerül • Terjeszti az EFDSZ.

Az akác a Nyírség aránya

Bemutakozik a Nyírerdő Zrt.

A Nyírerdő Zrt. kollektívája Magyarország távol-keleti részén, két megyében, Szabolcs-Szatmár-Beregben és Hajdú-Biharban 60 ezer hektár állami tulajdonú erdőt gondoz. Az erdőgazdálkodás minden tevékenységét végzik, a szaporítóanyag termeléstől kezdve az erdőtelepítésen és erdőfelújításon, az erdőművelésen-kezelésen át a fafeldolgozásig és értékesítésig. A hab a tortán a nemzetközi hírnevet szerzett vadgazdálkodásuk. Különös tekintettel a dámvadra. Ők sem úszták meg a Natura 2000 területek kijelölését, de vannak igazi védett területeik is. Büszkéek az ősi homoki tölgyes reliktumaikra, és komoly erőfeszítéseket tesznek két nagyváros, Nyíregyháza és Debrecen lakóinak közjólétért, és az aprónép erdei iskoláztatásáért.

Szalacsi Árpád vezérigazgató, Tölgyfa Gábor erdészeti igazgató, Varga Antal kerületvezető erdész, Belicza Zoltán üzemvezető és Csada Miklós anyagbeszerző mesélt a társaság örömeiről és gondjairól.

A Nyírerdő egyik büszkesége a dámvad

Az erdő szerelmese

Varga Antal kerületvezető erdész, a Nyírerdő Zrt. szakszervezeti titkára

Nyírbátor határában egy bekötőútnál találkozunk, ahonnan a fölvezetésével egy virágzó akácshoz hajtunk. A fák teljes virágzásban illatoznak, erős zúgás hallható, a méhészek öröme. A szárnyas dolgozók szorgalmasan gyűjtenek. Egy kőhajításnyira mobil kaptár kocsi táborozik, nem messze attól pedig a tulaj sátrazik. Ma már nem lehet felügyelet nélkül hagyni a méheket. Az erdész és a méhészbékés egymás mellett élésben élvezzi az akác sokoldalú hasznait.

A Nyírbátori Erdészet új székházának gyönyörű tanácstermében folytatjuk a beszélgetést. Varga Antal 2017-ben lesz ötven éves, és az édesapja erdészvezető volt Tiborszálláson, édesanyja pedig az általános iskolában volt pedagógus. A szakmai minta adott volt. A család az egykori grófi kastélyban lakott, benn az erdő közepében.

Varga Antal – Ott szerelmesedtünk bele az erdőbe, hisz' azt láttuk minden nap. Természetesen az öcsémmel mi is erdészek szeretnénk volna lenni, és azok is lettünk.

1980-ban egyesült Tiborszállás Nyírbátorral, és mi is ide költöztünk. 1981-ben kezdtem Szegeden a szakközépiskolában. Én is az akkor még FEFAG (Felsőtiszai Erdő és Fafeldolgozó Gazdaság) ösztöndíjasa voltam, és havonta négyszáz forintot kaptam.

ErFa Híradó – Ezt akkoriban társadalmi ösztöndíjnak hívták. Hogy' telt egy nap annak idején, még az erdő közepében?

V.A. – Állandóan bújtuk az erdőt. Ahogy hazajöttünk az iskolából, a táskát lecsaptuk és irány az erdő. A kastélynál lakott hat-hét család, nekik is voltak velünk egykorú gyerekeik, együtt bandáztunk.

ErFa Híradó – Mikor kapott először fegyvert a kezébe?

V.A. – Vadászatok után a teraszon pucolhattuk apánk puskáját. A hajtásban is mindig ott voltunk. A kastély mellett a vadásztársaságnak fácántelege is volt, azt őriztük a vadőrökkel. Általános iskolás

korunkban lőhattunk először felügyelet mellett sörétes fegyverrel.

ErFa Híradó – Mostanában is vadászik?

V.A. – Ez kissé „leáldozóban” van, nem nagyon van rá időm. Újabban már nem is szívesen lövök, inkább elnézem a szórón, ahogy eszik a vad.

ErFa Híradó – Ezen a területen milyen vad él?

V.A. – Van minden. Már gímszarvas is él szép számmal. Erdély felől jönnek át és megtelepsznek.

ErFa Híradó – Ha sok a vad, akkor védekezni is kell...

V.A. – A makkvetést kerítéssel védjük a disznó ellen, de a legnagyobb kárt az őz meg a szarvas okozza azzal, hogy lecsipkedí a hajtást. Nehéz kihúzni a facsemetét a vad szája alól.

ErFa Híradó – Milyen állomány alkotja a kerületét?

V.A. – 60 százalék akác, 20 százalék nyaras, 10 százalék tölgyes, 5 százalék fenyves és ugyanennyi egyéb lágy lombos.

ErFa Híradó – Vannak-e védett vagy naturás területek?

V.A. – A kerületben közel 20 hektárnyi naturás terület van, egy védett lápos szomszédságában, ami egy jóval magasabban fekvő fenyves-akác terület. Annyi a könnyítésünk, hogy nem kell őshonos fafajjal felújítani, a fenyő helyett is akácot teszünk, ha letermeljük, mivel a gyenge termőhely miatt mást nem célszerű.

ErFa Híradó – Milyen gondok, nehézségek adódnak a kerületben?

V.A. – Az állandó küzdelem az időjárás miatt, hogy fenntartható erdőket tudjunk nevelni. Előfordul, hogy öt-hat hétig nem esik egy csepp eső sem. A domborzati viszonyok miatt nagyon változó egy erdőrészen belül a fmagasság, így a dombtetőkön 5–10 m, míg a lentebbi részekben 25–30 m-re is megnő az akác. Nehéz az ápolás, tárcsázás, megszenvedünk, hogy három-öt éven belül át tudjuk adni az erdőt. A fenyveseknél a fafajcsere nem megy könnyen, mert elsavanyodik a talaj, az akác csemetét vissza kell vágni, néha több éven keresztül is, hogy a gyökere megerősödjön, és jobb növekedést produkáljon.

ErFa Híradó – Mi az erőssége a kerületnek?

V.A. – Szerencsére van szabad munkaerő, akik a nagy ültetési szezon idején, ősszel és tavasszal jönnek dolgozni. Az erdészethél 57 fő közfoglalkoztatottat alkalmazunk, ebből a kerületben 11 fő dolgozik. A térségben az elszegényedés és munkanélküliség okoz azért problémát is, mivel az erdeinkben jelentősen elszaporodtak a falopások. Nemcsak a faluszelei erdőkben, hanem szinte mindenhol, szervezeten, motorfűrészrel felszerelve pillanatok alatt kivágnak 1–2 köbméter fát, fölrajják gépkocsira és elviszik. És nem csak faanyagot, hanem káposztát is elviszik, és az erdőket is ellopják. És nemcsak a fát, hanem a káposztát is elviszik, és az erdőket is ellopják.

ErFa Híradó – Hogy lehet védekezni?

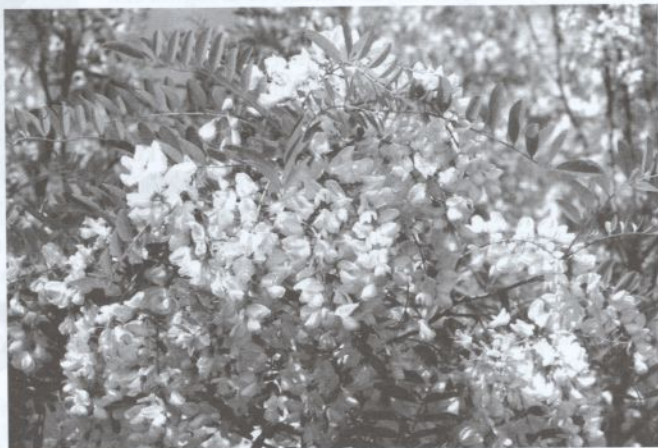
V.A. – Van egy állandó biztonsági őrmester, egy külső céges alkalmazott, aki kint van a területen. Egymást segítve próbáljuk a ránk bízott vagyont megvédeni. A téli időszakban összefogunk a rendőrökkel, kollégákkal és a veszélyeztetett területeket végigjárjuk. Sajnos, még ha el is fogunk tolvajokat, és előzetesbe beviszik, nincs hatása. Gyorsított eljárással megbüntetik, majd kiengedik, de a pénzbüntetést nem tudják befizetni. Kezdődik minden elől. A szociális tűzifát is eladják, mert villannyal fűtenek, a lopott árammal. A szervezett csapatok figyelő emberekkel, mobiltelefonnal jelzik az ellenőrzéseket. Kamerával is próbálkozunk, de általában másnap már nincs meg. Előfordult, hogy a legutolsó kép az volt a kamerán, ahogy bottal ütötték. Vannak önkormányzatok, amelyek a bekötő utakhoz kamerákat helyeztek fel, de

ott is ledobálják, csúzlival kilövik, úgy hogy végül feladják.

ErFa Híradó – Az arányokat tekintve mennyi idő jut a területre és mennyi az adminisztrációra?

V.A. – A terepen a feladatokat el kell végezni, de nagyon sok az adminisztrációs munka is. Ezt is általában a területen végezzük, az erdészetre csak értekezletre vagy elszámolások idején jövünk be, ill. a faanyag értékesítés után a papírok leadása végett.

ErFa Híradó – Ezek szerint a gépkocsi az iroda...

Akác, a Nyírség aranya

V.A. – Úgy van. De este, amikor hazamegyek, az elmaradt papírmunkákat még otthon elvégzem.

ErFa Híradó – Hogy fér bele a mindennapi munkába a szakszervezet?

V.A. – Hát, nem nagyon. A többi erdészeti titkárral telefonon meg e-mailben tartom a kapcsolatot.

Némi nosztalgiával meséli, hogy régen az volt a rend, hogy ha valaki belépett az erdészethez, akkor azon nyomban belépett a szakszervezetbe is. Akkor sem volt kényszer, de sokkal nagyobb volt a szervezethez.

V.A. – Azokból a kis egy százalékokból (a fizetés egy százaléka a tagdíj) futotta mindenféle rendezvényre, segélyre, ajándékokra. Mentük kirándulni, szerveztünk majálisokat. A cég akkor is támogatott, a kiadások felét általában biztosította. Lassan a tagság kiöregszik, egyre kevesebben vagyunk, nem tudunk annyi tagdíjbevételezre szert tenni, amiből ilyesmit fizethetnénk. Kénytelen leszünk a segélyeket is csökkenteni.

ErFa Híradó – „Elfogynak az idősebb tagok” – mondta. Az új belépőkről miként szerez tudomást? Hogy tudja beszervezni őket?

V.A. – A titkárok tudják, ha érkezik egy-egy új kolléga az erdészeti körhöz. Ilyenkor én is megkeresem és igyekszem rábeszélni, hogy lépjen be. Elmondom, hogy és miben tud segíteni a szakszervezet a dolgozóknak, miért is lenne jó, ha támogatnának bennünket.

ErFa Híradó – Mit mondanak a megszólított új belépők?

V.A. – Az érkező fiatalok úgy gondolkodnak, hogy nekik is jár a kollektív szerződés szerinti juttatás az illetményfa, a cafetéria, akkor meg minek legyenek tagok. Pedig ezeket a szakszervezet „harcolta” ki. Mintha félnének a szakszervezettől, mint egy kisördögtől. A legtöbbjüknek fogalma sincs arról, hogy miért is jó, ha van szakszervezet egy cégnél. Egy régi, kommunista, megrögzült dolognak tartják.

ErFa Híradó – Hogy lehetne ezen változtatni?

V.A. – A fizikai állományban dolgozók alacsony keresetűek, így nekik minden ötszáz vagy ezer forint számít. Sokan kerülnek nehéz helyzetbe, minden forintnak meg van a helye. Így sokan kilépnek, ill. be sem lépnek a szakszervezetbe.

ErFa Híradó – A cégvezetés hogy tekint a szakszervezetre?

V.A. – Azt mondhatom, hogy jól együtt tudunk működni. Ahogy hallom a többi cégnél dolgozó kollégáktól, a Nyírerdő az egyik legkorrektebb ilyen téren. Le tudunk ülni, meg tudunk beszélni szinte mindent, és ami bérfejlesztésekben adható volt országos szinten, azt maximálisan megkaptuk.

ErFa Híradó – Volt-e emlékezetes vita a cégvezetéssel?

V.A. – Pár éve, amikor fölvetődött, hogy a fűrészüzemet át kell szervezni. Végül megoldódott, tisztázódtak a félreértések.

ErFa Híradó – Mekkora a szervezethez tartozók?

V.A. – A Nyírerdő Zrt.-nél a 296 fő állandó dolgozónkból 98 fő szakszervezeti tagunk van. Így csak 33 százalékos a szervezethez tartozók.

ErFa Híradó – A kollektív szerződés megkötött?

V.A. – Igen, van kollektív szerződésünk és nem változtattunk rajta, csak a törvényi és jogszabályok változásából adódóan módosítottuk!

Zétényi Z. – Nagy L.

Az akácbirodalom élén

Beszélgetés Szalacsi Árpád vezérigazgatóval

ErFa Híradó – 60 ezer hektár két megyében, kilenc (+1) erdészet a Kárpátaljától a Hortobágyig terjedő területen. A társaság mely adottságaira, teljesítményére a legbüszkébb?

Szalacsi Árpád – A faállományaink hozamai lehetőségei az országos átlagot tekintve átlag alattiak és mégis társaságunk eredményei messze átlag fölöttiek. Szervezműködésünk is egyedi, az ún. decentralizált irányítási formát alkalmazzuk, ahol erdészeteink profitcenterként működnek. Kialakítottunk egy olyan akáctermelési kultúrát, amely exportorientált, hozzáadott értéket tartalmaz, bevezettük a magyar akácot a nyugat-európai piacokra, folyamatos termék-innovációt valósítottunk meg. Dámgazdálkodásunk elért eredményei világraszólók.

ErFa Híradó – Mely tényezők okozzák a legtöbb gondot a vezetésnek?

Sz. Á. – Az alföldi termőhelyek ökológiai vízpótlásában, vízvisszatartásában nincs előrelépés, ez mindenféle természetközeli, természeti értéket megtartó erdőkezelés alapja. A biztos jövedelmet hozó ültetvényes fatermesztés Magyarországon nem kapta meg az öt megillető helyet. Így a magyar faipar sem tud hosszabb távon olyan alapanyaghoz jutni, amellyel nyugat-európai fafeldolgozókkal versenyhelyzetbe kerülhetne. Az erdész szakma társadalmi megítélése a nagyon sok erőfeszítés ellenére keveset javult. A sorozatos vizsgálatok sem segítik a nyugodt, hosszú távú gondolkodást megalapozó munkavégzést. Olyan közegben dolgozhatunk jelenleg, ahol az erdőtől veszünk el energiákat, pedig nyakunkon a klímaváltozás, a nagy területen bekövetkezett erdőkárok szakszerű felszámolása egyre több feladatot ad.

ErFa Híradó – Az őshonos tölgyesek és az akácosok a területen jól megférnek egymás közelében. A gazdálkodásban, erdőkezelésben milyen hangsúlyok vannak az egyik és a másik állományokkal kapcsolatban?

Sz. Á. – Felelős állami erdőgazdálkodóként nem is mondhatok mást: minden erdőkezelést az Erdőtervben meghatározott rendeltetés határoz meg. Kollégáim szakmai tudása minden, vagyongazdálkodásunkban álló erdőállomány nevelését, felújítását lehetővé teszi. Társaságunk a termőhelyállóságot tekintve meghatározónak, így mind a

tölgynek, mind az akácnak megvan a helye a nyírségi termőhelyláncokon.

ErFa Híradó – A sok akác ellenére sok a védett és Natura 2000 területük. Az akác nyereségessége ellensúlyozza-e a védettségéből eredő hátrányokat, esetleges veszteségeit?

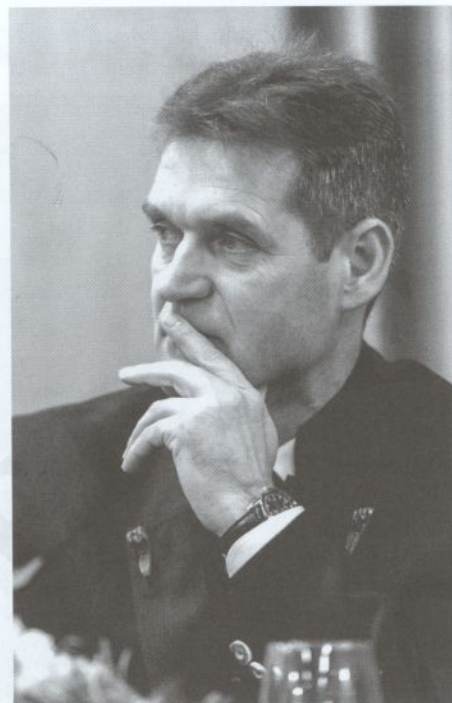
Sz. Á. – Igen. De hangsúlyozni kell, hogy nem csak az akác, hanem a nemes nyár vagy a fenyő állományok is segítik ezt. De a védett területeken is úgy gazdálkodunk, hogy a lehetőségeink szerint onnan is faanyaghoz jussunk. Az ültetvényes fatermesztés bevételei a természetvédelmi célú tevékenység mellett többek között a közjóléti tevékenység költségeit is „viselik”.

ErFa Híradó – A szaporítóanyag termesztése sok helyütt teljesen megszűnt. A Nyírerdő nem is egy csemetekertet üzemeltet. Miből adódnak az igények és mi biztosítja a rentabilitást?

Sz. Á. – A társaság üzemeltetésében lévő hét, engedéllyel rendelkező csemetekertből hatban folyik különböző volumenű termesztés. Három kertünk jól kiépített, megfelelő műszaki felszereltséggel rendelkező termelő bázis, ahol az elmúlt években korszerűsítettük pl. az öntözőrendszert. A csemetekertek elsődleges funkciója a saját felhasználásra történő szaporítóanyag termelés. A gazdálkodásban legfontosabb szakmai cél, hogy az erdőfelújítási munkák időben és megfelelő minőségben el legyenek végezve. Ehhez elengedhetetlen, hogy kellő időben és megfelelő minőségben rendelkezésre álljon a szükséges szaporítóanyag. Az elmúlt évtizedek alatt a csemetekertek működtetési struktúrája igazodott a társaság szaporítóanyag elvárásaihoz és a térség piaci viszonyaihoz, de időről időre szükséges a működés áttekintése, esetleges racionalizálása. A Nyírség az ország egyik potenciális erdőtelepítési térsége, ha helyére kerül az erdőtelepítés ügye, komoly szaporítóanyag igény fog jelentkezni.

ErFa Híradó – A társaság küldetése között a vagyongazdálkodás területén a növelése is szerepel. Honnan az „üres” terület?

Sz. Á. – Jelenleg nincs számottevő üres területünk, de folyamatosan keressük az erdőterületek bővítésének lehetőségét. Ilyen pont lehet a csemetekertek működtetésének racionalizálása, vagy a gazdaságosan nem művelhető mezőgazdasági területek erdősítése, ezek felülvizsgálata folyamatos.

ErFa Híradó – Az első között szerezték meg az FSC minősítést. Ezt évenként meg kell újítani? Megéri a milliós kiadás, vagy e nélkül egy lépést sem tehetnek a határon túl?

Sz. Á. – Az FSC tanúsítási rendszer működtetésének természetesen vannak közvetlenül kimutatható költségei és olyan indirekt költségei is, melyek 17 év auditjainak tapasztalatai alapján előre nem látható módon mégis felmerülnek, illetve hosszú távú kihatással bírnak. (szigorúbb a tiltott hatóanyag listájuk, mint a hazai, a vállalkozók munkaügyi hiányosságait számon kéri az auditált megrendelő.) A felújítási mátrixban folyamatosan figyeli a tölgy és egyéb őshonos felújítások arányát. A tölgy és más őshonos fafajok irányába tolva lelassítja az auditált gazdálkodó fatermesztési periódusát, vágásfordulóját a fatermesztési célú területeken is. Ezáltal a jövőbeli likviditását teszi kockára. Az FSC tanúsítást a vevők kisebb hányada keresi, és közülük is csak néhány hajlandó a tanúsított faanyagért magasabb árat fizetni, pedig az előbb említett hatások igenis indokolják egy olyan felár alkalmazását, mely nem csak a közvetlen költségeket fedezi.

A Nyírerdő Zrt. az első pillanattól kezdve kért felárat az FSC tanúsítással értékesített termékekért. A társaság likviditásában eredményképző tényezővé vált. Erre biztatnánk a többi tanúsított erdőgazdálkodót is.

ErFa Híradó – Nagy a kereslet a kiváló akác alapanyag iránt. Tudomásom szerint nincs elegendő export árualap. A felvásárlás sem megoldás?

Sz. Á. – A kérdésben benne van a lényeg: a „kiváló” minőség iránt valóban nagy a kereslet, de az a varázs – hogyha akácnak hívják, már el is adta magát a termék – már szertefoszlott. A jó minőségű akác alapanyag egyre nehezebben elérhető, mert több évtizeden át úgy tekintették az akác fajtát, mint „szárazság kedvelő”, holt inkább helyes szárazságtűrő. Ez a téves megközelítés vezetett oda, hogy egyre szélsőségebb termőhelyekre szorították ki, ahol ez a fajta sem tud fatömeget és átmérőt produkálni, ráadásul a legyengült állapota miatt egyre több károsító betegíti meg. A jobb fatermő képességű területeken fel nem újított, jó minőségű akác állományok nem kerülhettek felújításra, így ma hiányoznak az országos árualapból. A magántulajdonú erdők alapanyaga szívesebben hasznosul a magán feldolgozók körében. Az is igaz, hogy a magán erdőkben tapasztalt választékfelkészítési fegyelem sok esetben eltér a Nyírerdő Zrt. kitermeléseiben kialakult képtől. Alapvetően hosszú évek óta keresleti piac jellemzi az akác termékeket, egyes méretekből többszörösét lehetne kiszállítani a jelenleginél.

ErFa Híradó – Szállóigévé vált az „akác a Nyírés aranya”. Érzik-e a még mindig meglévő akácellenességet akár szakmai, akár zöld oldalról?

Sz. Á. – Mi valóban így szoktunk fogalmazni az akáccal kapcsolatosan. Azt gondolom, hogy a fajta 2014-es hungarikummá nyilvánítása egy nagyon határozott, és egyértelmű kiállítás a döntéshozók részéről a fajta mellett. Akkor az indoklásban az hangzott el, hogy az alföldi és vidéki táj elengedhetetlen része, egyetlen ország sem ért el Magyarországhoz hasonló eredményeket az akácgazdálkodásban. Maradjunk abban, hogy zöld oldalról az akác tetszés-indexe nem kimutatató.

ErFa Híradó – Milyen – kommunikációs és/vagy gazdasági – válaszokat adhat erre egy társaság?

Sz. Á. – Több mint egy évtizeden keresztül rendszeresen szerveztünk szakmai konferenciákat, amelyekkel az akác megítélését igyekeztünk javítani. Ezekon számtalan szegmensét mutattuk be a fajtának. Azt hiszem, az erdészeti társaságok közül egyedülállóak vagyunk abban, hogy filmet is készítettünk az akácról, amit több televízió is műsorára tűzött. Ezzel a társadalom olyan szegmensét is elértük, amit a szakmai rendezvényekkel nem. Ezen túl kiadványokban, cikkekben, és természetesen az erdei iskolai foglalkozásokon is próbáljuk felhívni a figyelmet az akác fontosságára.

ErFa Híradó – Milyen eredmények születtek az akác génállomány megőrzése terén?

Sz. Á. – A társaság 244 hektáron tart fent regisztrált magtermelő állományt. Az innen begyűjtött magot saját csemetekertjeinkben használjuk fel, illetve fémzárolt szaporítóanyagként a piacon értékesítjük. A jó minőségű faállományok esetében a genetikai érték megőrzése érdekében az erdőfelújítást természetes módon sarjaztatással végezzük. Ezen kívül a Máriapócsi Csemetekertünkben összesen 39 genotípusú akác fajta, fajtajelölt, illetve klón szaporítását végezzük. Ez egy fajta génbankként is funkcionál. Több mint tíz éve a NAIK ERTI Püspökladányi Állomásával közösen egy kísérleti állománnyal rendelkezünk a Gúthi-189 akácklónnal.

ErFa Híradó – Az akác meglehetősen fagyérzékeny fajta. Idén okozott-e fagykárt a szélsőséges időjárás?

Sz. Á. – Okozott, mint majd minden évben. A kárfelmérés jelenleg tart.

ErFa Híradó – Több felfeldolgozó üzemük is működik. Milyen érvek szólnak a feldolgozás koncentrációja mellett és ellene? Vannak-e tervek a műszaki fejlesztésre? Ha igen, milyen irányba?

Sz. Á. – A legnagyobb mennyiségben értékesített akác kérgezett, hegyezett oszlopok, cölöpök karók, egyszerű kivitelük miatt nem bírnak el magas előállítás költségeket (több 10 km beszállítás, hosszabb idejű készletezés, újabb feldolgozó üzemre szíj stb.) Hasonló a szőlőkaró termék pályája is. Ezeket a kitermelés helyéhez legközelebb kis fagyártmány üzemekben készítjük fel. Az akácronk vékony átmérője miatt nagyüzemi koncentrált feldolgozása kockázatos, mert értékes asztalosipari fűrészáru keletkezése nem várható. A műszaki fejlesztések az anyagmozgatás és a munkabiztonság javítása terén várhatóak.

ErFa Híradó – Idén számos régióban gondok voltak a tűzifa ellátással. E téren mi volt a helyzet a társaság működési körletében?

Sz. Á. – Miután a lakossági tűzifa vásárlások az utóbbi 3-4 évben folyamatosak, ezért a szociális tűzifa novemberi kezdeti határidejére nem lehetséges készletgyűjtés. Az élénk keresletnek köszönhetően a 2016-os és a 2017-es évek lakossági eladási árai jelentősen meghaladták a szociális tűzifa árszintjét. A tűzifa „reneszánszát” éli. Ahhoz, hogy a rendelkezésre álló idő alatt a Nyírerdő ki tudja szolgálni a térség szociális tűzifa igényét, a lakossági kiszolgáltatást egyes térségekben korlátozni kellett vagy

le kellett állítani, az elérhető magasabb ár ellenére is.

ErFa Híradó – A 2009. évi Erdőtörvény a folyamatos erdőborítás bevezetését szorgalmazza. A társaság erre vonatkozó válasza így szól: „Keressük annak lehetőségét, hogy tölgyeseink vágásos üzemmódban történő jelenlegi kezelését hogyan tudjuk átvéteni a folyamatos erdőborítást eredményező készletgondozó erdőkezelés irányába.” E téren mi a jelenlegi helyzet?

Sz. Á. – Egyértelmű eredményekről nem tudunk beszámolni. A statisztikai alapú erdőtervi átsorolás nem eredményez tényleges üzemmód váltást. A Beregben megvalósuló erdőkezelési eljárások pl. homoki tölgyeseink kezelésében, vagy az árterek lágy lombos állományaiban nem vezetnek eredményre. Folyamatos az útkeresés, hiszen pl. a debreceni Nagyerdő, vagy a nyíregyházi Sóstói-erdő esetében ez már égető kérdés, nagyon jelentős szakmai probléma, a közjóléti céloknak való megfelelés feladatával nehezítve. A nosztalgikus, valamikori Tisza járta termőhelyi állapotok csak a tankönyvekben léteznek, így azokat az állományokat csak nagyon mozaikosan reprodukálhatnánk.

ErFa Híradó – Az új erdőtörvénnyel kapcsolatban milyen szakmai várakozások fogalmazódtak meg a társaságnál?

Sz. Á. – Egyetlen állománytípust sem tartunk a többinél fontosabbnak, a kultúrerdőknél éppúgy megvan a szerepük gazdálkodásunkban, mint a védett, természetvédelmi állományoknak. Szeretnénk viszont, hogy a védelem csak valóban indokolt esetben jelentsen korlátozást, valamint azt, hogy az Erdőtörvényben leírtak ne csak a gazdálkodóra, hanem valamennyi szereplőre (erdészeti, természetvédelmi hatóság) vonatkozóan legyenek kötelező jellegűek.

ErFa Híradó – A Nyírerdő is kénytelen „együttműködni” a környező magán-erdőgazdálkodókkal. Milyen kapcsolat alakult ki az elmúlt két évtized alatt? Van-e a társaságnak olyan „zárvány” erdeje, amit magán-erdők vesznek körül, és logikusnak tűnik az eladása, elcserélése?

Sz. Á. – A két megyében lényegesen több magán-erdő található, mint állami. Normális együttélés alakult ki a mindennapokban, van, ahol a piacokon versenytársak vagyunk, de számos esetben működünk együtt magán-erdőgazdálkodókkal. Erdőterületet – sőt, semmilyen mezőgazdasági területet – nem kívánunk eladni, nincs ilyen kényszer a társaságnál. A Nyírerdő a környező, egyszersmind szomszédos magán-erdőtulajdonosokkal törekszik korrekt,

kollegiális kapcsolat kialakítására. Mégis az egyre „fehéredő” gazdaságban is a magánfeldolgozók részére adják el szívesebben az alapanyagot a társaság gyors és biztos fizetési ígérete ellenére.

ErFa Híradó – Fontos büszkesége a társaságnak a világhírű, kétszeres CIC-díjas dámállomány, a vadgazdálkodás. Mi volt az indoklás legfontosabb tétele?

Sz. Á. – Az Edmond Blanc-díjat a C.I.C. évente egyszer adja ki az általa legjobbnak ítélt vadászterületnek. A Nyírerdő Zrt. gúthi vadászterülete ezt valóban már kétszer is kiérdemelte. Az elismerések indoklásaként nem csak a világhírű dámállomány szerepelt, hanem összességében az itt folyó vadgazdálkodás szakmai színvonalát ismerte el a díjjal a nemzetközi szervezet. Ebbe a díj odaítélésének indokaként ugyanúgy beletartozik a vadföldgazdálkodás, az élőhelyfejlesztés, a természetvédelem, és a vaddisznó-hajtások szervezése, mint az erdőgazdálkodás és a vadgazdálkodás területén megvalósított összhang megteremtése.

ErFa Híradó – A dám köztudottan nem nagyon tisztelt az erdőfelújításokat. Hogy egyeztetik össze az erdőkezelési és a vadgazdálkodási érdekeket?

Sz. Á. – A gúthi vadászterületünkön a genetikai értékek megőrzése érdekében nagy létszámú dámállományt tartunk fent, amely mellett az erdőfelújításokat mobil és stabil kerítésekkel védjük a dám-, és a mára nem jelentéktelen gímállomány ellen. E mellett az elmúlt években nagy hangsúlyt fektettünk a dám és a gímszarvas állomány ivararányának szűkítésére, amelyet főként a tarvad kilövésnek jelentős emelésével értünk el. Profi vadföldgazdálkodással előzzük meg a nagyobb problémákat.

ErFa Híradó – Milyen tapasztalatok adódtak a Vadászati törvény módosításával kapcsolatban (pl. a tájegységi fővadász szerepe)?

Sz. Á. – A Vadászati törvény módosításának eddig főként a vadászterületek kialakítása során éreztük leginkább a hatásait. A földtulajdonosi gyűlések rendben lezajlottak, és ennek eredményeként 2017-től öt területen folytat vadgazdálkodást társaságunk. A törvénynek a vadkárra vonatkozó módosításai miatt, vadászterületeink érintett településein hirdetményben hívtuk fel a földtulajdonosok figyelmét az őket érintő

változásokra. Mivel a tájegységi fővadászokat társaságunk irodáiban helyezték el, így tényleges közvetlen kapcsolat alakult ki velük, mely nagyban segítheti a jövőben a hatékony közös munkát.

ErFa Híradó – A társaság közjóléti büszkeségei között a legfontosabbak a nyíregyházi létesítmények illetve a Debreceni Nagyerdő. Tervezik-e a többi „titkos” attrakció, kultikus erdei emlékhely (rezervátumok, lápok, Fancsikai templomrom, Guti templomrom, Ördögárok) turisztikai „fölfuttatását”?

A védett Bockereki erdő

Sz. Á. – Nagyon büszkék vagyunk a közjólét terén elért eredményeinkre, titkaink nincsenek! A két megyeszékhely erdei iskolái, a debreceni Hármashegy pihenő centruma az új kilátóval, a baktai erdő erdei színpada, az utóbbi években átadott játszóterek mind azt mutatják, hogy megéri a befektetés, a sok munkát meghálálja az erdő látogatói, főleg a gyerekek. A fejlesztések természetesen nem maradnak el, de azokat minden esetben egyeztetés előzi meg az adott település önkormányzatával, az érintett hatóságokkal. Sok esetben a természetvédelem érdekeit is úgy kell szolgálnunk, hogy adott természeti értéktől inkább „eltereljük” a látogatókat, máshol alakítjuk ki az erdei turizmus súlypontjait. Sok esetben ez a záloga egy-egy faj még fellelhető egyedei megőrzésének.

ErFa Híradó – Hogy alakulnak a társaság kapcsolatai a szakmai tudásközpontokkal (egyetemek, ERTI)? Címzetes egyetemi docensként részt vállal-e az oktatásban? Tervezi-e tudományos fokozat megszerzését?

Sz. Á. – Egyetlenegy erdőgazdálkodó sem lehet sikeres, ha nem követi a szakma új vívmányait, új kutatási eredményeit, ha

nem segíti a minél gyakorlat-orientáltabb közép- és felsőfokú erdészképzést. Egyre égetőbb gondot jelent a jó szakmunkások alkalmazása. Szívügyem az alföldi természetközeli erdőgazdálkodás lehetőségeinek feltárása, üzemszerű gyakorlattá tétele – ezen belül a számomra legkedvesebb szatmár-beregi erdőállományok vonatkozásában. Folyamatos tanulásommal kollégáim számára is példát szeretnék mutatni.

ErFa Híradó – Az erdei iskolák a kommunikációnk alapját képezik. Érezhető-e a két erdei iskola működésének hatása a lakosság körében? Van-e erre vonatkozóan valamilyen visszajelzés?

Sz. Á. – Ennek a munkának az eredménye nagyon nehezen mérhető.

Természetesen örömmel fogadjuk a visszatérő pedagógusokat, a hozzánk újra bejelentkező iskolákat vagy óvodákat, hiszen ez jelzi munkánk sikerét, azt, hogy az előző években nálunk járt gyerekek számára hasznos volt az itt eltöltött idő, és nevelőik ismét elhozzák a rájuk bízott gyermekeket erdei iskoláinkba.

ErFa Híradó – A 22 zrt. között az egyik leghatékonyabban kommunikáló társaság (fölvértve a nagyon tartalmas honlappal) vezetőjeként miként látja az ágazati-szakmai kommunikáció helyzetét, az erdészet, az erdészek megítélésének javítási lehetőségét?

Sz. Á. – Véleményem szerint az egyik oldalról pozitív előrelépés történt az ágazati kommunikációban. Az erdészeti társaságok közös lapot adnak ki, gyakoriak a híradások, cikkek, riportok, amelyek bemutatják a munkánkat, rendezvényeinket, eredményeinket. A cégek egyre inkább kihasználják a világháló adta lehetőségeket. A társasági honlap rendszeres frissítése mellett egyre inkább megkerülhetetlen a közösségi médiában való megjelenés. A másik oldalról viszont mindenki előtt ismertek azok a támadások, amik az erdészeket, az állami erdőket kezelőket értik. Sajnos, ezek nagyban beárnyékolják az általunk végzett, társadalom számára hasznos munkát.

ErFa Híradó – A cég küldetése között megfogalmazták a társadalmi szerepvállalást is. Ennek milyen „terepei” adódnak a kétmegyéni működési körletükben?

Sz. Á. – Társaságunk több területen igyekszik segíteni a működési területünkön

élőknek. Rendszeresen részt veszünk a közfoglalkoztatási programokban, munka- és megélhetési lehetőséget biztosítva évről-évre sok száz embernek. Társaságunk az egyik legnagyobb közfoglalkoztatási programot vezényli évről-évre az erdészeti portfólióban. A szociális tűzifaprogramokban is szerepet vállalunk. Hogy milyen feladatot jelent ez a Nyírerdőnek, jól jelzi, hogy az elmúlt télen az országos támogatási keret egyhatoda a térség önkormányzataihoz került. Közjóléti beruházásokat valósítunk meg, egyebek mellett erdei pihenőhelyeket, kilátókat, turistautakat, kiállítóhelyeket, szállásokat, játszótereket tartunk fenn. Mindkét megyeszékhelyen üzemeltetünk erdei iskolát, ezeken túl egy intézmény fenntartását is átvettük Debrecen városától.

Névadó szponzorként támogatunk különféle sportrendezvényeket: a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei másodosztályú labdarúgó bajnokság egyik csoportja, és egy öregfiúk futballtorna is a NYÍRERDŐ nevet viseli.

ErFa Híradó – Vezetése alatt milyen kapcsolata, együttműködés alakult a szakmai szakszervezettel?

Sz. Á. – Szakszervezettel kapcsolatosan nincsenek viharok, sem többet sem kevesebbet nem teszünk, mint ami elvárható. Megbeszéljük, amit kell; megegyezünk, amikor annak ideje van; mindkét fél meghozza a maga kompromisszumait.

ErFa Híradó – Tud-e a gazdasági vezetés az együttműködésből hasznosítható tapasztalatot meríteni, vagy csupán egymás „elviseléséről” van szó?

Sz. Á. – Az egyeztetések, a megbeszélések mindig fontos információkat tárnak a cégvezetés elé, a cégvezetés ugyanakkor a vezetői tájékoztatók alapján a tagság első kézből kap információkat a cég eredményeiről, helyzetéről, s így irreális igények nem születnek. A mértéktartósság a zsinórmérték.

ErFa Híradó – Előfordultak konfliktusok az utóbbi időben a tűzifajuttatás körül. A Nyírerdő esetében ez miként alakult? A kollektív szerződés erről hogy rendelkezik?

Sz. Á. – Kollektív szerződésünk pontosan rendelkezik az illetményfára jogosultak köréről, mértékéről. Konfliktus nem volt.

ErFa Híradó – Köszönöm a beszélgetést.
Zétényi Zoltán

„Sokszínű a munkánk”

Tölgyfa Gábor erdészetigazgató mutatja be a megyeszékhely és környéke erdészeti teendőit

föl is vettek. Azonban egy tanulmányúton jártunk a Nyírségben és nagyon megtetszett, amit itt láttam. Felvettem a kapcsolatot az akkori cégvezetéssel és mivel volt lehetőség a NYÍRERDŐ-t választottam. Úgy éreztem, itt több a kihívás és nagyobb szükség van rám.

Az erdészetek közül Baktalórántházán kezdett. Az itt eltöltött 4 hónap nagyon meghatározó volt a pályáját illetően. Onnan került Debrecenbe fahasználati műszaki vezetőnek. A 10 ezer hektáros kezelt erdőállomány nagyon komoly fahasználati volumennel bírt. Az a hely is kitűnő iskola volt. Nyitott szemmel járt, nézte, mit lehet tanulni. Ezeket a tapasztalatait is igyekszik átadni a mostanában az egyetemről érkező fiataloknak.

A pályája Hajdúhadházon folytatódott. Ott már általános műszaki vezetőként a csemetekerttől a fafeldolgozásig minden hozzá tartozott. Azt vallja, ott nőtte ki magát igazából, mert nagyobb önállósága volt. Öt év után a vállalat akkori vezetése bízta meg a Nyíregyházi Erdészet irányításával.

ErFa Híradó – Hogy’ tagolható az erdészet működési körlete?

T.G. – Az Erdészet Nyíregyháza központtal, mintegy 60 km sugarú körnek megfelelő működési területen 5300 hektáros erdőterületet kezel. A Nyírségi erdőgazdasági táj homokterületeitől lényegesen eltérő lehetőségeket és feladatokat hordoznak a Tiszához köthető Rétközi,

Nagykún-Hajdúháti, illetve Tisza-ártéri termőhelyek erdőállományai. Fafajmegoszlásunkra jellemző, hogy területünk 50 százalékán akácot nevelünk, mintegy 20 százalékot a tölgy, 16 százalékot a nemesnyár tesz ki, a fennmaradó részen pedig erdei- és feketefenyő, egyéb kemény és lágy lombos fajok találhatók.

A Nyírségi homokvidéken az akácgazdálkodásunk a meghatározó, míg az ártéri területeink egyrészt a nemesnyár-nevelés színterei, másrészt természetvédelmi korlátozások miatt ezek szerkezetátalakítása a feladat. Ezt a szerkezetátalakítást úgy próbáljuk elvégezni, hogy ne csak hazainyár fajokot hozzunk vissza, hanem a magasabb fekvésű helyeken tölgyet, kőriszt neveljünk.

Az irányítási, szervezeti rendszerünk ebből fakadóan annyiban különbözik a NYÍRERDŐ Zrt. más erdészeitől, hogy nem műszaki vezetők, hanem erdőgondnokok irányítják a munkákat, azaz nem szakmai, hanem területi megosztottságot hordoz az irányításunk. Egy-egy erdőgondnokhoz 3–4 kerület(vezető) tartozik. Így meggyőződés, hogy hatékonyabban működtethető az erdészet és az erdőmérnöki munka is teljessé alakulhat. Hét kerületvezető látja el a tő melletti feladatokat.

ErFa Híradó – Miként alakul az erdészet választék-kibocsátása és a bevétel?

T.G. – Az erdőállományok fafajmegoszlását nem teljesen követik a fakiterme-

Miskolcon született, Szerencsen nőtt föl. Felmenői között nem volt erdész, mégis Sopronba jelentkezett. Keveset tudott az erdőmérnöki pályáról, nem tudhatta mi vár rá az Alma Mater falai között, majd kint az Életben.

Tölgyfa Gábor – Nem bántam meg, hogy oda jelentkeztem – nyugtat meg bennünket a halk szavú erdészetigazgató, aki tíz éve irányítja a társaság Nyíregyházi Erdészetét.

ErFa Híradó – Mi tetszett meg az erdőmérnöki pályában?

T.G. – Imádtam a zempléni erdőkben járni, és jó tanuló is voltam. Máshol el sem tudnám képzelni az életemet, mint ezen a pályán.

ErFa Híradó – A Zemplén volt a szerelme, ehhez képest itt szolgál a homokon...

T.G. – Az ÉSZAKERDŐ Zrt.-hez jártam nyári gyakorlatokra, a diplomamunkámat is ott készítettem és végzés után

lésből származó adatok. Az akác ugyan meghatározó, de azt a lágylombos fafa-jok, elsősorban a nyárák követik. Tölgyet kevesebbet termelünk, általában eseti jelleggel. Az évi 25–27 ezer m³ felkészített nettó fatömeg komoly feladatot ad fakitermelés-szállítási oldalról, mivel ennek 70–80 százalékát csak vegetációs időn kívül lehet termelni. A fakitermelésből, illetve a fafeldolgozásból éves szinten mintegy hatszázmillió forint árbevétel származik, aminek harmadát a telephelyen működő fagyártmányüzem tevékenysége adja. Ez elég meghatározó érték ahhoz képest, hogy csak mintegy 3000 köbméter faanyagot dolgozunk föl az üzemben.

ErFa Híradó – Mi készül a fagyártmányüzemben?

T.G. – Alapvetően hengeres akác termékek, karók, szíjácsmart oszlopok, hegyezett és felezett oszlopok, cölöpfák, illetve Nyíregyházán lehetőséget biztosítunk a lakosság részére konyhakész tűzifa vásárlására is. Elsősorban a saját faanyagunkat dolgozzuk fel, de néha szükség van vásárolt választékokra is a folyamatos működéshez.

ErFa Híradó – Kik dolgoznak az üzemben?

T.G. – Hét fő saját emberünk végzi az oszlopok, cölöpfák felkészítését alapvetően szalagfűrészeken. Rajtuk kívül vállalkozásban működnek brigádok, melyek kérgezést, szíjácsmarás-csiszolást, illetve rakodást, anyagmozgatást végeznek. Az üzemet vezető kollégám úgymond a nyolcadik kerületvezető az erdészetnél.

ErFa Híradó – Az erdőben zajló munkákat kik végzik el?

T.G. – A gépi szolgáltatásokat – talaj-előkészítések, ápolási munkák, vegyszerkezések – alapvetően vállalkozók végzik, a kézi munkaerőt igénylő feladatokat pedig főként a közfoglalkoztatási programban részt vevők. A közhiedelemmel ellentétben a NYÍRERDŐ Zrt.-nél még nagyon sok helyen igazán hasznos brigádok vannak. Erdészetünkben kilencven ember dolgozik, akik erdősítéseket ápolnak, nyesnek, parkerdőben tevékenykednek. Mind a hét kerületünkben megvan az a kis csapat, melyek aktív munkavégzése mellett szakmailag is kifogástalan állapotban tartjuk erdőállományainkat. Úgy gondolom, hogy komoly állami erdővagyon-gyarapító tevékenységet végeznek.

ErFa Híradó – Lehetséges differenciálni a bérezésben?

T.G. – Munkavezetői pótlékra van csak lehetőség, illetve a szakmába vágó középfokú végzettségűeknek többet tudunk fizetni.

ErFa Híradó – A közfoglalkoztatottak reintegrációja kormányzati cél, de ebben ellenérdekeltek a társaságok. Hogy lehet ezt az ellentmondást föloldani?

T.G. – Sajnos ez a vidék még nem tart ott, hogy minden közfoglalkoztatott el tudna helyezkedni a versenyszférában. Többnyire helyhez kötöttek, nem vállalják az utazást. Ennek ellenére nekünk is egyre nehezebb megtalálni azokat az embereket, akik tudnak és akarnak is az erdőben dolgozni.

Faültetés a Madarak és Fák Napján

gözni. Természetesen örülünk annak, ha valaki jobb megélhetést talál máshol.

ErFa Híradó – Milyen az erdők vagyongbiztonsága?

T.G. – Mivel szétszórta az erdőterületeink, igen nehéz feladat megőrizni azt, főleg a téli időszakban. Vannak olyan kieső erdőterületeink, ahol igen komoly nyomás van az illegális fakitermelések miatt, sőt néha a Tisza jegén is próbálkoznak. Itt akár őrző-védő szolgálatot is megbízunk, de általában az erdész kollégák hathatósan megoldják a védelmi szolgálatot. Kölsönösen együttműködünk a helyi védelmi szervekkel, a rendőrséggel. Ennek ellenére minden évben történnek lopások készletből és lábon álló erdőből egyaránt. A közjóléti erdőkben pedig a vandálok okoznak károkat.

ErFa Híradó – A megveszékhelyen közjóléti feladatok is adódnak...

T.G. – A Nyíregyházi Erdészet valóban széles tevékenységi körrel rendelkezik. A már említett termőhelyi eltérések mellett a 360 hektáros Sóstói-erdő, mint az utolsó homoki tölgyes erdőmaradvány egyike sok feladatot rejt magába. A túltartott, előregedett erdőállomány természeti értékeit is figyelembe vevő felújítása

nem mindennapi feladat, már csak azért is mert egy 120 ezres nagyváros „aggódik érte”. Már csak azért is aggódik, mert ez az egyetlen zöld sziget, ami az erdei rekreáció színtere lehet a városunkban. Erdei tornapályát, játszóteret, kerékpárutakat, sétautakat, sportpályát, szalonnasütőket, tanösvényeket tartunk fenn, hogy a több ezres látogató sereg nyugodtan tudja az erdőt pihenésre használni.

Az erdészeti erdei iskolánk is lassan tíz éves lesz. Ma már népszerű nem csak Nyíregyházán, hanem a környező településeken is. Évente mintegy négy-öt ezren jönnek hozzánk. Nem rendelkezünk szállással, így elsősorban két-három órára vagy egy teljes napra jönnek hozzánk a csoportok. A tavaszi és őszi jeles napjainkon – Erdők Hete, Madarak és fák napja – komoly megmozdulással készülünk: ilyenkor 700-1000 gyereket is fogadunk egy-egy alkalom során.

ErFa Híradó – Az erdészeti paradigmataváltás, a közjóléti és erdei iskolai teendők beépülése az erdészek munkakörébe nem mindenki számára egyformán kedvelt foglalatosság. A munkatársai miként fogadják az efféle – erősen személyiségfüggő – feladatokat?

T.G. – Ez nem olyan nagy probléma. A Sóstói-erdő kerületvezető erdészének a feladat körébe nemcsak a termelés irányítása, hanem az erdei játékszerek, sportszerek felügyelete, a tűzifa felkészítése és a szemétszedés is beletartozik. Sőt a látogatók útbaigazítása, felvilágosítása is. Az erdei iskola esetében fontos, hogy az erdészek is részt vegyenek az oktatásban, a foglalkozásokon. E téren nagyon jól állunk, mert a kollégáim nagyon ügyesen bánnak a gyerekekkel, akik – mondhatjuk – csüngnek rajtuk. A hétfői értekezleten nem csak azt beszéljük meg, hogy hol termelünk, és mit szállítunk, hanem azt is, hogy mikor lesznek iskolai csoportok és ki kísérik őket. Persze van vezetője az erdei iskoláknak, de sokszor több csoport jön egyszerre. Nagyon fontos, hogy a gyerekek zöldkalapos erdészeket is lássanak az erdőben, ezzel is segítve szakmánk elismertségének jó irányba való terelését.

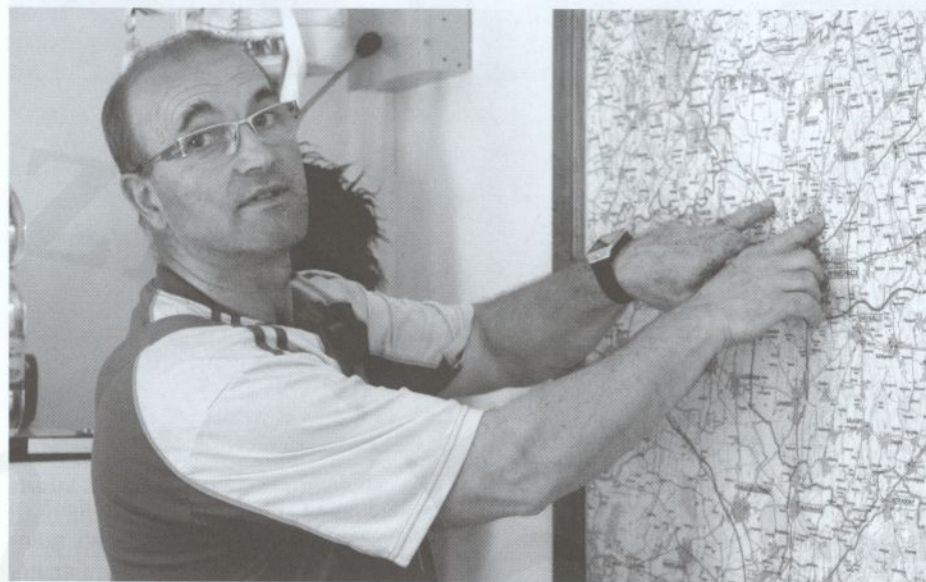
ErFa Híradó – A szakszervezeti élet hogy jellemezhető itt?

T.G. – Erdészeti szinten nem nagyon élénk, cégszinten talán komolyabb. Úgy érzem, hogy nem meghatározó a működése.

(Zétényi-Nagy)

„Vezető” beosztásban

Csada Miklós beszélt az életéről és a munkájáról

1983-ban végezte a szakácsiskolát, akkor helyezkedett el, és dolgozott öt évet ebben a munkakörben. Közben volt a katonaság, nősiülés és a családi fészek megteremtése. A fagyártmányüzem vezetőjének irodájában találunk csendes helyet a beszélgetéshez.

ErFa Híradó – Mikor jött a NYÍRERDŐ Zrt.-hez?

Csada Miklós – Véletlen folytán, 2000-ben kerültem ide. Egy szikvízüzemnél dolgoztam sofőrként, az erdőgazdasághoz is én szállítottam a szódát. Az itteni kollégák mondták, hogy van munkalehetőség. Így kerültem ide, a faiparba.

ErFa Híradó – Ha 17 éve itt van, akkor talán nem bánta meg...

Cs.M. – Jól érzem magam a cégnél. Annak idején fizikai munkásként kezdtem, segédmunkás, majd betanított szalagfűrészek kezelő, hasítógép- kezelő voltam. Aztán nyugdíjba ment a targoncavezető, beiskoláztak egy tanfolyamra, és utána én lettem a targoncás. Később anyagbeszerző munkakörbe kerültem.

ErFa Híradó – Ez már kulcspozíció.

Cs.M. – Igen – neveti el magát. – Végül is mindent csinállok – folytatja –, ha kell, targoncázok, gépkocsit vezetek.

ErFa Híradó – És, mindehhez van papírja is...

Cs.M. – Igen, OKJ-s papírom. Sőt, közben elvégeztem egy JCB tanfolyamot – univerzális földmunkagép-kezelő –, sose lehet tudni, mikor lesz szükség erre a papírra. Tehát jól érzem magam.

ErFa Híradó – Úgy tudom, nem szakszervezeti tag...

Cs.M. – Itt még nem léptem be, de valamikor voltam szakszervezeti tag, amikor még a szakmában dolgoztam.

ErFa Híradó – Melyikben?

Cs.M. – Szakács a szakmám.

ErFa Híradó – Miért nem lépett be az itteni szakszervezetbe?

Cs.M. – Az egyik, hogy nem is kerestek meg, és a meglátásom szerint a mostani szakszervezetnek nincs akkora ereje, mint korábban volt. Most nem nagyon látom, hogy lennének összejövetelek, programok vagy hasonlók.

ErFa Híradó – Mennyi idős, ha nem veszi tolazkodásnak?

Cs.M. – Ötvenegy éves vagyok.

ErFa Híradó – Akkor még bőven van ideje a nyugdíjig.

Cs.M. – Én most már megmaradok szürke kis munkásnak – szerénykedik Csada Miklós.

Közben megérkezett irodájába a fagyártmányüzem vezetője, **Belicza Zoltán**.

A mátrafüredi szakközépiskolában végzett erdősztechnikusként, és beosztott erdőszként kezdte a pályafutását a NYÍRERDŐ-nél. Később megbízott üzemvezető lett, majd négy évvel ezelőtt kinevezték a fagyártmányüzem élére.

– Ez a munkakör „fényévekre” van a tömellelti erdősz munkájától – vallja Zoltán. – „Odakint” sokkal szabadabb a napi rutin teendők időbeosztása, itt viszont szigorú keretek között folyik a termelés. Pontos kezdés, esetleg túlóra. Más szemlélet uralkodik az üzemben, mint az erdőn. Itt másként jelenik meg a faanyag, és sokkal nagyobb készletet kezelnek. Többnyire exportra termelnek, a raktérben csomagolt áru 98 százaléka külföldre megy, elsősorban Dániába és Hollandiába, de van német és osztrák vevőjük is.

Elmondja, hogy hét vállalati ember tartozik az irányítása alá, akik a szalagfűrészek mellett dolgoznak, betanított munkásként. Az üzem bruttó bevétele éves szinten mintegy 300 millió forint. A faanyagforgalma évente 2000–2500 köbméter. (z)

Fotók: **Nyírerdő Zrt.**
és **Zétényi Zoltán**

A z Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete sorrendben már a nyolcadik, s egyben 2017. évi kongresszusát Budapesten bonyolította le Barton Gábornak, az Ipoly Erdő Zrt.-nél működő bizottságunk titkárának, mint levezető elnöknek a vezetésével.

Elsőként Dudás Péter, az EFDSz elnöke ismertette az elnökség jelentését 2016 májusa, a legutóbbi kongresszus óta végzett munkáról. Ennek tömör összefoglalását már az első mondata megadta: „Nagyon mozgalmas év volt, társadalmi változásokkal, vitákkal és sok fontos döntéssel.” Jelentősen több munka hárult most a szervezetre.

A továbbiakból az tűnt ki, hogy a bonyolultabbá váló társadalmi környezet hatásaira szakszervezetünk aktivitásának és belső szervezetségének fokozásával reagált. A vezető testületek (Elnökség, Országos Titkári Értekezlet)rendszeresen üléseztek, s igyekeztek feldolgozni a munka világát érintő makroszintű és vállalati impulzusokat.

Ilyen határozott impulzus volt például a minimálbér 15 százalékos emelése, 111 000 forintról 127 500 forintra, valamint a garantált szakmai bérminimum 25 százalékos, 129 000 forintról 161 000 forintra történt emelése. Ezek mellett a munkáltatói járulék az idén 5 százalékkal csökken.

A Nemzetgazdasági Minisztérium hároméves bérstratégia megvalósítását kezdeményezte. Elnökségünk pedig a Földművelésügyi Minisztériumnál fogja levélben szorgalmazni a középtávú bérprogramnak szakmánk területén is megvalósítandó kidolgozását és az alapbérbe történő beépítését. Ebben az ügyben

együttműködünk társ-szakszervezetünkkel, a MÉDOSz-szal.

A közszolgálati szférában dolgozó tagtársaink körében is gondok vannak a bérezéssel, mivel már hosszú évek óta nem kaptak béremelést. A kormányhivatali dolgozók nem kapnak alapbér melletti juttatásokat, jövedelmük csökkent. Kétségtelen viszont, hogy február óta történtek bizonyos kompenzációs intézkedések, amelyek valamelyest javítottak helyzetükön.

Az egyenruha juttatás eléggé egyenetlenül alakul. Még több gond van azonban az illetmény tűzifával.

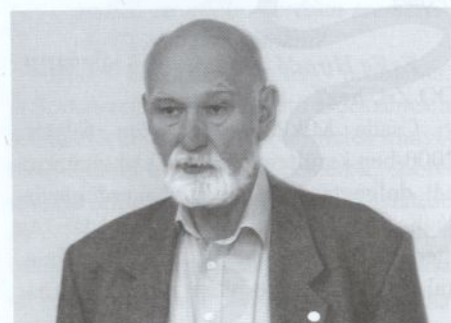
Ismeretes, hogy az év elején a korábbi évekénél keményebb tél hatására tüzfahiány mutatkozott a fapiacra. Ez még tetézheti az itt-ott már korábban is sejtett szándékot, hogy ezt a juttatást végleg megvonják azoktól is, akik még kapták.

Egyes kongresszusi küldöttek elmondták, hogy társaságuknál a kollektív szerződés egyoldalú módosításával kísérletezve próbálkoztak a tűzifa megvonását legitímálni. Helyi szakszervezeti bizottságunk azonban ezt még időben észlelte és megakadályozta a szándék valóra váltását.

Felmerült az a feltevés, hogy ez a szándék talán nem is a helyi vezetők fejében született. Emlékezhetünk: már a múlt évben felröppent a hír a tömegtájékoztatásban a káféteria-rendszer megszüntetéséről. Mindenesetre a tűzifa-juttatás olyan régi, történelmi gyökerű tényezője az erdőgazdasági termelésben dolgozó erdész javadalmazásának, amelynek megvonásával szakszervezetünk talán soha nem tudna egyetérteni.

A közfoglalkoztatás, közmunka rendszerének átalakítására irányuló kormányhatározat hatása szakszervezetünk

számára még nem volt érzékelhető a kongresszus idején. Az a központi szándék azonban változatlanul kitapintható, hogy a közmunkásokat a munkavállalói körbe kívánják integrálni. Egyébként már a rendszer indításakor is kinyilvánított kormányzati cél volt, hogy a munkanélkülieket vissza kell vezetni a munka világába, ha szükséges, akkor szakképzésen, átképzésen stb. keresztül.

Dudás Péter elmondta, hogy fokozzák a szakszervezet belső fegyelmét és szervezettségét. Például egységes belépési nyilatkozatot rendszeresítettek. A névsort pedig és ezzel a taglétszámot évente kétszer ellenőrzik, pontosítják. Megállapodtak, hogy a nyugdíjasok 100 forint/hó tagdíjjal járulnak hozzá az alapszervek költségeihez.

A tagdíjfizetés témája már összefüggött egy másik kongresszusi napirendi ponttal: a szakszervezet pénzgazdálkodásával. Ezt Górász László főtitkár ismertette. A kongresszuson jelen volt a Pénzügyi Ellenőrző Bizottság elnöke, Kolozsvári Ákos is.

A sok részletadatot e helyen mellőzve, összességében megállapítható volt, hogy a szakszervezet szigorú, fegyelmezett pénzgazdálkodást folytat és szilárdan áll

a lábán. Nem törekszik nyereségre; erre a szolid mértékű tagdíj nem is adna lehetőséget. Feladatainak ellátását, a maga elé tűzött célok elérését azonban anyagi helyzete alátámasztja.

Kíváncsú lenne a külföldi kapcsolatok bővítése, de ezen a költséges munkaterületen már érezteti hatását a pénzügyi lehetőségek korlátozottsága.

Az EFDSz pénzügyi helyzete szorosan összefügg a tagdíjfizetéssel, önfenntartását ez teszi lehetővé. Azonban elég hosszú vita bontakozott ki a kongresszuson a tagdíj mértékéről. Végül is a küldöttek Mézes Lajosnak, a Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt. szakszervezeti titkáranak javaslata mellett döntöttek. E szerint a tagdíj az aktuális minimálbér 0,45 százaléka legyen.

A pénzügyi témákhoz kapcsolódott Kolozsvári Ákos felszólalása is. A PEB elnöke megállapította, hogy a bizonylati fegyelem javult azok kiállítását illetően. Az EFDSz könyvelőjéhez történő eljuttatásukat azonban gyorsítani kell. Felhívta a figyelmet arra, hogy a szakszervezet csak akkor fogjon hozzá komolyabb kiadással járó vállalkozásokhoz, ha azok pénzügyi fedezete már rendelkezésre áll. S emiatt ne kelljen lekötött tartalékot megbontani.

Kolozsvári Ákos PEB elnök

A taglétszám a beszámolási időszakban – örvendetes módon – emelkedő irányzatú volt.

Az elnök ismertette szakszervezetünk társadalmi kapcsolatainak helyzetét, alakulását is.

Konföderációnkkal, az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörüléssel (ÉSzt) kitűnő; mondhatni napi operatív kapcsolatban állunk. Az ÉSzt viszont a többi öt országos konföderáción keresztül érzékeli azokat a problémákat, amelyek a magyar szakszervezeti mozgalmat érintik, illetve azon belül mutatkoznak.

A Nyugdíjasok Országos Képviselőivel (NyOK) régóta fennálló jó viszonyunk

gyakorlati intenzitása a beszámolási időszakban némileg mérséklődött, minthogy a NyOK-on belül is változások mentek végbe ebben az időben. Ami pedig saját nyugdíjasainkat illeti, részvételükkel jól sikerült találkozót bonyolítottak le 2016-ban az Északerdő Zrt. területén, Szelcepusztán a részvénytársaság és a résztvevőket delegáló vállalati bizottságaink támogatásával. (Az idei találkozóról

Górácz László főtitkár beszámolója

szóló tudósítás Híradónk más részében olvasható.)

A 2016-ban megújult Ágazati Párbeszéd Bizottsággal rendszeres munkakapcsolatban állunk. Ugyanígy a Földművelésügyi Minisztérium Állami Földekért Felelős Államtitkárságának kötelékében működő erdészeti-faipari szervekkel. Ugron Ákos Gábor helyettes államtitkár rendszeresen megtartott médiabeszélgetések keretében ellátja Híradónk Szerkesztőségét is a szükséges és hiteles információkkal. Ez igen nagy előrelépés a néhány évvel korábbi helyzethez képest.

Nemzetközi viszonylatban az EFDSz aktív tagja az Európai Erdészek Tanácsának (CEF – Council of European Foresters). A CEF ezt el is ismerte azzal, hogy kitüntetésének, a «Fidelis Silvarum» Érdemrendnek kiváló fokozatával tüntette ki Dudás Péter elnökünket, elismerő fokozatával pedig Górácz László főtitkárunkat, (ErFa Híradó, 2016/3. szám, október, 11. oldal.)

Ismét erősödni látszik kapcsolatunk a Szlovák Erdészeti, Vízügyi és Faipari Dolgozók Szakszervezetével a múlt év decemberében Besztercebányán lebonyolított vezetőségi találkozót követően (kölcsonös részvétel egymás sport- és szakmai versenyein). Sportvonalon már hagyományos az együttműködésünk lengyel, román és horvát kollégáinkkal.

Szakszervezetünk „örökzöld” témája a kollektív szerződés (k.sz.). Górácz László főtitkár elmondta, hogy munkabizottságot alakítottak a vállalati k.sz.-ek begyűjtése

és elemzése feladatával, az ágazati kollektív szerződés legjobb megújítása érdekében. Azonban ő is, az elnök is hangsúlyozta: k.sz. ügyben a helyi, vállalati szint a legfontosabb. Kinek-kinek ott kell megtalálnia a helyi körülményeknek legjobban megfelelő megállapodásokat, a munkáltatóval folytatott interaktív, rugalmas tárgyalások folyamatán keresztül.

Folyamatban levő fontos feladat vállalati bizottságaink belső átalakítása, önállóságuk jogi, pénzügyi stb. fejlesztése is. Szervezeti és Működési Szabályzatunk aktualizálása részben emiatt is jelenleg szünetel.

Módosította viszont a kongresszus az EFDSz Alapszabályát, amiben – mint több más alkalommal is – dr. Csonka László ügyvéd működött közre nagy alapossággal. A módosítás az előbbieken már említett tagdíjcsökkentés mellett, az „EFDSz Tiszteletbeli Elnöke” választásának lehetőségét iktatta be az alapszabályzatba, s ehhez igazította az érintett szövegrészeket.

A sport többször is érintett témájával kapcsolatban indokolt kiemelni szakszervezetünk legnagyobb éves rendezvényét: a Nemzetközi Erdészeti és Faipari Sportnapokat. A nagy vetélkedőt 2016-ban immár a huszadik alkalommal bonyolítottuk le, az Egererdő Zrt. szíves és hathatós operatív támogatásával. Érdemes ezzel kapcsolatban ismét elővenni Híradónk 2016/3. számát és elolvasni a Sportnapokkal kapcsolatban megjelent nyilatkozatokat, visszaemlékezéseket.

Az idei, immár huszonegyedik nagy vetélkedőre augusztus 11–12–13-án Miskolcon kerül sor, az Északerdő Zrt. szíves támogatásával. A részletekkel kapcsolatban vállalati bizottságaink titkárai készséggel adnak felvilágosítást az érdeklődőknek.

Híradónk terjedelmi korlátai gátat szabnak a kongresszusi tudósítás folytatásának, az órákig tartó tanácskozás további részletezésének. A legfontosabbakat talán sikerült közreadni. A lap év közben is minden lényeges szervezeti eseményről hírt adott. (Például a 2016. október 26–27-i budapesti ÉSzt-EFDSz Munkavállalói Konferenciáról stb.).

Összefoglalóan az volt megállapítható, hogy lényegre törő, tartalmas, jó hangulatú tanácskozás volt. Befejezésül ide illik az elnökségi beszámoló megszívlelendő utolsó mondata: „Csak az összefogás hozhat szebb jövőt!” **Király Pál**

Találkozó Jánoshalmán

Élményekben gazdag, kitűnő hangulatú, szakmailag is tartalmas találkozót szervezett Nyugdíjas Bizottságunk elnöke, az EFDSz egyik alapító tagja: *Gilicze Péter* kolléga veterán tagtársaink részére Jánoshalma térségében. A találkozó bázisa a várostól kb. két kilométerre levő, szép akácerdőtől körülvett Király Lovastanya Panzió volt, egy hangulatos tavacska partján. A résztvevők száma 30 fő volt, az ország minden részéből, többségükben egykori szakszervezeti tisztségviselők.

Az első nap a megérkezés és elhelyezkedés napja volt. A panziónál *Gilicze Péter* és kedves felesége, *Marika*, valamint fiuk fogadta szeretettel az érkezőket. A *Gilicze*-család azután a távozás percéig a társaság mellett volt, s fáradhatatlanul és figyelmesen dolgozott idős tagtársaink testi-lelki jóléte, ellátása, kényelme, jó közérzete érdekében.

Ugyanez a koncentrált figyelem és fáradhatatlan munka jellemezte *Branner Lászlóné*, *Erzsike*, budapesti, központi irodánk mindent végző hivatalvezetője jelenlétét is. Megtetézve még a Budapestről, illetve a fővároson át vasúton utazók közlekedésének irányításával, segítségével is. Ugyancsak az előrelátó *Erzsike* gondoskodott – immár a program részeként – arról is, hogy a hosszú utazásban elgémberedett veteránok ne tespedő üldögéléssel üssék agyon a gyülekezés délutánját, hanem tagjaikat és kedélyüket is megmozgató, élénkítő Mőlky-játékkal.

A Mőlky leginkább a tekészéshez hasonlítható, bábudöntögető dobójáték, de jóval kisebb méretekkel. Szerényebb erőki-fejtést, de ügyességet kívánó szórakozás, ami persze a kuglizáshoz hasonlóan versenyszerűen is üzhető.

Az első, ismerkedési vacsora alkalmával *Dudás Péter*, a szakszervezet elnöke köszöntötte a résztvevőket a tiszta és minden szükséges kényelmi berendezéssel ellátott, úszómedencével és szaunával, inhalációs sóházikóval is rendelkező panzió éttermében.

A homokbuckák világa

Másnap, a találkozó tulajdonképpeni főnapján a résztvevők az idegenforgalomra alaposan berendezkedett Király Lovastanya személyszállító pados lovaskocsijain terepi bejáráson vettek részt a Parcelok–Kíleshalom térségében elterülő erdős homokbuckák világában.

Ez a kis körutazás maradandóan szép turisztikai élményt jelentett és hasznos szakmai tapasztalatokat, elsősorban azoknak a tagtársainknak, akik nem ilyen vagy hasonló természeti viszonyok között töltötték szakmai pályafutásukat. Köszönhető volt ez a sajátos tájkép szépségén túlmenően az útkalauz szerepét vállaló *Patócskai István* erdészeti vállalkozó helyismeretének. Továbbá annak, hogy erre az alkalomra csatlakozott a csoporthoz a 93 éves, de bámulatos fizikai és szellemi kondíciónak örvendő *Szeverényi István* kolléga, a KEFAG Zrt. Nyárjasi Erdészetének egykori, ma már természetesen nyugállományú vezetője is. Pista bátyánk az alföldi terepet kiválóan ismerő szemmel hívta fel a figyelmünket olyan érdekes kis részletekre, amelyeket különben észre sem vettünk volna.

Gilicze Péter, a Nyugdíjas Bizottság elnöke kitért kapuban várta az érkezőket

Indul a sétakocsikázás

Velünk tartott a lovaskocsin a szintén bámulatos fizikai-szellemi kondíciókkal rendelkező 90 éves Makó Gyula is, aki aktív korában a Mátrai Áll. Erdőgazdaságnál dolgozott és szakszervezeti funkcionárius is volt.

A kis tanulmányút sikeréhez a kellemes nyár eleji időjárás mellett hozzátartozott az is, hogy a változatos, dimbes-dombos-gödrös-buckás terepfelszín növényzete az évszaknak megfelelő tavaszi-nyár eleji díszében pompázott. Az akácok illatos fehér virágfelhőbe borultak; a szürkészöld, évszázados korú borókacsoportok között galagonyabokrok bontogatták lila-rózsaszín virágaikat; a csenkeszekkel és zuzmókkal borított talajszintben a kunkorgó árvalányhaj tengerét lengette a gyenge légáramlat, helyenként pedig a pusztai len kék virágai fokozták a virágszőnyeg pompáját, máshol a homoki nőszirm elegánsan karcsú, magas sárga virágai.

A telepített nemesnyárasok mértani szabályosságú parcellái mellett mozaikszerűen ott vannak az őshonos szürkenyár foltjai. Nem egy helyen láthattuk fenséges, hatalmas példányait is. Az erdőfelújításokban tapasztalhattuk, hogy az erdészet nagy gondot fordít a szürkenyár megőrzésére, sőt terjesztésére, mozaikos foltokban történő elegyítésére, területének növelésére.

Fritsch Ottó erdész-méhész a saját könyve alapján azonosította be a területet

Bánhidi Béla főzte a nagyon finom halászlét

Nemcsak az erdőt becsülik – a fát is. Sajnos, ezen a területen is tapasztalhattuk azt az aggasztó jelenséget, hogy a Duna-Tisza-közének háborítatlan talajfelületeit, az erdők alját feltartóztatlanul és kiirthatatlanul ellepi a selyemfű, a selyemkóró. De láthattuk csemeteültetési erdőfelújítások tavasszal megszántott talaján is frissen, tömegesen felferődni.

Van más gond is. Vezetőnk a Kiskunsági Nemzeti Park területéhez tartozó, védett galagonyás-borókásban érzékeltette, hogy milyen hatalmas mértékben csökkent a talajvíz szintje. Negyven évvel ezelőtt a buckagödrök alján leásva, egy méteren belül már összegyűlt egy kis tócsa 24 órán belül. Napjainkra a talajvíz szintje 20 méterrel mélyebbre került!

Láthattunk is csúcsháradt akácfákat bőséggel a környéken, de helyenként már valóban megfeketedett, elbarnult koronájú feketefenyőket is. Mindazonáltal időről időre erdész-szemnek is tetszetős, szép erdeifenyves állományok is feltűntek.

66 éve nem találkoztak, most nagyon megörültek egymásnak: balról Szeverényi István (93) és Dózsa Lajos (86)

Tapasztalhattuk továbbá, hogy a hegyvidéki erdészek által nem igazán komoly fának tekintett nyárfa, valamint a tisztításokból-gyérítésekkel származó vékony fenyőfa is fontos szerepet játszik a helyi, lakossági szükségletek kielégítésében: kerítés, karó, góré, ól, s még tűzifa is.

Átalakul az élet

Mindezt és az út homokjából felvert porfelhőket látva, eszünkbe jutott a 150 éve született Kaán Károly bölcsessége. Majd száz évvel ezelőtt, Trianon idején adta ki a jelszót: „Erdőt az Alföldre!” Ma pedig már talán rá sem ismerne a vidékre, az egykor a szakadatlanul mozgó-hőmpölygő szaharai dűnékhez hasonló futóhomokról hírhedt illancsi tájra. Aligha gondolt azonban arra a nagy erdészeti politikus, hogy azok, akikért mindazt tette, amit tett: az emberek – eltűnnek a tájból. Számunkra, messziről jöttek számára megdöbbentő mementóként tűntek elő az erdőben az elhagyott, összeroskadt tanyák, a falromok, kerítés nélkül meredező kerítésoszlopok, az erdő által benőtt udvarok-kertek-szérűk, a ház előtti egykori kis virágoskertek maradék növényei.

Csodák csodájára ebben a letűnt világban itt-ott még feltűnik egy-egy öregember, idős asszony, egy kutya vagy macska társaságában, amúgy egyedül, az időtől és a szakadatlan munkától meggyomorodva. Ezek a matuzsálemek ki akarnak tartani a megszokott otthonukban, lepusztult portájukon utolsó órájukig. (Nekik vajon ki rendez nyugdíjas találkozót?). Az egykori tanyavilág átalakulása azonban éppen olyan, mint a selyemkóró terjedése: feltartóztatatlanul és talán visszafordíthatatlan.

Hasznos, szép élmény volt

Ezt a szakmai tartalom szempontjából is értékes napot egy emelkedett hangulatú baráti vacsora avatta valódi erdésznyugdíjas majálissá. Ezen Górász László főtitkárunk üdvözölte a társaságot, s köszönetet mondott a szervezés munkájában részt vett minden személynek a fáradozásáért.

A harmadik nap délelőttjén nyugdíjasaink szép emlékekkel és hasznos tapasztalatokkal gazdagodva, a kollegiális együvé tartozás érzetében megerősödve térhettek haza. A riporter is a főtitkár köszönőszavainak megismétlésével tesz pontot eme kis tudósítás végére. S persze azzal a reménnyel, hogy jövőre is lesz EFDSz nyugdíjas találkozó – talán valahol északabbra. **K. P.**

Fotó: Branner Lászlóné

2017 – Kaán Károly emlékév II.

Az érdekképviselő és Kaán Károly

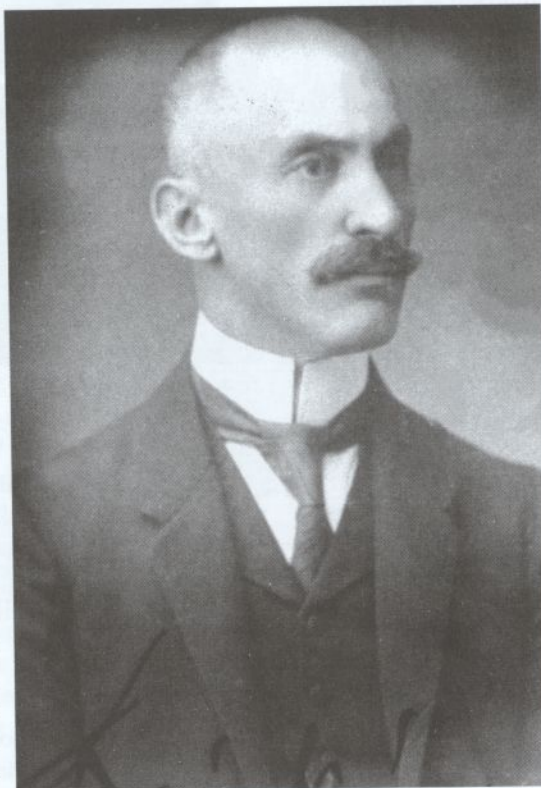
Kaán Károly sokat írt sokféle szakmai témáról, és róla is sokat írtak. Külön tanulmányt igényelne sokoldalúságának bemutatása. Kezdetként tanulmányozásához leginkább Farkas Lajos „Az erdők szerelmese, Kaán Károly élete és munkássága” című 2006-ban, az akkori Állami Erdőrendezési Szolgálat gondozásában megjelent monográfiája ajánlható. (Farkas Lajos Kaán egyik unokájának a férje volt. Így a családi archívum birtokában ő rendelkezett a legtöbb információval az életrajzi kötet megírásához.) Amint az eredmény mutatja, tökéletesen rendelkezett az ehhez szükséges személyes képességekkel is. A biográfiát néhai dr. Madas András DSc erdőmérnök lektorálta. Ennek során – ahol azt indokoltak látta – részben átdolgozta és kibővítette, ő is az aposztrofált személyiséghez méltó munkát végzett.

Egy elemzés 1935-ből

Szakszervezetünk szempontjából Kaán munkásságának talán az a része a legérdekesebb, amely az érdekképviselő-érdekvédelem témájával foglalkozik. Például „Gazdaságpolitikai feladatok” című, 1935-ben, az MTA anyagi támogatásával megjelent kis kötetében az „Államigazgatás és mezőgazdasági érdekképviselő” című utolsó, a IV. fejezetet erre a témára fordította.

A fejezetcím is azonnal elárulja, hogy nem közvetlenül az erdészeti érdekképviselőről van szó benne, hanem az akkori agrárium egészéről. Azt azonban már megtanulhattuk Kaánnal kapcsolatban, hogy ő a tollára tűzött témát mindig széles keretbe illesztve, összefüggérendszerébe ágyazva vesézte ki. S most is, mint általában, nem csak személyes tapasztalataira és saját kútforrájára, hanem bőséges hazai és külföldi szakirodalomra támaszkodva.

Tanulmányában „A magyar mezőgazdaság törvényes érdekképviselőéről” szóló 1920. évi XVIII. törvénycikket elemzi; röviden a mezőgazdasági kamarai törvényt, az annak megalkotásától eltelt másfél évtized tapasztalatainak tükrében. Ebben nem foglalkozik a mai értelemben vett „munka világával”, a munkaadói és a munkavállalói érdekképviseléssel.

A „szakszervezet” kifejezés a dolgozatban jószerével elő sem fordul.

Kissé kései kamara alapítás

Bevezetésképpen vázolja az érdekképviselői gondolat és gyakorlat fejlődéstörténetét a 19. század második felétől kiindulva az I. világháború végéig. Ebből is megállapítható, más forrásokból is kitalálható, hogy „az érdekképviselő” fogalma egy burjánzó, kusza történelmi-kronológiai dzsungelt jelent, amelynek tanulmányozása meglehetősen részletes történelmi, jogi, politológiai, esetenként szociológiai felkészültséget igényel. S talán élettapasztalatot is, a folyamatban történt bizonyos közvetlen részvételt. Kaán rendelkezett ezekkel a feltételekkel.

Dolgozatából és más forrásokból is kitűnik, hogy más társadalmi területekhez képest elég későn került sor az országos és a hét területi mezőgazdasági kamara felállítására. Ezt követően már csak a mérnöki (1923) és az orvosi (1936) kamarát hozták létre. Nem említve a II. világháború alatt felállított művész- és sajtókamarát mert azok éppen, hogy nem a szakterület védelmét szolgálták, hanem a faji törvények végrehajtását.

Viszonyítási alapként megemlítem, hogy első kereskedelmi kamaránkat a na-

póleoni háborúk idején franciák hozták létre 1802-ben Fiumében. A kamaráról, mint kötelező érdekképviselőről az 1868. évi VI. törvénycikk rendelkezett. Azonban már ezt megelőzően a Habsburg-abszolutizmus 1850-ben rendelettel felállította a kereskedelmi és iparkamarákat.

Rubinek és a földgazdasági érdekképviselő

Az 1920. XVIII.t.c. legfőbb előkészítője Rubinek Gyula (1865-1922) gazdatiszt, szakújságíró, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület (OMGB) igazgatója volt, sőt 1919-20-ban egy évig még földművelésügyi miniszter is. Kaán és Rubinek között a mind állami (FM), mind társadalmi (OMGE-OEE) vonalon fennállott közvetlen kapcsolat okán szívélyes lehetett a viszony. Ez érződik Kaán írásának hangnemén is.

Földes János erdőmesternek az „Erdészeti Lapok” 1906. évi XI. számában megjelent „Napi kérdések” című cikkéből megtudható, hogy Rubinek már akkor foglalkozott a földgazdasági érdekképviselőről szóló törvényjavaslat elkészítésével. Ebben tehát benne lett volna az erdészet is. Az 1920. évi törvényben azonban szakmánkról már szó sincs.

Sőt! Földes említett írásában az akkori nagyváradi gazdagylésről szóló beszámolóbból az tűnhetett ki, hogy az erdésznek még a mezőgazdasággal szemben is védekeznie kell az ún. nem feltétlen erdőtalajon álló erdők mezőgazdasági művelésbe vonásával, a semmit érő kopár területek odavetésével és hasznosítási kényszerével kapcsolatban.

Csőd és annak okai

Kaán tanulmányában a mezőgazdasági kamarák szervezetének, működésének stb. ismertetése után azt a következtetést vonta le, hogy a kamarai rendszer az agráriumban végső soron csődöt mondott.

Felsorolja ennek okait is. A Földművelésügyi Minisztérium nem tekintette a kamarákat interaktív partnerének, hanem alárendelt közegének. Mellőzte is őket azon ügyekben, amelyekben szerepük lett volna véleménynyilvánítással, tanácsadással, feladatvégzéssel. Állami

Kaán Károly szobra
a Zalaerdő Zrt. nagykanizsai székháza előtt.
Fotó: Szakács László

pénzügyi támogatást nem kaptak. A szervezeti kiépítésükhöz szánt községi mezőgazdasági bizottságok életképteleneknek bizonyultak. A törvény megvalósításának kibontakoztatásához szükséges végrehajtási rendeletek elmaradtak. Az országos kamara és a területi kamarák közötti együttműködés hiányzott.

Szerencsétlen időpontra esett a törvénynek magának a megalkotása is. Az 1919-es kommun leverése után a törvényhozó nemzetgyűlésben helyet foglaló földbirtokos arisztokrácia allergikus volt az agráriumot érintő minden ügyre. S eleve bizalmatlanul kezelte a kamarákat, mert a hatalmon osztozni a legcsekélyebb mértékben sem kívánt semmiféle társadalmi autonómiával, még ha az részben állami funkciókat is ellátott.

Kaán – óvatosan – céliz is arra, hogy a mezőgazdasági kamarai törvényt a közérdek helyett igyekeztek osztályérdekek szolgálatába állítani. Mégpedig akként, hogy a közép- és nagybirtok alatti bir-

tokkategóriákban és a még lejjebb álló gazdátársadalomban ellentéteket szítson, és ezáltal gyengítse érdekérvényesítő képességüket.

Nem tetszett a birtokosoknak a közadók módjára behajtható kötelező tagdíj, a kamarai járulék sem. Ez volt hivatott biztosítani a szervezet pénzügyi önfenntartását, ami a szervezeti autonómia egyik alaptényezője.

Nem érezték magukénak a kamarát a társadalmi-gazdasági hierarchia alsóbb szintjein állók sem, akikre már egyébként is a hivatalos és nem hivatalos szervek sokasága nehezült, s árasztotta el sokszor meddő tevékenységével és bürokráciával a falvakat. Kaán fel is sorolja ezeket a 93–94. oldalon, majd így folytatja: „Ez az állapot az ekként sokféle módon, túllontul szervezett, igazgatott és boldogított gazdátársadalomban a kíváncsok céllal teljesen ellentétes eredményt vált ki. (...) Emellett bizonytalanságban és tájékozatlanságban tartja a földműves lakosságot, mely nem tudja, hogy a sok intézmény és szerv közül melyikhez mivel forduljon és mit honnét remélhet?” (94. oldal.)

Féltékenységgel tekintettek a kamarákra a szakmai egyesületek is, mint bizonyos esetekben akár erőszakos fellépésre is feljogosított konkurenciára.

Mi volt Kaán elgondolása?

Ezzel az értékelő összefoglalással Kaán maradandó értékű történelmi tapasztalatokat hagyományozott az utókorra. De miben látta ő maga a szakmai érdekvédelem és -képviselet megoldását?

1920-ban közreadott „Erdőgazdaságpolitikai kérdések” című kis könyvében még egy országos erdőgazdasági tanács létrehozásában gondolkodott. 1935-ben már egyesületben. S nem az Országos Erdészeti Egyesületet jelölte meg, hanem az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet. Pedig 15 évvel korábban az OEE első, mérnök alelnöke, operatív vezetője volt. Az egyesület pedig az 1935-ig eltelt hét évtizede alatt bőven bizonyított az érdekképviselet dolgában. Megértjük azonban Kaán állásfoglalását, ha visszagondolunk a tíz évvel korábbi eseményekre, az egyesület öt eláruló szerepére. Ez bizony nem piros pont az OEE történelmében.

A történet folytatódott

Miként „zárult” ez a kamara-téma? Az 1935. évi erdőtörvény alapján való-

ban létrehozták a Kaán által tervezgetett Országos Erdőgazdasági Tanácsot, talán elfogadva az ismertté vált ötletet, de nem említve az ötletgazdát. Kaán azonban továbbra sem került az erdészeti politika és érdekvédelem közelébe, mert a földművelésügyi miniszter egy zempléni földbirtokost, báró Waldbott Kelement, az OEE elnökét nevezte ki az OET elnökévé.

Az életének hetedik évtizede körül járó, valószínűleg már halálosan beteg Kaánnak az Országos Természetvédelmi Tanács elnöki tisztsége jutott, nyilván az e téren elért klasszikus eredményei elismeréseként.

Az 1945-ös rendszerváltás után 1949-ig a régi kamarák nagyobb részét megszüntették, kisebb részét átalakították és új érdekképviseleti rendszert hoztak létre. A szakszervezetek minden korábbinál nagyobb lehetőségeket kaptak. Az 1948 októberében lebonyolított XVII. országos kongresszusukon született döntés az ágazati szakszervezeti rendszerre történő átállásukról, nyilván már „sugallatra”. Ez már bizonyos lehetőségeket jelentett a személyi-dolgozói érdekvédelmen túlmenően szakmai-ágazati érdekvédelmi funkció ellátására is. Két év múlva azonban – a szociáldemokráciának az üzemi életből történt kiszorításával – ez a lehetőség elszállt. Mert, a költő (Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról, 1950.) szavaival élve: „mindenki szem a láncban”.

Mindazonáltal: a történet folytatódott...

Király Pál

Mit kezdünk majd a fával, amikor már nem fával fognak fűteni?

Beszélgetés Csóka Péterrel, a FAO Erdészeti Főigazgatóság Partnerségi és Közkapcsolatok osztálya vezetőjével

ErFa Híradó – Adódik a kérdés: Miért pont az erdő és az energia kapcsolatát emelte főtémává 2017-ben a FAO az Erdők Világnapjára?

Csóka Péter – Amióta az ENSZ Közgyűlés az Erdők Világnapját meghirdette, az együttműködő partnerséget alkotó 14 nemzetközi szervezet, amelyek az Erdészeti Partnerséget alkotják (Collaborative Partnership on Forests – CPF) igyekeztek mindig olyan témákat választani, amelyek valamilyen formában az erdő egy-egy olyan funkcióját, szolgáltatását, a közjóhoz való hozzájárulását járják körül, amelyek nem mindenki számára ismertek vagy egyértelműek. Tavaly például az erdő és víz kapcsolata volt a fókuszban, előtte a klímaváltozással foglalkoztunk. Minden évben van egy olyan téma, amelyre úgy gondoljuk, hogy érdemes föl hívni a figyelmet. A következő két évre vonatkozóan a közeljövőben kezdjük el az egyeztetéseket. Azt gondoljuk, hogy egy olyan témát kellene találnunk, amelyet a fenntartható fejlődési célok végrehajtását ellenőrző miniszteri értekezlet is a témájául tűzne ki. Ez a nap alkalom arra, hogy megszólaljunk, és elmondjunk egy-két alapvetően fontos momentumot az erdőről, ami nincs benne a köztudatban. Az energiával kapcsolatban két dolgot akartunk elmondani. Egyrészt azt, hogy a fa meghatározó szerepet játszik a világ energiatermelésében. A világ népességének egyharmada alapvetően a fától függ a mindennapi energiaigényének kielégítése terén. (Hogy ez jó vagy nem, az egy másik kérdés.) Ezt tehát nem lehet figyelmen kívül hagyni. Ahhoz, hogy ez fenntartható legyen, a fának fenntartható módon kezelt erdőből kell származnia. Másrészt az is lényeges, hogy milyen módszerekkel állítjuk elő az energiát. Azokban az országokban – főleg egyes afrikai országokban – ahol a fa a meghatározó energiaforrás, ott sajnos sokszor a technológia sincs magas szinten. Ennek a következménye egyfelől fölöslegesen sok alapanyag felhasználása, de olyan következménye is lehet, mint például az egészség nagyfokú romlása, mert a kezdetleges módon eltü-

zelt fának szennyező mellékhatása is van. Tehát nem feltétlenül több fát kell energiatermelésre felhasználni, hanem hatékonyabban kell hasznosítani. Fel akartuk hívni a figyelmet arra is, hogy az erdőnek az energiatermeléshez való hozzájárulása nem csak a fának az elégetésén keresztül valósul meg, hiszen ha a vízenergiára gondolunk, az a víz, ami az erőműveket hajtja, jelentős részben erdősült vízgyűjtőkből származik. A megfelelő erdőgazdálkodás és az erdő vízgazdálkodása közvetlenül befolyásolja a vízenergia-előállítás lehetőségeit. Az ivóvíz esetében az erdő szerepét lassan kezdik belátni, el kell érünk, hogy ez más funkciók esetén is így legyen.

A harmadik dolog, amit el akartunk mondani, hogy az energia-felhasználást is befolyásolja az erdő, legyen szó fűtésről vagy hűtésről. Például a nagyvárosokban óriási temperáló hatása van az erdőnek, 3–5 fokkal is kedvező irányba tudja változtatni a hőmérsékletet. Ez érvényes a nyári hűtés vagy a téli fűtés esetében is. Ezek olyan hatások, amelyek nincsenek értékben, pénzben kifejezve, de rendkívül jelentősek, és ha az erdő és az energia kapcsolatot vizsgáljuk, akkor ezekre is figyelemmel kell lenni.

Beszélni akartunk továbbá arról is, hogy a legkezdetelegesebb energiatermelési módszereket is fejleszteni kell, tehát a nyílt tüzet, a tűzhelyeket. Megjelentettünk például egy könyvet a faszéntermelésről, amely felvázolja, hogy mekkora lehetőségek nyílnak a hatékonyság növelésére, hisz nagyon rossz hatásfokkal állítunk elő faszén fából. De beszélnünk kell a so-

kadik generációs bioüzemanyagokról is, ahol fa lepárlásával állítanak elő korszerű energiahordozót. Erre jó példa a finnek Metsä csoportjának bioüzeme. Ez a cég minden energiaigényét a gyártási folyamat során keletkezett hulladékból előállított energiából fedezi, ezáltal közel nullszaldós energiaciklust tud kimutatni.

ErFa Híradó – Adódtak-e félreértések a kampány során?

Cs.P. – Előfordult, hogy félreértve vagy tudatosan olyan értelmezést adtak a mondandónknak, mintha azt sugallnánk, hogy több fát vágjunk ki az erdőből és tüzeljük el. Holott, mi pontosan az ellenkezőjét akarjuk mondani. A fa energiacélú felhasználása jelenleg megkerülhetetlen, de ez csak akkor vezet a fenntartható jövő felé, ha mind a fa fenntartható forrásból származik, mind pedig a technológia fenntartható. Az üzenetünk erről szólt.

ErFa Híradó – Bennem is az a benyomás alakult ki, hogy a fafelhasználást, és benne az energetikai alkalmazást kell előtérbe helyezni...

Cs.P. – Nem feltétlenül kell előtérbe helyezni, hisz' napjainkban a világ faki-termelésének felét gyakorlatilag energiatermelésre fordítják. Ez nem biztos, hogy jó. Ez azért ennyi, mert egyfelől nincs más energiaforrás, másfelől pedig rossz a konverzió hatásfoka. Ugyanennyi energiát jó technológiával kevesebb fa felhasználásával is elő tudnánk állítani. Az utolsó erdészeti világkongresszuson számos prominens személyiség tartott beszédet, többek között Göran Persson, volt svéd miniszterelnök, aki azt mondta, nagyon fontos tudni, hogy Afrika mennyi fát fordít energia előállítására, de akik a jövőt tervezik, azoknak azon kell gondolkodniuk, hogy milyen lesz a világ akkor, amikor ez már nem így lesz, vagyis mit lehet majd azzal a fával kezdeni, amit ma még eltüzelnek. Ez egy nagyon fontos és előremutató gondolat!

ErFa Híradó – Mit lehet tudni a jövő évi kampányról?

Cs.P. – Még nem tudom, de a tizenégyek elé a közeljövőben tesszük le a javaslatunkat. Ezt a résztvevők általában elfogadják, és a FAO erdészeti felelős főigazgató-helyettese és az ENSZ Erdészeti Fórum (UNFF) titkárságvezetője közös levélben ajánlja valamennyi ENSZ tagál-

lamnak. Ehhez mi filmeket, és egyéb tájékoztató anyagokat adunk. Április végén ültünk össze ecélből, és arra a következőre jutottunk, hogy leghelyesebb lenne a fenntartható fejlődési célok éves miniszteri felülvizsgálatával összefüggő témákat választani, ezért úgy döntöttünk, hogy 2018-ra az „erdők és fenntartható városok”, 2019-re pedig az „erdő és oktatás” témáját javasoljuk. Ezek természetesen csak javaslatok, de reméljük, hogy ahogy az elmúlt években is, úgy most is számos ország szervezi rendezvényeit e témák köré. Mi a magunk részéről mindent meg fogunk tenni, hogy ehhez segítséget nyújtsunk.

ErFa Híradó – Külső szemlélőnek úgy tűnik, hogy a FAO nagyon elkötelezett a nők, a fejlődő országok mellett. Ez egyfajta érdekvédelmi kiállásnak tűnik...

Cs.P. – Az ENSZ valamennyi intézményét, így a FAO-t is, a tagországok konferenciája irányítja. Az természetes, hogy a fejlődő országokra fókuszál, hisz a FAO-nak három fő célkitűzése van, az éhezés megszüntetése, a szegénység felszámolása és a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás megvalósítása. Ebből adódóan a tevékenységének a fókusza ott van, ahol ezek a gondok a legérelmesebben jelentkeznek. Ide összpontosítja a forrásokat és a tudásközpontokat. Az egész ENSZ-en belül nagyon fontos a női egyenjogúság kérdése. Ez folyamatosan napirenden van. Ez a két dolog azért kapcsolódik össze, mert a nők helyzete elsősorban azokban a térségekben hagy kívánni valót maga után, ahol alapvető megélhetési gondok vannak. Azokban a gazdaságokban, amelyek külterjesen és rendkívül alacsony jövedelmezőséggel működnek, ott a megélhetés biztosításában a nőknek óriási szerepük van. Gondoljunk csak a tűzifára! Az erdészet a statisztikák szerint világszerte 12 millió embert foglalkoztat. Ha hozzáadjuk a feldolgozóipart és a szürkegazdaságot, akkor ez mintegy 40 milliót tesz ki, ami még mindig egy nagyon alacsony szám. De ha ehhez hozzáadjuk azokat, akik energiáért fagyújtással, faszén előállításával foglalkoznak, akkor ez a szám 850 millióra emelkedik, ráadásul ezek többsége nő. Ha az erdőnek az élelmezéshez való hozzájárulását is figyelembe vesszük, akkor kiderül, hogy az erdei gyümölcsök és más élelmiszer összegyűjtését is alapvetően nők végzik. Ugyanígy ha a gyógyszeriparhoz való hozzájárulást tekintjük, ott is alapvetően a nők kezek munkája adja az eredményt. Tehát ezeken területeken

meghatározó a nők szerepe és az ő helyzetükkel kiemelten való foglalkozás objektív szükségszerűség.

ErFa Híradó – A természetvédelem milyen helyet foglal el a FAO programjaiban?

Cs.P. – A FAO nem természetvédelmi szervezet, de ahogy az előbb említettük, a három fő cél közül az egyik a természeti erőforrások fenntartható használatával foglalkozik. Ahogy azt az erdészetből jól tudjuk, védeni és fenntartható módon használni sokszor ugyanazt jelenti. A fajok sokféleségének védelme, az ökoszisztéma védelme, a természeti erőforrásokkal fenntartható módon való gazdálkodás gyakorlatilag elválaszthatatlanok egymástól.

ErFa Híradó – A világ különböző részein ezeket a feladatokat milyen intézmények és szakemberek oldják meg?

Cs.P. – A természet védelmének számtalan formája és eszköze létezik, vannak olyan országok, amelyekben kizárólag a természetvédelemmel foglalkozó apparátust hoztak létre, a gazdálkodás különvált, mások ettől eltérő keretek között oldják meg, különböző mértékig integrálva a funkciókat. A lényeg azonban nem a szervezet, hanem az, hogy ezeket a tevékenységeket ellássák. Például majd minden országban vannak nemzeti parkok, bioszféra rezervátumok, amelyek a természet védelmének sajátos intézményei, de a természet védelme nem csak ezeken a területeken valósul meg. A választott megoldás és intézményrendszer függ az adott ország természetföldrajzi adottságaitól, politikai, jogi és gazdasági rendszerétől is.

ErFa Híradó – Mi az a Zöld Klíma Alap?

Cs.P. – A Zöld Klíma Alap egy rendkívül fontos pénzügyi eszköz a hőmérséklet emelkedés 2 °C alatt tartására, ami főleg a Párizsi Egyezmény nyomán vált jelentőssé. Azt meg kell jegyezni, hogy nem Magyarországra „találták ki”, hisz mi OECD tagországgként a világ fejlettebb részéhez tartozunk, vagyis mi befizetők vagyunk. A Zöld Klíma Alap az alacsony kibocsátású, klímabarát fejlődést van hivatva támogatni. A FAO mint végrehajtó szervezet az 50–250 millió dolláros projektek kategóriájában tud részt venni az Alapból finanszírozott projektekben, és készített is számos pályázatot. A Bonni Kihívás és a New York-i nyilatkozat együtt kb. félmilliárd hektár leromlott erdőterület rehabilitációját irányozták elő, ez egy olyan tevékenység, amely sikerrel pályázhat támogatásra a Zöld Klíma Alapból.

ErFa Híradó – A globális fölmelegedés hatásai hazánkban is érezhetőek, lát-

hatóak. Más országokban ennek milyen nyomai érzékelhetők?

Cs.P. – Talán a legnyilvánvalóbb jelek a fajok északra vándorlása és a tengerszinthez képesti a fölfelé tolódása. Ezek a hőmérséklet-emelkedéssel és a csapadékvizonyok változásával függenek össze, azaz az élőhelyek megváltoznak. Természetesen azonban, hogy a korábbi élőhelyek hasonló ütemben válnak az adott faj vagy fajok számára kedvezőtlennek.

ErFa Híradó – Az erdőtüzek?

Cs.P. – Itt két dolog szembetűnő. A meteorológusok állítják, hogy a viharok gyakorisága egyre növekszik, ahogy a bennük felszabaduló energia is. Az erdőtüzek szakértői szerint az ún. megatüzek is egyre gyakrabban fordulnak elő, és egyre pusztítóbbak a szárazság és a magas hőmérséklet miatt. Ráadásul a kártevők vándorlása miatt sok a legyengült állomány, felszaporodik az éghető anyag mennyisége, ezek ugyancsak a tűzveszélyt növelik. Itt tehát egy láncolatról van szó, mely végső soron hatalmas tüzekhez vezet.

ErFa Híradó – Ezekkel kapcsolatban van a FAO-nak stratégiája?

Cs.P. – Azt hirdetjük folyamatosan, hogy a klímaváltozás mérséklését és a hozzá való alkalmazkodást csak együttesen lehet megvalósítani, nem szabad csak egyikre, vagy másra összpontosítani. Nagyon fontos az üvegházhatás csökkentése, azaz ha a szénmegkötés növekszik és a kibocsátás csökken, akkor az egyfajta mérséklést eredményez. Ez azonban nem elegendő a problémák megoldásához, mert arra is szükség van, hogy az ökoszisztémáknak és mindenféle emberi rendszernek föl kell készülnie, hogy a megváltozott körülmények között is legyenek válaszaik, azaz alkalmazkodni tudjon. El kell gondolkoznunk, ha a hőmérséklet mondjuk fél fokkal emelkedik és a csapadék 100 mm-rel csökken, akkor ennek mi lesz a következménye. Erre például a hazai lucok esete, amelyek száz évvel ezelőtt remekül érezték magukat, de ma már koránt sem. Ugyanez tapasztalható Európa számos részén, ahol több száz évvel ezelőtt fafajcserét hajtottak végre különböző okokból, ami akkor és utána egy ideig jól működött, de mára a feltételek megváltoztak. Fontos tehát, hogy ma olyan erdőket hozzunk létre, amik 1–200 év múlva is életképesek lesznek.

Zétényi Zoltán

A teljes interjú elolvasható a www.efdsz.hu és a www.forestpress.hu oldalon.

A gereznaszobrász, aki a világ legboldogabb embere volt

Magyarovics Károly preparátor beavatott a szakma titkaiba

Az esztergomi családi ház tetőterében kialakított dioráma közepén ülünk le beszélgetni a kényelmes fotelokba, hegyikecskék, fekete medvék és tucatnyi más állatfaj társaságában. Az illusztráció tehát testközelben van.

ErFa Híradó – Úgy tudom, más foglalkozás felől indult. Mikor kezdte ezt a szakmát?

Magyarovics Károly – 1994-ben váltottam ki az ipart.

ErFa Híradó – De addig, hogy jutott el?

M.K. – Erdészettel és vadászattal akartam foglalkozni, és gimnázium mellett elvégeztem a hivatásos vadászképző tanfolyamot. Még le sem érettségiztem a Ferenceseknél, de már vadórként állásban voltam Vértestolnán egy vadásztársaságnál. Minden nap kinn voltunk az erdőn, kész csoda volt. Én voltam a világ legboldogabb embere. Már gyerekkoromban is érdekelt az állatok kitömése, a preparálás. Volt Esztergomban egy idős bácsi, aki foglalkozott állatok kitömésével. Az ablakában ki voltak téve ezek a madarak. Engem úgy kellett onnan elrángatni, mert annyira lenyűgözött. Később jött egy vargabetű az életembe, az ismert Granvisus szemüveggyárba mentem dolgozni. Segéd munkásként kezdtem és tanműhelyvezetőként jöttem el. Közben kitanultam a látszerész szakmát.

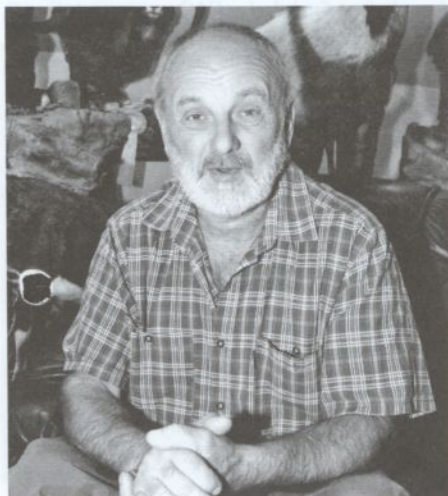
ErFa Híradó – Az optika a vadászatban is játszik...

M.K. – Valamennyire. Akkor jött a katonaság, utána visszamentem volna, de épp megszűnt a munkahelyem. Nős voltam, megszületett a fiam. Lassanként magam is elkezdtem preparálni. Jártam a Természettudományi Múzeumba, és igyekeztem ellesni a mesterfogásokat.

ErFa Híradó – Fogalmazhatok úgy, hogy autodidakta úton lett a szakmának mestere?

M.K. – Igen. Nagyon sokat köszönhetek Hidvégi Bélának (Ismert Afrika vadász, a Világ vadásza cím birtokosa. – Z.Z.), aki sok lehetőséget, megbízást adott. Akkoriban már részt vettem kiállításokon, és fölfigyelt a munkáimra. Arra készítetted, hogy még jobban elmélyedjek a dioráma készítésben.

ErFa Híradó – Magyarán föladta a leckét.

M. K. – Ez a jó szó! Ez olyan jól sikerült, hogy mára nemzetközi szinten is jegyzik a munkáimat.

ErFa Híradó – Mi volt az első „áldozata”?

M.K. – Gyerekként egy varjút tömtem ki, könyvek alapján. Tudtam, hogy drótot kell belefűznöm, hát a kerítésfeszítő dróttal próbálkoztam. Az eredmény csak annyiban hasonlított a madárhoz, hogy fekete volt. A következő már „komoly” vállalkozás volt, egy muflon, amit magam lőttem. Akkor már volt internet, onnan is tájékozódtam, milyen segédanyagok, modellek szükségesek a munkához.

ErFa Híradó – Szakkönyvek voltak?

M.K. – Egyetlen könyv volt elérhető. De ma már mondhatom, hogy ez a könyv csak arra jó, hogyha billeg az asztal, akkor betegyük a lába alá.

ErFa Híradó – Milyen vegyszereket használ?

M.K. – A kapható vegyszereket elsősorban a drága szőnyegek moly elleni védelmére használják. De a preparátumok takarítása rettentően fontos. Nem szabad a kártevőnek időt hagyni, hogy megvárja a vegyszeres kezelést.

ErFa Híradó – A vadászok tudják, hogy a preparáláshoz miként kell megnyúzni a vadat?

M.K. – Ezeket az alapfogásokat én is könyvből sajátítottam el. Ezt meg kell tanulni. A preparáláshoz speciális vágásokat kell alkalmazni például a fejnél is. Ha nincs túl messze az állat, akkor szívesen elmegyek és megnyújom. Ez utána többszörösen megtérül a munkám során. Ugyanis

sok hibát elkövethetnek, a leggyakrabban például a szem körülvágásával.

ErFa Híradó – Hány muflonja ment rá, mire biztosan tudta a jó megoldásokat?

M.K. – Jó pár...

ErFa Híradó – Megvannak ezek az „áldozatok”?

M.K. – Igen, de már átépítettem ezeket – nevet a mester titokzatosan. – Kaptak új bőrt, mert nem lehetett azt mondani, hogy szépek voltak. A szobor sem olyan volt...

ErFa Híradó – Ezek szerint jó a megfogalmazás, hogy a preparátor egy szobrász. Mert a bőr csak kétdimenziós, a kész preparátum pedig már háromdimenziós és majd megszólal. De még maradjunk a „terepen”!

Meglőtték a vadat, az első lépés a zsigerezés, majd a nyúzás.

M.K. – A leggyakrabban elszállítják, hűtőbe helyezik, mielőtt megnyúznák. De – főleg a hegyi vadnál – általában a helyszínen nyúzzák meg. A hegyi kecskének például nem fogyasztják a húsát. De ugyanígy a sörényes juhok is megnyúztuk és a húst ott hagytuk a keselyűknek. De Afrikában – érthető okból – az elefántot sem szállítják el, hanem helyben megnyúzzák. Az oroszországi barnamedvémmel is úgy jártunk, hogy két motoros szánnal sem bírtuk elszállítani, helyben kellett megnyúzni. Afrikában meleg van, az állat is meleg, és ha nincs hűtőház vagy nem lehet szállítani, nagyon kell sietni, hogy ne induljon meg a bomlás. Különböző az állatok bőre, amelyiknek vékony, azoknál hamarabb megindul a bomlás, könnyebben szakad a bőr, hullik a szőr. Grönlandon vagy az Északi-Sarkkörön más a helyzet. Ott sokszor azért nem tudjuk megnyúzni a pézsmatulkot, mert már megfagyott.

ErFa Híradó – Mi lesz a sorsuk a csülköknek?

M.K. – Ki kell körmözni a legutolsó ujjpercig. Nemcsak a csülkös vadnál, hanem a ragadozóknál is.

ErFa Híradó – A következő lépés a szózás. Ha jól tudom, kétszer kell szózni...

M.K. – Igen. Az első átázik, azt leöntjük és újból besózzuk.

ErFa Híradó – Mi a szerepe azon kívül, hogy a nedvességet magába szívja?

M.K. – Ma ez a legfontosabb. Régen tartósítottak is vele.

ErFa Híradó – Mi a következő lépés?

M.K. – Arra kell törekedni, hogy minél rövidebb idő alatt feldolgozzák. A sőt eltávolítjuk, és a tímár zsírtalanítja bőrt. Ez nagyon fontos művelet. Oldószerrel átmossa, majd végül benzines fűrészporban átforgatja.

ErFa Híradó – Ez utóbbinak mi a szerepe?

M.K. – Szintén zsíroló és szép fényt ad a szőrnek.

ErFa Híradó – Mi lesz kullancsokkal? Mert ha megnézzük egy szőrben-bőrben akasztott állatot, az tele van élősködővel.

M.K. – Nagy részük már a szózásnál illetve a különféle oldószer fürdőkben elpusztul és kihull. De előfordul, hogy az Afrikából kapott bivalyokon még ott van a sok kullancstetemet.

ErFa Híradó – Mi a helyzet a bagóccsal?

M.K. – Az is elpusztul a szózás és áztatás során.

ErFa Híradó – Az nem zavaró, ha lyukak a bőr?

M.K. – Ezek kis lyukak, a szőr elfedi. Ez akkor zavaró, ha a vadász akar a szarvasbőrből egy szép kabátot csináltatni, és ott a sok heg vagy lyuk. Az ilyen csak mosóbőrnek jó. Északi országokban nincs ez a bőrbagócs.

ErFa Híradó – A tímár a vegyszerezésen kívül mit csinál még a bőrrrel?

M.K. – Megnyújtja és elvékonyítja. A vastag bőrt nem lehet szépen ráilleszteni a szoborra. A bőr száradás során zsugorodik. Tudjuk az indiánkönyvekből, hogy ha valakit lassú kínokkal akartak megölni, akkor bevarrták marhabőrbe és az szép lassan megfojtotta.

ErFa Híradó – A tímártól visszakapott bőr hajlékony, rugalmas anyag. A következő a szobor elkészítése?

M.K. – Legelőször egy pozitív sablont kell kialakítani. Ez poliuretánból vagy gipszből készül, de lehet vegyes is. Amerikában, Ausztriában, Németországban kaphatók előre gyártott alapszobrok, sablonok. Ezekhez persze a legkritikább esetben illenek a bőrök. Tehát ezeket át kell alakítanunk.

ErFa Híradó – Mint egy igazi szobrász.

M.K. – Pontosan. Erről vesszük le a negatívot. Ebbe öntjük be a kétkomponensű habot. Ez kitölti a sablont, és ezt még tovább alakíthatjuk.

ErFa Híradó – Ami azt illeti, elég macerás.

M.K. – Hát még régen! Akkor minden állathoz kellett egy önálló szobrot készíten

ni, drótvázra fölvitt gipszből, és azt farigcsáltam a végső formára.

ErFa Híradó – Most milyen anyagból készül a szobor?

M.K. – Műanyag, poliuretán. Ez két komponensből áll, különféle keménységűre készíthető anyag. A test különböző részeit más és más összetételű, keménységű anyagból öntjük ki. Végül ezt könnyen lehet alakítani a természetes formákra.

ErFa Híradó – Korábban, amikor még nem volt poliuretán, mit használtak?

M.K. – Fagyapotot és gipszet. Előtte meg szalmát vagy afrikot. Amikor még tényleg kitömték az állatot. Ma már preparálunk.

ErFa Híradó – Ez paradigmaváltás volt a szakmában. Mikor zajlott ez?

M.K. – A múlt század utolsó harmadában. Ebben a magyar származású, Amerikában élő Jónás családnak volt nagy szerepe.

ErFa Híradó – A merevítő fém és a lábak mikor kerülnek a helyükre?

M.K. – A menetes szárazakat a kiöntés előtt rögzítjük. Ezekre csavarozzuk az anyát a rögzítéshez. De előfordul, hogy a könnyebb szállításhoz csak egy vashüvelybe csúsztatjuk a szárat, így bármikor kiemelhető – mutatja a mester a mellső két lábára „érkező” zergét.

ErFa Híradó – Végül kész a szobor, akkor jön a munka legnehezebb vagy legizgalmasabb része, a bőr felhúzása?

M.K. – Először „fölp próbáljuk”, ahol kell megfaragjuk, vagy még ráteszünk, hogy az izmok domborodjanak, vagyis élménnyé tenni a preparátumot. Amikor minden stimmel, bekenjük ragasztóval és ráterítjük.

ErFa Híradó – A szobrot, a bőrt vagy mindkettőt kenik?

M.K. – Mind a kettőt. Eligazítjuk a bőrt és összevarrjuk különböző varrótechnikával.

ErFa Híradó – A varrótű ehhez alkalmatlan. Milyen tűt használnak?

M.K. – Van aki az egyenes tűt, én a görbe tűt szeretem.

ErFa Híradó – Milyen a cérna?

M.K. – Különböző színű és vastagságú vakszolt preparátorcérnával dolgozunk.

ErFa Híradó – A szem beillesztése kritikus művelet...

M.K. – Nagyon. A (mű)szemet előre behelyezzük a szobor szemüregébe, beállítom és beragasztom. Ekkor helyezzük föl a szemhéjat is.

ErFa Híradó – A szempillák túlélnek a szózást és a tímárt?

M.K. – Ha jól csinálták, akkor igen. Úgy kell bánni vele, mint a hímes tojással.

ErFa Híradó – A műszemet hol szerzik be?

M.K. – Az üvegszemet Németországból és Amerikából, műanyagot Fehéroroszországban is gyártanak.

ErFa Híradó – Nincs két egyforma szemű állat...

M.K. – Vannak főtípusok, de valóban nagyon sokfélék színre, méretre.

ErFa Híradó – Egy másik kritikus rész a száj és orr...

M.K. – Két megoldás lehet: vagy mi alakítjuk ki, vagy veszünk műorrot, amihez lehet kapni. A bőrt aztán a szem és a száj körül tűkkel rögzítjük, hogy a száradásnál el ne mozduljon.

Zétényi Zoltán

A teljes interjú elolvasható

a www.efdsz.hu

és a www.forestpress.hu oldalon.

Fotók: **Zétényi Zoltán**

Természetesebb életet az erdőben!

Ennek elérése, megmutatása, illetve megtanítása a célja a „Life in Forests”, magyarul „Élet az Erdőkben” projektnek. Mindezt egy hasonló nevű uniós program keretében, a WWF-fel együtt több magyar szervezet kívánja előmozdítani elsősorban a Natura 2000 erdőterületeken. A példaadás, illetve a tapasztalatszerzés szándékával a közelmúltban három tanulmányútra is sor került.

Elsőször a Kiskunsági Nemzeti Park szervezésében Lengyelországban, egészen pontosan a „múltban”, a világörökség részét képező Bialowiezai-erdőben jártunk. Erről elsőre mindenkinek a bölény jut eszébe. Nem véletlenül, hiszen itt látszatra – de csak látszatra! – minden ZUBR, azaz bölény. A vendéglátó nemzeti park címerétől a szállodán át a sörig a bölény név a vonzerő. Nem is akármilyen, úgy hogy alighanem a több százezer látogató „kezelése” a legnagyobb kihívás. Részint mert a bölény nem birka, részint ugye még a szakértő turista is nem kívánt hatással lehet az amúgy majdnem érintetlen erdei életközösségre.

Bölény – pihenőben

Bár a látogatót – még az elkötelezett természetvédőt és erdészt is – elsősorban a bölény izgatja, azért él itt más is. Csak a nagyobbakat említve: Az 52 emlősfaj között ott a szarvas, az őz és ellenségük a farkas, a hiúz, a borz, a vidra és a hód, valamint számos denevér. Viszont kikopott a medve és valahogyan – mert a szigorúan védett területeken természetesen vadászni sem lehet – fogyóban a vaddisznó... No és a gerinctelenek mintegy 8000 faja.

Közeledve utazásunk tulajdonképpeni céljához, az őserdőhöz, a szövetes növények több mint 900 faja fordul itt elő, közte 26 fa- és 138 cserjefaj. Ezen kívül a virágtalan növények és gombák több mint 3000 faja, 200 féle moha, ennél is több zuzmó jelzi a biológiai sokszínűséget.

Ehhez képest ugye egy magyar erdő!... No, de Puszcza Bialowiecka Lengyelországban, sőt Európában is csak egy van. Azaz valójában kettő, mert a határtologatás miatt a 150 ezer hektáros erdő nagyobbik fele az itt megmaradt vasfüggönyön túl, Belorussziában található. De azért így is van itt mit látni. Sőt, mire rácsodálkozni. És nem csak az előbb az első világháborúban kipusztított, majd 1929-ben visszatelepített bölényre,

Holtfa minden mennyiségben a Bialowiezai-őserdőben

a 4 ezer hektárnyi – amúgy megközelíthetetlen – rezervátumra, illetve a 10 ezer hektárnyi nagyon-nagyon védett erdőterületre.

A mai erdő az európai síkvidéket egykor borító lombhullató, illetve vegyes őserdő utolsó megmaradt darabja, amely a boreális és a mérsékelt öv határán található. Jellemzője a szinte hihetetlen mennyiségű holtfa magas aránya. No meg ami ezzel együtt jár. (Az más lapra tartozik, hogy erdőgazdálkodásról itt nem beszélhetünk. Sőt beavatkozásról is csak ott, ahol – a látogatható részekben – a turista testi épségét kell védeni. De a kivágott fa ott is marad!) Vagyis az időutazás, a látvány tökéletes és tanulságos.

Itt 8000 éve – majdnem – így van minden. Azért majdnem, mert „dokumentálva” csak 1386 óta van, amióta előbb a lengyel királyok, majd az ország elfoglalásai után német, orosz uralkodók vadászterülete volt, s mint ilyenre nagyon odafigyeltek. Ennek következménye például, hogy még az úgynevezett puffer zónában sincs magánerdő. Mert soha nem is volt. Ahogy fakivágás is csak háborús helyzetben, s még mezőgazdasági terület nyérése miatt is elvétele irtottak erdőt.

Ehhez képest a Felvidéken...

Selmec körül, ahova a második, – a Bükk Nemzeti Park által szervezett – tanulmányút vezetett, más a helyzet. A „dokumentálás”, a kezelés, a visszakövetés az itteni erdők esetében is megvalósult. Egyrészt ugye a mai rendszer és ennek közös történelmi előzményei miatt, másrészt az ezt megelőző bányászkodás faigénye miatt ismert az erdők előélete. No és különbözősége mind a lengyel, mind a magyar erdőtől. Az adottságok, az arányok mássága miatt a viszony is másként alakult az erdőkhöz.

Kicsit a természetes is „másképp természetes”. Például a felújulás, vagy hogy itt nem volt szükség erdősírtési kampányra,

Terepi bemutató a Bialowiezai bölényrezervátum mellett

ennek megfelelően az átalakítás is másképp merül fel, s némileg a szabályozás is más. A kitermelési kényszer is kevésbé nyomasztó. Ennek megfelelően például egyik vendéglátónk megengedheti magának, hogy a síkvidékről, az Ipoly és a Duna mellől teljesítse a kitermelési „elvárását”, illetve, hogy az értékesebb hegyvidéki erdeikben nyugodtan „közeledjenek a természeteshez”. (Arról, hogy a vad, pontosabban a vadászat hogyan befolyásolja ezt, nem esett szó. Ami biztos, van vad, de kerítés csak mutatóban...)

Hosszú utazásunk első hasznos állomása a badyni – nevében – őserdő. Erről bükkjein, jegenyefenyőin kívül azt érdemes tudni, hogy 1913-ban még Kaán Károly védette le, s ma már csak „jellegű”, hiszen 100 éve azért lett érdemes a védelemre, mert nyilván már akkor is volt mit védeni. Mára pedig gyakorlatilag minden beavatkozás tilos, s ennek megfelelően közeli az őszállapotok, az erdő illetve a fa életének minden fázisa a maga természetességében látható. (Külön érdekesség, hogy mód van a globális felmelegedés hatásának összehasonlító elemzésére: mi miért alakult itt, illetve a „kezelt” erdőkben.)

Szakmailag ugyancsak tanulságos annak a szélöntésnek a sorsa, amely 1947-ben lehetővé tette a mai Pro Silva szemlélet és gazdálkodás meghonosodását. Vagyis módunk volt látni mi lesz egy lékben 70 év alatt. Összegezve: a természet csodára képes... S bár végleges eredmény még nincs, a kihozatal, a gazdasági eredmény is versenyképes sávban marad.

A Kasivarova tölgyes őserdő rohamléptű bejárása után a helyi gazdálkodó erdésztől, Farkas Jánostól a szlovákiai folyamatos erdőkezelési tapasztalatokról hallottunk/láttunk előadást, aki – többek között – megállapította: a természetesség, az erdő való átálláson többen, többfélét értenek, valamint, hogy nehéz lenne kőbe véssett szabályokat alkotni/számon kérni. Valamint, hogy – s ez összecseng a baranyai legfontosabb tapasztalattal – az átállás, a folyamatos erdőborítás elsősorban gondolkodást követel az erdésztől. A hatósági oldalon pedig nagyobb bizalmat és egyértelmű szabályokat. (Nyilván nem véletlen, hogy Szlovákiában a nagyobb mozgástér miatt népszerű az átállás. Valamint a gazdálkodás korlátozása miatt az ellentételezés országonként más és más.)

Közeledve a magyar határhoz Pocsuvaló Pro Silva területe, illetve a palásti tölgyes megtekintése kínált már nálunk is közvetlenül hasznosítható tapasztalatokat. Ezek közül csak egy: szembesülés azzal, hogy 10 év alatt 1 fokkal nőtt a hőmérséklet, s évente 23–25 a trópusi napok száma, illetve, hogy hogyan reagál erre az erdő és kezelője: előny a természetesnél!

Baranya megint más

Sőt a folyamatos erdőborítást tekintve más-más kihívással kerül szembe az állami erdőgazdálkodó, a városkörüli erdők kezelője, vagy a nemzeti park. Nem is szólva a magán-erdőtulajdonosokról, akik számára itt is kínálatként szerepel az átállás megkezdése. (Nem véletlen, hogy „mellékprogramként” bemutattak egy filmet a legjobb, legtermészetközeli magán-erdősökről.)

A Mecsekerdő „hozta a formáját”. Mind a régi „hagyományos” erdőnek átállításában, mind a kényszerűségből öröklött volt bányászati véderdőben. Az előbbi területeken mondhatni természetes, hogy a nagyobb odafigyelésnek, szakértelemnek megvan a látszata. Az utóbbi helyek átállítása – kívülről legalább is –, reménytelennek tűnik. De hát – mint a volt ercdúsító véderdőjének biztató példája bizonyítja – innen szép a győzelem.

Natura 2000 tapasztalatuk 10 éve van. Szándékaik hasonlóak. Területük 17 százalékán folyamatos az erdőborítás. Megvalósul az elmozdulás a szálalás felé.

Mindentől különbözik a Mecsek Pécs feletti déli oldala, ami tulajdonképpen parkerdő és kezelője az önkormányzati Biokom kft. Az ő minden itteni beavatkozásuk és be nem avatkozásuk heves szakmai és laikus reakciót vált ki. Neki a fő kihívás a folyamatos erdőborítás, ami a nagyarányú feketefenyő-pusztulás miatt nem egyszerű feladat. Kényszerből, mérnöki pontossággal szálalnak, közelítenek és küzdenek az erdőterület ember általi túlerheltségével. (Speciális helyzet: a behozott csemete a lajos kocsis öntözés ellenére is veszített a természetes felújítással szemben, vagy, hogy a holtfat egyáltalán nem viseli el a közönség...) Szóval nem egyszerű a helyzet.

Átalakító üzemmód a Mecsekben

Ugyancsak speciális a nemzeti park által kezelt erdők helyzete is. A volt, többnyire elhanyagolt tsz-erdőkben, illetve helyén kell/kellene – már csak a példaadás miatt is – felmutatni valamit. Utóbbi esetben a kerítések mögött még erős jövőbelátásra van szükség, de kétségtelen elindult valami. Sőt látszata is van. Ami az előbbi, öregebb erdőket illeti, ott az átállás van folyamatban, méghozzá gazdasági kényszer nélkül. Látszik is az elmozdulás. De az is látszik egy-egy lék esetében mekkora a különbség van-e kerítés, azaz vad, vagy nincs.

És még egy általános tapasztalat: a folyamatos erdőborítás elérése, de már az átállás is, nem csak az erdésztől követel nagyobb szak- és helyismeretet, gondolkodást, hanem már most felveti: nincs elég szakképzett dolgozó, illetve vállalkozó. Elfogytak az erdőműveléshez értő emberek. A közmunka pedig nem megoldás.

Nagy László

A szerző felvételei

Lembergben ülésezett az Európai Erdészek Tanácsa

Minden erdészettel kapcsolatos programban részt kell venni és véleményt kell nyilvánítani.

Az ukrajnai Lviv (az egykori Lemberg) városában, május 25-27-én, az ottani Ukrán Nemzeti Erdészeti Egyetemen tartották meg az Európai Erdészek Tanácsa (CEF) elnökségének soron következő ülését.

A helyszín kiválasztása nem véletlen, hiszen a CEF soros elnöke, az egyetem rektora prof. dr. Yuriy Tunytsya, aki egyébként Kárpátaljáról származik.

Mint azt már a múlt évi 4. számunkban is megírtuk, a szervezet 2011. szeptemberében alakult a romániai Nagyszebenben. Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete alapító tag a román, a horvát, a moldáv, a bosnyák szervezetek mellett. Hozzájuk csatlakoztak azóta német, olasz, ukrán, orosz szakmai oktatási és kutatási intézmények, szervezetek. Meghívottként és félig meddig házigazdaként jelen volt a Lvov Régió Erdészeti és Vadászati Felügyelőség igazgatója, Anatolij Deyneka valamint Moldova Köztársaság Erdészeti Tudományos Igazgatója, Dumitru Galupa.

Az ülésen Marian Stoicescu alelnök előterjesztésében megtárgyalták a szervezet éves akcióprogramját, a legfőbb célkitűzéseket, melyek az európai erdészetet és erdészeket érintik. Deklarálták, hogy minden olyan programban, mely az erdészettel kapcsolatos, részt kell venni és véleményt kell nyilvánítani. A legközelebbi ilyen jellegű fórum a „FOREST EUROPE” munkabizottsági ülés lesz Pozsonyban. Mivel a CEF regisztrált európai civil szervezet, megfigyelői státuszban, az ENSZ által rendezett ülésre meghívót kapott. Továbbra is fontosnak tartja a szervezet az erdészet önálló szervezeti egységként való megjelenítését az Európai Bizottság szervezetében. Ami, persze nem egyszerű dolog lenne, mivel a Római Szerződéshez kellene hozzájárulni, mely Alapokmányban „egy szó sem esik” az erdőgazdálkodásról.

Az ülés utáni sajtótájékoztatón a soros elnök kiemelt témaként említette az Ukrajnát is érintő klímaváltozás okozta gyakori erdőkatasztrófákat és az ebből következő szemléletváltást. Szükségszerű a megelőzés módjainak tudományos összefogással való kidolgozása, az érintett országok részéről. Példaként említette a Kárpát-régióban tapasztalható problémákat.

Az ukrajnai eredményekről terepi bemutatót is tartottak egy Lemberg környéki erdőterületen, ahol egy 12 éves kocsányostölgy felújítás kezelését és egy

elegyetlen bükkös nem homogén fafajú száraló erdővé átalakítását mutatta be az egyetem egyik professzora. A zuhogó esőben kezdődő, majd szárító napsütésben folytatódó bemutató érdekessége az volt, hogy a bontóvágás után feljött bükk újulat közötti hézagokba idén tölgy csemetéket ültettek. A gyertyán és a juhar jelen van, sőt mindkét területen fontos feladat a kezdeti visszaszorításuk. Bár nem hangzott el, e sorok írója szerint a hazai gyertyános-tölgyes klímával azonos dombvidéki terület volt a bemutató helyszíne.

A vörösfenyőt, mint elegyfaját is szeretnék ott meghonosítani. Ugyanennek fordítottját tervezik a kárpáti területeken, ahol a lombos elegy bevitelle lenne célravezető az elegyetlen lucosokba.

Kommunikációs észrevétel, hogy az erdős, nyugat-ukrajnai területeken, az autópályák mellett mindenütt jelzik, hogy éppen melyik állami erdőigazgatóság és melyik rajon (talán a mi erdőgazdálkodásunknak felel meg) mellett halad el az

utazó. Sorompó itt is van az erdei útbemutatónál. Viszont nincs a sorompó előtt vagy mellett leborított szemét.

A Lembergi Egyetem 2014-ben volt 140 éves. Hasonlóan a mi soproni illetve az egykori selmeci egyetemünkhöz, szép arborétum övezi és az épületek is a 19. század végi, közép-európai stílust követik.

Lemberg Nyugat-Ukrajna legnagyobb városa 700 000 lakossal. Óvárosa gyönyörű, bár középkori épület kevés van. A Szent György templom szomszédságában található a „Kávébánya” Kávéház, ahol a földszinten vásárolni, két szinttel lejjebb „bányászni” lehet a kávébabot. Természetesen, közben a bányajaratokban kis társaságok, főleg diákok, fogyasztják is a nemes italt, a helyi söröket sem hanyagolva.... A „bánya” eredete az egyik hajdani bécsi kávéházhoz fűződik, amikor még alig ismerték a kávé, és azt hitték a derék bécsi polgárok, hogy a kávé valahol „szerecsenyek” bányászszák....

Az ukránok többsége görög katolikus, míg a lengyel királyság idejéből itt maradt lengyelek római katolikusok. A keleti részen inkább az ortodox egyház terjeszkedett.

Lemberg egyetemi és diákváros. Hat egyetemen folyik oktatás a városban. Tanulmányi időszakban 100 000 diák tanul itt.

Az erdészeti egyetemre 100 körüli az évente felvett diákok száma. Ezen kívül Kijevben van még erdőmérnökképzés egy nagy egyetem részeként, de az ittenit tartják igazán a képzés és a tudományos munka központjának.

Az EFDSZ részéről három tagú delegáció vett részt az ülésen, Dudás Péter elnök, CEF alelnök, Górász László főtiszt és Kovács Pál szakértő. Külön köszönet illeti a nemzetközi találkozó kapcsolattartó szervezőjét, Ihor Soloviy egyetemi tanárt.

A magyar delegáció tagjai kötelességüknek tartják, hogy segítsék az ukrajnai erdészek kapcsolatainak kiépítését a magyar szakmai intézményrendszerrel és a hazai erdészeti társadalom tagjaival.

Fotó: Kovács Pál

Egy értékes élet emléke

Nem egyszer írtam már le Híradónkban, hogy milyen nagy morális értéke van egy-egy szakmai előd munkássága megörökítésének helyi viszonylatban is, országos vagy éppen nemzetközi hatású személyiség esetében is. Ezek együttese határozza meg szakmánk társadalmi értékét, tekintélyét, arculatát.

Szép példája ennek Inokai Balázs erdőmérnök kollégánk nagymarosi nyugdíjasként alkotott könyve: a csinos kis kötetben „Vitéz Szekeres Károly” címmel erdész nagyatyja életét, munkásságát adta közre.

A kötet alcíme azonban legott azt is elárulja, hogy többről van szó, mint egy szeretve tisztelt nagyapa emlékének megörökítéséről, mert az így szól: „A MEVME utolsó elnökének élete».

A MEVME, vagyis a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete 1926-tól 1945-ig működött jelentős érdekképviseleti szerv volt, mindenekelőtt az alsófokú végzettségű szakembereké. (Mai felfogásunk szerint ez középfokot jelent.) Történetét Schweighardt Ottó erdőmérnök tárta fel a közelmúltban egy 2013-ban megjelent értékes kis kötetben, amint azt meg is írtuk.

Ehhez a történethez szorosan csatlakozik Inokai Balázsé. Amely azonban tartalmilag mást ad mint a MEVME-kötet: betekintést a tanulmányaikat még a vadászterdői szakiskolában megkezdő, majd Tatán folytató fiatalok életébe, a tatai gróf Esterházy hitbizományi uradalom mindennapjaiba. S természetesen elsősorban az ott államerdészeti jogutódnál szolgálatot teljesítő, az I. világháborús frontharcosi helytállásáért 1927-ben vitézzé avatott Szekeres Károly érdekesítő, nem egyszer drámai magánéletébe.

Inokai Balázs azonban nemcsak jó tollú, színes stílusú íróként jelenik meg a könyv kapcsán (már nem egyszer jelent meg így Híradónk oldalain is), hanem – meglepetésünkre – könyvszerkesztőként is. Méghozzá nem is akármilyenként.

A könyvnek ugyanis igen nagy értéke a bőséges és túlnyomó részben dokumentum-jellegű és értékű ábraanyag. Inokai kolléga ügyes, okos felhasználásukkal tette igen látványossá és érdekesítően tanulságossá a kis kötetet, hozzáértve az első-hátsó szép színes, képes karton borítóoldalakat is.

A kötet belívei is színes nyomtatásúak; a halvány okkerbarna tónusú alapon fekete-fehér és színes képek váltogatják egymást.

Tartalmi részletekbe menni reménytelen vállalkozás volna – el kell olvasni.

A könyv egyik, talán a legnagyobb tanulsága: azért, mert valaki „csak” erdőőr vagy vadőr, két éves szakiskolával a háta mögött, még lehet a szó nemes értelmében vett úriember, megelégedésében, életvitelében, magatartásában, egész lényének kulturáltságában és korrektségében. Azt bizonyára elősegítette a két világháború közötti tágabb és közvetlenebb társadalmi környezet, s a munkáltató elvárása is. (Egy kis képi illusztráció mindehhez a sok közül, a 49. oldalon: Szekeres vadászaton – nyakkendőben, ragyogóan fényes, tiszta csizmában. Meg kellett adni a módját.) Egy másik tanulság lehet a családi archívum és az

emléktárgyak fontossága a társadalom alapegységének életében. A hivatalos és magánjellegű iratok, levelek, fényképek, naplók, noteszek, háztartási pénztárkönyvek, vendégkönyvek, díjak, jelvények, kitüntetések stb. tiszta és rongálódás mentes állapotban való megőrzése, tudatos gyarapítása és továbbadása nemzedékről nemzedékre az utókor számára.

Ez nem (csak) magánügy, s nem kell hozzá sem nemesi rang, sem kastély. Hanem olyan emberek, mint vitéz Szekeres Károly és Inokai Balázs.

A kötet megjelentetéséért nem csak a szerzőt-szerkesztőt illetheti szakmai köszönet, hanem a kolofonoldalon feltüntetett közreműködőket is. Legfőképpen pedig a kiadót: a Vértesi Erdő Zrt.-t, Kocsis Mihály vezérigazgatót.

Király Pál

Rumicum

Tudja a T. olvasó, hogy mi a rumicum? Én is abból a 278 oldalas könyvből tudtam meg, amely „A Mecsek Egyesület Évkönyve a 2015-ös egyesületi évről” címet viseli.

A Baronek Jenő által szerkesztett kötet ilyen, számomra meglepő adata mindjárt a belső címlap hátoldalán, a kolofonoldalon tűnt a szemembe: ez már az ún. régi évfolyam 73. száma. Vagyis a sorozat mögött már ugyancsak tisztos múlt áll. Ügyvezető elnöke Ripszám István okl. erdőmérnök, az OEE vezetőségének oszlopos tagja. A Mecsek Egyesület székhelye Pécsen a Mecsekerdő Zrt. irodaházában található. Az örökös tiszteletbeli tagok névsorában pedig ott olvasható Káldy József, a Mecsekerdő Zrt. korábbi és

Keszű László, a mai vezérigazgatójának neve.

Az igen változatos tartalmú, mintegy harminc különféle témájú írást tartalmazó kötet részletesebb ismertetésébe nem bocsátkozhatom. Az előbbiek alapján azonban már nem meglepő, hogy nem egy erdészeti vagy azzal kapcsolatban álló olvasmányt is tartalmaz. Például Muth Endre gyémánt okl. erdőszaktanár Kantavári tölgyek című, színes fényképekkel bőven illusztrált tanulmányában iskolapéldáját adja annak, hogy miként lehet a vállalati és a személyes múlt emlékeiből értékes erdészettörténeti dolgozatot alkotni úgy, hogy az a szakmán kívüliek számára is hasznos tudnivalókat nyújtson az erdőgazdálkodásról.

Vannak más, szakmai érdeklődésre számot tartható tanulmányok is: dr. Partos

Kálmán „A holtfa jelentősége az erdők természetessége szempontjából”; Komlós Attila „Természeti értékek a Duna mentén a Fekete-erdőtől Bécsig” stb.

Az álló A5 formátumú könyv nemcsak jó, de nagyon szép is; jó tartású fényes műnyomópapírra nyomtatták, amelyen jól érvényesülnek a fényképek, festményreprek stb. A tördelés szakszerű és ízléses. A hófehér papírra legalább 11–12 pontos nagyságú betűvel és szép, változatos – de nem túlcifrázott – tipográfiával nyomtatott szöveg könnyen, gyorsan olvasható.

Befejezésül mégis elárulom, hogy mi rejlik írásom címe mögött: fele rész Portorico rum + fele rész Unicum = Rumicum. Egy nagy mecseki „bakan-csos” turista, Antal Ervin találmanya és egyben kedvenc itala volt (Lásd a 171. oldalt.).

Király Pál

Halálozás

Dimény Imre halálára

Életének 95. évében Budapesten elhunyt dr. Dimény Imre (1922–2017) okl. agrármérnök, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, professor emeritus, egykori mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter.

Erdélyben, az egykori Háromszék megyei Korollón, született.

A szülőfalujával a kapcsolatot magas közéleti tisztségei idején is megtartotta. Dolgozott az egykori MSZMP központjában és ezt követően az Országos Tervhivatal Mezőgazdasági Főosztályának is volt a vezetője.

Megalakításától, 1967-től volt a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium (MÉM) vezetője. Miniszterként irányítása és felügyelete alá tartozott az erdőgazdaság és az ún. elsődleges faipar, s a hozzájuk kapcsolódó infrastrukturális területek (szakoktatás, tudományos kutatás). A kortársak megítélése szerint „jó csapat volt a Dimény-csapat”. Amelyet végül is a szélesebb nyilvánosság előtt nem világos okokból maga a kádári vezetés számolt fel.

Tény, hogy az erőltetett, a parasztság nagy része számára ellenszenves termelőlövészvetkezeti mozgalmat elfogadhatóvá tette az ún. háztáji termelés, valamint a kiegészítő melléküzemágak működésének lehetővé tételével, ami az ott dolgozók jövedelmi kondícióit a korábbiakhoz képest lényegesen javította (a vezető állásúakét mindenképpen).

Ezt az agrárpolitikai gyakorlatot a szovjet vezetők egyrészt féltékenyen, másrészt érdeklődéssel figyelték, magyarországi üzemlátogatási megnyilatkozásaikból kikövetkeztethetően. Mindazonáltal a termelőlövészvetkezeti mozgalom folyamatos támogatása évről évre hatalmas összegeket nyelt el. A támogatásból az állami erdőgazdaságoknak is ki kellett venniük a részüket. Az állami gazdaságokat viszont mintauzemekké fejlesztették.

Dimény Imrének valószínűleg szakmai meggyőződése is volt, hogy a mezőgazdaságban a nagyüzemeké a jövő. A nagy táblás, gépesített és kemizált földműveléshez, valamint a belterjes, intenzív, szintén nagyüzemi állattenyésztés megteremtéséhez viszont sokoldalú műszaki fejlesztés kellett. Ez volt Dimény preferált tématerülete és az is maradt idős koráig. Emlékeztetések voltak a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen (GATE, ma

Szent István Egyetem) az általa vezetett MTA Agrár-műszaki Bizottság rendezésében évről évre lebonyolított ilyen tárgykörű tanácskozások. Ezeknek értékes, új ismereteket nyújtó erdészeti és faipari szekciója is működött, dr. Horváth Béla soproni professzorunk gondozásában.

Az élelmiszergazdaság új jelenségei voltak abban a korszakban az agráripari kombinátok, továbbá a termelési rendszer fejlesztés valamint a vertikális termelési szerkezet kialakítása.

Szakmánk területén ezek megjelenése volt pl. a Nyugat-magyarországi Fa- és Élelmiszeripari Kombinát, valamint a hosszúfás termelési rendszer. Továbbá erdőgazdasági tájegységek mellett az elsődleges faipar zömét is magukba foglaló állami erdő- és fafeldolgozó gazdaságok létrehozása. (Az állami erdőgazdálkodás mai részvénytársasági rendszere is lényegében ezen a vállalati előzményen alapszik, természetesen átmenve az időközben szükségessé vált korrekciókon.)

A miniszteri posztból 1975-ben kényszerű módon megválva, Dimény Imre a budapesti Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetemen folytatta pályafutását, 1975–1986 között rektorként, 1991-ig tanszékvezető tanárként, majd nyugállományba vonult. Professzor emeritus-ként, valamint különböző tudományos funkciókban azonban még ezt követően is tevékenykedett, egészen a közelmúltig.

Király Pál

Elhunyt Áprily Róbert

Tragikus módon, autóbalesetben vesztette életét Áprily Róbert okl. erdőmérnök, aki Süttőn született 1944-ben, oklevelét pedig 1969-ben szerezte meg Sopronban. Szakmai pályafutása a Gerecse hegységhez, közelebről a Bajnai Erdészethez fűződött. Ez a termelői erdő- és Vadgazdasághoz tartozott és ahol fahasználati műszaki vezetőként kezdte meg munkálkodását. A továbbiakban erdőszervező lett, és innen is vonult nyugállományba, de már a Pilisi Parkerdő Zrt. dolgozójaként.

Bizalomnak és nagy népszerűségnek örvendett munkatársai, dolgozói és lakóhelyi közössége körében. Mutatta ezt az is, hogy igen széles körű részvétől kísérve temették el Bajnán a római katolikus egyház szertartása szerint. Pályatársai részéről évfolyamtársa, Barátossy Gábor okl. erdőmérnök búcsúztatta.

MASZSZ: a dolgozói szegénység leküzdéséhez béremelésekre van szükség

Budapest, 2017. május 15. – A dolgozói szegénység leküzdésére további béremelésekre van szükség – mondta Kordás László, a Magyar Szakszervezeti Szövetség (MASZSZ) elnöke a Policy Agenda által második alkalommal publikált létminimum számításokra reagálva.

Az elnök kiemelte: az átlagkereseteket tekintve a visegrádi országok (V4-ek) között Magyarország az utolsó helyen áll. Az eseményen bemutatott kutatás szerint tavaly havi 88 619 forint volt az egy felnőttből álló háztartás létminimum értéke, míg a tipikusnak mondható, két felnőttből és két gyerekből álló háztartásé havi 256 995 forint. A felmérést a Policy Agenda a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) korábbi módszertana alapján készítette, a kutatás elkészítését támogatta a Friedrich Ebert Alapítvány.

(MTI)

Trump felmondta a párizsi megállapodást

Kilép az Egyesült Államok a párizsi klímavédelmi egyezményből – jelentette be az elnök. Donald Trump a döntést a magas költségekkel és az ország iparát hátrányosan érintő előírásokkal indokolta. Közölte, hogy hajlandó tárgyalásokra jobb, fairebb feltételeket biztosító megállapodásról. Az elnök felidézte: a kilépéssel betartja választási ígéretét, és az amerikaiak érdekeit tekinti prioritásnak.

Sztrájkfelhívás

Sztrájkot hirdet július 17-re a Magyar Köztisztviselők, Közalkalmazottak és Közfoglalkoztatottak Szakszervezete (MKKSZ), ha nem tud megállapodni a kormánytisztviselők, önkormányzati köztisztviselők és közalkalmazottak béremeléséről a kormánnyal – jelentették be az MKKSZ képviselői.

Boros Péterné, az MKKSZ elnöke elmondta, a 610 ezer állami munkavállalóból mintegy 200 ezren 8–10 éve nem kaptak béremelést, az ő érdekükben kezdte most meg a szervezet a Magyar Államkincstár országos, megyei és munkahelyi szakszervezeteivel együtt a sztrájk előkészítését.

(MTI)

A Nyírbátori Erdészet központja

Szijács eltávolítása

Pillanatképek a Nyírerdő életéből

Hegyezett cölöpök

Teljes virágzásban az akác

Csada Miklós „vezető beosztásban”

A nyugati piac keresett választéka

Belső logisztika a fagyártmány üzemben

Kérgezés

Tölgyfa Gábor az erdei iskola tantermében

Fotók: Zétényi Zoltán

Erdészeti és Faipari Híradó

XXVII. évfolyam 3. szám
2017. október

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének Lapja

A tartalomból:

**A XXI. sportnapok Miskolcon
Fókuszban a Kisalföldi EG
OEE vándorgyűlés Kaszón
Kaán Károly-emlékév**

Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt.

9023 Győr, Corvin u. 9.

Telefon: 96/529-450

Fax: 96/526-586

kaegrt@kaeg.hu

www.kaeg.hu

Ravazdi Erdi Iskola

KAEG Zrt. Ravazdi Erdészeti

9091 Ravazd, Erdészeti út 1.

Telefon: 96/558-001, 20/599-7838

info@ravazdierdeiiskola.hu

www.ravazdierdeiiskola.hu

Magyalosi Lőtér, Ravazd

Telefon: 20/244-7498

fax: 96/474-042

magyalosi.loter@kaeg.hu

www.kaeg.hu/loter

**Göbös-majori Lőtér, Erdi iskola
és Ökoturisztikai Központ**

KAEG Zrt. Kapuvári Erdészete

9330 Kapuvár, Damjanich u. 1.

Telefon: 96/595-005, 20/599-7788

horvath.janos@kaeg.hu

www.kaeg.hu/gobos

A miskolci sportnapokon láttuk

Kiemelkedő teljesítmény

Szállásfoglalás a Miskolci Egyetemvárosban

Hölgyek lovasíjásaton

Darts-verseny közben

Súlyos helyzetben

Pankovics Róbert (Gemenc Zrt.)

Tóth Alexandra az utánpótlással

Taktikai csaták közben

Makra Zsuzsanna (KEFAG Zrt.) célra tart

Horvátország csapata

Battáné Császár Erika átveszi a vándordíjat Zay Adorjántól

Labdarúgás: 1. Zalaerdő Zrt., 2. Horvátország, 3. NÉBIH Kormányhivatal

Díjhalmozó

Fotók: Digilux és Zétényi Zoltán

2017-ben javultak nemzetközi kapcsolataink

(a cseh és szlovák partnernél nem csak az erdészek képviselését jelenti). A mostani találkozó egy hosszú távú együttműködés kezdeti lépésének tekinthető. Az első ülés alapvetően a szándékok meg tárgyalásáról, a nézetek egyeztetéséről, a célok és keretek meghatározásáról is szól majd, amely a reményeink szerint lehetőséget biztosít arra is, hogy a munkavállalói érdekvédelem időszaki információinak és gondjainak megismerésén túl a megoldásra is javaslatokat kínál. A négy ország találkozójának részleteiről a későbbiekben részletesen beszámolunk.

Meg kell említenem, hogy a miskolci XXI. Nemzetközi Erdészeti és Faipari Sportnapokat rendkívül színvonalasan rendezte meg az Északerdő Zrt. augusztus 11–13. között. A kétnapos, 17 sportágat felvonultató rendezvény – a helyszíni tapasztalatok és a megfigalmazódott vélemények alapján is – példaértékű volt. Köszönet valamennyi szervezőnek!

Zay Adorján vezérigazgatótól az idei eredményhirdetés végén az EFDSZ főtítoként én vettem át a sportnapok nemrég indított hivatalos „stafétabotját”. Jó hír, hogy a korábban megkezdett tárgyalásoknak meg lett a gyümölcse, és örömmel jelenthetem, hogy 2017. szeptember 4-én sikerült is továbbadni a következő rendező részére. A Pilisi Parkerdő Zrt. vezérigazgatója, Zambó Péter igent mondott a felkérésre, és vállalta, hogy társasága az előző évekhez hasonló magas színvonalon látja vendégül az erdésztársadalom sportolni vágyó tagjait.

Soraimat egy olyan információval szeretném zárni, amely a jelenlegi alapszervezeti átalakulások közepette nagyon fontos. A tagság megtartásához vagy növeléséhez az is hozzájárulhat, hogy az ország teljes területén az EFDSZ szakszervezeti tagok a jogi problémáikkal a jogpontok.hu portálhoz fordulhatnak a munkajog, cégjog, tb- és adójog területén. A rendszer része továbbá az Alternatív Vitarendezési Szolgálat is, amely 2016. november 1-jétől működik. Egyik feladata, hogy segítse a kollektív érdekviták szereplőit, valamint, hogy még a viták kialakítása előtt támogassa a felek kommunikációját. A jogsegély-szolgáltatás teljesen díjtalan és névtelen.

Górász László

A nemzetközi kapcsolatok javítása mindig is komoly kihívást jelentett minden területen. Miért is fontos ez? Véleményem szerint jelenleg a világban nem tudunk létezni külső kitekintés és kapcsolatok nélkül.

Szakszervezetünk eddig is komoly hangsúlyt helyezett a korábbi években kialakított kapcsolatok ápolására. Az idei évben is csapattal vettünk részt márciusban a XXV. Lengyelországi Erdészeti Sakkversenyen, júniusban a 15. Horvátországi Szakszervezeti Sportnapokon, valamint szeptemberben a 2017. évi Nemzetközi Erdészetalálkozón és Sportnapokon Romániában. A találkozó alkalmával a CEF elnöksége is ülésezett. Májusban az Ukrajnai Lembergben küldöttség vett részt a CEF elnökségi ülésén, azt megelőzően pedig az EFDSZ-megfigyelők utaztak a szlovákiai Donovaliba, a „Legjobb erdész” szakmai versenyre.

Az EFDSZ 2017. évi kongresszusán megfigalmazódott elvárás – a nemzetközi kapcsolatok erősítése – az idei és a későbbi évekre is komoly feladatot jelent majd. Mint köztudott, közös erdészeti memorandumot írtak alá Feketebalogon a visegrádi négyek – Lengyelország, Csehország, Szlovákia és Magyarország – illetékesei, amely dokumentum az állami erdőgazdaságok együttműködésének fontosságáról emlékeztet meg. A dokumentum célkitűzése a visegrádi országokban a szakmai fejlődést szolgáló tapasztalatcsere, a régiókon átnyúló erdészeti együttműködés koordinálása.

Az EFDSZ Elnöksége e tapasztalatokat is értékelve úgy határozott, hogy 2017. második félévében Magyarországon, Egerben látja vendégül a V4-ek erdészeti szakszervezeteinek vezetőseit

Tartalom

A XXI. Nemzetközi Erdészeti és Faipari Sportnapok Miskolcon 2

Erdészek a Kisalföldön – Bemutakozik a Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt. 6

Kaán Károly erdészeti politikája . 14

Az OEE kaszói vándorgyűlése . . 17

OMÉK – 2017 . 18

Füzéren tartották a MEGOSZ éves nagyrendezvényét . . 19

Maros menti... 20

Nemzetközi sportnapok és szakmai rendezvény Romániában . . 21

Levél – a 2017. évi nyugdíjas találkozóhoz . . 21

Könyvek – Halálozás 22

Hírek 23

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ • XXVII. évfolyam 3. szám • **Kiadja** az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete • 1146 Budapest, Thököly út 58–60. • Tel.: 331-4369 • Fax: 331-9455 • E-mail: 2016efdsz@gmail.com • **Szerkesztőbizottság:** Dudás Péter elnök, dr. Király Pál munkatárs, Nagy László munkatárs, Zétényi Zoltán főszerkesztő • **A címlapon** – Szelestei Péter (Bakonyerdő Zrt.) a tájfutás II. helyezettje (Fotó: Digilux Fotó) • **Nyomda:** Agroinform Kft. Budapest, Angol u. 34. • **Felelős vezető:** Bolyki István ügyvezető igazgató • A lap negyedévenként jelenik meg • Hírlapárusi forgalomba nem kerül • Terjeszti az EFDSZ

A XXI. Nemzetközi Erdészeti és Faipari Sportnapok Miskolc – Egyetemváros, 2017. augusztus 11–13.

Fő a részvétel

Augusztus 12-én, szombaton reggel, verőfényes napra virradva, lassan gyülekezett a több száz résztvevő az egyetemi sportpályán. Az élesen tűző napsugarak hátulról érték a versenyzőket, az emelvényen kellett hunyorgniuk, ha át akarták tekinteni a felsorakozott hadnépet. Közülük jó néhányan már át is estek a tűzkeresztségen, hisz' már pénteken délután megkezdődtek a küzdelmek.

Vadászkürtösök köszöntötték a sportolókat, majd elsőként Zay Adorján, a rendező Északerdő Zrt. vezérigazgatója lépett a mikrofonhoz.

A köszöntésében kiemelte a határon túlról érkezett szlovákiai, romániai és horvátországi sportolókat.

Reményét fejezte ki, hogy minden résztvevő „győztesen” tér haza a küzdelmek végeztével.

Miskolc város képviseletében dr. Menyhárt Szabolcs, az alpolgármesteri kabinetiroda vezetője köszöntötte a résztvevőket.

Üdv az erdésznek! – hallatta a jól csengő mondatot, majd tolmácsolta dr. Kriza Ákos polgármester üdvözlését, köszöntve a versenyzőket Miskolcon, a Bükk lábánál. Utalt arra, hogy az erdészek mintegy hazajöttek, hiszen az itteni egyetem is a selmeci hagyományokon nevelkedett, akárcsak a soproni.

Meghívta a résztvevőket, fedezzék föl a várost.

Végül Dudás Péter, az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete elnöke szólt.

A száz méteres női síkfutás egyik elődöntője

A megnyitó pillanatai

Személyes élményeket osztott meg a hallgatókkal emlékezve pályakezdésére, a bányai bekötőút építésére. Megemlékezett a sportnapok „alapító atyáiról”, a már elhunyt Bartha László elnökről, a nagybeteg Herczeg Miklósról, Halmágyi Jánosról, akik közül Fritsch Ottó jelen volt, és idén veheti át aranyoklevelét a Soproni Egyetemen. Elmondta, hogy az ErFa Híradó stábjába egy relikviatáblát állított össze, melyen látható Fritsch Ottó egykori atlétaszerezése és érmei, melyeket sikeres nemzetközi és hazai versenyeken szerzett.

Balesetmentes és sikeres versenyzést kívánva nyitotta meg a XXI. sportnapokat.

A futópályán kisvártatva el is startoltak a 100 méteres síkfutás atlétái, s a közeli műfüves foci pályán megkezdődtek a bajnokság mérkőzései.

A pálya melletti fedett helyen pedig a darts megszállottjai vívták csendes, ám annál öldöklőbb küzdelmüket.

Egy szinttel lejjebb a streetball csatái folytak, nem messze, a part fáiak takar

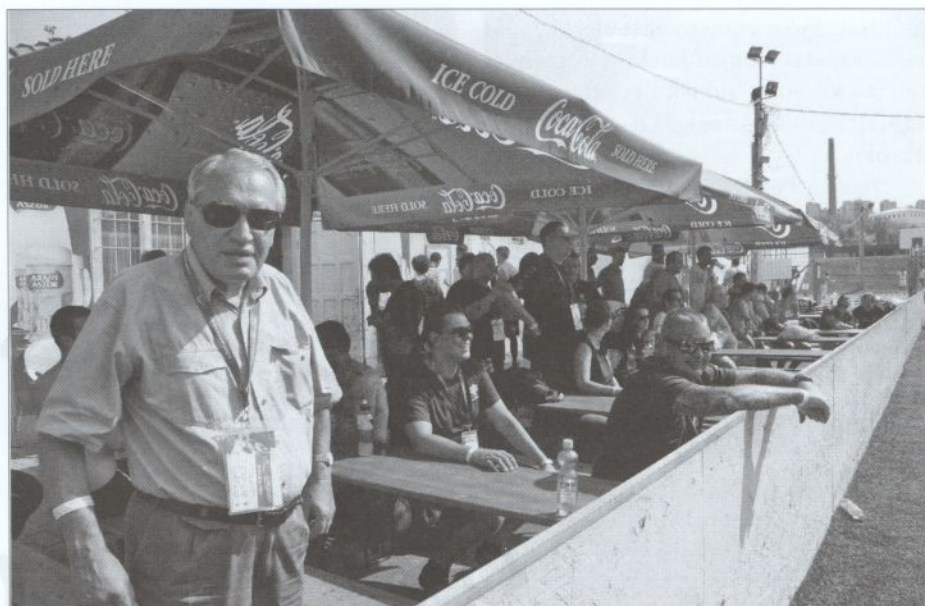
Ebből a helyzetből gól született

rásában pedig az íjászok feszítették saját idegeiket.

A közeli egyetemi sportszarnok emeletén pingpongasztalok sorjázta egymás mellett, s a hölgyek és urak szorgalmasan püfölték a fehér kaucuklabdákat. Az emelet egy másik traktusában egy csendes sportág megszállottjai keverték a kártyát és várták a jó lapjársát. (z)

Céltartás

Kolozsvári Ákos a szurkolók körében

Műszaki feladat

Ügyességi fűrészelés

Helyszínrajz...

... a XXI. Nemzetközi Erdészeti és Faipari Sportnapoknak otthont adó terület egykori és mai képéről, a naggyá lett Miskolchoz tartozó Avas és Görömböly közé ékelődött – ma már úgy mondják – városról, az Egyetemvárosról. És tényleg! Szinte önálló város ez, egy kisvárosnyi területtel és lakóval. Legfeljebb – a ma már parkként sem utolsó – a térség épületei, no meg szobrai árulkodnak róla, hogy azért ez valami más...

Ez az ország legelső és máig a legnagyobb campusa, ami annak is készült ami: a selmeci indítatású, erdész-bányász-kohász felsőfokú szakmai képzés bázisának. Igaz, Rákosi Mátyás neve alatt, Sopron ellenében, ahol akkor – az 50-es évek elején – csak az erdészek maradtak.

Most, augusztus 11–13-án Miskolcon, az Egyetemvárosban mégis az erdészek voltak többségben. Nem első ízben, hiszen a közelmúltban vándorgyűlés volt itt, most pedig – kihasználva a valóban kiváló adottságokat – északerdős kollégáink itt rendezték az ide sportnapokat. Jót és jól! (Kár hogy ebből a jóból kimaradtak a meghívott ágazati és városi vezetők...)

Jó volt együtt huszonegyedszerre is. Mert – noha némely meccs vérre ment – az együttlét volt a lényeg, megmutatni: vagyunk! Munka, napi gondok és örömek mellett erre is futja. Nem először és nem utoljára. Ugyanúgy és mindig egy kicsit másként. Ahogy az aktuális helyszín kínálja – a sportágakat.

Miskolc jót kínált. Az Egyetemváros, annak létesítményei, a sportpályák, a kollégiumok, az étterem, a büfék, a záró estnek, az eredményhirdetésnek is otthont adó sportcsarnok, mind-mind hozzájárultak, hogy azt mondhassuk: szép volt, fiúk! Azaz dehogy csak ők, lányok is! Merthogy ugyancsak szép számmal versenyeztek ők is. (Nem is szólva a versenyek háttérmunkáiról, amelyekből szintén bőven kivették részüket.)

Igazi esemény lett az idei sportnapok, ahol – természetesen – a verseny volt a lényeg. De, mint az olimpiákon, azért a részvétel is fontos. Sőt! Dicséret a győzteseknek! (Eredményeiket feljegyezzük és közöljük az utókor számára.) Elismerés a résztvevőknek, rendezőknek.

Lesz mire emlékeznünk. Lesz miért találkozunk jövőre is, Esztergomban.

(N. L.)

Minden jó, ha a vége jó!

A XXI. Nemzetközi Erdészeti és Faipari Sportnapok záró rendezvényére az egyetemi sportcentrum játéksarnokában került sor.

A gyönyörűen megterített asztaloknál helyet foglaló résztvevők elsőként Zay Adorján vezérigazgató köszöntőjét hallgatták meg.

A vendéglátó Északerdő Zrt. első embere örömet fejezte ki, hogy bal-
esetmentesen érték véget a versenyek,

gratulált a jó eredményeket elért egyéni és csapatversenyzőknek. Reményét fejezte ki, hogy a miskolci rendezvény egyfajta mintául szolgál a későbbi rendezőknek.

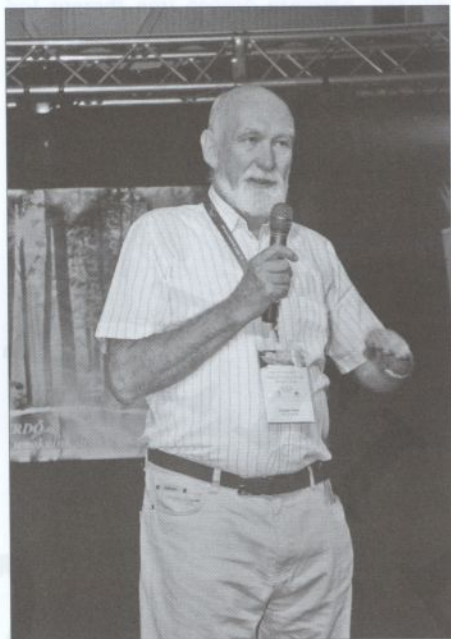
Dudás Péter, az EFDSZ elnöke köszönetet mondott a rendezőknek, az Északerdő Zrt. vezérigazgatójának, munkatársainak és a szakszervezetis kollégáknak. Bizodalmát fejezte ki, hogy jövőre is hasonlóan jó körülmények között kerül sor a XXII. sportnapokra.

Ezt követően került sor az eredményhirdetésre. A díjakat Zay Adorján vezérigazgató, Dudás Péter, az EFDSZ elnöke, Górász László, az EFDSZ főtitkára és Kolozsvári Ákos, az EFDSZ pénzügyi ellenőrző bizottságának elnöke adta át.

Az ünnepség zárásaként kitűnő néptánc produkcióval lepték meg a sportolókat a vendéglátók.

(-iz-)

Sportág	1. Név	1. Erdőgazdaság	2. Név	2. Erdőgazdaság	3. Név	3. Erdőgazdaság
Asztalitenisz női	Vas Ilona	Mecsekerdő Zrt.	Molnár Katalin	ÉSZAKERDŐ Zrt.	Fürjes Kinga	EGERERDŐ Zrt.
Asztalitenisz férfi	Markó András	TAEG Zrt.	Vloisan Vasile	Románia	Polotca Stefan	Románia
Darts női	Nyári Erika	Mecsekerdő Zrt.	Tiringerné Balázs Anikó	Mecsekerdő Zrt.	Csókány Gabriella	Vértesi Erdő Zrt.
Darts férfi	Szűcs Iván	EGERERDŐ Zrt.	Mátyus Attila	ÉSZAKERDŐ Zrt.	Hegyi Csaba	KEFAG Zrt.
Darts női csapat	KEFAG Zrt. 3. csapat	KEFAG Zrt.	ÉSZAKERDŐ Zrt. I.női	ÉSZAKERDŐ Zrt.	Vértesi Erdő Zrt. 1. csapat	Vértesi Erdő Zrt.
Darts férfi csapat	KEFAG Zrt. 1. csapat	KEFAG Zrt.	Bakonyi II. férfi	Bakonyerdő Zrt.	Budapesti Erdőgazdaság Zrt. 1. csapat	Budapesti Erdőgazdaság Zrt.
Futás 100 m női	Tóth Alexandra	TAEG Zrt.	Kocsis Júlia	NEBIH-Kormányhivatal	Székely Renáta	ÉSZAKERDŐ Zrt.
Futás 800 m női	Tóth Alexandra	TAEG Zrt.	Kocsis Júlia	NEBIH-Kormányhivatal	Szabó Adrienn	Bakonyerdő Zrt.
Futás 100 m férfi	Dobó Márton	Ipoly Erdő Zrt.	Király László	Szombathelyi Erdészeti Zrt.	Fehér János	ÉSZAKERDŐ Zrt.
Futás 800 m férfi	Lukács Máté	ZALAERDŐ Zrt.	Nierer Vendel	ZALAERDŐ Zrt.	Király László	Szombathelyi Erdészeti Zrt.
Futás csapat	ÉSZAKERDŐ Zrt.	ÉSZAKERDŐ Zrt.	Mecsekerdő Zrt.	Mecsekerdő Zrt.	ÉSZAKERDŐ Zrt.	ÉSZAKERDŐ Zrt.
Íjászat női csigás	Heinemann Lívia	Mecsekerdő Zrt.				
Íjászat női tradicionális	Baranyai Andrea	NEFAG Zrt.	Pócs Éva	EGERERDŐ Zrt.	Makra Zsuzsanna	KEFAG Zrt.
Íjászat női vadász-reflex	Emődi Zsoltné	Nyírerdő Zrt.	Horváth Eszter	Bakonyerdő Zrt.		
Íjászat férfi csigás	Bakti Péter	ÉSZAKERDŐ Zrt.	Nagy Attila	Bakonyerdő Zrt.	Major Koppány	Budapesti Erdőgazdaság Zrt.
Íjászat férfi tradicionális	Borsik Gábor	EGERERDŐ Zrt.	Lovrencsik István	ZALAERDŐ Zrt.	Hovanecz Zsolt	EGERERDŐ Zrt.
Íjászat férfi vadász-reflex	Kiss Csaba	Pilis Parkerdő Zrt.	Bózsó Gyula	ÉSZAKERDŐ Zrt.	Horváth Martin	Bakonyerdő Zrt.
Kötélhúzás	ÉSZAKERDŐ Zrt.	ÉSZAKERDŐ Zrt.	Szombathelyi Erdészeti Zrt.	Szombathelyi Erdészeti Zrt.	Mecsekerdő Zrt.	Mecsekerdő Zrt.
Labdarúgás	ZALAERDŐ Zrt.	ZALAERDŐ Zrt.	Horvátország	Horvátország	NEBIH-Kormányhivatal	NEBIH-Kormányhivatal
Lövészet egyéni női	Bakosné T. Krisztina	ÉSZAKERDŐ Zrt.	Szűts Katalin	Mecsekerdő Zrt.	Cseh Szilvia	EGERERDŐ Zrt.
Lövészet egyéni férfi	Józsa István	Mecsekerdő Zrt.	Matisz Norbert	ÉSZAKERDŐ Zrt.	Kuslits István	TAEG Zrt.
Lövészet csapat férfi	ÉSZAKERDŐ Zrt. I.férfi	ÉSZAKERDŐ Zrt.	ÉSZAKERDŐ Zrt. III. férfi	ÉSZAKERDŐ Zrt.	Mecsekerdő Zrt. I. férfi	Mecsekerdő Zrt.
Lövészet csapat női	ÉSZAKERDŐ Zrt. I.női	ÉSZAKERDŐ Zrt.	EGERERDŐ Zrt. I. női	EGERERDŐ Zrt.	ÉSZAKERDŐ Zrt. II. női	ÉSZAKERDŐ Zrt.
Sakk női	Czigoláné Németh Diána	ZALAERDŐ Zrt.	Csiksné Szakálas Gabriella	ÉSZAKERDŐ Zrt.	Dávidné Berki Gyöngyi	ÉSZAKERDŐ Zrt.
Sakk férfi	Dumitru Viora	Románia	Németh József	ZALAERDŐ Zrt.	Jakab Zsolt	Románia
Síhíj fagyógás	ÉSZAKERDŐ II.	ÉSZAKERDŐ Zrt.	EGERERDŐ I.	EGERERDŐ Zrt.	KEFAGI.	KEFAG Zrt.
Streetball	EGERERDŐ Zrt.	EGERERDŐ Zrt.	VADEX Zrt.	VADEX Zrt.	ÉSZAKERDŐ Zrt.	ÉSZAKERDŐ Zrt.
Súlylökés női	Fajger-Völgyesi Antónia	ÉSZAKERDŐ Zrt.	Fazekas Nikolett	Mecsekerdő Zrt.	Molnár Katalin	ÉSZAKERDŐ Zrt.
Súlylökés férfi	Mikola Sándor Gábor	NEFAG Zrt.	Pálinkás Ákos	ZALAERDŐ Zrt.	Gál Tamás	Nyírerdő Zrt.
Tájfutás női 35 év alatti	Szabó Adrienn	Bakonyerdő Zrt.				
Tájfutás női 35 év feletti	Litter Ilona	SEFAG Erdészeti és Faipari Zrt.				
Tájfutás férfi 35 év alatti	Kovács Ferenc	Pilis Parkerdő Zrt.	Neukum Tamás	VADEX Zrt.	Pál János Viktor	ÉSZAKERDŐ Zrt.
Tájfutás férfi 35 év feletti	Szabó Zsolt	ÉSZAKERDŐ Zrt.	Szelestei Péter	Bakonyerdő Zrt.	Barton Zsolt	Ipoly Erdő Zrt.
Torokk	Lajtos János	Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt.	Buday Péter	ÉSZAKERDŐ Zrt.	Farkas Csaba	SEFAG Erdészeti és Faipari Zrt.
Tenisz férfi	Tózsér Tibor	Nyírerdő Zrt.	Tóth Lajos	ÉSZAKERDŐ Zrt.	KOVÁCS JÁNOS	TAEG Zrt.
Tenisz női	Fazekas Nikolett	Mecsekerdő Zrt.	Goszola Júlia	Bakonyerdő Zrt.	Székely Renáta	ÉSZAKERDŐ Zrt.
Toyota-húzás férfi	ifj. Varga László	ÉSZAKERDŐ Zrt.	Bartucz Dömötör	Nyírerdő Zrt.	Unyi László	Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt.
Toyota-húzás női	Kaszala Judit	EGERERDŐ Zrt.	Lukácsné S. Mariann	VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zrt.	Marton Éva	Bakonyerdő Zrt.
Uti	Kozma Csaba	KAEG Zrt.	Tusay Dénes	ÉSZAKERDŐ Zrt.	Pécsi Sándor	Szombathelyi Erdészeti Zrt.
Ügyességi	nyírerdő Zrt.	Nyírerdő Zrt.	Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt.	Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt.	ÉSZAKERDŐ Zrt. II. csapat	ÉSZAKERDŐ Zrt. II. csapat
Gólkirály	Pankovits Róbert	Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt.				

Dudás Péter elnök köszöntőt mond

A diszvacsora résztvevői

A 100 m-es síkfutás érmesei: 1. Dobó Márton, 2. Király László, 3. Fehér János

A gálaműsor látványos pillanata

Zay Adorján vezérigazgató a sportnapok tapasztalatairól

ErFa Híradó: Milyen erkölcsi és egyéb hozadéka lehet annak, hogy már – rövid időn belül – másodszor sikerült ilyen nagy rendezvényt létrehozni?

Z. A. – 2012-ben rendeztük az OEE Vándorgyűlését, és most a sportnapokat. Azt gondolom, hogy a sportoláson kívül azért is nagyon hasznos ez, mert találkozhatnak az erdész kollégák, a szakma, és a vetélkedés mellett szót válthatunk szakmáról, családról, az Alma Materről és sok másról is.

ErFa Híradó: A társaság számára is jelent valami hasonlót?

Z. A. – A társadalmi megítélés szempontjából semmit.

ErFa Híradó: Ez elég szomorú...

Z. A. – Ez azért van, mert ez egy szakmán belül rendezvény. A mi közösségünkön kívül mások számára ennek nincs nagy hírértéke. Természetesen presztízs szempontból jó, mert jól megrendeztük ezt a nem kis eseményt. Ha nem is rangsorol, de az önbecsülésünket mindenképpen erősíti. Örömmel tapasztaltuk, hogy az erdészeti társaságokon kívül az erdészeti hatósági és a határon túli erdész kollégák is itt vannak.

ErFa Híradó: Lehet-e tovább nyitni a részt vevő országok, szervezetek felé?

Z. A. – A részvétel most sem volt korlátozva, de erőltetni nem szabad, a nyitottságot fenn kell tartani, sehol ne legyen sorompó. Azt sem tartanám rossz dolognak, hogy például franciák vagy írek jelentkezzenek a rendezvényre.

ErFa Híradó: A sportágak kiválasztásában milyen szempontok döntöttek?

Z. A. – Fontos szempont volt, hogy logisztikailag kapcsolódjék az egyetemi helyszínhez, s ebből egyedül a lövészet „lógott” ki. A másik tényező az idő volt, a sportágak átbocsátó képessége, hogy péntek déltől másnap délutánig be lehessen fejezni. (Z.)

Erdészek a Kisalföldön

Bemutakozik a Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt.

A KAEG Zrt. 34 500 hektár erdőt kezel hazánk északnyugati területén, a Szigetközben, a Hanságban, valamint a világörökség részét képező pannonhalmi tájon gazdálkodik.

Az erdészeti társaság négy erdészete, a győri, a jánossomorjai, a kapuvári és a ravazdi egység irányítja a gazdálkodásukat. A Győrszemerei és a Kapuvári Fűrészüzem végzi a kitermelt faanyag földolgozását.

A közjóléti funkciókat többek között a sokoldalú Göbös-major Ökoturisztikai Központ, a Ravazdi Erdei Iskola és nem utolsósorban a parkerdők, a győri Püspökerdő, a fertődi Esterházy-kastély parkerdeje, a Lés-erdő, a jánossomorjai Madárerdei kirándulóerdő, a Mosoni sétatér és a Pannonhalmi parkerdő látja el.

A társaság egyik büszkesége a Ravazdi Erdészet területén található Magyarosi lőtér.

A közeljövőben megvalósuló tervek között pedig szerepel egy lombkorona sétány a Pannonhalmi parkerdőben.

A KAEG Zrt. átlagos létszáma 164 fő, melyből 101 fő az alkalmazotti, és 3 milliárd forint körüli az árbevétel.

A társaság életéről, gazdálkodásukról kérdeztük Sipos Imre szakszervezeti titkárt, Orbán Tibor vezérigazgatót, Limp Tibor erdészeti igazgatót, Sánta Gergő hivatásos vadászt és Márhoffer Gábor kerületvezető erdészt.

Hivatás, szenvedély, szakszervezet

Beszélgetés Sipos Imre szakszervezeti titkárral

A Győr–Sopron–Szombathely háromszögből szinte ki sem mozdulva élte eddig az életét, amely elválaszthatatlan az itteni erdőktől. No és a vadásztól. A hivatás és a szenvedély mellé társult aztán a szakszervezet, vagyis az erdőben, az erdőért dolgozók érdekeinek operatív képviselője Pozsgai Gábor elnök mellett. Természetesen a háromszögön belül, a Kisalföldön.

Sipos Imre – Az út – mondhatni – egyenes volt. Apám, nagyapám erdőjáró vadászember volt. Nagybátyám a Vas megyei szövetség elnöke. Magam, 1978-ban, egyetemi hallgatóként lettem a soproni társaság tagja. A másik vonal az erdő mint szakma, mint hivatás az öcsémnek is köszönhető, akinek hagytam, hogy elcsábítson erdei csatangolásaira. No meg alighanem a hely, Sopron is hatott rám. A Széchenyi Gimnáziumban érettségiztem matek-fizika szakon. Adva volt az egyetem, ahova nem kellett rábeszélni és elsőre fel is vettek. Igaz szegedi kitérővel, mert előfelvételiként ott katonáskodtam.

Ezután viszont tényleg ki sem mozdultam a háromszögből. Sőt most már alighanem nem is fogok.

Erdészeti és Faipari Híradó – Sima út, de azért adódhattak zökkenők...

S. I. – Ahogy vesszük. A Sárvári Állami Gazdaságban kezdtem dolgozni, ahol kétezzer hektár erdő volt, az országban meg egy szabály, hogy körülbelül

ekkora területre alkalmazható egy erdősz. Vagyis ott a jövő bizonytalan volt, s így kilenc hónap után áthelyeztek az akkor még létező Kisalföldi Állami Gazdasághoz. Ennek ellenére nyomot hagytam magam után, ugyanis szinte minden szabálynak, sőt a józan észnek is, ellentmondva telepítettem 30 hektár erdei fenyvest. Márciusban szóltak, hogy vala-

hol maradt egy csomó csemete, nekünk meg van hozzá szintén valami maradék területünk. De ezenkívül semmi. Nem részletezem: április 20-ra végeztünk. Igaz, nyilván a szerencse is kellett hozzá, de – meg lehet nézni – 90–95 százalékos sikerrel megeredt. Nemrégén láttam azt a 35 éves erdőt.

ErFa Híradó – Ez a munka folytatódott az új helyen is?

S. I. – Itt is hasonló erdőterület volt, de jelentős, úgynevezett felújítási hátraleléssel. Ez úgy jött össze, hogy noha a felújításokra évente kapott pénz elment, a felújítás valahogy nem sikerült, és évenként ismételní lehetett. Végül azonban erdő is csak kellett, úgyhogy hét évig, amíg ott voltam a hiányt pótoltam...

ErFa Híradó – Most járunk...

S. I. – ...nyolcvannyolcban, amikor a Kisalföldi Erdőgazdaság „megvett” az erdővel együtt. Aztán – igaz nagyságrendet ugorva – lényegében az erdőgazdaságnál is ez lett az első nagy feladatom. 1200 hektár felújításpótló telepítést terveztem, vezényeltem le. Két-két és fél évig ez volt a fő munkám.

ErFa Híradó – Amit aztán ez idő tájt megfejtelt a szakszervezettel, úgyhogy mára az egyik legrégebbi, hivatalban levő titkár.

S. I. – Többször mondtam is, hogy rám unhatnának már, de úgy látszik, '91 óta hiába beszélek...

ErFa Híradó – Vagy, mert akkora a biza-lom!

S. I. – Azt mondják: te legalább meg mered mondani a főnöknek. Ami miatt persze voltak is konfliktusok a mindenkorí vezérekkel, akik nemegyszer persze sok-szor maguk sem tehetek a konfliktus forrásáról. A helyzet, a rendszer mindenkinek új volt. Mindenki kereste a helyét, szerepét. Meg ugye, sűrűn cserélték a vezetőket is. Gyakran azért, amiért az utódot megdicsérték. Szóval mindenkiben ott volt a bizonytalanság. Mert persze közben a cég is átalakult, zajlott az át- és kiszervezés, létszámcsökkentés. Például Magas László kinevezése idején egy olyan lélektani pillanatban sikerült vele egyeztetnem, hogy rögtön ráértett, itt csak a szakszervezettel való egyeztetés után születhetnek döntések.

ErFa Híradó – Az átszervezés a személyét is érintette?

S. I. – Előbb „csemetés” lettem, aztán a mostani területemre, a kereskedelembe

kerültem, s mindjárt azzal a kihívással találkoztam, hogy nem megy a nyárfa. Hegyekben állt a rönk. Ez akkor is, most is azért lényeges, mert ebből – a 70–80 ezer köbméterünkkel – piacvezetők voltunk, és ma azok vagyunk. Szerencsére megoldódott a helyzet, szerb vevők jöttek. De persze minden át is rendeződött, új vevők, új fizetőeszköz és elszámolás, szállítás. 30–35 ezer köbméter exportáltunk. Ma 1500-at – állapítja meg némi rezignációval a kereskedelmi csoport vezetője.

ErFa Híradó – Milyen a munkamegosztás a csoportban?

S. I. – Egyik kolléganő intézi az exportügyeket, egy másik a felvásárlások szerződéseit bonyolítja, a harmadik számláz, és a negyedik az EKÁR-t ellenőrzi.

ErFa Híradó – Hogyan történik az elszámolás?

S. I. – Európában, mert az értékesítésünk felét ebben bonyolítjuk. De belföldre is euróban számolunk, mert egyszerűbb, ha az alapanyagot és a végterméket is ugyanabban számoljuk. Az árfolyamváltozások sem zavarnak.

ErFa Híradó – Licitálásokat tartanak?

S. I. – Nem, mi meghívásos árverést tartunk, ahova ismert, megbízható vevőket várunk.

ErFa Híradó – A hódikár mit jelent a kereskedőnek?

S. I. – Ez óriási probléma. Évente 4–5 ezer köbméter fa károsodik miatta.

ErFa Híradó – Ezt el kell viselniük?

S. I. – A WWF-et megkérdezném, hogy mennyi kártérítéssel száll be...

ErFa Híradó – Mi a helyzet a tájidegen feketedióval?

S. I. – Egy akácosban „találtunk” néhány tucat 50 cm átmérőjű feketediót, amit ötven éve ültettek elődeink. Ma 80 ezer forintért tudtam eladni köbméterét. Ennyit a szlavontölgyért adnak. Szerencsére van olyan feketediósunk is, ahol sok a denevér...

ErFa Híradó – No és a szakszervezeti fronton mi változott?

S. I. – Mindenekelőtt a munkavállalói létszám és ezzel párhuzamosan a taglétszám is csökkent. Más oldalról viszont 20 év alatt 60–65 százalék helyett 46–47 százalék körül stabilizálódott a szakszervezeti tagok aránya az öt bizalmi területén. Az is tény azonban, hogy öregszünk, illetve, hogy a fiatalok nem jönnek.

ErFa Híradó – Miért nem?

S. I. – Kell a pénz másra... Ami persze ilyen alacsony tagdíj mellett nem érv. Igaz, olyan kihívás sincs, mint amikor a cégnél meg akarták szüntetni a szakszervezetet. Akkor ugyanis – erre reagálva – beléptek 15-en...

ErFa Híradó – Úgy látszik, fenyegettség kell meg politika...

S. I. – Amiből deklaráltnan nem kérünk, ahogy az EFDSZ már az alapításakor leszögezte. Persze ettől még – kívülről – gondolhatják rólunk, hogy balos vagy jobbos. A politikai előítélet mindenütt, mindenben ott van. Arra is rásütik, aki csak több juttatást, jobb, biztosabb munkakörülményeket akar. Szakszervezeti oldalon meg lehet, hogy az ettől való félelem önkorlátozást gerjeszt. Egyik változat sem jó.

ErFa Híradó – Akkor mi a jó?

S. I. – Például hatékonyan reagálni az új kihívásokra. Megosztódtak a „hatáskörök” az üzemi tanács és a szakszervezet között. Erre mi azt találtuk ki, hogy együtt lépünk fel. A kollektív szerződést is közösen állítjuk össze. Versenghetnénk, de mire mennénk vele? A megváltozott körülmények miatt úgyis alacsony az érdekvérvényesítő képesség.

ErFa Híradó – Egyáltalán ki, illetve hol van az ellenoldal?

S. I. – Nos, ez az, ami nem látszik világosan, illetve nincs. Együtt keressük – mondjuk így – a kiskapukat a vállalatvezetéssel, mert miért ne adnák meg, amit lehet...

ErFa Híradó – Milyen vonzerőt tud a vállalat fölmutatni?

S. I. – Az erdészek kaptak személyi használatú gépkocsit, és a közeljövőben várhatóan szolgálati lakásokat épít a társaság. A kollektív szerződést pedig úgy kell decemberben összeállítanunk, hogy tekintettel legyünk a lehetőségeinkre, a takarónk hosszára...

ErFa Híradó – Az anyagi keretet feljebb jelölik ki, vagyis az érdekeknek is ott lehetne/kellene érvényt szerezni. Például ágazati kollektív szerződés formájában.

S. I. – Amiért – hogy befejezzem a mondatot – évek óta küzdünk, és rendre visszapattanunk. De az is az igazsághoz tartozik, hogy – éppen az ágazat „sajátossága” miatt – nem mindig volt világos, ki lenne a partner. Ehhez képest itt a Kisalföldön mi jól állunk.

Nagy László–Zétényi Zoltán

A Duna szigetközi ajándékai

Beszélgetés Orbán Tiborral, a társaság vezérigazgatójával

ErFa Híradó – Tekintsük át a társaság tavalyi eredményeit!

Orbán Tibor – Összességében jónak mondható, eredményes évet zártunk. A mindennapos munkánk összetett, az alaptevékenység mellett sok egyéb lehetőség is befolyásolja az eredményességünket.

ErFa Híradó – És a klasszikus tevékenységek?

O. T. – Rendben vannak, kissé a tervezett érték fölött zártuk a tavalyi évet. Az elmúlt év gazdasági tekintetben kiváló volt, az idei, az eddig ismert adatok alapján, sajnos, nem várható olyan eredményesnek.

ErFa Híradó – Miért?

O. T. – A természeti körülmények miatt, sokkal kevesebb a csapadék, és rossz volt az eloszlása is. Tavaly a csapadékeloszlás megfelelő volt.

ErFa Híradó – Ez mennyit jelent?

O. T. – 500–600 mm-t. Idén mintegy 150 mm-rel kevesebb esett a kelletténél. Ez azt jelentette, hogy a gönyői homokos első kiviteleink közel 50 hektárja kárba veszett.

ErFa Híradó – Mi a helyzet az ártéri területeken?

O. T. – Patkányos vonalában két éve átadták a vízviszapótló rendszer alsó szakaszát, az általa nyert többletvíz egy kissé javított az ártéri erdeink helyzetén, ugyanakkor a nyarasak szélei az állandó vízborítást megsínylik. Összességében örülünk, mert a Duna elterelésével roppant mennyiségű víz tűnt el a Szigetközből, a talajvízszint nagymértékben lecsökkent. Ezt természetesen az erdeink is megsínylelték.

ErFa Híradó – Ez hány hektárt érintett?

O. T. – Ez az egész Duna mentét, legalább 15 ezer hektárnyi erdőt a területünk-ből. A vízhiány azonban nemcsak erdőt, hanem mezőgazdasági kultúrákat is érintett. Tíz évvel ezelőtt fejezték be a felső szakaszon a vízviszapótló rendszert, s azóta ott jól látható ennek a jótékony hatása. A közelmúltban pedig a Patkányosi vadászházzal egy vonalban fejezték be a zárógáttal a vízviszapótló rendszer megépítését. Az alsó felén található gát segítségével végzik a vízmagasság beállítását, amely szabályozza a környék talajvízellátottságát is egyben. Reméljük, hogy a kapott vízmennyiséggel hasonló feltétele-

ket tudunk kialakítani, mint amikor még az eredeti állapotok uralkodtak. Ez a művi megoldás persze nem pótolja a korábbi érintetlen vízviszonyokat.

ErFa Híradó – A gyakorlatban hogyan működnek együtt a vízügyesekkel? Van valami tervszerűség?

O. T. – Az együttműködés nagyon jó, mindig segítőkészek, ahogy mi is minden kérésüket teljesítjük. Minden évben kétszer tartunk megbeszélést. Az ő érdekeik nagyjából azonosak a mieinkkel. Az árhullámok érkezésekor a lakosság életvédelme és az épített környezet megóvása a legfontosabb. Támogattak bennünket, hogy az ártéren belüli nemesnyarasokat megtarthassuk, és ne kelljen áttérnünk a természetvédelem által favorizált haza nyárra. Az árvizek lefolyásakor a nemesnyaras vízáteresztő képessége sokkal jobb. Azonban a legújabb – ez évben elkészült – körzeti erdőtervekben a medertől számított 50–70 métert a vízűgy kérésére felvonulási területként (part menti sávként) kell tartani, ezért az ott lévő erdeink már kikerültek az erdőművelési ágból, és fásításként szerepelnek. Ha a vízügyi érdekek úgy kívánják, fátlan állapotot kell létrehozunk.

ErFa Híradó – Miként alakul a viszony a zöldekkel, a nemzeti parkkal, a zöldhatósággal?

O. T. – Erre azt mondhatom, hogy egyre jobban. A Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság, a zöldék helyi zászlóshajója.

ErFa Híradó – Élén erdőmérnökökkel...

O. T. – Igen, velük országos viszonylatban is példaértékű az együttműködés. Az elmúlt év óta egy konzorciumi szerződéssel, egy közös KEHOP-pályázaton veszünk részt. Ebben különböző természetvédelmi feladatok elvégzésére vállalkoztunk. A mintegy másfél milliárdos pályázatból 350 millió forintnyi összeget fordítunk különböző természetvédelmi célokra.

ErFa Híradó – A gyakorlatban ez mit jelent?

O. T. – A hansági részeken, a János-somorjai Erdészet területén gyepeket állítunk helyre, és a korábbi állapotoknak megfelelően marhalegelőket hozunk létre, megállítva a szukcessziót, az erdősülést. Utakat is építünk, amelyeken keresztül ezek a területek megközelíthetőek lesznek.

ErFa Híradó – Mi a helyzet a hóddal?

O. T. – Sajnos már nemcsak a Duna mentén él, hanem a Hanságban és az összes nyugat-dunántúli folyó mentén is megjelent. Egyre nagyobb példányszám-ban van jelen. Mi vagyunk az első megye, amelyik elérte, hogy létszámot apaszthat: háromféle módszerrel, golyós és sörétes fegyverrel való kilövésével, valamint csapdázással adta meg a természetvédelmi hatóság az engedélyt. Magam hat-hét éve kísérem figyelemmel és teszek azért, hogy a nyilvánosság előtt bemutassuk a hód életvitelét, kártételeit.

ErFa Híradó – A fakitermelő konkurencia kártételét.

O. T. – Így van, bemutatni azt a küzdelmet, amit folytatunk károsításának felszámolása során. Törvényi előírás, hogy a védett állatok által okozott károkat viselnünk kell. Aki látta a tél után kizöldülő állományban a ledöntött fél hektáros területeket, az mind nagyon elcsodálkozott. Az erdészeti szakemberek inkább sírtak, mint örültek annak, hogy visszatelepült ez az állat. 2016-ban a zöldhatóság is eljutott arra az álláspontra, hogy engedélyezte a létszámgyerítést. Megkérdezték a megyei vadászatra jogosultakat, hogy a területükön hány hód él. Az adatokat ellenőrizték a nemzeti park munkatársaival.

ErFa Híradó – Mekkora volt ez a szám?

O. T. – Több mint háromezer példányt jeleztek. Ebből az adatból számították ki, hogy hány egyedre adnak gyérítési engedélyt egy közfeladatot ellátó szervezetnek. Végül a vízügy kérte és kapta meg ezt a megtisztelő feladatot. Ők szerződtek aztán a vadászatra jogosultakkal. Társasá-

gunk három vadászterületen kapott lehetőséget, a Hanságban két helyen és itt a Patkányosi részen sikerült is a létszám apasztása. Az utóbbi helyen volt a legnagyobb kártételük, itt 10 példányra kaptunk gyérítési lehetőséget. A másik területen a kártételük abban nyilvánult meg, hogy a csatorna menti utak alatt fűrták járataikat, s magas vízállásnál ezek beomlottak és lehetetlenné tették a közlekedést, amellet életveszélyt is okozott munkájuk.

ErFa Híradó – Milyen módszerrel vadásztak?

O. T. – Végül a lesből való elejtést választottuk, a hód viszonylag jól ragaszkodik a váltójához, ezért kis megfigyelést követően majdnem biztosra lehet menni. Magam is ejtettem el egy példányt kis golyós fegyverrel. Sajnos nagy vadászati értéke nincs, e régóta nem vadászott vadfajnak.

ErFa Híradó – Régen sokat ért a gerezdjára...

O. T. – A fokozott védelem miatt nem lehet egyetlen „alkatrészét” sem engedély nélkül hasznosítani, tartani.

ErFa Híradó – Mit lehet kezdeni vele, megsemmisíteni, kitömetni?

O. T. – Igen. A gyérítés legnagyobb akadálya ez volt, a természetvédelmi hatóság a határozatában előírta, hogy elejtés után vagy fehérje megsemmisítőbe kell vinni, ahol 3000 forint/kg költségért befogadják, ami egy ekkora állatnál közel százezer forint kiadást jelent. Más esetben pedig a természetvédelmi hatóságtól engedélyt lehet kérni a preparáláshoz is, oktatási, kutatási célra való felhasználás esetén. Ez alapján néhány példány a Nemzeti Múzeumba, a többi elejtett példány a saját, valamint a társerdőgazdaságok erdei iskoláiba került tőlünk.

ErFa Híradó – Úgy tűnik, hogy a szabályozás a gyérítés ellen hat...

O. T. – A jelenlegi törvényi előírások ezt a két hasznosítási formát teszik lehetővé. Azt hallottuk, hogy a későbbiekben várható lesz az előírások változása.

ErFa Híradó – Hogyan alakul a vadlétszám? A vaddisznó túlszaporodása...

O. T. – Hosszabb ideje ugyanazt a vadlétszámot igyekszünk tartani. A vaddisznó olyan helyeken is megjelenik, ahol korábban nem volt. A megyénk, alföldi jellege miatt, korábban nagyobb részben apróvadász területnek számított. A vaddisznó miatt, azonban eltűnőben az apróvadász. Ezért a disznót korlátozás nélkül lehet és kell lőni, a teríték nagysága az elmúlt években a kétszeresére emel-

kedett a korábbi apróvadász területeken. Ravazdon mi is szeretnénk apróvadászterülettel foglalkozni, létre hoztunk egy fácánvölgyt, évente 5–10 ezer madárral tervezve, a közeli lőtér mellett szeretnénk a vendégeink röptetett fácánvaló kiszolgálását megteremteni. Itt 50–70 méteres magasságból röpködnek a madarak kedvező terepviszonyok mellett, ami új élményt jelenthet az érdeklődő vadászoknak.

ErFa Híradó – Milyenek az őzek?

O. T. – A 300–350 grammos erdei baknak már nagyon örülünk. Egyébként mi csomagban adjuk el a vadászati lehetőségeinket. Ezáltal igyekszünk előre tervezhetővé tenni a bevételeinket. Az osztrák és szlovák, valamint a hazai vendégek is kedvelik ezt a megoldást.

ErFa Híradó – A társaság mire, melyik ágazatra a legbüszkébb?

O. T. – Minden ágazatunkra büszkék vagyunk, úgy gondoljuk, mindegyikre szükség van. Az erdőhasználatra azért vagyunk büszkék, mert abból teremtyük elő megélhetésünket, amit elődeink létrehoztak, ezért mindazt bölcsen próbáljuk meg hasznosítani. Az erdőműveléssel kell előállítanunk egy későbbi időpontra a megfelelő mennyiségű és minőségű faanyag kitermelésének a lehetőségét, figyelembe véve a természeti változásokat. A vadgazdálkodásról az előbb már beszéltünk. A közjóléti tevékenységünk pedig a társadalmi szerepvállalásunkat segíti.

A megélhetésünket biztosító faanyag árban látok némi javítani valót. A nyár hámozási rönk köbmétere 18 ezer forint, míg a cser tűzifa 20 ezer forint. Azonban amíg a lágylombos fafajból legalább három vágásforduló lezajlik, míg a keményből egy.

ErFa Híradó – A nyárnál gyorsabb a tőke forgási sebessége...

O. T. – Így van. A 150–160 ezer köbméter éves termelésünkéből 100–120 ezer a lágylombos.

ErFa Híradó – Hol dolgozzák föl?

O. T. – A kapuvári fűrészüzemünkben csak lágylombos anyagot dolgozunk fel, a györszemereiben pedig akácot és tölgyet.

ErFa Híradó – Exportálják?

O. T. – Igen, van több külföldi partnerünk, akikkel hosszú évek óta működünk együtt, de a hazai piacra is juttatunk elegendő faanyagot. Sajnos, a termék árában esetenként bizonyos hullámváz figyelhető meg, többnyire akkor, amikor valahol a környező országokban a fenyveseket – amely helyettesítő anyag – havária sújtja, a dömping áru ekkor azonnal lenyomja az árainkat. Ettől függetlenül társaságunk évről évre igyekszik az árbevételét kissé emelni, ennek ellenére stagnál az árszínvonal.

ErFa Híradó – A többi ágazat?

O. T. – Ami a művelést illeti, már említettem feladatunk, azonban elmondható, hogy évek óta nincs hátralékos területünk. Korábban a hansági, vízzel elárasztott területrészeinken ez többször is előfordult. Ugyanakkor a gönyői homokos vidéken pedig vízhiánnyal küszködünk. Minden tájnak megvannak a maga kihívásai, tetéző a természetvédelmi előírásokkal, mert az őshonos fajokra való fafajcsere követelménye, véleményem szerint szakmailag nem mindenhol megalapozott.

ErFa Híradó – Itt mire megy a „játék”? Mit kellene lecserélni, nemesnyarat, akácot?

O. T. – Mindegyiket. A hazai természetvédelem olyan idilli állapotot

képzeli, amelyben csak őshonos fajokat fűjdogál a magyar tájban a szél, és mi, erdészek ezeket az állományokat kertész módjára kezeljük. Ez persze kivitelezhetetlen, egyrészt gazdasági okokból, másrészt vizsgálatra szorul egyes őshonos fajok hozzájárulása a sokat emlegetett biodiverzitáshoz. Egy példa: amikor egy nemesnyarast lecserélünk hazai nyárra, akkor egy tíz évvel hosszabb vágásfordulóú és csak olcsóbban eladható állományt hozunk létre amelle, hogy a biológiai változatosságot nem szolgáltuk a fafajcserével. Az utódaink valószínűleg nem azt fogják mondani ránk, hogy milyen bölcsen cselekedtünk. Ami a keményfás állományokat illeti, a Sokorói dombságon ebben a ciklusban 10–15 olyan akácós erdőrészlet véghasználati előírást kapott, amely Natura 2000 területen élt. Az üzemtervben előírták, hogy egy ütemben alakítsuk át cseressé valamennyit, ez sem kis szakmai feladat megvalósítani.

ErFa Híradó – A Natura 2000 besorolás az állapot megőrzésére és fenntartására kötelez.

O. T. – Így van. Ezért nem látom az összhangot az erdőtervi előírás és az EU-s kötelezettség hibás értelmezésű elvárása között. Más esetben viszont kifejezetten támogatam az őshonos fafajcserét. Erre kitűnő példa a győri erdészeti által több évvel ezelőtt telepített ártéri tölgyes, ami ma már gyönyörű, törzskiválasztó korú állománnyá növekedett. Bevállaltunk egy hosszú vágásfordulós fafajt, lemondunk bizonyos mennyiségű jövedelemtől, de alkottunk egy gyönyörű és egyben értékes faállományt. Erdészként szerepelni kell a céljaink között ilyen áldozatvállalásnak is. A Társaság érdeinek 61 százaléka valamilyen természetvédelmi oltalom alá esik, ami borzasztóan nagy arány. Ez azt is jelenti, hogy csak szeptembertől március közepéig termelhetünk. Mindez több veszéllyel jár, ha enyhe a tél és a terület víz alatt áll, akkor a korszerű gépeinkkel sem tudjuk kihozni a letermelhető faanyagot. Ebbe a csapdába nemcsak mi esünk bele, hanem a vállalkozóink is. A nagy és korszerű gépekre fölvetett hitel törlesztése, sajnos nem áll meg márciusban. Tehát fél év alatt meg kell termelniük az egész évi hiteltörlesztést, a családjuk megélhetését és a munkásaik bérét.

ErFa Híradó – Dicséretes közjóléti fejlesztései is vannak a cégnek.

O. T. – Próbáljuk e téren is bontogatni a szárnyainkat. A tulajdonos megszabta a

fő irányokat, és a saját költségvetésünk terhére hozunk létre különböző társadalmi célokat szolgáló objektumokat. Nem akarunk minden dombra kilátót építeni, ezért megpróbálunk olyan beruházásokat végrehajtani, amelyek a későbbiekben esetleg önfenntartókká is válhatnak.

ErFa Híradó – A közönségkapcsolatokat is élénken „műveli” a társaság...

O. T. – Látható, hogy a társaság jelentős jövedelmi hányadát fölállozza a közjólét oltárán, ami nem elhanyagolható. Ennek ellenére, ha egy-egy központi vizsgálatról szóló negatív Híradó megjelenik a médiában, akkor a megelőző három év sajtó- és tényleges aktív munkáját is porrá zúzza a negatív megítélés. Emiatt tartom fontosnak, hogy folyamatosan kilépjünk a nyilvánosság elé, együttműködve például az Árkád bevásárló központtal, és évről évre új és új oldalát mutassuk be az erdőgazdaságnak, a napi munkánkban. A karácsonyi és a húsvéti bevásárló szezonban települünk ki, látványos bemutatókat tartunk, és többek között csemetéket adunk a kilátogatók részére. Ravazdon bekapcsolódtunk a Tündérkert mozgalomba, ahol évről évre oltásokat szervezünk az érdeklődő diákok részére. Az itt létrehozott oltványokat felneveljük, és ezeket is odaadjuk majd az Árkád-beli bemutatóinkon. Több éve ismert szereplői vagyunk a mindenki által ismert Györkőc fesztiválnak is. A legfiatalabbakon keresztül tudjuk megismertetni leghatékonyabban a munkánkat, eredményeinket, problémáinkat.

ErFa Híradó – Úgy hírlík, hogy lombkorona-tanösvényt is terveznek.

O. T. – Igen. A tervezési fázisban vagyunk. Korábban felújítottunk egy kilátót a Pannonhalmi Főapátság közelében, ennek a látogatottsága indokolta, hogy erre a helyszínre essen a választásunk. A kezdeményezést a főapátság és a város vezetése is támogatja. A tanösvény kerekesszékekkel is bejárható lesz.

ErFa Híradó – Készül egy kilátó is...

O. T. – Valóban, Győrújbarát határában van egy vasbeton építésű földmérési pont, amit megújítva egy új faszerkezettel vesszünk körbe.

ErFa Híradó – Hogyan áll az Eszterháza-projekt?

O. T. – Az nagy büszkeségünk, hogy mi kezeljük a fertődi kastély parkját. Egy KEOP-pályázat keretében végzünk még ma is különböző utómunkálatokat: erdőtelepítést, útkarbantartást, kerítésjavítást, sorfák gyógyítását és ápolását. Szeretnénk

fölújítani a nevezetes Bagatell nevű épületet is.

ErFa Híradó – A csemetetermesztést a legtöbb helyen fől számolták. Itt mégis intenzív gazdálkodás folyik...

O. T. – Hat csemetekertünk van, amelyekből négyben folytatunk erdészeti szaporítóanyag gazdálkodást. Kettőt magunk üzemeltetünk, kettőt vállalkozóink. Nem jó, ha egy ekkora cég a szaporítóanyag terén nagyon függővé válik a külső vállalkozóktól. Rendelkezőnk azzal a szaktudással, ami szükséges a különböző fafajok szaporítóanyagainak előállításához, és így reményeink szerint olcsóbban tudjuk megtermelni a szükséges csemetét.

ErFa Híradó – A vállalatvezetés és a szakszervezet együttműködése hogyan jellemezhető?

O. T. – Mindkét fél érdeme, hogy a kollektív szerződés minden évben újra köthető. Különböző béren kívüli juttatásokat tudunk beépíteni, melyek dolgozóink megelégedését szolgálják.

ErFa Híradó – A 2016-os év adatai előreláthatóan miként alakulnak?

O. T. – A számaink lassú emelkedést mutatnak. Valószínűsíthető, hogy az aszályos időjárás ellenére a terveinkben megfogalmazott célokat el tudjuk érni, talán kis mértékben felül is tudjuk múlni. Mostanra elértük azt az alkalmazotti létszámot, ami kívánatos. Korábban a portfóliót tekintve a fizetésekkel a 18–19. helyen álltunk, a gazdasági eredmények tekintetében a 13–14. helyen. Napjainkban a 11–13. helyen állunk a gazdasági eredményeinket figyelembe véve, míg az átlagfizetéseknel a 9–10. helyet foglaljuk el. Azt is meg kell említenem, hogy az elmúlt években valamennyi erdészünket elláttuk vállalati gépkocsival. A foglalkoztatási helyzet másik oldala viszont az, hogy a megyénkben a legalacsonyabb a munkanélküliség, a vállalkozóink ezért nehezen kapnak munkásokat. Jelenleg olyan megoldással próbálkozunk, hogy a fahasználatot végző vállalkozókat bevonjuk az erdőművelési feladatok kivitelezésébe is.

ErFa Híradó – Arra gondoltak-e, hogy ismét fölvesznek fizikai dolgozókat a művelési feladatok elvégzésére?

O. T. – Mi már régóta gondolkozunk ezen, bár nálunk eddig is dolgoztak fizikai állományú alkalmazottak is, mint ahogy néhány más erdészeti társaságnál is. Egyelőre a saját dolgozóink létszámának növelése kísérleti próbálkozás.

Zétényi Zoltán – Nagy László

„A társaság érdeke, hogy elégedett emberekkel dolgozzunk”

Beszélgetés Limp Tiborral, a Győri Erdészet igazgatójával

Limp Tibor Kaán Károly-díjas erdőmérnök, címzetes egyetemi docens, szerényen csak annyit jegyez meg, hogy ez utóbbi egy gesztus értékű cím, ami az egyetemmel való jó együttműködésről – gyakorlatvezetés, diplomatervezés, konzulensi megbízás – szól. Ezeket a gyakorlatokat a hallgatók nagyobb részét le tudom kötni – vallja nem kis büszkeséggel.

Az erdészeti igazgató felesége pedagógus, két fiuk, édesapjuk nyomdokait követve, az erdőmérnöki pályát választotta.

Az ő felmenői között nem találunk erdészt. A lébenyi kisdiák a nyári szünetben csúzlival, pecabottal főszerelkezve jókor reggel nekivágott a csatornák szabdalta Hanyinak, és elindult a Rabi tóhoz. Itt töltötte a napot, kalandról kalandra, öreg tölgyesből fiatal nyarasba váltva. Nyitott szemmel járt, de ügyelt az idő múlására, mert este hatra kellett hazatérni.

Nyolcadikban, amikor elérkezett a továbbtanulási jelentkezés ideje, a lapra csak a Roth Gyula Szakközpont írt, kizárólagos céllal. „Ha nem vesznek fel, akkor várok egy évet – felelte a tanári érdeklődésre –, mert én erdészen kívül semmi más nem akarok lenni.” Azért csak beírt valami állatos középiskolát, talán halászatot, mert ez volt a főszabály. A soproni intézménybe nem volt könnyű bejutni, komoly fölvételi volt, és nagy a túljelentkezés. Kémia, biológia és testnevelés volt a felvételin.

Az akadályt sikerrel vette, és a harmadikos tanuló már tudatosan készült az újabb nagy megmérettetésre, az egyetemi felvételre. Benevezett az országos erdész tanulmányi versenyre, amit meg is nyert. Ebből következett, hogy felvételi nélkül bekerült az Alma Materbe. Volt egy egyestendő kitérő a néphadsereg kebelén belül.

Nem szerettem a katonaságot – mondja, az egykori aknafelszedő, pontonépítő utász. – (Meg tudjuk érteni.)

Már megvolt a választott sportja, már a Roth Gyulában elkötelezte magát a tájfutás mellett. 5–10 km-et futott. Nem hiányzott az angyalbőrös, surranós állóképességi felmérés a Tisza-töltesen – annak ellenére, hogy toronymagasan megnyerte a versenyt. Később pedig a fegyvernemi küzdelmeket.

Az egyetemi rajt kemény volt, a Moór Artúr „teszt” nem volt könnyű, de az első két év után már jöttek a szaktárgyak, s az erdőművelést, a fahasználatot már nem nagyon kellett tanulnia, „dolgozhatott a hozott anyagból”.

– Innen kezdve már nagyon élveztem az egyetemi éveket – emlékezik az igazgató.

Ehhez még az is hozzájárult, hogy az ötödik évet nős emberként küzdötte végig, mert firmaként megnősült. Államvizsgázni pedig már boldog, fiús apaként ment.

Időközben elfogadott egy tanulmányi ösztöndíjat a DALERD elődjétől, ahova várták is diplomával a kézben. Csakhogy az egykori erdészlakás lakhatatlan volt, így a parti visszament. Ők is visszautaztak Győrbe, és újabb kísérletet tett a gazdaságnál. A fogadtatás így hangzott: Téged a jóisten küldött, mert tegnap fölmondott Nagy Csaba (ma tanár és fotóművész – a szerk.), te pedig holnap beléphetsz. – Akkor 1982. augusztus 9-ét írtak. Ez azt jelenti, hogy 35 éve dolgozik a KAEG kötelékében.

Megírta búcsúlevelét a DALERD-nek és egy rózsaszínű csekket földadta nekik a félretett ösztöndíjat az utolsó fillérig.

Egy évig a környező térszék erdészeti szakirányítását látta el, majd fahasználati műszaki vezetővé lépett elő. Az az időszak még a saját dolgozókkal végzett munkák időszaka volt. A munkákat

szervezni kellett. És működött a bérszínvonal-szabályozás.

Limp Tibor kreatívan állt minden teendőhöz, elemzéseket készített, új, ösztönző módszereket vezetett be.

Úgy esett, hogy 1986-ban fél év alatt hat árhullám vonult le, ami elvitte a felkészített fa jelentős részét. Nagy volt az időarányos elmaradás, valamit ki kellett találni. A progresszív bérezés volt a megoldás. Az érdekeltség. Csakhogy hiába voltak a sztahanovistákat megszegényítő eredmények, az elszaladt bérek szemet szúrtak az irodákban. Emiatt persze az ötletgazdának kellett a „szőnyeg szélére” állnia. A bérszínvonal „kicsapta a biztosítékot”. A kreatív válasz erre az volt, hogy az elemzései kimutatták, az ominózus hónapban az átlagköltség a szokásos 80 százalékat sem érte el. A papírmunka tehát nem volt felesleges, a központban is fölfigyeltek a számsorokra és a Győri Erdészet eredményeire. A következmény az lett, hogy a cég igazgatójától kapott egy visszautasíthatatlan ajánlatot: fahasználati előadó lesz a központban vagy elbocsátja. A főnök böcsületére legyen mondván, ezt egy igazi kiemelésnek szánta, dicsérettel fűszerezve, s előlépési ígérettel megtoldva. A tömellelti szép időszaknak, úgy tűnt, vége szakad. Két év múlva ő lett a cég fahasználati csoportvezetője.

Bekövetkezett a rendszerváltozás, új szelek fújtak és új igazgatót hoztak. Magas László új emberként rendet vágott a veszteséges erdészetek között, személycserék következtek, s Limp Tibort nézte ki a Győri Erdészet élére. A hivatali munkából ismét a termelési vonalra sodorta a sors. Ekkor 1993. január 1-jét mutatott a naptár.

Ahogy fogalmazott, „beleültem a készbe” – mert addigra lezajlott az erdészetekben a privatizáció, a használat, a művelés kiszervezése. 1995-ben lezajlott egy ágazati karcsúsítás, a kerületek számának csökkentése: a 14 győri kerületből maradt 9.

Az igazgató azt vallja, hogy a kerületnagyság nem elég kifejező mérőszám, mert a rajta lévő állomány határozza meg a munka jellegét és mennyiségét.

Napjainkban ott tartanak, hogy a művelési munkák 15 százalékát tudják a saját dolgozóikkal elvégeztetni, ugyanakkor a környéken hovatovább nem lehet

fizikai munkára embert találni, s várható a bérek „elszaladása” is.

Közben lezajlott még egy nagy természetstörténeti és politikai esemény is. 1992. október 22–23-án a szlovákok átvezették a Duna vizét a csatornába. 24 óra alatt kifutott a víz a Szigetközi ágakból és az Öreg-Dunából. A talajból is eltűnt a víz. Ezzel új fejezet kezdődött nemcsak a Duna életében, de a szigetközi és Duna menti erdészkedésben is. Az első reakció a pánik volt. Egyrészt a kipusztulástól rettentek meg, másrészt a nagy növedévesztéstől, harmadrészt a jövőtől, szabad-e ide nyarast ültetni.

Az elmúlt két évtizedben addig jutott a nemzetközi helyzet, hogy a mellékágakba kidolgoztak egy vízpótló rendszert. A legutolsó 2015-ben készült el. Jelenleg a nagyvízi mederkezelési terv az érvényes dokumentáció.

Ami a jövőt illeti, három tényezőt kell összehangolni: a természetvédelmet, az árvizet és az erdőgazdálkodást.

Ebben a hármásban az utóbbinak van a legkisebb társadalmi erőforrása. De a helyzet nem reménytelen, kompromisszumokkal működik a dolog – állítja az igazgató.

Érdekes a helyzet, mert amit a természetvédelem erőltet – hazai nyarak ültetése – az teljesen szembe megy a vízügyi törekvésekkel és követelményekkel – a gyors árvízlefolyással.

A vadgazdálkodás az erdészet kontójára folyik, ha sok a kár, azt az erdészkedés állja. Olyan mértékű vadállományt akarunk fenntartani, amely az erdőgazdálkodás szempontjából nem okoz érzékeny károkat – szögezi le Limp Tibor. – De ha egy első kiviteles nyarasra rászabadul egy öttagú szarvas rudli, az érzékeny károkat tud okozni. És azért a területen ötnél több szarvas él – teszi hozzá.

Az ártér – bár az erdészetnek csak az egyharmadát teszi ki – gazdasági súlya jelentős, a termelésnek több mint a fele innen kerül ki – emeli ki az igazgató. – A nettó 40 ezer köbméterből 22 ezer itt terem meg. Ami a fafajokat illeti, 25 százalék a nemesnyár, 25 százalék az akác, a fenyő mintegy 20 százalék, és növekvő arányú, kb. 10 százalék a hazai (főként szürke) nyár, csökkenő, 7–8 százalék a fűz, növekszik a kocsányos tölgy, 4 százalék, és hasonló, 3–4 százalékban a cser. Ültettünk magas körist, de a betegség nagyon megtizedelte. Tettünk közé fekete diót is, de az első kivitelnél kicsapta a biztosítékot a természetvédőknél.

A hódkérdés a Győri Erdészetnél nem kerülhető meg. Az igazgató emlékei szerint 1990-ben találkozott először eme nemes prémhordozóval. Szerinte az osztrák sógorok természetvédelmi területeiről szivárgott át magyar területre e farágó. Eleinte titkolták, nehogy híre menjen, és csodájára járjanak. Eltelt tíz év, s ma már kimondható, mindenhol ott van, ahol víz található: a kavicsbánya tavaknál, Mosonmagyaróváron és Győrben is. A fa kidöntése csak az egyik oldala a károkozásának. De megfúrja az utat hordó töltéseket is, amik felázott állapotban hajlamosak a beszakadásra. Akkor üregeket vájnak, hogy egy traktort képesek elnyelni. A gyérítésre a vízügy kért és kapott engedélyt. A feladat végül itt landolt az erdészeknél és vadászoknál. Mi legyen a kilótt állattal? El kellene szállítani a megsemmisítőbe, ahol befogadják 3000 Ft/kg áron. Egy kifejlett állat kb. 60 kilós. Ez nem nagy üzlet. Megtartani sem lehet, a preparáláshoz engedély kell, és a kitömése 100 ezer Ft. Hogy maradjunk a vízi élőlényeknél, a róka fogta csuka, csuka fogta róka esete. Egyszóval, meglehetősen nehezen lehet megszabadulni a visszacsángált hódoktól.

A „vadaskerti” témától csak egy ugrás a közjólét. Az erdészet legnagyobb feladata e téren a győri Püspökerdő gondozása. Két évtizede a várossal karöltve indították el ennek az üdülőerdőnek a létesítését. A „karöltést” együttműködési szerződéssel pecsételték meg. A 250 hektáros egykori püspökségi erdő nagy része a második világégés áldozata lett a lakossági kályhákban. A terület nagy részét mára nemesnyaras borította. Amit időnként le kell vágni. Ám, ha fölberregett a motorfűrész, azonnal ott voltak a tiltakozó halvány- és sötétzöld szervezetek – a lakosság képviselőiben és támogatásával. Elég lassan, de végül megértették az érdekeltek is, hogy ha nagyon előregszik az állomány, akkor nemhogy a sétautak nem lesznek járhatóak, de az erdőbe sem lehet senkit beengedni az életveszély miatt.

A KAEG erdészei ekkor tanulták meg a médiával való együttműködés szerepét. Éreztük a súlyát – fogalmaz Limp Tibor. – Végül minden jóra fordult: játszótér, tornapályát, tanösvényt, esőbeállót, tűzrakóhelyet alakítottak ki. Öt-hat év alatt készült el a létesítmény, amit már „csak” fenn kell tartani. Ám ez sem kis feladat!

A szinte világvárosnyi méretű megyeszékhelyen kívül van 26 „kishal” is a Győri Erdészet együttműködési hálójában. Velük a leggyakoribb érintkezési felület a szociális tűzifaellátás. A tűzifa fronton az a mérv-

adó, hogy viszonteladókna csak akkor adnak, ha a helyi igényeket már kielégítették. Ez persze nem egyezik mindenki érdekével, de a lakossági jó kapcsolatok ápolása fontos társadalmi kötelezettségvállalási feladat. Ezen túlmenően az apríték felkészítésével is differenciáltan járnak el, s ahol a szociálisan rászoruló lakossági rétegek igénylik, ott a vágásterületet nem takarítják teljesen ki. További bonuszt jelent, ha az önkormányzaton segíthetnek valamilyen természetbeni juttatással egy-egy rendezvény alkalmával. De ez már vezérigazgatói hatáskör.

Van-e ennek a sok jónak valamiféle visszajelzése – kérdeztük az igazgatót. – Egy-egy köszönőlevél – hangzott a lakonikus válasz.

A legelevenebb konfliktushelyzeteket az önkormányzatokkal a közlekedés-szállítás váltja ki. A települések egy részében nagyon gyenge minőségű aszfalt utak futnak. A soktonnás kamionok – főként tavasszal – nem tesznek jót az út felépítményének. Ilyenkor a „helyi hatóság” előszeregettel helyez ki korlátozást jelző táblákat. Elég egy-egy befolyásos tiltakozó a községből. Máshol borsos áron váltható meg az útvonalengedély. Esetenként előfordul, hogy több tíz km-es kerülőt kell tennünk – magyarázza a szakember.

A játszma sok helyütt három résztvevő, hisz’ a vízügy is szereplő.

Záró kérdésünk a szakszervezetre vonatkozott. Van-e, s ha igen milyen az együttműködés? Kontaktus vagy konfliktus? Konfliktus nincs – szögezi le az igazgató. – De ellátja az érdekképviselő. Amikor az egyeztetések során megkérdezik a véleményemet, akkor én a dolgozói érdekeket tartom szem előtt. Ugyanis azt vallom, ha én a dolgozók érdekeit támogatom, akkor valójában a cég érdekeit képviselem. Mert hosszú távon az a társaság érdeke, hogy elégedett emberekkel dolgozzunk. Ha szűklátókörűen inkább a cég javára döntenék néhány százezer vagy millió ügyében, ugyanakkor megrövidítenék jó néhány munkatársat, az visszaköszönne a hangulatban, a munkamorálban, végső soron a teljesítményben. Ez nagyobb veszteséget jelentene a társaságnak.

Az elmúlt 25 évben úgy kezeltük az erdőket, hogy bátran odaállhatunk melléjük. Az állományok összetételét tekintve, a jövő felé nézve gazdaságilag stabilak, s ami legalább ilyen fontos, hogy jó szakemberekkel dolgozhatnak együtt, többen közülük Kaán Károly-díjasak.

Zétényi Zoltán – Nagy László

Tő melletti fiatalok a KAEG-nél

A Duna-töltés aljában a szépen felújított Patkányos nevű vadászházon kívül két szolgálati lakás is található. Lakóik fiatalok, innen a harmincon és – ahogy mondják – mindig valami ilyesmire, ilyen helyre vágytak. Ezért választották a hivatásos vadász, illetve az erdész szakmát. Szerencsájukra a „romantika”, párjaiknak sem idegen. Mindketten „kapcsoltan” – de korántsem akaratuk ellenére – kerültek ide, ugyanis az életük társa szintén a soproni Alma Materben, illetve az erdészeti szakközépben végzett.

Sánta Gergő hivatásos vadász

A vadgazda-mérnöknek a dédapja vadászott Szécsényben, ahol 2009-ben, a diploma után az unoka is kezdett a nagylóci vadásztársaságnál, majd egy Pest megyei kitérővel jutott el ide, a Szigetközbe.

S. G. – Ami nekem nagyon hiányzik, az a hegy, a domb, de hát a vizes élőhelynek is megvan a maga szépsége. Amúgy pedig vadban nincs hiány, a dám kivételével itt is megvan minden.

ErFa Híradó – Ez sok vagy kevés?

S. G. – Nehéz eldönteni, itt 15–20 éve mindig volt vaddisznóhajtás, aztán a tavalyi bérlő kérésére elmaradt, s ez most tényleg meglátszik a vadlétszámon. A szarvast, ami „zokon vette” a hajtásokat és szétszéledt, most nagyobb számban látni.

ErFa Híradó – Nem nagyon láttunk kerítést...

S. G. – Valóban, a mezőgazdasági részekben is legfeljebb villanypásztor akad, de jelentősebb kár alig van. Erdészeti

szempontból, például a felújításoknál azért kell kerítés. E nélkül nehéz lenne.

ErFa Híradó – Különösen a Duna-elterelés után kísérteties a hasonlóság Gemencsel. Viszont az eredmények...

S. G. – Hát igen... Itt már egy 6–7 kilós trófea hírére összefutnak az emberek. Mert az élőhely, a területnagyság, a szarvas mozgásterületéhez képest kicsi, és a környező vadgazdálkodóknak együtt kell(ene) dolgozniuk.

ErFa Híradó – Apróvad?

S. G. – Ennyi vaddisznó mellett csodát nem várhatunk. Vadászati szempontból különbség van a Duna felőli (ártér) és a mentett oldal között. Utóbbi korlátozottan hasznosítható apróvad szempontjából.

ErFa Híradó – Mivel „adják el” ezt a területet?

S. G. – Nehéz kérdés, már csak azért is, mert amióta én itt vagyok minden évben más bérlő volt, aki látott, vagy nem látott fantáziát ebben. Alkalmi vendégeket nem fogadunk.

ErFa Híradó – Személyes kérdés: mint kezdő szakember, hol áll szakmailag, megbecsülésben, lehetőségekben...

S. G. – Túlzás nélkül mondhatom, s hogy két vadásztársaságnál is szereztem tapasztalatot, főnyeremény ez a hely. A feladatok ellátásához biztosítottak a feltételek, tanulni, fejlődni pedig a területen lehet.

ErFa Híradó – Szakszervezeti tag?

S. G. – Nem. Az ilyen erdész dolog...

Márhoffer Gábor kerületvezető erdész

Ő is nagyapjai indíttatásra választotta a soproni szakközépet, de mint technikus a 2009-es végzés után nem igazán tudott elhelyezkedni. Aztán az újságban olvasták a pályázatot a kerületvezetői posztra és a gondnoki állásra, ráadásul párok jelentkezését várták. Vagyis, szinte rájuk szabták a feladatot.

M. G. – Ennek ellenére sokan jelentkeztek, sőt négyen meg is feleltek, de minket választottak. Így lett a párom, Viki a felújított vadászház gondnoka, én pedig kerületvezető erdész. Kaptunk munkát, lakást, kocsit.

ErFa Híradó – Mekkora a területe?

M. G. – A vámoszabadi hídtól lefele, úgy másfél kilométerre, felfelé pedig a régi vízműtelep a határ, mind az ártéri, mind a mentett oldali rész, úgy 1200 hektár, amiből nem egészen 1000 az erdő. Ez mintegy 40 erdőrésztlet.

ErFa Híradó – Aminek minden fáját ismeri...

M. G. – Ez persze túlzás, de ahhoz képest, hogy az elődöm egy hónap alatt mit tudott átadni, óriásit nőtt a hely- és szakmai ismeretem.

ErFa Híradó – Van kedvenc területe?

M. G. – Hogyne! Bár nem én telepítettem, de hogy milyenné válik, ahhoz talán lesz közöm: egy eldugott kis tölgyes az ártérben.

ErFa Híradó – Mi volt, ami valójában vonzó volt az idekerülésükben?

M. G. – Maga a terület, a hely. Csak ezután a lakás meg a többi...

ErFa Híradó – Egy erdésznek igen.

M. G. – A párom is annak indult, és most is érdekli, mi történik kint. Meg persze úgy vagyunk az erdőben, hogy ez legfeljebb az ország széle, de nem a világ vége.

ErFa Híradó – Mekkora a vendégforgalom a házban?

M. G. – Régebben nagyobb volt. Érződik a vadászat körüli átrendeződés.

ErFa Híradó – Az erdőben mi történik, folynak munkálatok?

M. G. – Most nem sok minden. Egy brigád az ártéri oldalon az egyik fiatalosban kaszál, és egy favágó brigád gyérít. Már túl vagyunk három véghasználaton, és majd az ősszel következik még kettő. Ez mind nyár. Ezenkívül az utak karbantartása ad még némi munkát.

ErFa Híradó – Szakszervezeti tag?

M. G. – Volt róla szó, de valahogy feledésbe merült...

N. L. – Z. Z.

2017 – Kaán Károly-emlékév III.

Kaán Károly erdészeti politikája

Jubileumi emlékévének eseménysorozata felveti a kérdést, mi a magyarázata annak, hogy születése után 150, halála után hét évtizeddel is oly nagyra értékeli a szakma — sőt nem csak az erdészet — Kaán Károly személyét, munkásságát? A választ röviden valószínűleg így fogalmazhatjuk meg:

Azért, mert az erdészet országos vezetőjeként nemzetünk, népünk történetének egy nagyon súlyos időpontjában, a trianoni békeszerződés idején azonnal tudott mind rövid, mind hosszú távra szólóan helyes döntést hozni az erdészet jövőjét illetően.

A helyzet súlyos volt

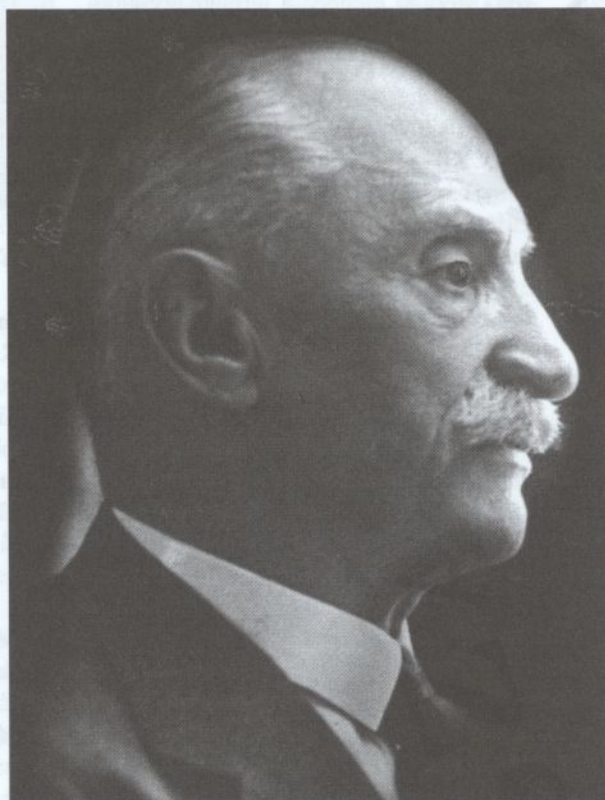
A békeszerződés következtében — Kaán adatai szerint — elvesztettük erdőink 84,1 százalékát! Mégpedig fakészlet és faanyagminőség, természetvédelem és rekreációs célok, vadgazdálkodás és vadászat, idegenforgalom, természetjárás és turizmus stb. szempontjából a legjavát, a legértékesebbeket. S a területtel együtt magas- és mélyépítmények sokaságát: állami erdőigazgatóságokat és erdőhivatalokat, szolgálati lakásokat, más üzemi épületeket, fafeldolgozó üzemeket, erdei vasutakat és forgalmi építményeiket, faraktárakat, utakat, kötélpályákat, csúszdákat, tutajkikötőket stb. Továbbá sok-sok szakembert: jól képzett, gyakorlott erdészeket és erdőmérnököket, vadászokat, az erdőgazdálkodásban és faiparban dolgozó más szakembereket, még üzemi orvosokat és állatorvosokat is, adminisztratív személyzetet stb. Mindennek a részletezése külön tanulmányt igényelne.

Gyors karrier

Dr. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter 1908 februárjában helyezte át a beszercebányai erdőigazgatóságról Kaán Károly erdőmestert a Földművelésügyi Minisztérium kincstári erdők főosztályára a természetvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátására, nyilván méltányolva Kaán addigi ilyen irányú tevékenységét.

1916-ban már miniszteri tanácsos és főosztályvezető.

További előmenetelének tisztázása szempontjából a közelmúltban értékes információhoz jutottam, amelyet Sági Éva PhD., a Soproni Egyetem Központi Levéltárának vezetője volt szíves rendelkezésemre bocsátani (s amiért e helyen is köszönetet mondok).

Kaánról szóló hatoldalas dokumentum-összeállításról van szó, amelyet „Egy emberélet az erdészet szolgálatában” címmel Ásványi Szabolcs (Magyar Nemzeti Levéltár) állított össze, adatait pontos levéltári megjelölésekkel alátámasztva. Az összeállítás egyes dokumentumok fotókópiáit is tartalmazza. A 2. oldalon a szerző a következőket írja:

„Tapasztalatát megbecsülték az 1918–1919. évi események alatt is; 1918-ban a Károlyi-kormányban az erdőigazgatás országos vezetőjének nevezték ki, a Tanácsköztársaság alatt pedig elnyerte a helyettes államtitkári kinevezést, amelyhez évi 14 000 korona fizetés és 3000 korona lakpénz járt.”

A 3. oldalon közölt fotókópia alapján az valószínűsíthető, hogy az utóbbi,

helyettes államtitkári kinevezését még dr. Berinkei Dénes kormánya készítette elő 1919. január végén, ami azután a gyorsan pergő történelmi események közepette már némileg később realizálódott. (Ha egyáltalán helye van az ilyen külön említésnek.)

Az új erdészeti politika alapelvei

Ez a röviden vázolt karrier állt tehát a zseniális, ugyanakkor vasakaratú Kaán mögött 1919–20-ban, amikor a szakma országos vezetőjeként nemcsak döntési lehetőséghez jutott, hanem a kialakult drámai helyzet súlyos döntési kényszer elé is állította. Kaán azonban azonnal megadta a jeles választ a történelmi feladványra.

Kaán sok helyen és sok mindenről írt és róla is sokan sokat írtak sok helyen, nem egyszerű feladat tehát a sok kis mozaikkövecské szortírozása révén a képet kirakni, de a kaáni politika alapelvei röviden talán a következőkben foglalhatók össze:

1. Meg kell védeni a megmaradt kevés erdőt (kb. 1,1 millió hektárt, bárkinek is a tulajdona).

2. Növelni kell az erdős-fás terület nagyságát (azonnal megkezdve az erdőtelepítést, és minden lehetőséget megragadva).

3. Minden erdőnek a közjót kell szolgálnia (akár meglevő, akár ezután telepített, s bárkinek a tulajdona).

El lehetne kalandozni az említett elvek területén és mélységeiben fontos politikai-jogi, pénzügyi, szakmai stb. részletek sokaságában. Ez azonban e helyen, terjedelmi okok miatt lehetetlen.

S főlőleges is, mert a bőséges szakirodalom erre lehetőséget ad minden érdeklődő számára. Ezért csupán a 3. pontra térek ki, mert ez tűnik a kaáni politika legmarkánsabb és legmaradandóbb vonásának. Az 1. és 2. pont alatti elv is tulajdonképpen ezt szolgálja.

Eszményképe: Széchenyi

Születésének centenáriuma előtt, 1967-ben egy megemlékező publikációra

készülve, volt szerencsém egy látogatást tenni leányainál (Margit, Elma, Erzsébet) budai otthonukban. A látogatás létrejöttét számomra dr. Madas András, az OEE elnöke egyengette, Kaán egyik vejével, Erzsébet leányának férjével, dr. Ebner Jenővel már korábban volt alkalmam bővebben elbeszélgetni.

A család kedvesen fogadott egy uzsonnára. Több érdekességet tudtam meg Kaánról; ezek közül most csak a következőket említem meg.

Kaán politikai eszményképe gróf Széchenyi István volt. Nemegyszer látták, amint budai lakásának dolgozósobájában, karszékében hátra dőlve merengve szemléli az íróasztala fölött függő Széchenyi-portrét. (A városmajori lakás berendezése a főváros 1944–45-ös ostroma során gránáttalálat következtében megsemmisült, az utókor nagy kárára könyvtárával s irományaival együtt. Egykori szép néprajzi gyűjteményének néhány megmaradt darabját még láthattam.)

Széchenyi-rajongását egyébként néhai dr. Hiller István, Soproni Egyetemünk központi könyvtárának egykori főigazgatója is kikövetkeztette írásaiból, és két közreadott tanulmányában publikálta.

A Tisza hozta össze őket

A kérdés természetesen az, hogy milyen megfontolások vezették el Kaánt Széchenyi politikai eszmevilágához?

Amikor Kaán az erdős-fás területek növelésének szükségességét meghirdette, tudta, hogy ehhez nagyobb tér-ség csak a Nagy Magyar Alföldön áll rendelkezésre, a Duna–Tisza-közén és főleg a Tiszántúlon, a Bodrogtól a Marosig.

Széchenyit is éppen ez a térség érdekelte különösen; ahogyan ő nevezte: a Tisza-völgy. Mégpedig azért, mert az ország középső részein a 150 évig tartó török hódítás kipusztította a magyarságot; a helyébe lépő, a Kárpát-medencét betöltő sokféle nemzetiség tengerében a Tisza-völgyben megmaradtakat tekintette a legértékesebb, „legmagyarabb” magyaroknak.

Közrejátszott a szellemi kapcsolat kialakulásához az is, hogy Széchenyit érdekelte az erdőgazdálkodás, elsősorban a Kárpát-medencében eredő folyók forrásvidékén és vízgyűjtő területén fekvő erdők és azok kezelése. Közismert, hogy nagy tématerületei közé tartozott a közlekedés és a vízgazdálkodás fejlesztése

is. (Az általa egyébként ellenzett 1848-as forradalom eredményeként létrehozott „független ministeriumban” a közlekedési tárcát ő kapta meg.) Ebbe tartozott a folyószabályozás, csatornaépítés, a vízi közlekedés (Duna, Balaton) stb. A vízgyűjtőkön folytatott talajgazdálkodásnak a folyók vízhozamára, folyási sebességére,

gére, hordalékszállító képességére, árvi-zek kialakulására stb. gyakorolt nagy hatása közismert.

A közös érdekek és érdeklődés eme találkozási pontján talált rá Kaán Széchenyire a Tisza mentén, majd egy évszázaddal a reformkor után. Ámde hogyan vált a „közjó” Kaán erdészeti politikájának központi elemévé? Ezt is Széchenyinek köszönhetjük.

A „közjó” mint fogalom és jelszó

A 19. századi magyar reformkor meghatározó személyiségei elsősorban a haladó főnemesség tagjai voltak: gróf Széchenyi István, gróf Batthyányi Kázmér és Lajos, báró Wesselényi Miklós stb. Továbbá polgári körök és fiatal értelmiségiek. A kor politikai atmoszférájában még benne rezegtek a 18. századi felvilágosodás, az 1789-es nagy francia forradalom és Martinovics Ignác eszméi is. A vezérszemélyiség, Széchenyi azonban azt vallotta: „Mindent a népért – de semmit általa.” Vagyis nálunk forradalomról szó sem lehet. (A radikális fiatalok, élükön Petőfivel, ezt másként gondolták. S megcsinálták, egy nap alatt.)

A reformkor egyik vezérszólama a „közjó” volt, amit már az ókorban megfogalmaztak (latinul „bonum publicum”). Tartalma azonban a történelem folyamán gyakran változott. Például Európában a kereszténység megerősödése és elterjedése nyomán a rabszolgarendszer felszámolását tekintették az egyik legfontosabb társadalmi feladatnak. Széchenyiék idejében pedig hazánkban az 1820–1840-es években a jobbágság felszabadítását.

Nem mélyedhetek a közjó fogalma tartalmának, e tartalom történelmi változásainak, ennek az óriási és összetett témakörnek a további fejtegetésébe. A téma szerteágazó voltával kapcsolatban elég csak utalni „a jóléti állam” fogalmára.

Kaán szociális fogékonysága

Híradónk 2017/1. számában közzétett írásában egyik életrajzírója, Szakács László jól érzékeltette, hogy Kaánnak meglehetősen nehéz gyermek- és fiatal-kora volt, és ez fejleszthette ki szociális érzékenységét. Így lelkületében termékeny talajra hullottak Széchenyinek a közjóval kapcsolatos eszméi.

Azt, hogy az erdőket, az erdőgazdálkodást az emberek testi-lelki jóléte előmozdításának szolgálatába állítsa, elősegítette egy másik korabeli társadalmi eszmeáramlat is. A 19. század végén, a 20. század elején egyre jobban felismerték a szabad természet, a tiszta levegő, a napfény, az erdők és a vizek egészségmegőrző és gyógyító bioklimatikus hatását. Némely fátlan tiszántúli vidéken magasabb volt a tüdőbetegségben megbetegedettek és meghaltak száma, mint a nagyvárosokban.

A Kaán által kezdeményezett és előkészített híres 1923. évi törvénycsomagban az alföldi erdők telepítéséről és a fásításról szóló 1923. évi XIX. törvény cikk indokolása ezt így érzékelteti: „A robogó kocsik nyomán felszálló port az állandóan száguldó szél magával ragadja és porfelhővel tölti meg a falvak levegőjét, és így megfosztja az ott lakó népet az egészséghöz elsősorban szükséges tiszta levegő élvezésétől és terjesztője lesz a tüdővésznek.”

A 19. század végétől az I. világháborúig egyre-másra hozták létre a tüdőszanatóriumokat az erdős hegy- és dombvidékeken, ahol ténylegesen alacsonyabb volt a tbc-s megbetegedések száma

az ott lakók körében. A fák lombozatának baktériumölő hatása ismert tény, a tbc végleges leküzdését azonban a modern antibiotikumok feltalálása jelentette az 1950-es években (penicillin stb.).

Határkövet jelent

A kaáni erdőgazdasági politika paradigmaváltás két korszak – a rövid távra tekintő, termeléscentrikus, profitorientált korszak és az ökocentrikus, egyben a társadalmi közjót szolgáló erdőgazdálkodás korszaka – között. (Ámbár mintakerdőgazdák már Kaán idejében is voltak a földbirtokosok között.) A határkő letétt, a határvonal meghúzatott. Más kérdés, hogy ki mikor hajlandó azt átlépni.

Nem dolgozott hiába

1920 óta erdőink területe, országunk erdőssűrűsége megduplázódott. Magyarországon talán soha annyit nem költöttek a közjóléti célú erdőgazdálkodásra, mint a mostani években. Természetvédelemre is tízmilliárdokat fordítanak. *A mai erdősz nemzedékek Kaán eszméinek követői, munkásságának egyenes folytatói.* A tisztesség és a józan ész sávjában mozogva nem is igen lehet mást tenni a magyar erdészeten.

A közjó és az erdőgazdálkodás fogalmát nem Kaán kapcsolta össze először hazánkban, de felelős országos vezetőként ő emelte először a hivatalos állami erdészeti politika prioritásai közé.

Kaán azonban tovább ment a szakpolitikánál. Az erdészeti viszonyokból

kiindulva, s bizonyára szociális érzékenységétől is serkentve, erős kritikával illette korának társadalmi-politikai-jogi rendszerét. Mindezt megkésett, elvetélt forradalmak után, nehéz társadalmi problémáktól terhes, puskaporos közéleti atmoszférában, állami főtisztviselőként. A kritika forradalmi hangként csengett. Alkalmasint a társadalmi elit egy része megsokallta. 1925 végén – alkotóereje teljében, céljainak megvalósítása közben, további nagy tervektől-teendőktől fűtve – úgy érezte, hogy nyugállományba kell vonulnia. Erdészeti politikusi tevékenységét befejezte, az Országos Erdészeti Egyesületbe sem ment többé; gyakorlatilag elbukott.

A nagy eszmék azonban túléltek alkotóikat.

Király Pál

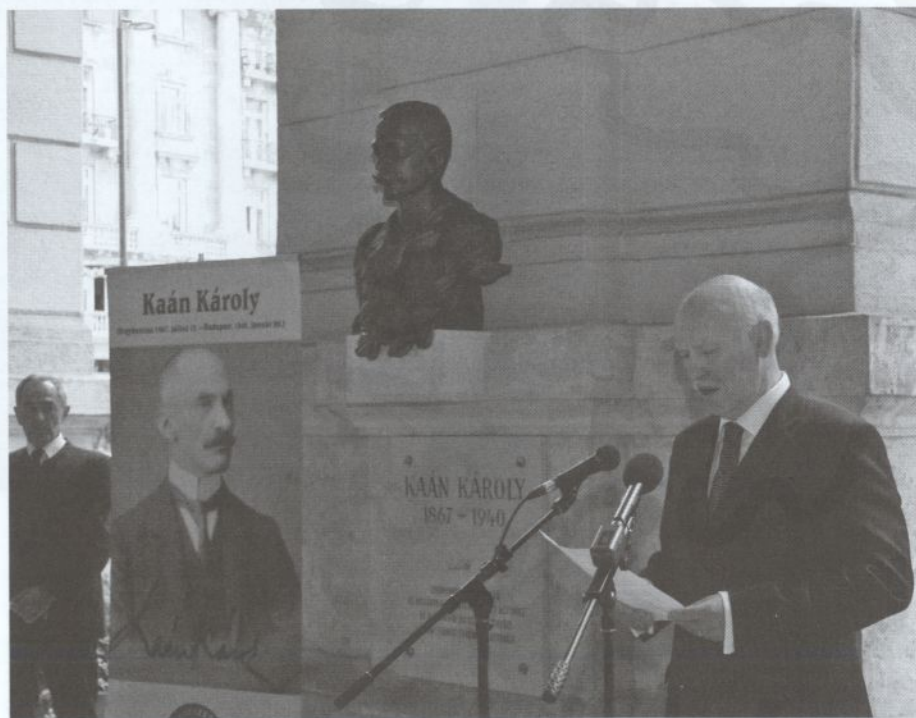
Újabb erdész az Agrárpanteonban

Harminchét év telt el azután, hogy Wagner Károly mellszobrát a Földművelésügyi Minisztérium árkádja alatt felállították, s őt követhette a múlt évben dr. h.c. kálnoki Bedő Albert szép mellszobrának leleplezése. Ezután örömdetes módon csak alig több, mint egy évnek kellett eltelti ahhoz, hogy újabb erdész-monumentummal gyarapodjon a méltóságteljes gyűjtemény. Ebben az évben, a nyáron leplezték le Kaán Károly erdőmérnök, egykori földművelésügyi államtitkár, minden idők egyik legnagyobb magyar erdészeti politikusának mellszobrát közvetlenül a Bedő-szobor mellett, annak jobbja, születésének 150. évfordulója emlékeként.

Az ünnepség kezdetét a Vadász-kamara Körtgyűlésének szignálja jelezte. Lomniczi Gergely, az Országos Erdészeti Egyesület főtítkára, az ünnepség levezető narrátora üdvözölte a megjelenteket, s közösen elénekelték a Himnusz.

Ünnepi beszédet Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter mondott. A társadalomnak szüksége van követhető példaképekre – mondotta többek között a miniszter. – Ilyen példakép és iránytű volt Kaán, de nemcsak mint szakember, hanem mint tiszta jellemű, karakteres, egyenes személyiség is.

Kaán pályafutását, munkásságát Kiss László erdőmérnök, az Ipoly Erdő Zrt. vezérigazgatója, az OEE alelnöke ismertette részletesen.

Farkas Dániel mond köszöntőt

A beszédek elhangzása után Fazekas Sándor, Kiss László és Kaán Károly dédunokája, Farkas Dániel leleplezte az emlékművet, amely Kaán Mezőtúron álló mellszobrának a másolata. Eredeti-jét Győrfi Sándor Munkácsy- és Magyar Örökség-díjas szobrászművész alkotta. Az FM és az OEE mellett Mezőtúr városának képviselői is elhelyezték a tisztelet és emlékezés koszorúját, minthogy Mezőtúr az utóbbi negyed-

században a hazai Kaán-kultusznak valószínűleg az egyik legaktívabb központja, dr. Krizsánné Józsa Piroskának köszönhetően.

A szoboravatáson jelen volt a Kaán-család több tagja is. Farkas Dániel köszönetet mondott a Földművelésügyi Minisztériumnak a szoborállításért és az ünnepség megrendezéséért. A rendezvény az Erdészhimnusz eléneklésével ért véget.

(kp)

Az OEE kaszói vándorgyűlése

Eddigi fennállásának másfél évszázada alatt már sok helyen rendezett vándorgyűlést az Országos Erdészeti Egyesület szerte a Kárpát-medencében, de Kaszón még soha. Ennek több oka is lehetett. A terület 1945 előtti tulajdonosai éppúgy nem igényelték emberek tömeges megjelenését, mint az 1945 utáni területkezelők. Több száz résztvevőt csoportosító nagyrendezvények tartásának a technikai feltételei sem voltak meg, főleg a szállások tekintetében. Kaszó még nem is olyan régen mindössze öt pusztaból állt, s egy 1994-ben hozott államelnöki határozat emelte önálló településsé.

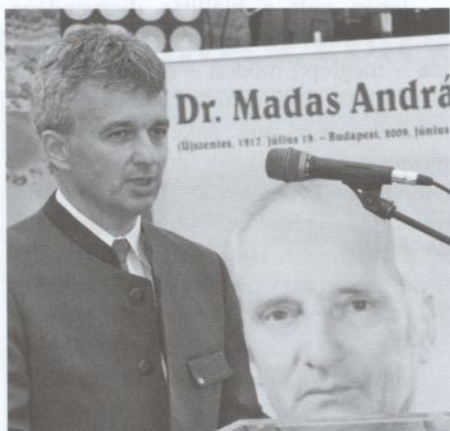
Bár Kaszó folyamatosan fejlődik, de szálláskapacitás dolgában most sem sokkal jobb a helyzet. A Kaszó Erdőgazdaság Zrt. vezérigazgatója, Galamb Gábor tehát ugyancsak nagy fába vágta a fejszéjét, amikor 2016-ban Tusnádfürdön, az OEE erdélyi jubileumi vándorgyűlésén elvállalta az idei vándorgyűlés megrendezését – de megoldotta. Amint el is mondta, szívüket-lelküket beletették a szervezésbe. Mi még ehhez hozzátesszük: ugyanez mondható el az OEE elnökéről, Zambó Péterről és az egyesület budapesti titkárának kollektívájáról is.

Hétszáz résztvevő egy sátorban

A közgyűlés helyszíne a kis település közelében egy jókora erdei tisztáson, néhány hatalmas, öreg tölgy szomszédságában felállított, a korábbi alkalmak során már megismert hatalmas, ezer személyes sátor volt, a résztvevők száma pedig több mint 700 fő.

A gyűlés a szokásos ünnepélyes bevezető mozzanatokkal vette kezdetét. Az Országos Magyar Vadászkamara vadász-kürt Együttesének szignálja után a résztvevők állva fogadták a waldenes ifjak által felvonultatott egyesületi zászlót és a vándorgyűlések zászlaját, majd elénekelték a Himnuszt.

Ezután Lomniczi Gergely, az OEE főtitkára, a közgyűlés vezető narrátora üdvözölte a résztvevőket, a kiemelt vendégeket, a horvát, osztrák és szlovén társ egyesületek küldötteit. Ugyancsak üdvözölte a megjelenteket a házigazda erdőgazdasági részvénytársaság vezérigazgatója, Galamb Gábor, valamint dr. Bitay Márton Örs, a Földművelésügyi Minisztérium állami földekért felelős államtitkára.

Galamb Gábor vezérigazgató

Az államtitkár méltatta az erdészek hagyományos összetartását, amely még az országhatáron is túlnyúlik. Felidézte Kaán Károlyt a nagy erdészeti politikus és természetvédő emlékére alkalmából, az erdészeket pedig a természetvédők legaktívabb rétegének minősítette. Mint mondtotta, a Kaán által szorgalmazott közjólét centrikus erdőgazdálkodásra soha annyi pénzt nem áldoztak hazánkban, mint az utóbbi években. A vándorgyűlés tisztelgés a múlt előtt, tisztelet az erdészeknek, tisztelet a magyar erdőknek!

Van erő az egyesületben, jó dolog tagjának lenni

Ezt követően Zambó Péter, az OEE elnöke köszönetet mondott a Kaszó Zrt. kollektívájának a vándorgyűlés előkészítésében és lebonyolításában való kollegiális együttműködésért, majd tájékoztatást adott a 3700 tagot számláló egyesület helyzetéről. Hivatkozott a nagy elődök példájára, akik mindig a jövőbe tekintettek és nyitottak voltak a társadalom felé, amelynek ma különösen nagy az érdeklődése az erdő iránt. Az erdővel és az erdőgazdálkodással kapcsolatos ismeretanyaga azonban nem kielégítő. Ezért az egyesületi tevékenységen belül nagy súlyt helyeznek az erdészeti ismeretterjesztésre, különösen az ifjúság és a természetvédők körében végzett munkára. A vándorgyűlés keretében alá is írt egy együttműködési megállapodást a Magyar Természetjáró Szövetség elnökével, dr. Garancsi Istvánnal.

Az OEE pénzügyi lehetőségei erősödtek a beszámolási időszakban. Van erő az egyesületben, jó dolog tagjának lenni – ezzel zárta előadását Zambó Péter.

Köszöntötte a vándorgyűlést dr. Neszményi Zsolt, Somogy megye kormány megbízottja is, majd pedig két megemlékezés következett. Dr. Sárvári János, az OEE Wagner Károly Könyvtárának őre Kaán Károlyra, Csóka Péter FAO-osztályvezető pedig dr. Madas Andrásra emlékezett, utóbbi születésének 100. évfordulója alkalmából, akit világvizonylatban is jelentős erdészeti politikusnak nevezett.

Már 2021-re tekintve

E gondolat jegyében szólalt fel dr. Semjén Zsolt nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes. Köszönetet mondott Zambó Péternek és az egyesületnek az erdőtörvény megújításához nyújtott segítségért, valamint a Kárpát-medencei erdészek összefogásáért. Elmondta, hogy 2021-ben az 1971. évi magyarországi Vadászati Világkiállítás 50. évfordulója alkalmából „a létfenntartó vadásztól a fenntartható vadgazdaságig” mottó jegyében még soha nem látott méretű világkiállítást rendeznek ismét hazánkban, s ehhez is kérte a szakma segítségét. Erre az alkalomra a Budapesti Állat- és Növénykertet a világ egyik legmodernebb állatkertjévé fejlesztik 25 milliárd forint ráfordítással.

Kitüntetések, kopjafaavatás

A felszólalások után került sor az egyesületi kitüntetések átadására.

Örökös tagsági díszoklevéllel tüntették ki Kovács Gábor Bedő-díjas erdőmérnököt, a Nyírerdő Zrt. ny. vezérigazgatóját. (A továbbiakban a kitüntetettek szolgálati beosztásának, titulusainak stb. feltüntetését terjedelmi szempontok miatt mellőzzük.)

Bedő-díjas: Csonka Tibor, Fodor Mihály, Visi Géza.

Kaán-díjas: Bíró Ferenc, Bodri Károly, Serfőző László.

Decrett-díjas: Gál Sándor, Liebhardt István, Simon Attila.

Egyesületi elismerő oklevelet kapott 15 kolléga. A NAIK ERTI Vadas Jenő emlékérmével Molnár Tamást tüntették ki.

A vándorgyűlés másnapján tízféle program valamelyikén vehettek részt az érdeklődők. Az egyik program útvonala átvetett a Dráván túlra, Horvátországba, a Kaproncai Erdőgazdaság tölgyeseibe.

Király Pál

OMÉK '17

Hetvennyolcadik alkalommal rendezték meg az Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítást és Vásárt (OMÉK), amint már megszokhattuk, a HUNGEXPO Zrt. budapesti, Albertirsai úti vásárvárosa területén. A főrendező az Agrármarketing Centrum volt.

Évtizedek óta látogatom ezt a kiállítást, de szubjektív benyomásom szerint az idei volt ennek a hosszú sorozatnak egyik legimpozánsabbika. Jelmondata és alcíme jól tükrözte tartalmát: „A magyar föld legjava” – a Kárpát-medence kincsei.

Nagyméretű standon jelent meg a Földművelésügyi Minisztérium háttérintézményeivel és a nemzeti parkok. Nem nagy alapterületen, de szépen kidolgozott kiállítással szemléltették sokrétű tevékenységüket az állami erdészeti részvénytársaságok is. A materiális látnivalókhoz szellemi tartalom is társult a mi szakmánk kapcsán is: egy erdészeti konferencia. Előadásai jól tükrözték az erdők hármaskörének harmonikus megvalósítására irányuló törekvést, a kormányhatáro-

zat rangján álló Nemzeti Erdőstratégiának megfelelően.

Japán volt a kiállítás díszvendége, mint partnerország, amelynek standján – meglepő módon – a japán borokat propagálták. A kóstolóhely körül tolongó közönség nem sok ügyet vetett arra a pultra kitett, ábrákkal illusztrált magyar nyelvű füzetre, amely az „Üzleti kommunikáció a japánokkal” címet viselte. Én viszont ajánlom Híradónk T. Olvasóinak figyelmébe, bízva a nagy múltú japán-magyar erdészkapcsolatok további fejlődésében.

Ugyancsak kiemelem az Országos Meteorológiai Szolgálat bemutatóhelyét, ahol pl. egy hordozható, kis helyen felállítható komplex meteorológiai mérőállomást lehetett megtekinteni, amely fotovoltaikus napelemmel működtethető. Azt juttatta eszembe, hogy valamikor – nem is olyan régen – számos erdészház udvarán ott állt egy jó öreg horganybádoggal csapadékmérő henger. S tisztelt elődeink lelkiismeretes pontossággal jelentették a mért adatokat a Meteorológiai Intézetnek. Tehát az erdész munka is benne van azokban a hosszú távú statisztikai adatokban,

amelyekhez az OMSz magas színvonalú szóróanyagai révén juthattunk a standon.

Ezek közül megemlítem a „Magyarország éghajlata és a meteorológiai aszály” címűt. A mindössze 2×3 oldalas leporelló öt színes országtérképpel, négy színes grafikkal is szemlélteti mondanivalóját. A tartalom igen tömör és szakszerű, de megéri a tüzetes elemzést (gondolva az elmúlt nyár hosszú, száraz kánikulájára is).

Manapság, amikor folyamatos téma az erdő és a klíma kapcsolata és annak jövője, továbbá felerősödik a közjóléti célú erdőgazdálkodás, feladatunk az erdei ökoszisztéma minél jobb megismerése belső szerkezetének, összefüggéseinek, működésének még részletesebb feltárása. Ehhez kínált jó eszközöket és szellemi municiót az OMSz standja.

Nem részletezem tovább a kiállítás olyan egyéb szakmai vonatkozásait, mint az erdei gyümölcsök, termések, gombák (pl. szarvasgomba), gyógynövények, vesszők-botok, díszítőanyagok, erdei termékekből készített üdítő- és szeszesitalok, félkész- és késztermékek bemutatása, mely tájegységenként is igen gazdag volt.

(k-p)

OMÉK Erdészeti Szakmai Konferencia

Ugron Ákos: A Kárpát-medence kincseibe az erdőink is beletartoznak

Hosszú távú célunk, hogy elérjük az ország 27 százalékos fával borítottságát – mondta Ugron Ákos, a Földművelésügyi Minisztérium állami földekért felelős helyettes államtitkára a 78. Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás (OMÉK) Erdészeti Szakmai Konferenciáján.

A helyettes államtitkár kiemelte, az erdő az általa biztosított haszonvételi lehetőségek, illetve számos egyéb közérdekű, védelmi és közjóléti szolgáltatása révén az egyik legfontosabb természeti erőforrásunk, kiemelkedő jelentőségű nemzeti kincsünk.

Közölte, az erdőtörvény módosítása után első lépésként egy fásítási programot szeretnének indítani, mivel a legfrissebb statisztikai adatok szerint Magyarország erdősültsége a 3 évvel ezelőtti szintre csökkent.

Arra is emlékeztetett, hogy a klímaváltozás ellen hatékony eszköz, hogy a megtermelt faanyagot minél további faipari célra

hasznosítsuk, illetve egyéb fásítási célokra, amelyekkel növelni tudjuk az ország fával borítottságát.

Ugron Ákos felhívta a figyelmet arra, hogy távlati célként nem csak erdőtelepítéseket szeretnének létrehozni, hanem más fásításokat is a rossz minőségű mezőgazdasági területeken. Elsősorban az agroerdészeti rendszerek innovatívabb bevezetésére, melyek közül az újra bevezetés körébe tartoznak a mezővédő erdősávok. Véleménye szerint ezek többre hivatottak, mint amire most használjuk őket. Mindezekben természetesen a földtulajdonosok, gazdálkodók közreműködésére számítunk, akik a programban nélkülözhetetlenek – folytatta a helyettes államtitkár.

Az OMÉK keretében a magyar föld legjava, valamint a Kárpát-medence kincsei mutatkoznak be, amelyekbe természetesen az erdők, a faállományok és a fák ugyanúgy beletartoznak.

(zé)

QR-kód az ErFa Híradóban

A Hazai Erdész-Vadász tévéműsorral együttműködve új szolgáltatással bővül lapunk. A QR-kód alkalmazással mozgóképi információhoz juthat a Kedves Olvasó.

A QR-kód alkalmazás működése:

A QR-kód leolvasó telepítéséhez és alkalmazásához szükségünk lesz egy kamerával felszerelt okostelefonra vagy táblagépre. Ha rendelkezünk valamelyikkel, telepítsük fel rá egyszerűen az egyik ingyenesen letölthető QR-kód olvasóalkalmazást. Amint sikerült megtalálni és telepíteni a megfelelő alkalmazást, máris elkezdhetjük vele a kódot leolvasni. Nyissuk meg a kódolvasó szoftvert a mobilunkon. Ez a program aktiválni fogja a telefonunk fényképezőjét. Tartsuk a kamerát a vonalkód fölé, és a négy sarokban lévő fehér rubrika közé illesszük be a QR-képet. A mobiltelefonnal fókuszáljunk a leolvasni kívánt kódra, amely pár másodperc után élesen láthatóvá fog válni, és vagy magától beolvassa a kódot, vagy meg kell nyomnunk a fényképezés gombot. Amikor a telefonunk integrálja a kódot, vagy nyomva kell tartanunk az ujjunkkal a képernyőt pár pillanatra, vagy magától beolvassa egy pittyenéssel, s a képernyőn meg is jeleníti a tartalmat.

Füzéren tartották a MEGOSZ éves nagyrendezvényét

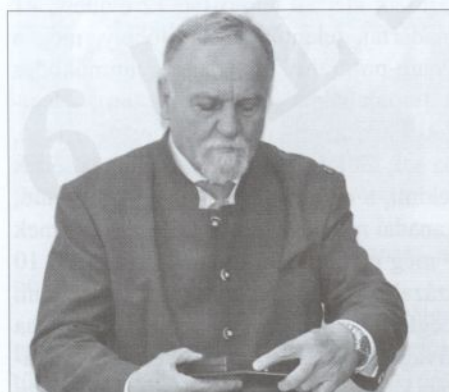
Újra lehet iparifa-ültetvények létrehozására pályázni – közölte Mezei Dávid, a Miniszterelnökség agrár-vidékfejlesztési stratégiai ügyekért felelős helyettes államtitkára a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége országos találkozóján, 2017. szeptember 23-án a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Füzéren, ahol Horváth Jenő erdész-polgármester vendégszeretetét élvezték a meghívottak.

Kiemelte, hogy a 2014–2020-as vidékfejlesztési program mintegy 100 milliárd forinttal kívánja támogatni az erdőgazdálkodókat. A pályázati lehetőségek többsége március végéig már megnyílt, ám az erdőtelepítési támogatás most kibővült egy új célterülettel, az iparifa-ültetvények létrehozásával.

Mezei Dávid helyettes államtitkár

Az erdőtelepítési jogcímen belül mintegy ötmilliárd forint áll az erdőgazdálkodók rendelkezésére az iparifa-ültetvények létrehozására, a pályázat a keret kimerüléséig él. Az ilyen ültetvények támogatásával azt kívánják elérni, hogy enyhüljenek

Somogyvári Vilmos, a Rimler Pál-émlékrem díjazottja

a természetes erdőkre nehezedő iparifa-alapanyag igények – mutatott rá a helyettes államtitkár. Hozzátette: újra divatba jött a fa, mint természetes alapanyag és az ipar részéről világszerte egyre növekvő igényre számít az ágazat, különösen az olyan fejlődő piacokról, mint Kína.

az erdőterületek aránya 20 százalék fölé emelkedjen. A szövetség célja, hogy legkésőbb 2050-ig 27 százalékra növeljék ezt az arányt.

A támogatások azért is fontosak, mert a magánerdők feltőkésítése az elmúlt évtizedekben elmaradt, hiányzik például

Ezt a növekvő keresletet egyre kevésbé szeretnék a természetes erdőkből fedezni. Ehelyett mezőgazdasági területeken létrehozott nemesnyár vagy akácültetvények segítségével teremtenék elő a szükséges iparifa-mennyiséget, ezek a földek a kitermelést követően újra visszaalakíthatóak mezőgazdasági hasznosításra.

Mocz András, a MEGOSZ elnöke elmondta: Magyarországon körülbelül ötszázezerre tehető az erdőtulajdonosok száma, az erdőterületeken gazdálkodók száma pedig becslések szerint 38 ezer és 45 ezer között van.

A rendszerváltás óta a magánerdő-tulajdonosok kétszázezer hektárnyi erdőt telepítettek, hozzájárulva ahhoz, hogy

az erdő ápolásához szükséges gépesítés, vagy a közjóléti feladatok ellátásának finanszírozása.

A Rimler Pál-émlékremet az idén Somogyvári Vilmos kapta.

Luzsi Józsefet, a MEGOSZ előző elnökét az elnökség döntése alapján tiszteletbeli elnökké avatták.

Végül emléklakettet nyújtottak át Jakab István alelnöknek, Györffy Balázs NAK-elnöknek, Zambó Péter OEE-elnöknek, Támba Miklós, korábbi MEGOSZ-alelnöknek, valamint távollétében Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettesnek, Bitay Mátrón Örs államtitkárnak és Szalai Károly erdészeti referensnek.

(Fotók: Möcsényi Miklós)

No, nem fenyves erdő aljába – mert arrafelé ilyen mutatóba se akad –, hanem csak egy egyszerű, folyó menti, meglehetősen vegyes összetételű erdőbe tett kirándulást a „Life in forests” már-már állandónak tekinthető csapata. Az osztrák, lengyel, szlovák és számos hazai túra után Romániában az alföldre, vagyis a Kárpát-medence leginkább fátlan területére kiért Marost keskeny sávban övező erdőket volt hivatva tanulmányozni a társaság.

Maros menti galériaerdő (a szerző felvételei)

Az „Élet az erdőben” projekt célja – és itt most szó szerinti idézet következik –, hogy „elősegítse a magyarországi Natura 2000 erdők védelmét, az erdőtulajdonosok, az erdőgazdálkodók, az erdészeti igazgatási szervek, a lakosság és más érintett csoportok együttműködésének kialakításával, a szereplők közötti aktív kommunikáció erősítésével...” A végső cél pedig, hogy hatékonyabban legyenek elérhetőek a Natura 2000 program céljai. Ezek egyébként – a látottak alapján – Romániát mintha másként érintenék. Fakadhat ez abból, hogy később csatlakoztak az Európai Unióhoz és talán abból – ez megint szubjektív –, mintha nem is akarnának annyira megfelelni Brüsszelnek... Nyilván, amit nagyon muszáj volt – és amiért/amire pénzt kaptak –, azt megtették. De az is igaz, hogy máshonnan indultak, és ahol mi jártunk – Aradtól Csanádig –, az nem a Duna-delta és nem a Kárpátoknak vadregényes tája...

Errefelé egy fát is keresni kell, nem-hogy az erdőt. Hiszen Arad, Temes és az egykori Csanád megyék, meg persze a folyón túl Békés földje teremte a legtöbb és legiőbb búzát, kukoricát.

A fa meg ide úszott a Maroson. Ehhez képest csak annyi változott – globális felmelegedés! –, hogy jól terem a szója, illetve tíz éve volt az utolsó árvíz, ami a valami csoda folytán megmaradt erdők életére is jótékonyan hatott. Akár azért,

Maros menti...

mert a Romsilva, a nemzeti erdőkezelő korábban – amíg sűrűn jött és mindent vitt a víz –, nem tudott bejutni a területre művelni, kitermelni, utóbb pedig emiatt szívesen mondott le az állományokról a természetvédelem javára.

Ellenkezően gondolkodott viszont, például a romániai, csanádi – ez az a kisváros, aminek most Magyarországon újra megyéje lett – önkormányzat, amely

avatkozás politikájára” terjed ki. Azaz, a gazda Maros-Ártér Nemzeti Parknak – ellentétben a magyarországi gyakorlattal – se joga, se lehetősége/pénze a korábbi – akár ültetvényeszerű – állapot gyors átalakítására. Majd a természet elintézi...

De ne legyünk igazságtalanok: az alighanem minden szempontból leghátányosabb helyzetű romániai erdőgazda-nemzeti park a 88 kilométeres Maros-parton elterülő 17 ezer hektárnyi területével, aminek csak harmada az erdő, összesen 12 – ebből 5 erdőőr – alkalmazottjával, hatalmas bemutató központjával és 100 ezer eurós költségvetésével csodákra hogyan lenne képes. Marad hát a természet, illetve a természeti nevelés. Csakhogy például Pecica/Pécska mellett, – tudják, ahol a nóta szerint a cigánysoron nagy a sírás-rívás – a lakosság nehezen érti meg, hogy a holtfának az erdő életében is lehetne még szerepe.

A nemzeti park központja

majd 300 hektárnyi erdejét kérte és kapta vissza. Csakhogy a sajátos – EU-konform? – romániai törvényi szabályozás miatt – ebből, a polgármester által emlegetett „jó levegő” kívül semmi haszna. Sőt, kára, illetve költsége van az erdőkezelők fizetése miatt... Ennyit a kompenzáció kérdéséről... Azaz a Maros mentén is van bőven gyalogakác. És van/lett az ártérben mezőgazdasági művelés alá vont terület, amiért a „jó” – egyébként belga! – gazda gondosan felveheti a terület-alapú támogatást. Teremni viszont, ugye csak gyalogakácot terem a föld. Jön hát az uniós támogatás, a nemzeti park gépet vesz belőle és egy-két parcellán irt, lucernát vet – de nem gondoz –, s a tulajjal megígérteti, hogy ezentúl műveli, de legalább legeltet. És ha nem? – kérdeztük, de meggyőző választ nem kaptunk...

Apropó, akác! Errefelé ettől is sajnálják a földet, mert alig akad. Vagyis, nincs miatta probléma. Ugyancsak nem lehet – ellenkező előjellel – a császárfű sem, amelyből viszont – nem mutatták! – több ültetvényt is láttunk. Igaz mindezt a védett területen kívül. De belül is akadt meglepetés: feketedió minden mennyiségben!

Hogy is van ez? A Maros egyik partja más Európa? Más Natura 2000? Más elvárás? Más hozzáállás és szabályozás?

És ha még azt is hozzávesszük, hogy a figyelem, a védelem, illetve a megőrzés – sok ok miatt – leginkább csak a „be nem

Szerencsére a 150 ezres Arad tiszteli, szereti „házi” erdejét. Sőt, talán a naturás paraméterekkel is tisztában van: 2008-tól tartozik ide, 30 jelölő faj, 12 élőhely, 41 madárfaj, jelentős vizes élőhely, még a Phare-program keretében együttműködés a túloldaliakkal, a Körös-Maros Nemzeti Parkkal stb. No meg egy városlakó, ha sok fát lát egymás mellett, azt erdőnek tekinti, s nem akad fenn, hogy feketedió, kanadai nyár, zöldjuhar, hogy egyeseknek – még naturás területeken is – szabad 10 százaléknyi idegenhonos fát telepíteni. Legfeljebb az verné ki a biztosítékot, ha kívágnának néhány fát. De ettől nem igazán kell félni, hiszen még a májusi nagy vihar nyomainak eltakarítása is gondot okoz. Majd a természet...

Nalá

Nemzetközi sportnapok és szakmai rendezvény Romániában

Az előző éveknek megfelelően érkezett meg a SILVA TRADE UNION FEDERATION szakszervezettől a meghívó a 2017. szeptember 13–16. között megrendezett Nemzetközi Sportnapra és Szimpóziumra. A helyszín az előző évektől eltérően nem a Nagyvárad melletti Félixfürdő volt, hanem a Konstancától délre fekvő Eforie Nord területén levő Steua de Mare Hotel. A magyar küldöttség tíz fővel érkezett, Moldáviából nagyobb létszámú, Ukrajnából és Törökországból kisebb csapat képviselte országát.

A megnyitón – 15-én reggel – minden ország képviselője köszöntötte a házigazdákat és eredményes versenyzést és tanácskozást kívánt.

Ezt követően megkezdődtek a sportversenyek és ezzel egy időben a szakmai témájú szimpózium.

A versenyek a szokásos rendben zajlottak: labdarúgás, asztalitenisz, sakk, twist, darts, táblajáték kategóriában.

Küldöttségünk a rendezvény bejáratánál

A magyar csapat sajnos nem ért el helyezést a sportversenyeken. A labdarúgást nem kis meglepetésre a moldovai csapat

nyerte. A többi versenyszámban általában hazai versenyzők értek el jó helyezéseket.

A szimpóziumon a jelenlévő országok angol nyelvű bemutatót tartottak a saját erdészeti stratégiai elképzeléseikről, illetve a meglévő erdészeti adottságukról. A magyar előadó Kovácsévics Pál volt.

A szimpózium után tartott tanácskozás során Marian Stoicescu elnök tájékoztatta az ülésen résztvevőket az Európai Erdészek Tanácsa (CEF) bővítési szándékáról, amely elsősorban a kutatói, oktatói bővítés irányát jelölte meg célként. Erről a többi tagország is elmondta a véleményét. Ezután egy nyilatkozat kiadásáról is született döntés, amely az angol fordítás javítása és finomítása után kerül majd ki a szervezet honlapjára. Arról is megállapodás született, hogy a CEF soros elnökségét Ukrajna után Törökország veszi át. **Górász László**

Levél

A 2017. évi nyugdíjas találkozóhoz

Túl vagyunk az annyira várt, 2017. évi nyugdíjas találkozón. Csak köszönetet tudunk mondani szakszervezetünk vezetőségének, hogy nem feledkezik meg rólunk, nyugdíjas tagjairól!

Meg kell köszönnünk Brannerné Erzsikének is a sok munkával járó szervezést és Gilicze Péter barátunknak a nagyon körültekintő, szakszerű rendezést, a helyszín kitalálásától kezdve a színvonalas szakmai program összeállításáig.

Én most ez utóbbiról mondanám el gondolataimat.

Koromnál fogva is elég sok korábbi találkozón vettem részt. Mindegyik betöltötte a találkozók általános szerepét: alkalom volt találkozni régen látott barátainkkal, elbeszélgetni régi, kedves ese-

ményekről, emlékekről. Kikapcsolódni egy kicsit a rohanó élet gondjaiból. Megtapasztalni, hogy még fontosak vagyunk, s közösen még többet érünk!

A mostani találkozó is betöltötte ezt a szerepet, de ennél sokkal többet is nyújtott! Felért egy szakmai tanulmányút tartalmával!

Eddig ilyen nemigen volt! A meghívó nagyon szerényen fogalmazott, amikor – a kerekasztal beszélgetés mellett – az egész napos program másik részét könnyű terepi programnak nevezte.

Az érdem természetesen Péter barátunké, aki bizonyította, hogy a bográcson kívül az erdész szakmához is ért! Tudta, hogy mit kell bemutatni ahhoz, hogy az árvalányhajas homokbuckákon folyó erdőgazdálkodás nehézségeit, gondjait megértjük.

Péter éppen ezzel alkotott nagyot.

A szakszerű vezetésnek is köszönhetően módunk volt belelátni egy olyan erdőgazdálkodási rendszerbe, amelyet eddig – valljuk be! – kevésbé ismertünk. (A bemutatókon általában a szép bükkösöket, gyertyános tölgyeseket szokták

mutogatni. Pedig Magyarország erdei nem csak ezekből állnak!)

Itt minden egyes köbméter fa megterheléséért, minden egyes forint eredményért bizony nagyon keményen meg kell küzdeni!

Csak a legnagyobb tiszteletet érdemlik azok a szakemberek, kollégák, akiknek itt kell helytállniuk.

Láttuk a szinte sárga (tehát terméketlen!) homokon zajló erdősítést, fakitermelést. A csoport azon tagjai, akik erdészeti szakképzettséggel rendelkeztek, elmondták véleményüket. Ezek között különbözők is voltak, például az erdősítések sortávolságát illetően.

Megfogalmazódtak fafajpolitikai kérdések is, közöttük nagyon hasznos gondolatok.

A csoport nem erdész tagjai – főleg a hölgyek – is megtalálták a maguk gyönyörűségét: a tájban, a kietlenségükben is méltóságteljes ősbórkás részekben. Az ő gondolataik – természetszerűleg – az árvalányhaj körül fogalmazódtak meg...

Köszönjük ezt a szép és hasznos szakmai napot.

Budapest, 2017. május 24.

Fritsch Ottó

Két új „zöld könyv” jött ki a nyomdából

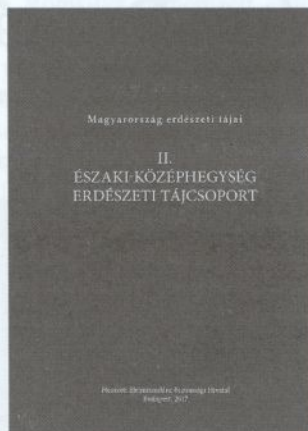
**Ehhez hasonló összefoglaló mű
1963-ban jelent meg utoljára**

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal kiadásában megjelent a Magyarország Erdészeti tájai kiadvány újabb két kötete, melyek az Északi-középhegység, illetve a Nagyalföld erdészeti tájcsoporthoz tartoznak.

A kiadványokban bemutatják a 2006-ban elfogadott, új természetföldrajzi alapokra épülő erdészeti tájak részletes természetföldrajzát, valamint erdészeti és gazdálkodási jellemzőit.

A kéziratok elkészítésében a Soproni Egyetem, a NAIK ERTI és az erdészeti igazgatás (NÉBIH Erdészeti Igazgatóság és a Megyei Kormányhivatalok) szakemberei vettek részt, mindösszesen 49 szerző.

Ma nemzeti kincsünk az erdő, egy kiemelkedő érték, az erdőtársulás és élőhelyének együttese. Tudományos szintű vizsgálata jóval korábban kezdődött el Magyarországon, mint ahogyan az ökológiai tudomány már lehetővé tette az erdei ökoszisztémák módszertani vizsgálata által. Magas szakmai értékkel bíró tudományos leírásai a dr. Danszky István által szerkesztett „zöld könyvek” hasábjain jelentek meg. Az egész magyar erdészetet alapvetően érintő, az ország teljes

területére kiterjedően ismereteket adó, a kor társadalmi és politikai környezetének hatásait – a szakmai szabályozó rendszerekben keresztül – figyelembe vevő, összefoglaló erdészeti mű 1963-ban jelent meg utoljára.

Mátyás Csaba akadémikus, az MTA Erdészeti Bizottságának elnökeként kezdeményezte a „zöld könyvek” felülvizsgálatát. Az indítvány eredményeként 2006-ban jelent meg a „Magyarország erdészeti tájai” című összefoglaló mű. A szakkönyvsorozat indokoltságát, szakmai fontosságának méltatását oldalakon át lehetne sorolni. Széles körű szakmai ismereteket nyújt, miközben az egyes szakmai folyamatokhoz alkalmazható gyakorlati

módszereknek természetes határokat jelöl meg. E munka elemzése a Nemzeti Erdőstratégia szellemében fogantak, s az ökoszisztéma szemléletéhez is jobban simulnak. Az így értelmezett erdészeti táj alkalmasabb lesz a természetvédelemmel való még hatékonyabb együttműködésre. A közös munka a zöldebb és környezet-tudatosabb Magyarország jövőjének biztosítója.

A kiadvány által adott pillanatkép a magyar erdők állapotáról és a bennük folyó gazdálkodásról, valamint az elmúlt 50 évben, illetve a rendszerváltozás óta lezajlott folyamatok (privatizáció, két erdőtörvény, erdőtelepítési program, zöld szemléletváltás stb.) részbeni bemutatása, értékelése természetesen municiót ad a 2017-től 2026-ig érvényes új erdőstratégia végrehajtásához, de az erdészeti szakigazgatás és gyakorlat jövőbeni továbbfejlesztéséhez is.

Reméljük, hogy a színvonalas kiadvány tovább gyarapítja a téma iránt érdeklődők tudását, és szakmailag hozzásegít az ország területe fával való borítottságának hosszú távon megcélzott 27 százalékos mértékének eléréséhez is.

A Magyarország Erdészeti tájai két kötete az FM támogatásával és a NÉBI gondozásában jelent meg.

Halálozás

**Meghalt
prof. em. dr. Varga Ferenc**

Életének 81-ik évében, 2017. augusztus 1-jén elhunyt dr. Varga Ferenc, az Erdőművelési és Erdővédelmi Intézet, illetve az Erdőmérnöki Kar professzor emeritusa.

Ezek a puszták tények. De mi minden rejlik a név, az évszám és az intézmény mögött? Egy sikerekben és kihívásokban gazdag, produktív élet!

Varga Ferenc több mint öt évtizeden át szolgált a magyar erdészeti felsőoktatást és az erdészeti kutatást. Oktatói munkája eredményeként ma alig van Magyarországon olyan erdőmérnök, akit ne ismert volna a tantermek padjaiból, a terepi gyakorlatokról, tanulmányutakról vagy a kutatási feladatok végrehajtása során a

„tő mellől”. Elmondható ez a faipari mérnökök jelentős részéről is, hiszen kiemelendő volt a faanyagvédelem terén végzett munkássága is.

**Meghalt dr. Schmidt Ernő
(1925–2017)**

Szombathelyen némi betegeskedés után életének 93. évében elhunyt dr. Schmidt Ernő erdőmérnök, a magyar faipar és erdészet kiemelkedő személyisége, egykor közismert alakja; hamvait is Szombathelyen helyezték nyugalomra.

Nagy szakmai elfoglaltsága mellett tevékeny tagja volt a társadalmi közéletnek is, így például egyike volt azoknak az egy kézen összeszámolható erdészeti szakembereknek, akik 1945 után bejutot-

tak a Parlamentbe. 1975–1990 között volt országgyűlési képviselő.

Nemzetközi szinten is elismert munkásságát számos állami és társadalmi kitüntetéssel jutalmazták. Ezek közül talán a legkiemelkedőbb az Állami Díj (1978).

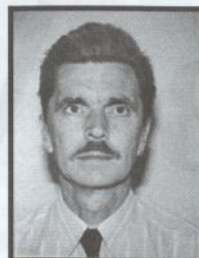
**Elhunyt Zelena István
erdőmérnök**

Zelena István aranydiplomás erdőmérnök 2017. szeptember 10-én, 76 éves korában Miskolcon elhunyt.

Zelena István a Répáshutai Erdészet főmérnöke volt, majd az Állami Erdészeti Szolgálat Miskolci Igazgatóságán erdőfelügyelőként dolgozott.

*

Az elhunytak méltatására visszatérünk.

Gróf Nádasdy Ferenc emléklapokat kapott a KAEG

A Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt. megkapta a gróf Nádasdy Ferencről elnevezett emléklapokat, amely a legmagasabb olyan kitüntetés, amit vadászatra jogosult kaphat.

A kitüntető díjat a 2017. szeptember 9-én, Göbös-majorban, a Győr-Moson-Sopron Megyei Vadásznapon vehette át Orbán Tibor vezérigazgató.

A rangos elismeréssel az adományozó Országos Magyar Vadászati Védegylet a KAEG Zrt.-nek a magyar vadgazdálkodás és vadászat fejlesztése, a természeti értékek védelme, a szakma hírnevének megőrzése érdekében kifejtett eredményes tevékenységét ismerte el.

Kormány szintű megállapodás a CIC-vel

Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, az Országos Magyar Vadászati Védegylet (OMVV) elnöke és Marghescu Tamás, a Nemzetközi Vadászati és Vadvédelmi Tanács (CIC) vezérigazgatója 2017. szeptember 6-án, az Országházban aláírta a kormány és a nemzetközi vadászszervezet közötti korábbi megállapodás módosítását, mely szerint a 2021-es Vadászati Világkiállítás szakmai előkészítéséhez szükséges pénzügyi forrásokat a kormány biztosítja, a szakmai védnökséget pedig a Nemzetközi Vadászati és Vadvédelmi Tanács (CIC) látja el.

Semjén Zsolt elmondta, hogy a kormány 2021-ig – elosztva – 387,5 millió forinttal járul hozzá a Magyarországon rendezendő világkiállítás szakmai anyagának előkészítéséhez. A miniszterelnök-helyettes közölte azt is, hogy a 2018-as FeHoVa (Fegyver, horgászat, vadászat nemzetközi kiállítás) díszvendégének a Cseh Köztársaságot hívták.

Marghescu Tamás, a CIC vezérigazgatója bejelentette, hogy a tervek szerint a világkiállításon tartja majd éves közgyűlését a CIC, valamint a 2021-es – két-évente megrendezendő – kongresszusát a nemzetközi vadbiológus konferencia, az IUGB (International Union for Game Biologist).

Új vezérigazgató a Vértesi Erdő Zrt. élén

A tulajdonos Földművelésügyi Minisztérium visszavonta Kocsis Mihály korábbi vezérigazgató megbízását, és Macsek Lajost, a Pilisi Parkerdő Zrt. Gödöllői Erdészetének addigi vezetőjét nevezte ki 2017. szeptember 18-ával vezérigazgató-nak.

Macsek Lajos a Pilisi Parkerdő Zrt. felügyelőbizottságának tagja volt.

Jogpont.hu

A szakszervezetek számára a tagság megtartásához vagy növeléséhez hozzájárulhat, hogy az ország teljes területén az EFDSZ szakszervezeti tagok a jogi problémáikkal kapcsolatosan a jogpontok.hu portálon információt kaphatnak arról, hova fordulhatnak segítségért a munkajog, cégjog, TB- és adójog területén.

A rendszer része továbbá az Alternatív Vitarendezési Szolgálat is, amely 2016. november 1-jétől működik. Egyik feladata, hogy segítse a kollektív érdekviták szereplőit, valamint, hogy még a viták kialakítása előtt támogassa a felek kommunikációját. A jogsegély-szolgáltatás teljesen díjtalan és névtelen.

Béremelés

A Magyar Köztisztviselők, Közalkalmazottak és Közszolgálatban Dolgozók Szakszervezetének a napi sajtóban megjelent közleménye szerint a Magyar Államkincstár dolgozóinak a bérét júliustól átlagosan 25 százalékkal emelték, januártól pedig további 25 százalékkal növelik. Mondhatnánk erre: fél éven belül 50 százalékos bérfelvezetés – nem rossz pénz. A szakszervezet azonban emlékeztet arra, hogy az Államkincstárnál kilenc év óta nem volt béremelés, a dolgozók többsége a garantált bérminimumért dolgozott. (Ref.: K. P.)

Sopronban rendezték az YPEF nemzetközi tanulmányi versenyét

A középiskolások számára kiírt Young People in European erdőismereti versenysorozat hetedik döntőjét Magyarország rendezte.

A korábbi vetélkedőkben a hazánkat képviselő csapatok általában dobogós helyezésekkel tértek haza külföldről. Illő volt, hogy Magyarország is belépjen a rendező országok sorába.

Tíz ország középiskolás diákjai mértek össze tudásukat az európai erdőkkel kapcsolatos ismeretekre épülő YPEF tanulmányi verseny nemzetközi döntőjében, Sopronban. Az Országos Erdészeti Egyesület által szervezett háromnapos megmérettetésen a nemzeti csapatokban elvégzendő feladatok megoldásában holtversenyben Németország és Magyarország csapata (Baár-Madas Gimnázium) végzett az élen, míg a nemzetközi csapatokban elvégzendő feladatok megoldásában az észak-német-ukrán diákokból álló hármas szerepelt a legjobban.

A terepi és elméleti tudást egyaránt igénylő, az erdőtüz-megelőzést kiemelt témaként kezelő feladatok megoldásában a Herman Rull (Észtország) – Arne Sommer (Németország) – Tetiana Novosolova (Ukrajna) alkotta csapat szerepelt a legjobban, és nyerte meg a 2017. évi versenyt. Az egyik magyar versenyző, Uri Benjámin, ukrán és román versenyzővel közös csapatban, idén is dobogós, harmadik helyen végzett.

A nemzetközi csapatok versenye mellett a diákok bemutatták saját országuk erdőgazdálkodásának sajátosságait. Ebben a feladatban a diákok egymás munkáját pontozták, melyben – holtversenyben – Németország és Magyarország csapata bizonyult a legjobbnak.

A verseny nemzeti és nemzetközi fordulóból áll, amire 2–3 fős csapatok jelentkezhetnek, melyek tagjai 15–19 évesek. A verseny nyelve angol, tehát minden csapattag esetében feltétel a nyelvtudás. A verseny nemzeti szakaszának első fordulójában a feladatokat még magyar nyelven fogalmazzák meg, a nemzeti és nemzetközi döntő feladatai már kizárólag angol nyelvűek.

Az OEE által szervezett versenyt a Roth Gyula Erdészeti és Faipari Szakiskola, a Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kara, a Tanulmányi Erdőgazdaság Zrt., a FIRELIFE Program, a Magyar Turisztikai Ügynökség Zrt. és a Sopron-Fertő Turisztikai Fejlesztő Nonprofit Zrt. támogatta.

Fiatalkutatók kerestetnek

A Földművelésügyi Minisztérium és a Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Intézet (NAIK) fiatal kutatói programot működtet, amelynek az Erdészeti Tudományos Intézet is részese. (<http://fiatalkutato.naik.hu>) A fiatal kutatók fél-éves próbaidőszakot követően 4 éves szerződést kapnak, amely alatt elvégezhetik doktori tanulmányaikat, és elindíthatják kutatói karrierjüket.

Erdészeti szakterületen távérzékeléssel történő állapotfelméréssel, szénforgalmi modellezéssel, üvegház hatású gázok forgalmával, extrém szárazság hatásainak vizsgálatával, valamint erdővagyon és ökoszisztéma szolgáltatások értékelésével lehet foglalkozni. A témavezetők: dr. Somogyi Zoltán, dr. Rasztovits Ervin és dr. Schiberna Endre.

További információ a témavezetőktől (www.erti.hu) kérhető, valamint a program honlapján (<http://fiatalkutato.naik.hu>) található. Jelentkezni kizárólag írásban, a program honlapján keresztül lehet.

Évnyitó az Erdőmérnöki Karon

Főlavatták Gál János rektor szobrát Sopronban; Aranydiplomát kaptak kollégáink.

2017. szeptember 5-én a Soproni Egyetem Botanikus Kertjében, egykori tanszéke és a korábbi rektori hivatal épülete előtt leplezték le dr. Gál János egyetemi tanár mellszobrát, Vanyúr István szobrászművész alkotását.

Az emlékezések sorát Faragó Sándor rektor nyitotta meg, emlékezve a Soproni Egyetem legendás tanárára, rektorára.

Az egykori professzor és rektor 1952-ben szerzett erdőmérnöki oklevelet.

1953–1957 között a Harkovi Dokucsajev Mezőgazdasági Intézet Erdőmeliorációs Karán mint aspiráns tanult.

Előbb az Erdészeti Tudományos Intézetben volt igazgató-helyettes, majd 1957 őszén a soproni Erdőmérnöki Főiskola Erdőtelepítés- és Fásítástani Tanszékére nevezték ki tanszékvezetőnek, s emellett megbízták a Főiskola igazgatóhelyettesi teendőinek ellátásával. Két év múlva, 1959-től már a főiskola főigazgatója, majd 1962-től az újonnan alakult Erdészeti és Faipari Egyetem első rektorává nevezték ki.

Az egykori rektor az egyetemi sport lelkes és önzetlen támogatója volt. Sportkörü tanárelnökként is tevékenykedett, és felejtetlenség volt a kosárlabda mérkőzéseken az elkötelezett megnyilvánulásai, amivel kivívta a játékosok és a hallgatói szurkolóssereg szimpátiáját – idézte föl emlékét Faragó rektor. A Soproni Egyetem 1997-ben díszdoktorává avatta. 2001. október 11-én, 73 éves korában hunyt el.

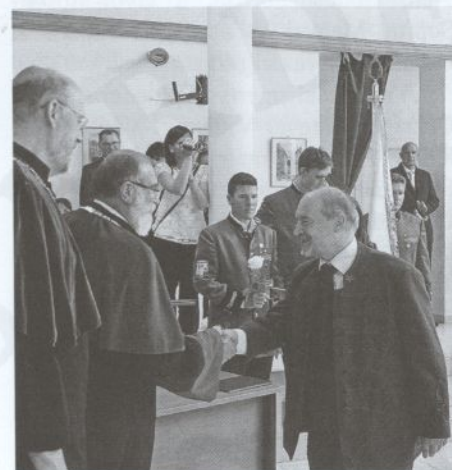
Az avató beszéd után Faragó Sándor és Frank Norbert tanszékvezető egyetemi docens leleplezték a dr. Gál Jánost megőrző alkotást.

A leleplezést követően Kádár Zoltán, az 1967-ben végzett erdőmérnök évfolyam valétaelnöke emlékezett Gál János professzorára.

Délután a Közgazdasági Kar aulájában tartott évnyitó keretében kapták

meg tiszteletdiplomájukat azok, akik 50, 60, 65, 70 évvel ezelőtt végeztek az Erdőmérnöki, illetve a Bányamérnöki Karon.

Az ötven évvel ezelőtt végzett erdőmérnökök sorában aranydiplomát kapott Fritsch Ottó, az EFDSZ alapító tagja, valamint Zétényi Zoltán, az ErFa Híradó főszerkesztője is.

Elindult az „Év Fája 2018” online szavazás

Az Országos Erdészeti Egyesület és az Év Fája Kuratórium az Erdők Hete rendezvénysorozathoz kapcsolódva, 2013 óta folyamatosan, így idén már ötödik alkalommal teszi lehetővé, hogy az egyesület ágazati hírportálján (<http://www.oee.hu>) és az Év Fája tematikus weblapon (www.azevfaja.hu) keresztül szavazzanak az érdeklődők a jövő évi „Év Fájára”, mellyel a 2018. esztendő fafaját választják meg a szavazásban résztvevők.

A hazai fafajokra figyelmet felhívó mozgalom kuratóriumának döntése alapján 2017. október 31-ig a következő fafajokból lehet választani: virágos kőris (*Fraxinus ornus*), fehér fűz (*Salix alba*) és rezgő nyár (*Populus tremula*).

A szavazásra a www.oee.hu weboldalon felugró ablakon keresztül az Év Fája honlapon nyílik lehetőség, vagy közvetlenül az Év Fája honlapot megnyitva is elérhető a szavazási felület, minden egyéni felhasználó részére egyszeri alkalommal. Ugyanezen a felületen tekinthető meg a szavazás naprakész állása is.

A szavazás online rendszerébe biztonsági alkalmazásokat is beépítettek, így kéri a szavazókat, hogy tartsák be az internetes szavazások „fair play” íratlan szabályait. Az érvénytelen szavazatokat törlik.

Magasles az ártérben

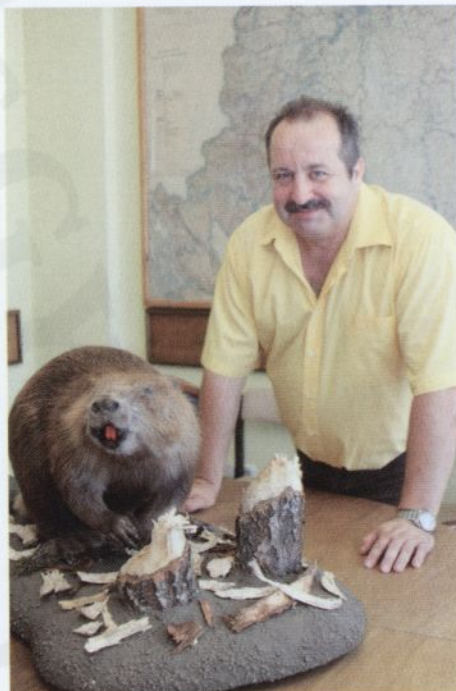

A hód „mestermunkája”

Kisalföldi életképek

Limp Tibor igazgató a két Dunaág találkozásánál

Orbán Tibor vezérigazgató a „konkurenciával”

A Patkányosi Vadászház vendéglátói

Fotók: Zétényi Zoltán

Erdészeti és Faipari Híradó

XXVII. évfolyam 4. szám
2017. december

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének Lapja

A tartalomból:

**Szakszervezeti gyökereink
Levélváltás a miniszterrel
Mőcsényi Miklós a FAGOSZ-ról
Tanulmányút Bohémiában**

A Mikulással Lillafüreden

Bohémiaában jártunk

Morvaországi erdőfelújítás

Érkezés Morvaországba

Szakmai tájékoztató a StoraEnsonál

A „fagyár” központi vezérlőterme

A StoraEnso termék kínálata

A hajón JUDr. Mgr. Nestěrová Jaroslava és Oldřich Štěřba tárgyalása vezetőinkkel

A fűrésztetője

Készülnek a deszkák

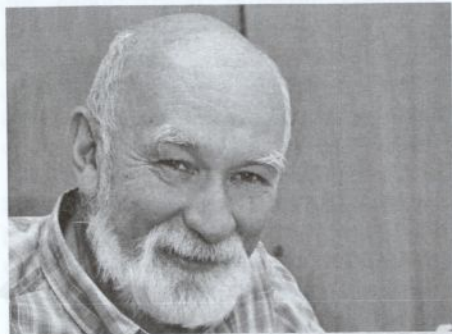
Élénk érdeklődéssel kísért művészi alkotás Prágában

Búcsú Bohémiától, Telc főterén

Fotó: Möcsényi Miklós

Lassan eltelik....

Már itt is a Karácsony! Szerencsére az erdészek nem követik a kínai műanyag karácsonyfa divatot, bár a fenyő fajokban már régóta nem a luc vezet finom illatával, hanem a különböző jegenyefenyők, melyeknek fele sem hazai.

Kertjeinkben még kitart, de erdeinkből lassan eltűnik a lucfenyő, és az erdészeteknél igyekeznek elébe menni ennek a folyamatnak. Erdőtörvényünk módosítása, hosszú előkészítés után, elfogadtatott. Ebben már találhatók könnyítések a gazdálkodás szabadságát illetően, de a dolgok akkor válnak majd a gazdálkodók számára is kezelhetőkké, ha megszületnek a végrehajtási rendeletek is. Úgy tudjuk azok is sínen vannak...

Nemcsak a törvény, hanem a szakirodalom megújítása is napirenden van. Megjelent a „Danszky féle zöld könyvek” megújított első két kötete. Várjuk a többi is!

Sajna, erősen lelassult az ország erdőterületének növekedése, sőt egyesek szerint csökkenés is történt. Ennek természetesen a nyilvántartás változása is lehet az oka, ha bizonyos állományok nem jelennek meg az erdőterület statisztikákban.

Az egyszerű erdész meg csak áll az „öreg tölgy” alatt, és rágyújtana egy pipára, ha lenne neki, ehelyett azon morfondírozhat: „Mi a fenének kell ennyi papírt kitölteni, számítógépbe vinni, felküldeni, visszaigazolni stb., ahelyett, hogy a tényleges munkát végeznénk, és vezetnénk a nyilvántartásokat rendesen, akár számítógépen is? Mert azt mindig kellett, de nem mindig, mennyi többletmunkával jár ez....

Munkás meg maholnap nincs az erdőben. Már a magánvállalkozók is panaszkodnak, hogy nem kapnak megbízható fakitermelőt, ápolót... A közmunkaprogram céljai közt szerepel, hogy vissza kell vezetni az embereket a rendes napi munkába... Már

akit lehet! Az erdőgazdaságoknál dolgozó több ezer közmunkás egy része talán rendes alkalmazottként is megállná a helyét, megfelelő fizetéssel. Néhány erdőgazdaságnál nem építették le a fizikai munkaerőt. Látható, hogy ebbe nem roppantak bele. A környező országok államerdészeteinél, többnyire megtartották a fizikai dolgozókat. Ott is az alacsony bérezés a gond. Nem véletlen, hogy a cseh partner szakszervezet a magasabb bért harcol.

Szakszervezetünk célul tűzi ki, hogy az erdőgazdálkodásban újra megfelelő számú és jól képzett munkaerő dolgozzék (mérnök, technikus, alkalmazott és fizikai munkás), aki meg is van fizetve. A műszaki személyzet, különösen az erdészek bérét lassan beéri az emelkedő minimálbér. Túlzott elvárások, elvándorlás és nem megfelelő bérrendszer, jellemző az elmúlt évek során folyamatos átszervezésen átesett szakigazgatásnál is.

Európában, így nálunk is, a nemrég proklamációként elfogadott „Európai jogok Szociális Pillére” 20 alapelvének népszerűsítésével „háznak” egyes szervezetek mostanában. Igazából senki nem tudja, milyen eredménye lesz annak, ha a továbbiakban valamiféle felülről meghatározott ajánlások, kötelezettségek lépnek életbe ezen a téren.

Egyik alapelv a megfelelő bérezés. Igen jó lenne, ha uniós béreket kaphatnánk, csak hát kitől? Tartsuk szem előtt saját viszonyainkat, a gazdasági lehetőségeket – mondják közgazdásaink.

Kedves Közgazdász Hölgyek és Urak! Mi most nem az unióról beszélünk. Ha a magyar ágazati statisztikákat nézzük, akkor bizony erős lemaradásban van az erdész szakma legnagyobb része az országos átlagjövedelemhez képest. Ez nem egészséges sem a munkaadó, sem a munkavállaló számára. Ezen változtatni kell, és keresni a megoldást közösen a munkaadóval és a tulajdonossal. Mi nem adjuk fel!

Mint ahogy nem adták föl azok a társaságok sem, amelyek komoly támadást szenvedtek el az állami ellenőrző szervektől. Az igazságuk győzött! Az eljárásokat megszüntették, tiszták a cégek és vezetőik!

Lassan eltelik a 2017. év, de jön a következő, és nem lesz kevesebb a tennivaló.

Szép Karácsonyt és Boldog Újesztendőt kívánunk Minden Kedves Olvasónknak!

Dudás Péter

Tartalom

Szakszervezeti gyökereink. 2

Hetvenéves az ágazati kollektív szerződésünk 3

Levélváltás a miniszterrel 5

Tanulmányút Bohémiában 6

A legnehezebb terepeken tesztelve (STIHL) 7

A FAGOSZ alapításától a szociális párbeszédig. 8

Erdésznők Kapuvárott 11

Jubileumi kutatói nap Lakitelken . 14

Kaán Károly-konferencia Nagykanizsán ..15

Titkári értekezlet a Kisalföldi Erdőgazdaságnál. 18

A világ méhészeinek idei seregszemléje.. 19

Vadas Jenő emléke 20

Meghalt prof. em. dr. Varga Ferenc ... 21

Meghalt dr. Schmidt Ernő 22

Eltemették Firtás Oszkár erdőmérnök-tanárt 23

Könyvekről 24

Mikulás-vonattal Lillafüredre ... B3

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ • XXVII. évfolyam 4. szám. • **Kiadja** az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete • 1146 Budapest, Thököly út 58–60. • Tel.: 331-4369 • Fax: 331-9455 • E-mail: 2016efdsz@gmail.com • **Szerkesztőbizottság:** Dudás Péter elnök, dr. Király Pál munkatárs, Nagy László munkatárs, Zétényi Zoltán főszerkesztő • **A címlapon** – A legnehezebb terepeken tesztelve – STIHL • **Nyomda:** Agroinform Kft. • Budapest, Angol u. 34. • Felelős vezető: Bolyki István ügyvezető igazgató • A lap negyedévenként jelenik meg • Hírlapárusi forgalomba nem kerül • Terjeszti az EFDSZ

Szakszervezeti gyökereink

Az erdészet szakmai érdekképviseletének és érdekvédelmének története még meglehetősen feláratlan. E megállapítás alól talán csak az Országos Erdészeti Egyesület jelent kivételt, bár ott is lenne még tennivaló e téren.

Nem is könnyű a kutatás, mert a rendszerváltás idején a nagy ágazati központi szakszervezeti könyvtárak általában elkallódtak, és esetünkben nem is lehet csupán nyomtatott publikációkra támaszkodni. Irattári-levéltári kutatásokra volna szükség, de még a memoár irodalom is sokat segíthetne. Továbbá az ún. „oral history”, vagyis a szóbeli visszaemlékezéseknek hangrögzítőről írásba való áttétele.

Az 1944/45-ös rendszerváltás után az állami erdőgazdálkodás első középírányító szerve, a Magyar Állami Erdőgazdasági Üzemek (MALLERD), 1947-ben megindította közlönyét, az „Erdőgazda-

ság” című folyóiratot. Ez a központi igazgatóság rendelkezései, valamint szakmai cikkek mellett eléggé rendszeresen közölt szakszervezeti híreket is. Első évfolyamának negyedik, 1947. augusztusi számában a 4. oldalon találtam szakszervezetünk gyökereire vonatkozó rövid, de fontosnak vélt adatokat.

Ezekből arra lehet következtetni, hogy annak az évnak az elején két erdészeti érdekképviseleti formáció is létre jött.

Az egyik a Magyar Közalkalmazottak Országos Szabad Szakszervezetén belül (röviden: MKOSz) az erdészeti alkalmazottak képviselte. Mégpedig úgy, hogy a budapesti erdőigazgatóság kerületében dolgozók az MKOSz keretében Erdészeti Főcsoportot alakítottak Budapest székhellyel. A vidéken dolgozók pedig az MKOSz területi főcsoportjainak tagozataiként működtek, annak alárendeltségében. Alkalmassint ezek a vidéki tagozatok

tekinthetők mai vidéki vállalati szakszervezeti bizottságaink elődjének.

A másik formáció a Magyar Mérnökök és Technikusok Szabad Szakszervezetének keretében 1947. március 30-án megalakult Erdészeti és Fatechnológiai Szakosztály volt (röviden: MMTSz-EFSz). Ez kimondottan a szakmai értelmiséget képviselte. Vidéki csoportjai nem voltak, hanem minden erdőigazgatóságot egy tag képviselt az MMTSz-EFSz országos választmányában. Tényleges működését 1947. július 7-én kezdte meg első taggyűlésével.

Mai szemmel visszatekintve a hetven évvel korábbi helyzetre, kissé elgondolkodtató, hogy az MMTSz-EFSz vezetősége nagyjából azonos volt az MKOSz Erdészeti Főcsoportjának vezetőségével.

Még inkább elgondolkodtató, hogy mindkét szakszervezet közös székhelye Budapesten az V. kerületi Alkotmány utca 6. szám alatt volt, s még a telefonszámuk is megegyezett. Ez a székhely pedig nem

Dr. Jabláczy Sándor erdőmérnök

Jabláczy Sándor 1908. december 1-jén született a felvidéki Ipolyságon. (Szülei: Jabláczy Sándor járásbíró és Forster Ilona). Középiskolai tanulmányait 1918–1926 között Ipolyságon a magyar gimnáziumban végezte. A trianoni békeszerződés következtében az újonnan alakult Csehszlovákia fővárosában, Prágában, a Műszaki Egyetem Erdőmérnöki Karán szerzett diplomát, 1931-ben. Végzése után ugyanitt, 1931–1932 között, jogi tanulmányokat is folytatott.

Az első bécsi döntésig Szlovákia területén magántulajdonú erdőgazdálkodóknál dolgozott, ahol erdőtervezési és erdőgazdálkodási munkákban vett részt.

Sorkatonai szolgálatának letöltése után (1934) Pozsonyban jelentkezett az erdőgazdálkodási és erdőtervezési államvizsgára, és erdőtisztvi vizsgát tett, 1936-ban.

A volt Trencsén, Bars, Nyitra és Hont vármegyékben erdőtiszt (1932–1936), a gácsi uradalom (volt Nógrád vármegye) vezető erdőtisztje (1936–1938), majd áttelepült Magyarországra (1938). A magyar állami erdészet balassagyarmati erdőfelügyelősége (1938–1939), majd a bécsi döntés után a bustyaházi erdőigazgatóság erdőmérnöke (1940–1942), a királymezői (mindkettő a volt Máramaros vm.) erdőhivatal vezetője (1942–1944). A II. világháború után a karádi erdőgondnokság (Somogy vm.) vezetője (1945–1948).

A világháború befejeztével 1948-ban az Esztergomi Erdészeti Szakiskola tanára, majd igazgatója lett. Ezután felkérték a Földművelésügyi Minisztérium Erdészeti Főosztályának vezetésére. Az Erdőközpont tervosztálya vezetőjének (1949), majd pedig helyettes vezetőjének (1950) nevezték ki.

Dr. Magyar Pál távozása után, 1951-ben átvette az Agrártudományi Egyetem Erdőmérnöki Kar Erdőművelési Tanszékének vezetését Sopronban – tanszékvezető egy. docens

(1951–1954), tanszékvezető egy. tanár (1954. dec. 4.–1956. nov.). Bár az erdészeti szaknyelvet Prágában tanulta, hallgatói szerint ezt sohasem lehetett érezni előadásain. A tudományos és oktatási munkát mindig is a szívében viselő Jabláczy Sándor 1954-ben erdőművelési témakörben kandidátusi fokozatot szerzett a Magyar Tudományos Akadémián.

Az 1956-os forradalom után ő is, mint oly sok kollégája és tanítványa, Kanadába távozott, ahol 1961-ig a Soproni Divízió hallgatóinak erdőműveléstan tanára volt. A Brit Kolumbia Egyetemen (University of British Columbia) posztdoktori tanulmányokat folytatott 1958–1960 között, majd 1964-ben ugyanitt PhD. fokozatot szerzett.

A Soproni Divízió megszűnése után a Maritime Forest Research Laboratory of the Canadian Forest Service-nél dolgozott, mint kutató. Nyugdíjba vonulása után 1974–1979 között a New Brunswick és a Nova Scotia tartományok területén erdőművelési munkák tervezésével és kivitelezésével foglalkozott.

A Közalkalmazottak Szakszervezete Erdészeti Főcsoportjának alapító szervező titkára (1949–1950).

Erdőműveléstan, erdőgazdasági tervezésen túl fontos szerepet játszott a magyarországi erdők és erdőgazdasági üzemek államosításának előkészítésében és az erdészeti szakoktatás megszerzésében. Jelentős eredményeket ért el a magyarországi táji erdőművelési rendszerek összegyűjtése, ill. összehasonlító vizsgálata terén, a fitocönológiai kutatások egyik magyarországi elindítója.

A Sustainable silviculture: redefining fundamental issues című tanulmányában (The Trumpeter, Journal of Ecosophy Vol. 6. No.2., 1989) a következőket írja: „az erdőművelés értelem szerűen magában foglalja az erdők kezelésében a fenntarthatóság lényegét is”. Ez tekinthető szakmai ars poeticájának.

Dr. Jabláczy Sándor 1999. március 8-án hunyt el, Vancouverben.

Összeállította: Frank Norbert

Forrás: Soproni Egyetem Levéltára

más volt, mint az Országos Erdészeti Egyesület 1886-ban felépült, s mindaddig háborítatlanul birtokolt székháza. Azé az egyesületé, amely 1947-ben tulajdonképpen nem is működött, a tetszhalál állapotában leledzett, mert csak egy kis ügyvezető testület tartotta fenn jogfolytonosságát (Térfi Béla alelnök vezetésével).

A székház háborítatlan egyesületi birtokolása azért nem volt zökkenőmentes. 1919-ben a Tanácsköztársaság idején ugyanis a Földművelésügyi Népbiztosság utasítása alapján a székházat összes ingóságával együtt át kellett adni a Magyarországi Kőszalkalmazottak Szövetsége Erdészeti Szakosztályának. A kommun bukása után helyreállt az eredeti állapot.

Azt, hogy milyen elhatározásokkal indult a munka 1947-ben, megvilágítja Jablanczy Sándor (1908–1999) erdőmérnök „Szakszervezeti mozgalmunk a népi érdekű erdőgazdálkodás szolgálatában” című, bő kétoldalas cikke az „Erdőgazdaság” 1948. május 20-i számában. Ennek elemzésére nem vállalkozom, csupán kiragadok egy lényegesnek tartott mondatot belőle: „Az érdekvédelem természetesen mindig szakszervezeti feladat marad, azonban a harcos szembehelyezkedés helyett a szakszerű tanácsadás és természetes együttműködés kerül előtérbe ezen a téren is.”

A folyóiratból nem derül ki pontosan Jablanczy szakszervezeti funkciója, de

valamilyen fő tisztségviselő: elnök vagy titkár lehetett. Mivel azonban az 1945-ös rendszerváltás után a korszak egyik kulcsfigurája volt, megemlékezésem további részét az ő bemutatására fordítom.

Dr. Jablanczy Sándor PhD. okl. erdőmérnök Ipolyságon született, de diplomáját már csehszlovák állampolgárként Prágában szerezte meg. Valójában akkor vált ismét magyar állampolgárrá, amikor 1938-ban az ún. első bécsi döntés a feldarabolt Csehszlovákia egy részét visszajuttatta Magyarországnak. Legott Kelet-Kárpátaljára irányították üzemi munkára, s a Királymezői alsó m. kir. Erdőhivatal vezetője lett.

A történelem kereké azonban gyorsan forgott. 1944 őszén ismét fel kellett kerekednie, de most már nyugat, az anyaország felé. Főleg az 1948-as hatalomváltás után – miként több más fiatal kárpátaljai erdőmérnök (Madas András, Iby Gábor, Riedl Gyula, Tuskó Ferenc stb.) – ő is „futtatott” ember lett. Vezető pozíciókat töltött be a Földművelésügyi Minisztériumban, ahol nyilván részese volt az I. ötéves népgazdasági terv erdészeti fejezete kidolgozásának. (Ez a terv az erdőtelepítések és fásítások nagyléptékű beindításának a terve volt.)

1951-ben a nagy soproni hallgatói-oktatói „nyírás” során az Erdőműveléstani Tanszéken Roth Gyula és Magyar Pál örökébe lépett. Főleg Roth Gyula mun-

kásságát folytatta, mert szakmai ideálja a száraló erdő volt. Kandidátusi disszertációját is ebben a témakörben készítette. 1953-ban megkapta a tanszékvezető főiskolai docens címet. Múltjára való utalással hallgatói a „cseh jáger”-nak hívták (persze nem balek-keresztelőn kapta).

Ha az események időpontjait egybevetjük, akkor úgy tűnik, hogy 1947–1950 között tulajdonképpen három erdészeti társadalmi szervezetnek volt egyidejűleg a vezetője: az MKOSz-EFCs-nek, az MMTSz EFSz-nek, az OEE-nek pedig a titkára volt.

1956-ban, a forradalom leverése után, a nagy soproni hallgatói-oktatói exodus során ő is Kanadába emigrált, s a Sopron Division of University of British Columbia tanárként folytatta oktatói tevékenységét Vancouverben. Ott szerezte meg a PhD fokozatot is. A divízió megszűnése után a magánszektorban tevékenykedett tovább. Vancouverben halt meg.

Valószínűleg Jablanczy Sándor jutott eddig szakszervezetünk vezetői közül a szakmai hírnév legmagasabb fokára.

1950-ben megalakult a nagy agrár-szakszervezet, a Mezőgazdasági, Erdészeti és Vízügyi Dolgozók Szakszervezete (a MEDOSz), majd annak Erdészeti Szakosztálya és ez meghatározta az erdészeti személyi érdekképviselő sorsát egészen az 1989-es polgári rendszerváltozásig.

Király Pál

Hetvenéves az ágazati kollektív szerződésünk

Az „Erdőgazdaság” című szakfolyóirat 10. évfolyamának 7. száma (1947. november 5.) hírül adta, hogy a Magyar Állami Erdőgazdasági Üzemek Központi Igazgatósága mint munkáltató és a Földmunkások és Kisbirtokosok Országos Szövetsége (FÉKOSz) mint a munkavállalók érdekképviselője között „szakmai kollektív szerződés” kötött azon év október 29-én. Az abban foglaltak hatálya az I. 2. pontja alapján kiterjedt „az összes erdőgazdasági fakitermelési munkára, tekintet nélkül arra, hogy a kitermelést végző munkáltató, illetőleg a munkavállaló tagja-e a szerződést megkötő érdekképviselőeknek”.

A lap egyik korábbi, május 20-i száma már közölte, hogy a földművelésügyi miniszter a MÁLLERD igazgatóságát jelölte ki a munkáltatói képviselettel járó teendők ellátására. Az erről szóló közlemény tartalmazta az Országos Munkabér-megállapító Bizottság 56. számú határozatát is, amely leszögezte, hogy a MÁLLERD és a FÉKOSz között létrejött kollektív szerződés hatálya valamennyi erdőgazdasági munkáltatóra kiterjed.

E határozattal kapcsolatban gondolni kell arra, hogy az 1945-ben végrehajtott államosítással, illetve állami kezelésbe adással az állam szerepe vált a meghatározóvá az erdő túlnyomó részében, de még számos magánvállalkozó foglalkozott erdőgazdasági munkákkal, főleg a fakitermelő cégek.

Érdekes, hogy a kollektív szerződést nem a Magyar Kőszalkalmazottak Országos Szabad Szakszervezete Erdészeti Főcsoportjának képviselői írták alá, holott ez az érdekképviselői szervezet a kollektív szerződés megkötésekor már létezett, működött, s működtek a vidéki csoportok is (ezek voltak a mai szakszervezeti bizottságaink ősei). A FÉKOSz-ra annak történelmi érdemei miatt eshetett a miniszter és az OMB választása, mint aláíróra.

Ennek őse, a Magyarországi Földmunkások Országos Szövetsége ugyanis még 1906-ban alakult meg szociáldemokrata politikai alapokon, s valóban mozgalmi harcok (sokszor véres, halálos áldozatok is követelő), agrárszocialista mozgalmak hosszú sorát tudhatta maga

mögött. A földbirtokosok „zöldkalapos kutyáinak” tekintett erdészek frissen alakult érdekképviselője ezzel a patinás szervezettel nem vehette fel a politikai versenyt, miként az Újonnan Földhözjutottak Országos Szövetsége, az UFOSz sem. Az Országos Erdészeti Egyesület pedig 1948 októberéig a tetszhalál állapotában leledzett. A FÉKOSz nevében a „kisbirtokosok” szó nyilván az UFOSz-tagok egy részét jelentette, de talán az erdőbirtokossági tagok képviseletének a jogát is vindikálta magának a szervezet.

A kollektív szerződésről annyit érdemes tudni, hogy az I. világháború előtt nagyon nem szerették, sőt egyenesen tiltották az ún. tarifa szerződés kötését, mert a gazdálkodás egyik legfontosabb alapjával, a korlátlan vállalkozói szabadsággal, a szabad versennyel tartották ellentétnek, azt korlátozó tényezőt láttak benne. A két világháború közötti időszakban azonban változott a helyzet, mert a munkaadó és a munkavállalók közötti „munka-béke” megteremtésének és fenntartásnak egyik legfontosabb eszközét látták benne. Sőt, a 30-as években,

amikor már Európa-szerte megindult a fegyverkezés, a hadigazdaság kiépítése, már maga az állam szorgalmazta a rendszer kiterjesztését a gazdaság minden fontosabb területére. Ez egyben az állami befolyásolás lehetőségének a tágítását is jelentette a gazdaságra. A szerződés érvényességét akkoriban csak az annak megkötésekor munkában állókra tartották érvényesnek, a később munkába lépőkre nézve nem.

A munkaviszony kérdéseinek szabályozására a parlament által alkotott törvények általában kerettörvények voltak, amelyeket miniszteri rendeletek adaptáltak az egyes szakterületekre. Így a kollektív szerződés rugalmasabban tudott igazodni egy-egy szakterület igényeihez és lehetőségeihez.

Az első kollektív szerződések azokból a belső szabályzatokból indultak ki, amelyeket már a polgári piacgazdaság bizonyos fejlettségi fokán egyes haladó nagyvállalatok alakítottak belső viszonyaik rendezettebbé tételére, feltehetően preventív célzattal a munkahelyi konfliktusok lehetőségének megelőzése érdekében. A munkavállaló már a munkaszerződés megkötése előtt felmérhette az adott vállalatnál fennálló „adokapok” játékszabályokat.

Nagyjából ezek voltak azok a történelmi gyökerek, amelyekből a II. világháború utáni kollektív szerződések sarjadtak. Ezek már iparági szerződések voltak, miként az azokat – a munkavállalók nevében – megkötő szakszervezetek is ágazati alapon szerveződtek.

Az ÁKSz-ek előírásai, a törvény erejénél fogva, az ágazatban tevékenykedő minden munkaadóra és munkavállalóra nézve kötelezőek voltak, még akkor is, ha talán nem is tudtak az ÁKSz létezéséről.

A hetven évvel ezelőtti első ÁKSz-ünk tartalmi felépítése a következő volt:

- I. Általános rendelkezések
- II. Részletes rendelkezések
 - A) Munkabérekre vonatkozó rendelkezések
 - B) Munkaidő
 - C) Munkabérek
- III. Vegyes rendelkezések
 - A) A munkabér elszámolási ideje
 - B) Tüzfakédelem
 - C) Távollági kedvezmények
 - D) Szabadságidő
 - E) Munkaközvetítés
 - F) Vítás kérdések elintézésének módja
 - G) Bizalmi egyéni jogkör
 - H) Egyeztető bizottság

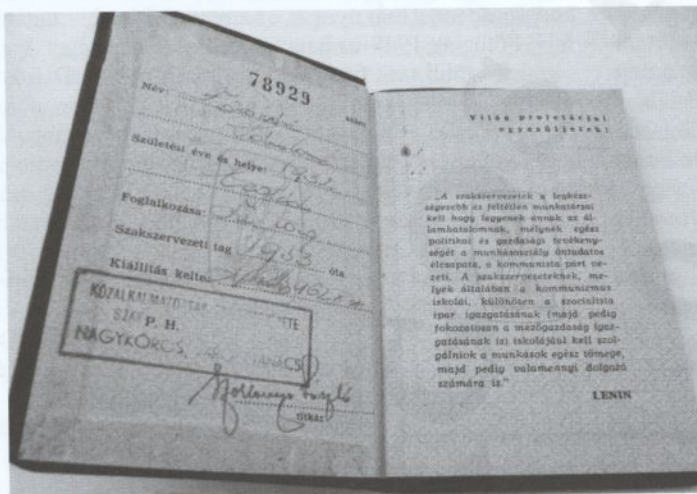
I) A szerződés egyéb tételeinek megváltoztatása

J) A szerződés érvényességének ideje

K) A szerződés felmondása

Hosszúra nyúlva az ÁKSz tartalmi részletezése, ezért csupán annak speciális, ma is létező elemére, a tüzfakédelemre térek ki röviden. Azok voltak jogosultak 12 normál ürméter ágfá vagy vékony dorong 20 százalékos árkedvezményre való megvásárlására, akik a termelési időnyben legalább 40 tömörköbméter faanyagot termeltek ki (nem részes alapon), vagy legalább 40 napon át végeztek erdőgazdasági jellegű munkát.

Az ÁKSz egységbér-tarifát csak fakitermelési munkákra vonatkozóan tüntetett fel.

Az erdei vasutasokkal más vasutas szakszervezetek kötötték meg a rájuk vonatkozó kollektív szerződést. A faiparban dolgozók kollektív szerződését a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének Faipari Szakosztálya, mint munkáltató, kötötte meg a Magyar Famunkások Országos Szabad Szakszervezetével 1947 decemberében. Ebben a hónapban született meg a fakitermelő munkavállalók OTI biztosítása is. (OTI = Országos Társadalombiztosító Intézet). Ez nagy vívmánynak számított ebben a balesetveszélyes munkakörben. A faipari kollektív szerződés is „ex lege”, a törvény erejénél fogva az egész magyar faiparra kötelezően vonatkozott. Erdészeti szempontból érdekessége volt, hogy a motorfűrészrel dolgozó munkavállalókra is ez vonatkozott, továbbá a talpfafaragókra.

Befejezésül érdemes egy pillantást vetni arra a jogi környezetre, amelyben ezek a szerződések születtek az 1945–1948 közötti években, a „majdnem demokrácia”, másként „némi demokrácia” korszakában.

Figyelmet érdemel például az iparügyi miniszternek az üzemi bizottságok tárgyában hozott 50.100/1945.Ip.M. számú

rendelete (Magyar Közlöny 1945. évi 5. szám, február 18. 2–4. oldal). Ezt a rendeletet akár a hagyományos szakszervezeti jogok és szokásjog, hagyomány megnyirbálásaként is felfoghatjuk. A rendelet 2.§-a ugyanis többek között kimondta, hogy az üzemi bizottság hatásköre kiterjed az üzemnek a munkaviszonyt illető összes ügyére, úgymint a munkabérre, a munka- és szabadságidőre stb.

A bérezés megállapításába erőteljesen beleszóltak az ágazati miniszterek is. Erdészeti vonatkozásban példa erre a földművelésügyi miniszter 141.650/1946. F.M. számú rendelete. Ez a gyakorlat a szocialista rendszer fennállásának a végéig megmaradt, de a Munka Törvénykönyve bizonyos mértékig korlátok közé szorította.

Ugyancsak figyelmet érdemel a szervezeti keretek kialakítása szempontjából az 52.700/1945. Ip.M. számú rendelet (május) az Országos Munkabér-megállapító Bizottság felállításáról (Magyar Közlöny, 1945/26. szám; 6–7. oldal). Ennek célja a munkabér-megállapítások összehangjának biztosítása és az országos érdekek szempontjából való felülvizsgálata volt (1.§.). Az OMB tehát bizonyos értelemben csúcshivatal volt munkabérek dolgában, amely ügyelt az „egyenlő munkáért egyenlő bért” elv betartására. Arra, hogy egyik szakminiszter keze se hajolhasson túlságosan maga felé ágazata bérezésének kialakításakor.

Az 1947. október 13-i erdőgazdasági ÁKSz a fizikai munkavállalókra vonatkozott, és 1948. július 30-ig irányozták elő érvényességét, közbeni felmondás híján +1 év automatikus meghosszabbítással.

Valóban, a következő ÁKSz megkötésére 1949-ben került sor. Ez már – a szakma történetében először – az erdőgazdasági alkalmazottakra is vonatkozott. Ekkorra már a teljesítménynormákat nem becslések alapján állapították meg, hanem egzaktabbnak tekinthető időmérések, munkanapfelvételek alapján.

Sajnos, a továbbiakban már nem csak „a munkás méltó az ő bérére” ősi elv érvényesült, hanem egyre több manipulatív szempont épült be a normarendszerbe. Egy áldatlan korszak vette kezdetét, ami bizonyos idő után árnyékot vetett a szakszervezetekre is, mert a dolgozók kizsákmányolására törekvő diktatórikus rendszer opportunisták támogatójaként tüntette fel a mozgalmat. Ez azonban már az 50-es évek története.

Király Pál

Erdészeti és Faipari Híradó

Levélváltás a miniszterrel

A szakszervezetek elsődleges szerepe a hozzájuk csatlakozott munkavállalók anyagi érdekeinek képviselése és védelme.

Hazánkban számos gazdasági és egyéb ágazatban elindult a bérfejlesztés korábban és ebben az évben is.

Az erdészeti ágazatban egyelőre bizonytalan a helyzet a tekintetben, hogy várható-e, lesz-e pozitív változás e téren.

Ennek a bizonytalanságnak a feloldására intézett közös levelet 2017. május 15-én az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének, valamint a Mezőgazdasági, Erdészeti, Élelmiszeripari és Vízügyi Dolgozók Szakszervezetének elnöke – Dudás Péter és Huiber Tibor – Fazekas Sándor földművelésügyi miniszterhez.

A levélben emlékeztetnek arra, hogy hazánk erdeinek mintegy 55 százaléka, több mint egy millió hektár erdő van állami tulajdonban, mely erdővagyon azon 22 erdészeti társaság kezelésében áll, amelyek felett a tulajdonosi jogokat a Földművelésügyi Minisztérium gyakorolja.

Ez a 22 állami erdészeti társaság mintegy 5700 dolgozót foglalkoztat, és ezen túl tízezer vállalkozói szerződéssel negyvenezer család megélhetését segíti elő.

A versenyszférához hasonlóan az állami vállalatoknál is megkötötték a bérmegállapodásokat, amelyek három évre szólnak, és 2017-ben átlagosan 13 százalékos, 2018-ban 12 százalékos, 2019-ben 5 százalékos, mindösszesen 30 százalékos bérfejlesztést irányoznak elő.

Ebből az derül ki, hogy a kormány szándéka az általános bérfejlesztés. Ugyanez derül ki abból a kormányhatározatból is, amelyet ez év tavaszán hoztak nyilvánosságra {1160/2017.(III.22.)}.

Ez a jogszabály a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium hatáskörébe tartozó többségi állami tulajdonú gazdasági társaságok bérfejlesztéséhez szükséges forrásokról rendelkezik.

A két szakszervezet a munkavállalók érdekében az alábbi kérdéseket fogalmazta meg a Miniszternek:

- 2017-ben milyen bérfejlesztések valósulnak meg, illetve tervez-e bérfejlesztést a tárca az erdészeti ágazatban?
- Az erdőgazdaságokban foglalkoztatottak bére hogyan alakul az egyéb állami foglalkoztatottak béréhez képest?
- A 2017. januártól bevezetett járulékcsökkentés következményeként

megjelenő megtakarítások a minimálbér és garantált bérminimum kifizetések felül további bérfejlesztésre adnak lehetőséget az erdőgazdaságoknál. Hogyan és mikor lesz végrehajtva az állami erdőgazdasági munkavállalóknál a minimálbér-emelésben nem részesült munkavállalóknál ez a kérésfejlesztés?

- A jelenlegi hatályos személyi jövedelemadó törvény alapján jár adómentes, évi 5 tonnát meg nem haladó tűzifa juttatása azok részére, akik 2009. december 31-én már jogosultságot szereztek. Az azóta eltelt időszakban végzett és erdőgazdálkodásban munkába állt munkavállalók diszkriminatív megkülönböztetése megszüntetése érdekében kérdezzük, hogy egyet ért-e Miniszter úr azzal, hogy e hagyományos juttatás egyenlő elvek alapján lehessen adómentes juttatás minden erdőgazdálkodásban dolgozó munkavállaló részére?

A levélben a szakszervezeti vezetők utalnak arra is, hogy az erdőgazdaságok rendszerint állami feladatokat is ellátnak, eredményeik terhére közjóléti intézményeket működtetnek, részt vesznek a környezeti tudatformálásban.

A fentiek megbeszélésére tárgyalásokat kezdeményeztek az elnökök.

Fazekas Sándor miniszter a 2017. augusztus 30-án kelt válaszelevelében a szakszervezeti elnökök által megfogalmazott kérdésekre az alábbiakat írta:

„A 22 állami erdészeti társaság vonatkozásában tulajdonosi joggyakorlóként a 2017. évi üzleti terv elkészítéséhez kiadott ún. tervezési irányelvek között rögzítésre kerültek a 2017. évi keresetszabályozás elvei is.

A 2017. évi keresetszabályozás főbb elvei:

A társaság 2017. évben az előző üzleti évben alkalmazott bérszabályozási rendszert alkalmazhatja, így továbbra is a keresettömeg szabályozás alkalmazandó. Az irányadó keresettömeg szint a 2016. évi tényadatokon alapul.

- Figyelembe kellett venni – többek között – a következő korrekciós tételeket:

- Minimálbér és a garantált bérminimum változásának számszerűsített hatása;
- A munkavállalókat érintő adó- és járulékváltozások – más állami forrásból nem kezelt – nettó kere-

seti pozíciót érintő esetleges negatív hatásainak kompenzálása;

- A 2016. évről áthúzódó – többletfeladatból származó – létszám-növelés, létszám racionalizálás korrekciós hatása;
- Figyelembe vehető a szakképzett munkaerő megtartására vonatkozó intézkedés hatása stb.

- A 2017. évi keresettömeg fejlesztés mértéke maximum 4,7%.

A Társaságok a fenti irányelvekben meghatározottak szerint elkészítették 2017. évi üzleti tervüket, amelyet a tulajdonosi joggyakorló alapítói határozattal elfogadott. (...)

Az egységes, a tulajdonosi joggyakorló által kontrollált bérfejlesztés keretében tartozik az adócsökkentésből származó költségmegtakarítás felhasználása is.

Az állami erdészeti társaságok a 2017. évi üzleti év során a szociális hozzájárulási adó csökkentéséből származó megtakarítást többlet bér és a hozzá tartozó költségek kifizetésére kötelesek felhasználni, azt az eredmény növelésére, illetve más költségek ellentételezésére nem fordíthatják a Társaságok.

Abban az esetben, ha a Társaság kitűzött eredményének elérése, teherbíró képessége nem teszi lehetővé az adócsökkenésből eredő és a tulajdonos által alapítói határozatban – maximum 4,7%-ig – engedélyezett bértömeg növekedést, először az adócsökkenésből származó bértömeg növelést kell végrehajtani, és a tulajdonos által engedélyezett növekedésből annyit, amennyi nem veszélyezteti a társaság üzleti tervének teljesítését. A 2017. évi bérfejlesztés végrehajtásakor a béremelést és bérrendezést – a bérfelzárkóztatást – a legalacsonyabb bérrel rendelkező dolgozóknál kell kezdeni.

Az ún. illetményfa – mint juttatás – egy cafetéria elem a Társaságoknál. A Társaságoknál működő cafetéria rendszer (más további juttatáselemekkel) lehetővé teszi azt, hogy amely dolgozó nem részesül az illetményfa juttatásban, más juttatás formájában kompenzálja azt a Társaság.

A fentebb írtak, továbbá az alapján, miszerint az állami erdészeti társaságoknál minden évben megvalósult bérfejlesztés – a vonatkozó gazdálkodási, jogi, kormányzati és egyéb szempontokat maradéktalanul figyelembe véve –, nem látom szükségességét ún. bérmegállapodás megkötésének – fejeződik be a miniszter válasza. (z)

Morvaországi erdőkben és csehországi fagyárban

Mivel Csehországban majd kétszer akkora az erdősültség mint Magyarországon, nem nehéz erdőbe tévedni. De még ha nem is akarnánk bemenni, akkor is minden út erdők között, mellett vezet, s így aztán az utazó akkor is képet alkothat az ottani erdőkről, ha nem akar. A november eleji EFDSZ-tanulmányút résztvevői viszont felületes képnél többet akartak és – a vendéglátók jóvoltából – kaptak is. Sőt nem csak erdőből, hanem faiparból is. Utóbbi nem csak érdekes volt, de egyúttal nagyságrendi váltást is jelentett, hiszen az évi 1 millió köbméter fenyőt feldolgozó üzem nem akármilyen...

De először is, – és mert a házigazdák is hangsúlyozták –, mindezt nem cseh, hanem morva földön láttuk. Mert a kettő nem keverendő! Mint ahogy azt is illik tudni, hogy az előbbieket sörösök, utóbbiak borosok. Bár azért az beza-var, hogy 150 éves múlta visszatekintő zdireci „fagyár” alapítóinak ma is megvan a palotájuk Prága óvárosában, illetve, az 1995-ös privatizáció óta a „Wood Produkt Zdirec” StoraEnso, igazi multi.

Igaz, amíg ez a multi ide nem jött, azaz 1994-ben a feldolgozott rönk mennyisége 88 ezer köbméter volt, idén viszont már 900 ezerrel több! Ez ugye nagyságrendi ugrás. Mi meg csak néztünk... Mármint a legkorszerűbb technikát, illetve, hogy hogyan dolgozik, azon a 30 hektáros területen az a 412 ember. Ez az utóbbi két szám a privatizáció előtt is nagyjából ennyi volt, viszont a feldolgozott famennyiség megtízszereződött! És persze

már nem csupán hagyományos méretű, összetételű, minőségű fenyő fűrészáru, ami kikerül innen. Felerészben exportra, Németországon, Ausztrián kívül az USA-ba és Japánba is.

A cég éves forgalma forintba átszámolva 36 milliárd.

Nem mellékesen, de 2013 óta saját melléktermékükre, pontosabban hulla-

Bc. Teraz Micha és Nečas Zbyněk (középen a tolmács) fogadta küldöttségünket

dékukra alapozzák az üzem energiaellátását. Miközben két éve megkezdődött a pelletgyártás is.

Az itteni – általunk legfeljebb csodált, vagy irigyelt – színvonal, illetve mennyiség mögött, – már csak a méretek miatt is – nehéz volt meglátni az embert. De végül is ráakadtunk az alighanem legjellemzőbb helyen, egy vezérlőpultnál. Ült egy forgótetelben, szemben a képernyőfallal. Keze ügyében jobbról is balról is gombok, billentyűk, azaz az üzem gépeinek végpontjai. Megszámoltam a képernyőkön – hogyan csinálja? – 37 képkockát figyelt, s reagált le. Nem tudom, hogy ez az ember a 20 ezer koronás – szorozva 13-mal –, fizikai, vagy a dupla ennyi felső

műszaki fizetési kategóriába sorolódik-e, de az biztos, hogy nélküle megállna minden. A helyére, helyükre – a cégnél 40–50-en dolgoznak hasonló munkakörben – csak úgy beugrani, beülni... hát az elképzelhetetlen.

Ehhez képest a morva erdő és erdésze maga a nyugalom. Vagy nem. De ezt kívülről nehéz megítélni, illetve arrafelé is biztosan van gond, baj, legfeljebb más, mint a gyárban vagy felénk. Ehhez az alap: fele erdő nem állami és a magyarországinál nagyobb arányban van városi, falusi és egyházi tulajdonban. Mi viszont Dél-Morvaországban, Zidlochovice környékén állami erdőben jártunk. Ez – a miénktől eltérő szervezeti keretek között –, egy Breclavtól, azaz az osztrák határtól Brnoig, 167 ezer hektáron gazdálkodó alközpontokhoz tartozik. Innen évi kb. 100 ezer köbméternyi fát termelnek ki – nem fenyő a jellemző –, és 320 hektár az új telepítés. És mindjárt itt a gond: egyrészt a víz, amiből egyszerre van sok és kevés ezen a vidéken, másrészt a vad. Őz, szarvas, muflon, szinte csak tenyésztett fácán és sok vaddisznó. No és – persze a szomszédban – megjelent a sertéspestis. Az eredmény: még pénz is jár a kilövésért. Amint a Natura2000 miatti korlátozások is kompenzációt vonnak maguk után. Amúgy az itteni nemzeti parkokkal kijönnek az erdészek, nem úgy a civilekkel, akikkel például a hód miatt kerülnek konfliktusba. Ezek a szeretem-nem szeretem állatok újabban 15–20 millió koronás kárt okoznak.

Gond, vita forrása – Szlovákiához, Lengyelországhoz hasonlóan –, a viharok, szélöntések káráinak kezelése. Csak az utóbbi időszak viharai miatt 2 millió köbméternyi a veszteség. A kármentés pedig ebben a gazdaságban is meghaladja a 320 dolgozó erejét, illetve felforgatja az ütemezett kitermelés-felújítás-telepítés rendjét.

Mindezt hátrahagyva a csehországi tanulmányút nem lett volna teljes, ha kimarad Prága. Már csak a morva-cseh, bor-sör egyensúlyra való tekintettel is. De természetesen elsősorban a kihagyhatatlan műemlékekre vetett tekintettel. S ha ez nem lett volna elég, hazafelé még útba ejtettük az ugyancsak világörökségi listán szereplő Telcet. Ahova és ahonnan szintén erdő között vitt az út.

Nagy László

Fotó: Möcsényi Miklós

A legnehezebb terepeken tesztelve

A STIHL professzionális fűrészt a világ erdeire hangolták

Az erdészeti munkák során olyan eszközre van szükségünk, amely megbízható, nagy teljesítményű, ugyanakkor könnyen és egyszerűen kezelhető. A STIHL MS 462 C-M pontosan ilyen: minden nagy igénybevételt jelentő próbatételen lenyűgözi a fakitermelőket.

Figyelemre méltó megjelenés, lenyűgöző felszereltség

A kertészeti gépeket gyártó vállalat legújabb professzionális motorfűrészt, a STIHL MS 462 C-M-et világszerte tesztelték: bevették az Alpokban, Magyarországon, Franciaországban és még Alaszkában is. A legnehezebb terepeken dobta mélyvízbe a fakitermelők, a teljesítménye és kompakt, könnyű kialakítása pedig mindenkit meglepett. Az eszköz mindösszesen hat kiló, s egyaránt alkalmas döntési és gallyazási munkák elvégzésére 4,4 kW teljesítményű, STIHL 2-MIX motorjának segítségével.

Kategóriájának különlegessége extrém gyorsulása is, a maximális láncsebességet 0,4 másodperc alatt éri el. Mindezek mellett elektronikus M-Tronic motorvezérlésének köszönhetően az eszköz bármilyen üzemállapotban optimális motorteljesítményt nyújt. Nem számít sem a hőmérséklet, sem a tengerszint feletti magasság, de még az üzemanyag minősége sem, a rendszer önállóan kiszámolja a gyújtási időpontot, valamint a szükséges üzemanyag-mennyiséget.

Könnyebb, egyszerűbb munkavégzés

A könnyebb munkavégzést a fűrésztesten található alacsony profilú fogantyú szavatolja, az egyszerűbb irányíthatóságot pedig a keskenyebb lánckerékfedél és beépített döntési irányjelző garantálja. De nem csak ez egyszerűsíti le a gép használatát: az alacsony rezgésszint mellett szintén alacsony vibrációs terhelést és jó kezelési komfortot biztosít, miközben a motorfűrész stabilabban fekszik a kézben, s az izmok terheltsége mérséklődik.

Említésre méltó a felszereltségbe tartozó ElastoStart speciális indítófogantyú is, mely lehetővé teszi az egyenletes, viszarántás nélküli indítást, a beépített dekompressziós szelep pedig csökkenti a beindításhoz szükséges erőt. Az eredeti STIHL

fűrészláncok egyet jelentenek az igazi minőséggel és csúcsteljesítménnyel, ráadásul mivel a nemzetközi vállalat a motoregységek mellett a fűrészláncokat és a vezetőlemezeket is maga gyártja, a három összetevő mindig optimális módon van egymáshoz hangolva.

Sosem volt ilyen egyszerű a karbantartás!

Ahogy az a STIHL gépeinél megszokott, az MS 462 C-M motorfűrésznél a karbantartása és szervizelése a lehető legoptimálisabb: az időről időre törődést igénylő alkatrészek, így a szűrő, a henger és a gyújtógyertya is könnyen hozzáférhető.

Az eszköz új sugárirányú szigeteléssel ellátott HD2-légszűrője hosszú élettartamú, és kiemelkedően jó szűrőhatással bír annak érdekében, hogy az elhasználódás mértéke csökkenjen, a motor élettartama pedig ezzel párhuzamosan megnőjön.

A STIHL Ematic rendszer a vágószerkezettől és a fafajtól függően akár 50 százalékkal is csökkentheti a láncenő olaj fogyasztást egy hasonló, Ematic rendszer nélküli gépéhez viszonyítva.

A továbbított olaj mennyisége az olajpumpa kiterjesztett beállítási tartományának köszönhetően tovább növelhető, melyre különösen poros körülmények között vagy hosszabb vezetőlemezek használatakor van szükség. A karbantartási munkák során felmerülő csavarelvesztések rizikóját is drasztikusan lecsökkentette a STIHL, a lánckerékfedélhez rögzített anyák többé nem gurulnak el, így a vágószerkezet beállítása vagy cseréje is gond nélkül elvégezhető.

A speciális tartályzárakkal egyszerűvé és tisztává válik mind a benzin, mind pedig az olajtartály feltöltése. A tartályzárakat könnyedén, szerszámok használata nélkül lehet nyitni és zárni, az oldalsó láncfeszítésnek köszönhetően pedig a lánc feszítése biztonságosan, az éles láncsal történő érintkezést elkerülve végezhető el. (x)

A STIHL prémium kategóriás, professzionális eszközeit keresse a webshopban és a szakkereskedésekben.

www.stihl.hu www.stihl-shop.hu

Az MS 462 C-M számokban

Lökettérfogat: 72,2 cm³
Teljesítmény: 4,4 kW
Tömeg: 6,0 kg
Teljesítménysúly: 1,4 kg/kW
Hangnyomásszint: 108 dB (A)
Zajtelsítményszint: 119 dB (A)
Rezgésgyorsulás (bal/jobbs (m/s²)): 4,8 / 3,6
Ürtartalom üzemanyagtartály / Kenőolaj (cm³): 720 / 340
STIHL Oilomatic fűrészlánc
Osztása: 3/8"
Típus: RS
Rollomatic vezetőlemez (vágáshossz, cm): 45

Andreas STIHL Kft.

A Stihl International GmbH mezőgazdasági, erdészeti és kerti gépek gyártásával, forgalmazásával és szervizelésével foglalkozik. A vállalatot 1926-ban alapították, máig 100 százalékgig családi kézben van, jelenleg több mint 160 országban képviselteti magát. A magyar leányvállalat, az Andreas STIHL Kft. 1991 óta van jelen Magyarországon, ma már közel 300 szakkereskedéssel és 140 szakszervizzel.

A motorfűrész és benzinüzemű fűkasza szegmensében, valamint a motorfűrész-vezetőlemezek és láncok értékesítési területén piacvezető.

A cég a STIHL Timbersports nemzetközi fakitermelő versenysorozat névadó szponzora is.

A FAGOSZ alapításától a szociális párbeszédig

**Beszélgetés Mócsényi Miklós
faipari mérnökkel,
a szövetség főtitkárával**

Erdészeti és Faipari Híradó – Mikorra nyúlik vissza a Fagazdaságok Országos Szövetsége (FAGOSZ) megalakulása?

Mócsényi Miklós – Annak idején létezett a hosszabb előtörténetű Magyar Gazdasági Kamara. Ebben létrejöttek a különböző ágazatok tagozatai köztük a Fagazdasági Tagozat, amelyben az erdőgazdaságok és az ún. elsődleges faipar szereplői voltak tagok. A működése végén Czebei Sándor volt az elnök.

ErFa Hír – Volt mozgás, változás akkoriban?

M. M. – Vállalat megszűnés szinte soha, és újonnan létrejövők sem nagyon akadtak. A hatvanas években kialakult cégekör nagyjából állandó volt.

ErFa Hír – Mi volt a tagozat funkciója? Érdekvédelem, tájékoztatás?

M. M. – A nyolcvanas évek elején ismét megeresztették a gyeplőt, mondván, mi lenne, ha gazdálkodnánk is, nemcsak tervutasítás lenne. Ennek a változásnak volt az egyik „mellékterméke” a Magyar Gazdasági Kamara. Tehát, mi lenne, ha a cégek nem csak főntről kapnának ukázt, hanem, netán saját gondolataik is támadhatnának. Erre volt jó a kamara, ahol összejöttek a vezetők és a szakemberek, és megbeszélték az ágazat helyzetét.

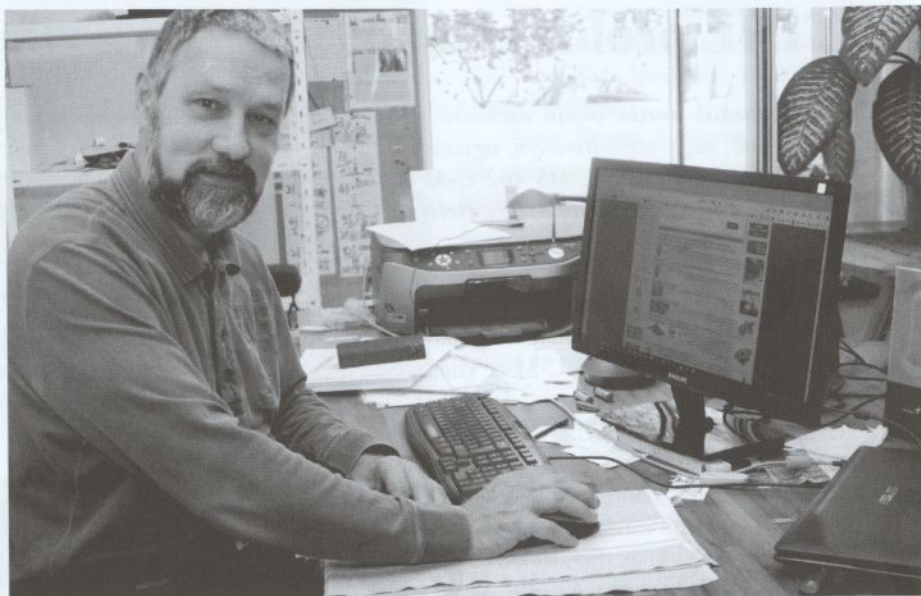
ErFa Hír – Mikor alakult meg a FAGOSZ?

M. M. – A rendszerváltozást követően, 1990. június 14-én tartották a FAGOSZ, mint szakmai szövetség alakuló ülését, amelyre engem is meghívtak.

ErFa Hír – A szövetség megalakulását mi „kényszerítette” ki?

M. M. – Maga a rendszerváltozás. Mindent átvilágítottak, megérkeztek a tanácsadók. Az MGK-t – ha jól emlékszem – a Pricewaterhouse nézte meg, s azt mondta, ez így nem jó, hanem ahány szakmai tagozat van, annyi szakmai szövetség kell. Ezeknek lesz a feladatuk, hogy létrehozzák a már szövetség rendszerű gazdasági kamarát.

A FAGOSZ megalakulása után augusztusi szabadsága alatt fölhívta telefonon (az idősebb – a szerk.) Alpár Tibor, a FALCO akkori vezérigazgatója, ami – számára – elég hihetetlennek tűnt. Vissza-

Mócsényi Miklós főtitkár

hívta, találkoztak és fölkerlte, hogy legyen a FAGOSZ főtitkára. Kérdezte, hogy miről is lenne szó, mi az a FAGOSZ? Utólag kiderült, hogy még egyikük sem tudta pontosan, mi is az a szakmai szövetség. Mócsényi akkor volt 38 éves, arra gondolt, abba kéne hagyni a hivatalnokoskodást és valami újat kezdeni. Fejest ugrott az ismeretlenbe. Az alapításhoz szükséges iratok közül szerencsére a bírósági bejegyzés októberre megérkezett, de az adóhatósági, statisztikai bejelentés, a banki számlanyitás még előtte volt. Ezt két hét alatt el kellett intéznie, már csak azért is, hogy fizetést kapjon a következő hónapban. Ehhez járult, hogy irodájuk sem volt. Szerencsére az MGK akkor kiürült épületében, a Kuny Domokos utcában kaptak helyet.

ErFa Hír – Honnan jött a működéshez szükséges forrás?

M. M. – Erről az alapító közgyűlés megfeledezett. Végül az MGK a hozzá befizetett az évi tagdíjak felét átadta az újonnan megalakult szövetségeknek.

A FAGOSZ alelnöke, Ébli György, az Erdei Termék Vállalat akkori vezérigazgatója javasolta, hogy Molnár Jánosné kérje meg szervezőtitkárnak. Ő értett az összes hivatali adminisztrációs munkához. Gyorsan megírták a most már náluk tag vállalatoknak az 1991. évi tagdíj számlát, s csodák csodája januárban át is utalták.

ErFa Hír – A cégek miként élték meg a tagságot? Presztízst jelentett vagy kötelezettséget?

M. M. – Ma már nem tudom, hogy élték meg, de talán a korábbi beidegződések adta megszokás számított.

Abban az időben – a rendszerváltozáskor – mindenki nézelődött, mi is történik, mit kell csinálni, merre kell igazodni. Talán nem lesz baj, ha mi abban is benne vagyunk, nem hátrány, ha több helyről is kapunk információt – gondolhatták. – Akik tagjai voltak az MGK-nak, azok automatikusan átjöttek, és léptek be új tagok is.

ErFa Hír – Azt gondolom a kulcsszó a információ, hisz’ abban az időben óriási volt az információhiány. A minisztériumok már nem voltak abban a helyzetben, hogy diktáljanak.

M. M. – Ami azt illeti, még próbálkoztak, a megszokás lendülete még tartott. De ott is feltették a kérdést, hogy miért is készítünk mi elemzéseket, jelentéseket? Mi jogalkotással foglalkozunk, nem gazdasági elemző központ vagyunk.

ErFa Hír – Erre az időszakra jól emlékszem, – a kormánypart közelében dolgoztam –, az Országgyűlés futószalagon gyártotta a jogszabályokat, hogy működőképes legyen a gazdaság.

M. M. – Nálunk viszont az vetődött föl, hogy jó, már létezőnk, de a cégek miért maradnak majd tagok? Önkéntes a tagság, valamit adnunk kell nekik. Elkezdünk csinálni a legkülönbözőbb elemzéseket. Próbálkoztunk külkereskedelmi statisztikákkal, belföldi adatgyűjtéssel. Szerencsére rengeteg információ összegyűlt a szövetségnél, ezt földolgoz-

tuk és ebből született a Fatáj, az erdészeti és faipari szaklap. Bedolgozott nekünk Telkes János, aki óriási tapasztalattal rendelkezett, nyelveket beszélt és kitűnő tömörítvényeket készített a külföldi szaklapokból. Kisipari módszerekkel sokszorosítottuk és postáztuk a tagságnak. Később már nyomdai úton állítottuk elő.

ErFa Hír – Tagdíj fejében ingyen terjesztették...

M. M. – Igen, de volt néhány előfizető is. Egy idő után el kellett döntenünk, hogy részben átalakulunk kiadóvá vagy más megoldást keresünk. Addigra 3 erős faipari szaklap volt: a Magyar Asztalos, a Profifa és a HírFa, meg persze az Erdészeti Lapok, tehát volt komoly konkurencia. Úgy döntöttünk, hogy áttérünk az időközben megerősödött és elterjedt Internetre. Először pdf-ben e-leveleket küldtünk, majd a FAGOSZ honlapon szerkesztettük, végül megnyitottuk az önálló fataj.hu honlapot, s ennek bejegyzéseiről küldünk ma is heti hírlevelet az érdeklődőknek. A másik nagy projektünk FAKAT nevű címkatalógusként indult nyomtatva, majd CD-n, honlapon, mára pedig Fatudakozó néven érhető el az interneten. Mellette készül évente az Erdészeti, illetve a Faipari Cím- és Terméktár nyomtatva.

ErFa Hír – Hogy áll össze a Fatáj híryanaga?

M. M. – Összegyűjtünk sok helyről mindenféle híreket, de időnként mi is írunk eredeti cikkeket. Tóth János kollégám pedig sok munkával kigyűjti és összeállítja a szabadon hozzáférhető cégbírói adatokból a fagazdasági cégek körben megszűnő vállalatok listáját. Ez fontos információt jelent a szállítók és a lehetséges partnerek számára. Egyébként most, az előző év hasonló időszakával összehasonlítva, erősen csökkent az ilyen bajba került, csődeljárás alá vont cégek száma.

ErFa Hír – Ez egybe vág azzal az információval, amit a Soproni Egyetem faipari karának dékánja, Alpár Tibor mondott a Híradónak ez év elején. Ő azt mondta, hogy keresik a faipari szakembereket, már „lábon”, diploma előtt elviszik a faipari mérnököket és alkalmazzák őket. Az alakuló, induló cégeket is figyelik?

M. M. – Ez sokkal nehezebb, mert az alakuláshoz bejegyzett név nem mindig igazít el a fő tevékenységet illetően, és a megadott tevékenységi körök közül sem tudható, hogy ténylegesen melyiket gyakorolja, de János gyűjti a születőket is és

mindezzel kell folyamatosan frissíteni a Fatudakozó adattartalmát.

Ezen adatok mellett előállítják a száz legnagyobb bútorgyártó és a harminc legnagyobb magán-erdőgazdálkodó listáját is, a 22 állami erdőgazdaság adatait évente. De összeállítják a bútorkereskedők és a barkács-áruházak sorrendjét is. Ezek a listák és elemzések kedveltek az olvasók körében. A profi felhasználók, piackutatók is felhasználják az adataikat.

M.M.: „Döntenünk kellett...”

ErFa Hír – Ez ingyenes adatszolgáltatás?

M. M. – Igen. Nem hiszem, hogy pénzért el tudnánk adni. Korábban végeztünk kérdőíves adatgyűjtést is, de a válaszadás önkéntes, tehát ennek megfelelően esetleges. De nem is győznénk a rengeteg adat földolgozását. A rönkfogyasztási felmérésünk iránt pl. minden esetben sokan érdeklődtek.

ErFa Hír – Néhány évvel ezelőtt lobbizott a faipar minisztériumi befogadásáért, merthogy a földművelésügyből kiszorult...

M. M. – Minden kormányváltást követ az a jogszabály, amelynek az a címe, hogy a minisztériumok felsorolása. Ebből következik az egyes tárcák működési területeinek leírása is. A 2006-ban ebben az agrártárcánál a faipar kimaradt, máshol pedig nem jelent meg.

ErFa Hír – Feledékenységből?

M. M. – Sejtésem szerint nem erről volt szó. Ha végignézzük, az agrártárcánál '90 után a faipar fokozatosan vesztette el a jelentőségét: megszűnt a minisztériumban a Faipari Osztály is, majd elment az utolsó faiparos kolléga is a tárcától. Végül a faipari feladatkörök is kimaradtak. 2008

körül sikerült tisztázni, hogy – mint minden ipar – immár a faipar is, a Nemzetgazdasági Minisztériumhoz tartozik. Még Matolcsy György irányította a tárcát, amikor megírtuk a levelünket, hogy segítsen beilleszteni a faipart a tárcája feladatkörébe.

A miniszterváltás miatt az ügyük csaknem feledésbe merült, majd fölhívta a minisztérium egyik munkatársa, hogy segítsen neki levelük megválaszolásában. Végül Glattfelder Béla államtitkársága idején sínre került a faipar ügye. Most Pomázi Gyula helyettes államtitkárhoz tartozik a szakág. A 2016 tavaszán elfogadott Irinyi Terv részévé vált a faipar a zöldgazdaságon belül. Több szervezet összefogásával faipari stratégia készült, s hamarosan megszületik a Faipari Cselekvési Terv is. Ezt a szövetség sikereként is értékelhetik.

ErFa Hír – Ha jól értem, szervezeti egysége változatlanul nincs a faiparnak...

M. M. – Az NGM Stratégiai Főosztály keretében foglalkoznak munkatársak a témával. A legfontosabb, hogy az Irinyi Terv részeként stratégiai szerepet kapott olyan ágazatként, amely elsősorban vidéken sok embernek biztosít munkalehetőséget, és olyan termékeket állít elő, amely szénmegkötő.

ErFa Hír – Van-e jelenleg állami tulajdonú faipari cég?

M. M. – Önálló nincs, azok mind magáncégek. Ugyanakkor az erdőgazdaságok közül jó néhány folytat faipari tevékenységet. E téren a Bakonyerdő Zrt a zászlóshajó, de ide sorolható a SEFAG Zrt, az Egererdő Zrt, a Zalaerdő Zrt, a KEFAG Zrt és mások is.

ErFa Hír – Milyen külkapcsolataik vannak?

M. M. – Említésre méltó, hogy '92-ben ránk talált az Európai Faipari Szövetség a CEI-Bois. Beléptünk, és tavalyig tagok is voltunk. Tavaly már annyira megemelkedett a tagdíj, hogy nem tudtunk tovább maradni.

ErFa Hír – Úgy tudom kaptak támogatást a tagdíjra.

M. M. – Öt vagy hat helyről kaptunk támogatást az idők folyamán, de mára ez a lehetőség megszűnt. Évente mintegy 2 millió forint a tagdíj, plusz az évi 2-3-szori utazási költség. Néha adódtak jó pályázatok, projektek, ráadásul a nemzetközi szövetségben is nagyon sok fontos információ mozog.

ErFa Hír – Mit csinál ez a szövetség?

M. M. – Ugyanazt, amit mi itthon: Brüsszelben el akarják ismertetni, hogy a

faanyag milyen szép és jó szénraktározó, megújuló és környezetbarát. Sőt mindez jelenjen meg a jogszabályokban is, már-már az EU irányelvekben.

ErFa Hír – Magyarul, lobbiznak...

M. M. – Úgy van, a Brüsszeli Bizottságnál akarják a jogalkotást befolyásolni. Ismert, hogy számos hazai jogszabály a brüsszeli irányelvek tükörképe. Ha sikerült ezt jó irányba befolyásolni, akkor arról nem nehéz jó tükörképet csinálni.

ErFa Hír – Hasonló szervezetük van a szakszervezeteknek is...

M. M. – Igen, a nemzeti szakszervezetek is összeálltak, és részt vesznek az Európai Nemzetközi Szakszervezeti Szövetségben. Ha tehát megvan a munkaadói oldal és a munkavállalói oldal felépítménye, akkor – ugyanúgy, ahogy a FAGOSZ-nak 1992 óta van ágazati kollektív szerződése az erdészeti szakszervezettel – működhet a szociális párbeszéd EU szinten is. Egyébként nem sok ágazatnak van ágazati kollektív szerződése. Tehát, ahogy mi partnerségben vagyunk, ugyanúgy a CEI-Bois is partnere a Nemzetközi Építési, Faipari és Erdészeti Szakszervezeti Szövetségnek.

A 2004-es EU csatlakozást követően javasolta az EU, hogy az új tagországok teremtsék meg a szociális párbeszéd intézményes kereteit. Ezt a feladatot az akkori Gazdasági Minisztérium kapta meg, s létrejött az Ágazati Párbeszéd Bizottság. Megalkották az ide vonatkozó törvényt és a végrehajtási utasítást, s a témáért egy főosztály felel a tárcán belül.

ErFa Hír – A törvény előírja, hogy forrásokkal is támogatni kell...

M. M. – Igen, valamennyi költségvetési pénzt is tettek mellé. A Faipari, Bútoripari és Erdészei ÁPB keretében a FAGOSZ, az Asztalos Szövetség, a Bútorszövetség, a munkaadói oldalt kép-

Dudás Péter EFDSZ-elnökkel

viselte, a munkavállalói oldalon pedig a MEDOSZ az ÉFÉDOSZSZ, a Munkástanácsok Faipari Tagozata, valamint az EFDSZ állt össze akkor.

Azóta számos közös akció volt, rengeteg témát megtárgyaltak, többek között a munkavédelemmel kapcsolatban. Körülnéztek a környező országokban is tanulmányút és tapasztalatcsere keretében. Éppen a napokban zajlott egy hasonló a Cseh Köztársaságban. (Lásd a beszámolót a Híradó 6. oldalán! – a szerk.)

ErFa Hír – Milyen nagyságrendű ez a költségvetési támogatás?

M. M. – Sajnos ez az összeg erősen összezsugorodott, ma már nem tudunk ebből negyedéves, vagy éves gazdasági elemzéseket végeztetni, amelyek az ágazat helyzetét mutatták be. Vizsgáltuk az elsődleges faipar, a bútoripar és az erdészet teljesítményét az árbevétel, export-import, az alkalmazottak, a bérek adatai alapján.

Ezek egyébként nyilvános KSH adatok, de a kigyűjtésük, elemzésük nem fér bele a cégek idejébe. Ilyet sehol nem készítenek az ágazaton belül. Ebben a szegmensben piacutató sem folyik. Az erdészeti hatóságnál is van adatgyűjtés, de publikált elemzések ott sem készülnek.

Holott, ha politikai döntések előtt érvelni akar az ágazat, adatok és elemzések nélkül ez elég nehéz.

ErFa Hír – Jelenleg az Ágazati Párbeszéd Bizottság tevékenysége miben merül ki?

M. M. – Most nincsenek aktív tárgyalások folyamatban. Az EFDSZ egy darabig szorgalmazta az ágazati kollektív szerződés megújítását, mert a hivatkozott jogszabályokat azóta többször is módosították. Készültek tervezetek erre, hogy legalább a hivatkozások aktuálisak legyenek. Nehezíti a helyzetet az, hogy az erdészeti társaságok alkalmazásában fizikai dolgozó alig van, s a tulajdonosi oldalt a minisztérium képviselné, amelyik főhatóságként a szociális párbeszéd harmadik oldala is. Többször is nekifutottunk a témának, de ebben a helyzetben nem jutottunk előrébb. Ugyanakkor nem tudok semmilyen szociális feszültségről, amivel foglalkozni kellene.

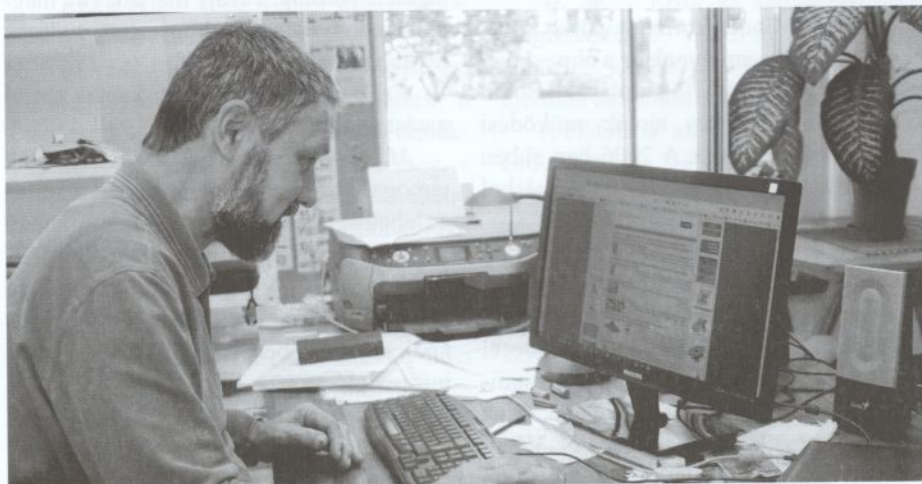
ErFa Hír – A jogszabályok szinkronba hozása összeolvasás kérdése... Ki végezze el ezt a munkát?

M. M. – Ez jogi szakmunka. Ahhoz, hogy e téren is történjék valami, a munkavállalói oldal érdeke, tehát neki kell kezdenie. Legalább két éve nem történt semmi, amennyiben jelentkezne, mi a magunk részéről fogadókészek vagyunk. Olyan gondot is érzékelek, hogy az erdőgazdaságok teherviselő képessége nem egyforma. A kollektív szerződésnek akkor van értelme, ha valamekkora többletet nyújt a Munka Törvénykönyvéhez képest. Körkérdés alapján a legkevesebbet ajánló javaslata kerülhet be maximumként. Ez az egyeztetés oly' bonyolulttá tette a megoldást, hogy egyelőre leállt e folyamat.

ErFa Hír – Ezek szerint a labda az EFDSZ térfelén pattog?

M. M. – Szerintem igen.

Zétényi Zoltán

Erdésznők Kapuvárott

Az Erdésznők Országos Találkozóját 2017. október 12–13-án a Kisalföldi Erdőgazdaság Kapuvári Erdészeti Kertjénél rendezték meg.

Orbán Tibor vezérigazgató köszöntötte a hölgyeket, röviden bemutatta a KAEG új létesítményeit, a Magyalosi löteret, a lovardát.

Dr. Bitay Márton államtitkár is szeretettel köszöntötte a megjelenteket, és hangsúlyozta, hogy a női gondoskodásnak nemcsak a családban, a munkában is fontos szerepe van. Megemlítette az új Erdőtörvényt, amelyben elismerték az erdész társadalmi szerepét. Reméli, hogy a hölgyeknek más találkozói formájában is meg tudja köszönni a munkájukat.

Lomniczi Gergely, az OEE (akkori) főtitkára is szeretettel köszöntötte az erdésznőket és a jelenlévőket. Szintén megemlítette az új Erdőtörvényt, felsorolta az elmúlt és a jövő várható programjait. Megköszönte a házigazdáknak a hölgyek vendéglátását. Bejelentette, hogy sajnálattal, de távozik az OOE főtitkári posztjáról, utódja Szentpéteri Sándor lesz. Számára mindig ez a rendezvény volt a legkedvesebb. Megköszönte a hölgyek társaságát és a 85 × 2 pusztit elviszi magával.

Dr. Ráczné dr. Schneider Ildikó megköszönte a sok támogatást és a sok-sok munkát, amivel évről évre megrendezik ezt a találkozót. 1988-ban rendezték meg az első Erdésznők Országos találkozóját, melynek ő volt az egyik főszervezője.

Ebéd után lovaskocsival, gyalogosan, terepjárókkal váltva jártuk be a Göbősmajori Ökoturisztikai Központot, a tavat, a cseres erdőt és a tanösvényt.

Délután a szabadtéri kápolnánál a Spiritus együttes saját dalaival szórakoztatta a jelenlévőket.

Sétakocsikázás

Fertődön, a kastélyban

Egy kis szakmázás

Az ízletes és bőséges vacsora után a fertőrákosi férfikórusnak a hölgyek részére összeállított impozáns műsorát hallgattuk, majd – hölgyválasszal indítva – hajnalig tartó multság vette kezdetét.

Másnap délelőtt a fertődi Esterházy-kastélyt látogattuk meg, érdekes filmvetítéssel egybekötve.

Utána átsétáltunk a kastély mesés szép parkján a KAEG kezelésében lévő Lés-erdőbe, az egykori mulatóerdőbe.

Megpihentünk a Bagatellnél, ahol a vezérigazgató-helyettes úr bemutatta a környező parkerdő régi és új állapotát.

Ez egy Bagatell

Kóródi Sándor téjékoztatója

Az ízletes ebéd után ki-ki hazaindult az egy év múlva viszontlátás reményében. A találkozón új barátságok kötődtek, a régiiek pedig még erősebbek lettek.

Köszönjük Kóródi Sándor igazgatónak a kitűnő szervezést, lebonyolítást s nem utolsósorban a jó hangulatot! Az égieknek pedig a csodálatos időt.

Becker Mária

NEFAG Zrt. Monori Erdészete

Boldog és sikeres 2018. esztendőt!

Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete

JANUÁR	
1 Hétfő	Újév, Fruzsina
2 Kedd	Ábel
3 Szerda	Benjámin, Genovéva
4 Csütörtök	Leona, Titusz
5 Péntek	Simon
6 Szombat	Boldizsár
7 Vasárnap	Attila, Ramóna
8 Hétfő	Gyöngyvér
9 Kedd	Marcell
10 Szerda	Melánia
11 Csütörtök	Ágota
12 Péntek	Ernő
13 Szombat	Veronika
14 Vasárnap	Bódog
15 Hétfő	Loránd, Lóránt
16 Kedd	Gusztáv
17 Szerda	Antal, Antónia
18 Csütörtök	Piroska
19 Péntek	Márió, Sára
20 Szombat	Fábián, Sebestyén
21 Vasárnap	Ágnes
22 Hétfő	Artúr, Vince
23 Kedd	Rajmund, Zelma
24 Szerda	Timót
25 Csütörtök	Pál
26 Péntek	Paula, Vanda
27 Szombat	Angelika
28 Vasárnap	Karola, Károly
29 Hétfő	Adél
30 Kedd	Gerda, Martina
31 Szerda	Marcella

FEBRUÁR	
1 Csütörtök	Ignác
2 Péntek	Aida, Karolina
3 Szombat	Balázs
4 Vasárnap	Csenge, Ráhel
5 Hétfő	Ingrid, Ágota
6 Kedd	Dorottya, Dóra
7 Szerda	Rómeó, Tódor
8 Csütörtök	Aranka
9 Péntek	Abigél, Alex
10 Szombat	Elvira
11 Vasárnap	Bertold, Marietta
12 Hétfő	Lidia, Livia
13 Kedd	Ella, Linda
14 Szerda	Bálint, Valentin
15 Csütörtök	Georgina, Kolos
16 Péntek	Juliana, Lilla
17 Szombat	Donát
18 Vasárnap	Bernadett
19 Hétfő	Zsuzsanna
20 Kedd	Aladár, Álmos
21 Szerda	Eleonóra
22 Csütörtök	Gerzson
23 Péntek	Alfréd
24 Szombat	Mátyás
25 Vasárnap	Géza
26 Hétfő	Edina
27 Kedd	Bátor, Ákos
28 Szerda	Elemér

MÁRCIUS	
1 Csütörtök	Albin
2 Péntek	Lujza
3 Szombat	Kornélia
4 Vasárnap	Kázmér
5 Hétfő	Adorján, Adrián
6 Kedd	Inez, Leonóra
7 Szerda	Tamás
8 Csütörtök	Zoltán
9 Péntek	Fanni, Franciska
10 Szombat	Ildikó
11 Vasárnap	Szilárd
12 Hétfő	Gergely
13 Kedd	Ajtony, Krisztián
14 Szerda	Matild
15 Csütörtök	Nemzeti ünnep, Kristóf
16 Hétfő	Henrietta
17 Szombat	Gertrúd, Patrik
18 Vasárnap	Ede, Sándor
19 Hétfő	Bánk, József
20 Kedd	Klaudia
21 Szerda	Benedek
22 Csütörtök	Beáta, Izolda
23 Péntek	Emőke
24 Szombat	Gábor, Karina
25 Vasárnap	Irisz, Irén
26 Hétfő	Emánuel
27 Kedd	Hajnalka
28 Szerda	Gedeon, Johanna
29 Csütörtök	Agusztá, Agusztá
30 Péntek	Nagypéntek, Zalán
31 Szombat	Árpád

ÁPRILIS	
1 Vasárnap	Húsvét, Hugó
2 Hétfő	Húsvét, Áron
3 Kedd	Buda, Richárd
4 Szerda	Izidor
5 Csütörtök	Vince
6 Péntek	Biborka, Vilmos
7 Szombat	Herman
8 Vasárnap	Dénes
9 Hétfő	Erhard
10 Kedd	Zsolt
11 Szerda	Leó, Szaniszló
12 Csütörtök	Gyula
13 Péntek	Ida
14 Szombat	Tibor
15 Vasárnap	Anasztázia, Tas
16 Hétfő	Csongor
17 Kedd	Rudolf
18 Szerda	Andrea, Ilma
19 Csütörtök	Emma
20 Péntek	Tivadar
21 Szombat	Konrád
22 Vasárnap	Csilla, Noémi
23 Hétfő	Béla
24 Kedd	György
25 Szerda	Márk
26 Csütörtök	Ervin
27 Péntek	Zita
28 Szombat	Valéria
29 Vasárnap	Péter
30 Hétfő	Katalin, Kitti

MÁJUS	
1 Kedd	Munka ü., Fülöp, Jakab
2 Szerda	Zsigmond
3 Csütörtök	Irma, Tímea
4 Péntek	Flórián, Mónika
5 Szombat	Györgyi
6 Vasárnap	Frida Ivett
7 Hétfő	Gizella
8 Kedd	Mihály
9 Szerda	Gergely
10 Csütörtök	Pálma, Ármin
11 Péntek	Ferenc
12 Szombat	Pongrácz
13 Vasárnap	Imola, Szervác
14 Hétfő	Bonifác
15 Kedd	Szonja, Zsófia
16 Szerda	Botond, Mózes
17 Csütörtök	Paszka
18 Péntek	Alexandra, Erik
19 Szombat	Ivó, Milán
20 Vasárnap	Pünkösöd, Bernát, Felícia
21 Hétfő	Pünkösöd, Konstantin
22 Kedd	Júlia, Rita
23 Szerda	Dezso
24 Csütörtök	Eliza, Eszter
25 Péntek	Orbán
26 Szombat	Evelin, Fülöp
27 Vasárnap	Hella
28 Hétfő	Csanád, Emil
29 Kedd	Magdolna
30 Szerda	Janka, Zsanett
31 Csütörtök	Angéla, Petronella

JÚNIUS	
1 Péntek	Tünde
2 Szombat	Anita, Kármén
3 Vasárnap	Klotild
4 Hétfő	Bulcsú
5 Kedd	Fatime
6 Szerda	Cintia, Norbert
7 Csütörtök	Róbert
8 Péntek	Medárd
9 Szombat	Félix
10 Vasárnap	Gréta, Margit
11 Hétfő	Barnabás
12 Kedd	Villő
13 Szerda	Anett, Antal
14 Csütörtök	Vazul
15 Péntek	Jolán, Vid
16 Szombat	Jusztin
17 Vasárnap	Alida, Laura
18 Hétfő	Arnold, Levente
19 Kedd	Gyárfás
20 Szerda	Rafael
21 Csütörtök	Alajos, Leila
22 Péntek	Paulina
23 Szombat	Zoltán
24 Vasárnap	Iván
25 Hétfő	Vilmos
26 Kedd	János, Pál
27 Szerda	László
28 Csütörtök	Irén, Levente
29 Péntek	Péter, Pál
30 Szombat	Pál

JÚLIUS	
1 Vasárnap	Annamária, Tihamér
2 Hétfő	Ottó
3 Kedd	Kornél, Soma
4 Szerda	Ulrik
5 Csütörtök	Emese, Sarolta
6 Péntek	Csaba
7 Szombat	Apollónia
8 Vasárnap	Ellák
9 Hétfő	Lukrécia
10 Kedd	Amália
11 Szerda	Lili, Nóra
12 Csütörtök	Dalma, Izabella
13 Péntek	Jenő
14 Szombat	Stella, Őrs
15 Vasárnap	Henrik, Roland
16 Hétfő	Valter
17 Kedd	Elek, Endre
18 Szerda	Frigyes
19 Csütörtök	Emília
20 Péntek	Illés
21 Szombat	Daniella, Dániel
22 Vasárnap	Magdolna
23 Hétfő	Lenke
24 Kedd	Kincső, Kinga
25 Szerda	Jakab, Kristóf
26 Csütörtök	Anikó, Anna
27 Péntek	Liliana, Olga
28 Szombat	Szabolcs
29 Vasárnap	Flóra, Márta
30 Hétfő	Judit, Xénia
31 Kedd	Oszkár

AUGUSZTUS	
1 Szerda	Boglárka
2 Csütörtök	Lehel
3 Péntek	Hermína
4 Szombat	Dominika, Domonkos
5 Vasárnap	Krisztina
6 Hétfő	Berta, Bettina
7 Kedd	Ibolya
8 Szerda	László
9 Csütörtök	Emőd
10 Péntek	Lőrinc
11 Szombat	Tibor, Zsuzsanna
12 Vasárnap	Klára
13 Hétfő	Ipoly
14 Kedd	Marcell
15 Szerda	Mária
16 Csütörtök	Ábrahám
17 Péntek	Jácint
18 Szombat	Ilona
19 Vasárnap	Huba
20 Hétfő	Nemzeti ünnep, István
21 Kedd	Hajna, Sámuel
22 Szerda	Menyhért, Mirjam
23 Csütörtök	Bence
24 Péntek	Bertalan
25 Szombat	Lajos, Patricia
26 Vasárnap	Izso
27 Hétfő	Gáspár
28 Kedd	Ágoston
29 Szerda	Beatrix, Erna
30 Csütörtök	Rózsa
31 Péntek	Bella, Erik

SZEPTEMBER	
1 Szombat	Egon, Eged
2 Vasárnap	Dorina, Rebeka
3 Hétfő	Hilda
4 Kedd	Rozália
5 Szerda	Lőrinc, Viktor
6 Csütörtök	Zakariás
7 Péntek	Regina
8 Szombat	Adrienn, Mária
9 Vasárnap	Ádám
10 Hétfő	Hunor, Nikolett
11 Kedd	Teodóra
12 Szerda	Mária
13 Csütörtök	Kornél
14 Péntek	Roxána, Szeréna
15 Szombat	Enikő, Melitta
16 Vasárnap	Edit
17 Hétfő	Zsófia
18 Kedd	Diana
19 Szerda	Vilhelmina
20 Csütörtök	Friderika
21 Péntek	Mirella, Máté
22 Szombat	Móric
23 Vasárnap	Tekla
24 Hétfő	Gellért, Mercédesz
25 Kedd	Eufrozina, Kende
26 Szerda	Jusztina
27 Csütörtök	Adalbert
28 Péntek	Vencel
29 Szombat	Mihály
30 Vasárnap	Jeromos

OKTÓBER	
1 Hétfő	Malvin
2 Kedd	Petra
3 Szerda	Helga
4 Csütörtök	Ferenc
5 Péntek	Aurél
6 Szombat	Brúnó, Renáta
7 Vasárnap	Amália
8 Hétfő	Koppány
9 Kedd	Dénes
10 Szerda	Gedeon
11 Csütörtök	Brigitta
12 Péntek	Miksa
13 Szombat	Ede, Kálmán
14 Vasárnap	Helén
15 Hétfő	Teréz
16 Kedd	Gál
17 Szerda	Hedvig
18 Csütörtök	Lukács
19 Péntek	Nándor
20 Szombat	Vendel
21 Vasárnap	Orsolya
22 Hétfő	Előd
23 Kedd	Nemzeti ünnep, Györgyi
24 Szerda	Salamon
25 Csütörtök	Bianka, Blanka
26 Péntek	Dömötör
27 Szombat	Szabina
28 Vasárnap	Simon, Szimonett
29 Hétfő	Nárcisz
30 Kedd	Alfonz
31 Szerda	Farkas

NOVEMBER	
1 Csütörtök	Mindenszentek, Marianna
2 Péntek	Achilles
3 Szombat	Győző
4 Vasárnap	Károly
5 Hétfő	Imre
6 Kedd	Lénárd
7 Szerda	Rezső
8 Csütörtök	Zsombor
9 Péntek	Tivadar
10 Szombat	Réka
11 Vasárnap	Márton
12 Hétfő	Jónás, Renátó
13 Kedd	Szilvia
14 Szerda	Aliz
15 Csütörtök	Albert, Lipót
16 Péntek	Ödön
17 Szombat	Gergő, Hortenzia
18 Vasárnap	Jenő
19 Hétfő	Erzsébet
20 Kedd	Jolán
21 Szerda	Olivér
22 Csütörtök	Cecília
23 Péntek	Kelemen, Klementina
24 Szombat	Emma
25 Vasárnap	Katalin
26 Hétfő	Virág
27 Kedd	Virgil
28 Szerda	Stefánia
29 Csütörtök	Taksony
30 Péntek	Andor, András

DECEMBER	
1 Szombat	Elza
2 Vasárnap	Melinda, Vivien
3 Hétfő	Ferenc, Olívia
4 Kedd	Barbara, Borbála
5 Szerda	Vilma
6 Csütörtök	Miklós
7 Péntek	Ambrus
8 Szombat	Mária
9 Vasárnap	Natalia
10 Hétfő	Judit
11 Kedd	Árpád
12 Szerda	Gabriella
13 Csütörtök	Luca, Otília
14 Péntek	Szilárda
15 Szombat	Valér
16 Vasárnap	Aletta, Etelka
17 Hétfő	Lázár, Olimpia
18 Kedd	Augusztá
19 Szerda	Viola
20 Csütörtök	Teofil
21 Péntek	Tamás
22 Szombat	Zénó, Anikó
23 Vasárnap	Viktória
24 Hétfő	Ádám, Éva
25 Kedd	Karácsony, Eugénia
26 Szerda	Karácsony, István
27 Csütörtök	János
28 Péntek	Kamilla
29 Szombat	Tamara, Tamás
30 Vasárnap	Dávid
31 Hétfő	Szilveszter

*Jubileumi kutatói nap Lakitelken***Az Alföld-fásítás folytatása – kihívásokkal**

Az Alföldi Erdőkért Egyesület immár hagyományosan, november elején tartja azt a rendezvényét, amelyen összegyűjtik ki, mit tett, illetve – kutatási eredményei alapján – mit javasol annak a siker-sztorinak a folytatása érdekében, ami az Alföld-fásítással kezdődött. Az immár 25. Kutatói Nap az elméleti és a gyakorlati szakemberek fóruma volt, ezúttal Lakitelken a Népfőiskola – fában sem szűkölködő – impozáns környezetében.

A megjelenteket Csiha Imre, az egyesület elnöke köszöntötte.

Bár az előadók általában a „minőségjavításra” koncentráltak, az ember óhatatlanul a mennyiségi oldalról közelít, vagyis, hogy hova jutottunk az 1923-as Alföld-fásítási törvény óta. Sokra! A nagy kihívás: ehhez hozzátenni valamit. Mihez is?

Erről Mózes Csaba, a Földművelésügyi Minisztérium főosztályvezető-helyettese beszélt. Az Alföldön 30 erdészeti tájon, az ország területének majd' 60 százalékán 25 800 gazdálkodó tevékenykedik. Hogy hányan élnek az erdőből, hány embernek ad munkát, termel hasznót, pontosan nem állapítható meg, de egyetlen évben 4-5000 közfoglalkoztatott biztosan munkát, fizetést kap, illetve az ugyancsak központi tűzifaprogramban 140-150 ezer köbméter fát juttatnak el a rászorultakhoz. Kiemelte, hogy a klímaváltozás által súlyosan érintett terület az Alföld. Ennek ellenére nem mondunk le a terveinkben megfogalmazott 27 százalékos erdősültség eléréséről a következő évtizedekben – hangsúlyozta az előadó. Megemlítette, hogy a magántulajdon a domináns az alföldi erdőkben.

Az eseményhez kapcsolódott a nagy elődre, az alföldi erdő apostolára, Kaán Károlyra való emlékezés, kiről Oroszi Sándor szólt. Felidézte, hogy 1919 karácsonyán adta ki a jelszót: „Erdőt az Alföldre!”, és bemutatta, milyen további szerepet játszott abban a folyamatban, ami odavezetett, hogy ma is beszélhetünk erdőkről az Alföldön. A történész elmondta, hogy mint általában az apostolokat, őt is számos bírálat érte még életében. Megemlítette, hogy nem Kaán Károly volt az első, aki javasolta az Alföld erdősítését. A Nagy-Magyarország földrajzi adottságai azonban nem indokolták ezeket az elképzeléseket. Kaán Károly ezeket beépítette az 1923. évi Alföld-fásítási törvénybe. Ez a törvény elsősorban az alföldi földtulajdonosokra rótt ki kötelezettségeket. A kötelezettek összeírása pedig munkát adott az elcsatolt területekről menekült államerdőségeknek. Ez a folyamat 1944-ig tartott, és eközben 104 ezer hektárnyi szaporítóanyagot állítottak elő az állami csemetekertek. Ez évi 5-6 ezer hektárnyi telepítést

tett lehetővé. Kaán Károly további érdeme, hogy a fásítást összekapcsolta az ország népegészségügyi helyzetének a javításával. Az ország első erdésze nagyon jól fölismerte, hogy az Alföld társadalmi-gazdasági viszonyainak javítása nem lehet egyedül erdészeti feladat, hanem össze kell fogni a mezőgazdasággal, a vízügygel és minden más helyi (ipari) szereplővel.

Az alföldi erdészeti tájak klímabesorolásának pontosításáról Führer Ernő és munkatársainak előadása szólt, amit Jagodics Anikó vezetett föl. Az előadó kiemelte, hogy a jövőre vonatkozó előrejelzésekhez nincs elegendő adat. Sok és elsősorban a térinformatikai rendszerben elérhető meteorológiai adatra van szükség.

Az eredményeik alapján megállapították többek között, hogy a gyertyános-tölgyes táj területe csökkent, míg az erdőssztyepp klíma növekedett az elmúlt harminc évben.

N. L. – Z. Z.

A konferencia teljes beszámolója a www.forestpress.hu és a www.efdsz.hu oldalon érhető el. Fotó: Zétényi Zoltán

A konferencia végén kitüntetések átadására került sor.

Alföldi Erdőkért Emlékérem kitüntetésben részesült:

Ács Csaba erdésztechnikus – Nyírerdő Zrt
Dr. Hirka Anikó erdőmérnök – NAIK ERTI
Kovács István erdésztechnikus – NEFAG Zrt
Lasancz János erdésztechnikus – DALERD Zrt
Lipák László erdőmérnök – Swiss Krono Kft
Dr. habil. Péterfalvi József erdőmérnök – Soproni Egyetem EMK
Pozsgai Gábor erdésztechnikus – KAEG Zrt
Tölgyfa Gábor erdőmérnök – Nyírerdő Zrt
Dr. Tóth Béla erdőmérnök – NAIK ERTI posztumusz kitüntetése

2017 – Kaán Károly-emlékév IV.

Kaán Károly tovább élő szellemisége

Konferencia Kaán Károly munkásságáról

Az erdész szakma egyik legnagyobb egyénisége születésének 150. évfordulója alkalmából az Országos Erdészeti Egyesület (OEE) és a Zalaerdő Zrt. „Kaán Károly tovább élő szellemisége” címmel konferenciát rendezett Nagykanizsán a magyaros építészeti stílusjegyeket magán viselő Medgyaszay Házban.

Szentpéteri Sándor

Szentpéteri Sándor, az OEE ügyvezető igazgatója üdvözölte a megjelenteket, köztük Ugron Ákos Gábor állami földért felelős helyettes államtitkárt, Dénes Sándort, Nagykanizsa MJV polgármesterét, Zambó Pétert, az OEE elnökét. Elmondta, hogy Kaán Károly születésének 150. évfordulója alkalmából az OEE kiemelt figyelmet fordít munkásságának méltatására. A konferencia célja, hogy hazánk erdeinek sorsát meghatározó, arra jelentős hatást gyakorló szakterületek képviselői tájékoztatást adjanak célkitűzéseikről, az erdők jövőjéről alkotott elképzeléseikről.

Rosta Gyula, a Zalaerdő Zrt. vezérigazgatója megnyitó beszédében kifej-

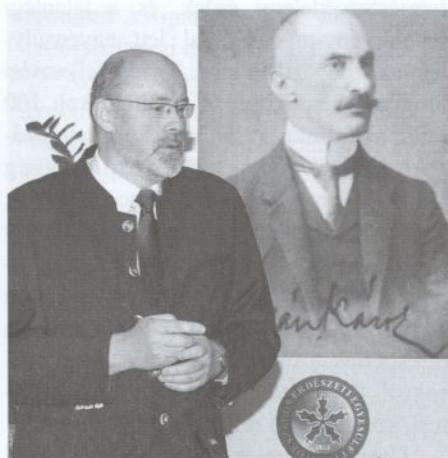

Rosta Gyula

tette, hogy az erdészeti ágazat ma is olyan küzdelmes és nehéz korszakot él át, mint a XX. század első felében. Meghatározó szerep hárul ránk a vidéki élet fenntarthatóságában, az élhető környezet megóvásában, a klímaváltozás hatásainak mérséklésében. Bizonyítsuk be, hogy hivatásunkat Kaán Károly szellemi örökségéhez méltó módon képviselő felkészült, tenni akaró és tudó szakembereként szolgáljuk a magyar erdők ügyét.

A nyitóelőadást Hoczek László, a Roth Gyula Erdészeti Szakközépiskola igazgatója tartotta „A középfokú erdészeti szakképzés napjainkban” címmel. Ma az erdészeti ágazatban háromszintű képzés folyik: szakmunkásképzés, középfokú erdészeti és vadgazdálkodási technikus és egyetemi képzés.

Az igazgató ismertette az erdészeti középiskolák múltját, majd összehasonlította a jelen állapottal. Régebben felvételi vizsgával lehetett bejutni, válogatni lehetett a 4-es, 5-ös tanulók között, ma csak felvételi beszélgetés van. Ennek ellenére 4-es alatti bizonyítvánnyal nem lehet bejutni a soproni iskolába. Verseny van az erdészeti középiskolák között, a soproni és a szegedi szakközép színvonala jóval magasabb a többiekénél. Az idén az országosan

Prof. dr. Lakatos Ferenc

beiratkozottak száma 402, és ebben a tanévben várhatóan 409-en végeznek.

A gondok kapcsán elmondta, hogy az iskolában a szaktárgyak aránya 60 százalékról 40-re módosult és a gyakorlati óraszám is csökkent. Megszűnt a szakképzési hozzájárulás, s emiatt az eszközállományuk elöregedett.

A végül beszélt a szakmunkásképzésről is: Öt helyen folyik jelenleg, 119-en iratkoztak be az idén, és az összes tanulólétszám 900–977 között van. Jóval több kellene az erdészeteknek.

Vezérigazgatók a hallgatóság soraiban

Kaán Károly Erdőmérnöki Kar a Soproni Egyetemen?

Prof. dr. Lakatos Ferenc, a Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karának dékánja „Kaán Károly szellemi öröksége az erdőmérnök-oktatásban” című előadásában először vázlatosan ismertette az erdőmérnökképzés múltját, majd kitért Kaán Károly diákeveire és az egyetemmel való későbbi kapcsolatára.

A sok változás után jelenleg, 2017-ben öt szakon folyik mérnökképzés. 2017-től új mintatanterv alapján oktatnak az osztatlan Erdőmérnök Karon. Ez gyakorlat-orientált képzés, figyelembe véve az erdőgazdálkodók igényeit is.

2017-ben az Erdőmérnöki Karon 480 hallgató tanul, a doktoranduszokkal együtt 569 fő. 60 főt vehetnek fel, 40-45 helyezkedik el a szakmában, a többi máshol talál munkát.

Terveik szerint a Természeti Erőforrás Menedzser és a Vadgazdálkodás szaktárgyat angol nyelven is oktatnák a külföldi diákoknak.

Felvetette, hogy a Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar és a Simonyi Károly Műszaki Faanyagtudományi és Művészeti Kar mintájára az Erdőmérnöki Kar neve lehetne Kaán Károly Erdőmérnöki Kar. Befejezésül ismertette, hogy mit kell tudni egy erdőmérnöknek, mire jogosult és mit vár el tőle a szakma.

Tudatosítani kell, hogy nagy a baj

Dr. Borovics Attila, a Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ, Erdészeti Tudományos Intézetének igazgatója „Új tudományos kihívások az erdészetben” című előadásában főleg a klímaváltozás okozta károkról, ezek tudományos feldolgozásáról és a várható változásokról, előrejelzésekről beszélt szenvedélyes, meggyőző hangon. Hangsúlyozta, hogy világhátrahagyó probléma az éghajlat változása.

Dr. Borovics Attila

Az erdész szakmának az egyik legnagyobb kihívása a klímaváltozás. A következő 100 évben legalább akkora lesz a változás, mint az elmúlt 10 000 évben. Jelezte, hogy „Zala zöld aranya”, a bükk jövője gondokat vet fel. Az előrejelzések alapján a bükkös klíma a közeljövőben eltűnhet, és 20–30 év múlva erdőssztyepp, a borúlátó feltevés alapján sztyepp klíma lesz a meghatározó. A mai klímastratégiában erre fel kell készülni, megoldásokat kell keresni. Új megközelítések és vizsgálatok szükségesek.

A „megoldás” a tudatos, előrelátó erdész. Nagyon fontos a helyi éghajlati, termőhelyi tényezők figyelembevétele, előre tervezése. Már vannak virtuális talajtérképek. Ugyanilyen fontos a tudatos szaporítóanyag-kiválasztás, megfelelő cél-fajok alkalmazása, akár a helyiek rováására is. Végül közös gondolkodásra hívta fel a figyelmet.

Wisnovszky Károly

Wisnovszky Károly, a NÉBIH Erdészeti Igazgatóságának igazgatója „Az erdészeti igazgatás helyzete” című előadásában idézte Kaán Károly erdészeti politikáját, mely szerint ültessünk több erdőt, védjük meg és állítsuk a közös érdekébe. Az ő nevéhez fűződik az 1923-as erdészeti igazgatásról szóló törvény, mely átalakította, megújította az akkori erdészeti szervezeteket.

Bemutatta a változásokat a mai időkig. Jelenleg igen bonyolult, szétzilált az erdészeti hatóság szervezete, két minisztériumhoz tartozik. A rendszerváltozás után az addigi 5000 gazdálkodó helyett 50 000 lett. Célként jelölte meg, hogy minél több erdő legyen, és az erdőgazdálkodás szabályozottan működjön a közös érdekében.

Mocz András, a Mocz és Társa Magánerdészet Kft. tulajdonosaként és a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetségének (MEGOSZ) elnökeként kapott szót. „A magánerdőgazdálkodás helyzete, lehetőségei” című előadásában elmondta, hogy a magán-erdők területe 125 000 ha, 50 000 gazdálkodó és 500 000 tulajdonos van. Igen nagy probléma az osztatlan közös tulajdon és a nagyfokú tökeszegénység.

Szerinte 2017 előtt túlsúlyba került a természetvédelemi érdek, és a jelenlegi erdőtörvény-módosítással lett egyensúlyban az erdőgazdálkodás. A vidékfejlesztési program keretében, új jogcímekkel 100 milliárd forintot különítettek el támogatásokra, főleg erdőtelepítésekre. Lehetőség van ültetvény létesítésének támogatására is.

Felhívta a figyelmet arra, hogy Magyarország szégyene az erdészeti géppark minősége. Emlékeztetett, hogy a Natura 2000 területek kijelölésekor nem értesítették a tulajdonosokat a korlátozásokról. Kiemelte, hogy fontos az integratori, szakirányító rendszer támogatása.

Ugró Sándor, a Kiskunsági Nemzeti Park igazgatója az „Alföld-fásítástól a

természetvédelmi erdőkezelésig” címmel tartott előadásában dicsérte Kaán Károly Alföld-fásítási programját, mely jelentősen átalakította az Alföld tájképét. Azonban ennek nem csak pozitív hatása volt. Új fajok jelentek meg, viszont sok értékes faj eltűnt. A legelőterület csökkent, a szántó növekedett, a faanyagtermelés növekedett, a vaddisznó pedig nem kívánatos.

Az Alföld-fásítás nagy veszteségei azok a jellemző növények, állatfajok, melyeknek száma drasztikusan csökkent. Ilyen a pusztai árvalányhaj, a tarlós szegfű, homoki kikerics, csikófark, a földi kutya, a tűzok. Ismertette a felnyíló, mozaikos, ligetes erdőkezelés lényegét. Az is előfordulhat, hogy néhány faj védelmében az erdőt is megszüntetik, pl. a tarlós szegfű, földi kutya érdekében.

Tassy Márk, a Magyar Természetjáró Szövetség igazgatója „Előremutató fejlesztések a természetjárásban” című előadásában ismertette a szövetség felépítését, működését. Kiemelte, hogy nagyon jó az együttműködés az erdészekkel, több közös projekten dolgoznak. Fontos az a stratégiai együttműködési terv, melyet Zambó Péter, az OEE elnöke és Garancsi István, a Magyar Természetjáró Szövetség elnöke írt alá Kaszón, a vándorgyűlés alkalmával.

Az elmúlt időszakban igen jelentős anyagi forráshoz jutottak fejlesztések, beruházások: turistaházakat újítottak fel, turistautakat hoztak rendbe, pontos nyilvántartást vezettek be, kommunikációs és marketingeszközökkel népszerűsítették a természetjárást. 25 000 km turistaútkjuk jelentős része az erdőkben húzódik.

Kaán Károly példát mutatott nekünk

Dr. Bitay Márton Örs

A konferencia végén dr. Bitay Márton Örs, a Földművelésügyi Minisztérium állami földekért felelős államtitkára mon-

dott zárszót. Kaán Károlyban azt értékeli leginkább, hogy a XX. század elején a Trianon utáni nehéz világban, rögtön a sokk után olyan munkába kezdett, mely felrázta az erdészársadalmat, nem hátra fordult, hanem kitalálta, hogy ültessünk erdőt az Alföldre. A nehéz, sanyarú időszakban ez óriási előrelépés, kitörési lehetőség volt.

Ugy véli, hogy Kaán Károly szellemi örökségét, munkamorálját kell példának tekintenünk.

Az erdőtörvény módosítása kapcsán kijelentette, hogy „sikerült a sötétzöldek túlzó, a normális erdőgazdálkodást vegzáló szabályait visszaverni, és nem lett ebből különösebb »balhé«.” Sikerült elérni egy közös megállapodást. Szólt a mai erdőgazdálkodás sikereiről is. 2010 óta 16 milliárd forintot fordítottak a közjóléti funkciók fejlesztésére. Véget ért a klímaváltozás okozta súlyos gondokra is.

A konferencia végén Mocz András, a MEGOSZ elnöke emlékérmeket adományozott dr. Bitay Márton Örs államtitkárnak, az erdőtörvény megújítása érdekében kifejtett munkájának elismeréséért.

Koszorúzás a Zalaerdő színházánál

Néhány észrevétel a konferenciáról

Kaán Károly, mint a hazai természetvédelem apostolának szemlélete és a mai viszonyok összevetése valahogy kimaradt a programból, ugyanakkor a mai „sötétzöld” természetvédők éles kritikát kaptak.

A konferencia színvonalát emelte, hogy a 2007-ben az OEE által készített, Kaán Károly életét és munkásságát bemutató 15 nagyméretű tablót a Zalaerdő felújította s a terem falán bemutatta. Emellett az idei fotópályázat díjazott képeit is láthattuk.

A Múzeum téren, a Zalaerdő Zrt. székháza előtt folytatódott a rendezvény, ahol először két helyi kisiskolás erdőről szóló

előadását hallhattuk, majd Szakács László nyugdíjas erdész – e sorok írója – beszélt Kaán Károly ifjú éveiről, nagykanizsai és Zala megyei kötődéséről. Többek közt megemlítette, hogy Kaán Károly belterjes erdőgazdálkodás politikáját hogyan valósították meg az idén 100 éves Csömödéri Erdei Vasút kiépítésénél. Felhívta a figyelmet Kaán Károly helyi követőinek munkásságára, különösen Barlai Ervinre, aki 50 éve hunyt el.

Ezt követően dr. Bitay Márton Örs államtitkár, Zambó Péter elnök és Rosta Gyula vezérigazgató koszorút helyezett el Kaán Károly mellszobránál, tisztelegve az egyik legnagyobb magyar erdész előtt.

A Kaán Károly jubileumi év végén megállapíthatjuk, hogy méltón emlékeztünk meg életéről, munkásságáról és tovább élő szellemiségéről. Dicséret illeti a Zalaerdő Zrt.-t, amiért példásan megszervezte e jubileumi konferenciát.

Kép és szöveg: Szakács László

Mocz András előadása

Újabb Kaán-emlékmű

Magyar erdészeti szakemberek közül eddig: Kaán Károly (1867–1940) erdőmérnök, egykori földművelésügyi államtitkár, az egyik legnagyobb magyar erdészeti és természetvédelmi politikus emlékét örökítették meg a legtöbb helyen szerte az országban. Sőt még határainkon túl is, Szlovákiában, a feketebalogi Erdészeti Skanzenben.

Ez a hosszú sor születésének 150. évfordulója alkalmából tovább gyarapodott: a debreceni Nagyerdőben érdekes és szép emlékművet állított a Nyírerdő Erdészeti Zrt.

Az emlékoszlopot Vass Tamás erdőmérnök a Nagyerdő egyik már holt, nagyméretű tölgyfájából alkotta. Leleplezését Szalacsi Árpád, az erdészeti társaság vezérigazgatója, továbbá Zambó Péter, az OEE elnöke, valamint dr. Barcza Lajos, Debrecen város alpolgármestere végezte.

Előzmények 1989-ből

Az eseményről egész oldalas képes tudósítást közölt a Magyar Mezőgazdaság c. heti folyóirat 1917. évi 46. számának

Erdőgazdaság és Faipar című havi melléklete, ennek a címe: „Emlékoszlopot avattak Debrecenben”.

Azonban nem ez az első, a természetvédelemhez kapcsolódó monumentum a Nagyerdőben. Amint arról annak idején az ERFA 1989/12. számában tudósítottam, azon év októberében is avattak ott emlékművet az erdő egy része védetté nyilvánításának 50. évfordulója alkalmából. Két bronztábla volt egy tölgy kopjafára erősítve, Sass László debreceni fémöntő kisiparos műve, aki korábban erdőgazdasági dolgozó volt.

Az eseményeket Rakonczay Zoltán erdőmérnök, a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium miniszterhelyettese mozgatta. Ő érte el, hogy az első magyar természetvédelmi terület éppen egy erdőterületen legyen. Méltatta ezt Jakucs Pál debreceni professzor, akadémikus is akkori beszédében: gyakorlati vonatkozásban senki nem tett addig annyit a magyar természetvédelemért (Kaán Károlyt is beleértve), mint amennyit Rakonczay tett.

Közbevetve megjegyzendő: hazánk első nemzeti parkját, a Hortobágyi N.P.-ot

is ő hozta létre 1972-ben, szintén Debrecen közelében. Utóbbi az intézményesített természetvédelem kezdetének tekintett 1872. év századik évfordulójára esett. Ugyanis a világ első nemzeti parkját, a Yellowstone N.P.-ot 1872-ben hozták létre az USA-ban.

Bányarét volt az ezredik

Emlékeztetbe idézhetem még azt is a mostani Kaán-emlékmű apropóján, hogy 1989 októberében a nagyerdei avató ünnepség résztvevői onnan a Békés megyei Gyulavári határában levő mályvádi erdő Bányarét elnevezésű erdő-részletébe utaztak, ahol viszont az (akkor) ezredik természetvédelmi területen avattak szép emlékművet. Ez is Sass László alkotása volt, és ez is erdőterület: ma már kb. 33 éves, óriási fákból álló tölgy-körisszil ligeterdő, öt hektáron.

Rakonczay Zoltán beszédében azt szorgalmazta: ismét és mielőbb helyre kellene állítani az erdészet és a természetvédelem intézményes egységét.

Vajon mit mondana erre ma Kaán...

K.P.

Titkári értekezlet a Kisalföldi Erdőgazdaságnál

Göbös, vizes hansági erdőkben

Az októberi kihelyezett titkári értekezlet, illetve kiskonferencia helyszíne Göbös-major, az egykori Dél-Hansági Erdőgazdaság területén kialakított oktatási központ volt. Talán inkább „közjóléti bázis”, hiszen van itt szálloda és lovarda, medence, tó és erdei kápolna is. No és bőven göb, vagyis az ősduna által itt hagyott, rengeteg krumpli nagyságú kavics, ami nemigen kedvezett a földművelésnek. Így aztán maradt az erdő, a vad, mint hasznosítási lehetőség.

A gazda a Kapuvári Erdészet igazgatója, Kóródi Sándor és munkatársa, Bors László erdőgondnok, valamint a helyi szakszervezet titkára, Sipos Imre volt. Bár a nemzeti park részéről nem volt velünk senki, de mégis „jelen voltak”, hiszen rendre felmerült: milyen a viszony, mit engednek, mit nem, mi a természetes, mi nem. Nem ellenségek – szűrtük le a következtetést. Inkább – ideértve a felügyelőket is – közösen keresik a megoldásokat.

Az alapprobléma a víz, amely hol sok, hol kevés, de mindez egyszerre is előfordulhat. De az is a sajátosságokhoz tartozik, hogy – a vízüggyel való szoros együttműködés révén – szabályozni is tudják a vízszintet, azaz „öntözhetik” az erdőt. Persze nem mindig és nem mindenhol. De majd’ mindenhol van csatorna, kisvasút helyett sóderos út. No meg – talán kontrollként, összehasonlítási alapként –, ott a Lábas erdő, illetve a Csíkos éger, ami egy erdőrészt, a területől eltűnt csíkhárról elnevezve.

Jószérivel ez maradt az egykori lecsapolatlan Hanyból. Az égeres különlegessége, hogy a víz lehúzóásával a tűzeg, illetve koturétég összeesett, a felszín egy méterrel is lejjebb került, amit a fák nem tudtak követni, gyökereiken, mint lábakon állnak.

A másik „történelmi” érdekesség a feketedió esete. Ebben az idegenhonos fában – már jó száz évvel ezelőtt! – fantáziát láttak az itteni erdészek. Aztán mára még a nemzeti park is eltűri a nem fokozottan védett területeken. Egyébként nem árt tudni, hogy a feketedióra fiatal korában nem árt figyelni, mert érzékeny a fagyra és a vad is szereti.

Nem kerülhető meg persze a nyár, amelyről a lecsapolás után a megváltást várták errefelé. De aztán változott a helyzet, előtérbe került a természetvédelem,

vagyis napirendre a nemesnyár visszaszorítása. Szakszervezeti oldalról pedig egyre inkább az merül fel, hogy errefelé különösen kevés a munkaerő. Különösen a szakképzett. Ez aztán azzal is jár, hogy bizonyos gépi munkákról nem lehet lemondani akkor sem, ha mindenki a természetességről beszél.

N. L.

Kiskonferencia és konzultáció

A KAEG Kapuvári Erdészet Göbös-majori oktató központjában a helyi érdekképviseletek vezetőivel a munkahelyi érdekegyeztetésről folyt az eszmecsere.

Branner Lászlóné irodavezető röviden összefoglalta a szakszervezetek helyzetének, szerepének megfogalmazását a 2012. évi Munkatörvénykönyv Harmadik rész 230–281. §-ai kivonatos ismertetésével.

Górász László főtítkárról összehasonlította a 2012. évi szabályokat megelőző állapotokat és a jelenlegi helyzetet, elemezte a változások előnyeit és hátrányait, méltatta a szakszervezet jogosítványainak gyakorlatba illesztését (a tájékoztatás, ellenőrzés, kifogás szabadsága, közszéltelhez való jog).

A terepi program során Kóródi Sándor erdészvezető tájékoztatást adott az épülő vadaskert helyszínén a vadgazdálkodás során felmerülő munkavédelmi és munkabiztonsági feladatokról.

A meghívottként jelen lévő társszakszervezet, a MÉDOSZ elnöke dr. Huiber Tibor részvételével vita kezdődött az aktuális érdekvédelmi problémákról: kollektív szerződéskötés, béralku, juttatások, a szakszervezet működésének biztosítása a munkahelyeken, tagszervezés. A vitát Dudás Péter, az EFDSZ elnöke vezette.

Másnap Górász László főtítkárról előadásában a különböző tárgyalástechnikák ismertetésére került sor, és véleménycsere alakult ki a tapasztalatok alapján az alkal-

mazásukról. Sor került a kudarcok feltárására, az eredmények számbavételére a munkáltatóval szembeni követelések terén.

Konfliktusok természetesen keletkeznek az érdekek különbözőségéből adódó álláspontok mentén. Mindkét fél számára megfelelő kompromisszumot csak jó tárgyalási pozícióból és jó stratégiákkal lehet elérni.

Ahhoz, hogy a szakszervezeti tagokat képviselő tisztségviselő megfelelően tudja képviselni tagjainak érdekeit, helyesen kell felmérnie a gondokat, megfogalmazni a célokat, hogy jó alkupozíciót alakítson ki, érdemi tárgyalást folytasson.

Az ÉSZT-Jogpont füzetek tanulmányozása segítette a több oldalról való rálátást a szakszervezetek tennivalóira. Hozzájárult a célok pontos kitűzéséhez. Számos technika ismert, melyek alkalmazásával előnyösebb alkupozícióhoz juthatunk. Itt kell megemlíteni az alternatív vitarendezést, és a Munkaügyi Tanácsadó és Vitarendező Szolgálatot, mely a felek közötti partnerség megőrzését célozza.

A munkavállalói érdekképviseletek az ágazatban is eléggé eltérően működnek, attól függően, milyen kapcsolat alakult ki a gazdasági vezetés és a helyi szakszervezet között.

A tanácskozás hasznos volt abból a szempontból is, hogy egymás tapasztalatait elmondhatták a tisztségviselők, valamint kiértékelhetők voltak azok a problémák, melyekkel a továbbiakban a vezetésnek foglalkoznia kell. Ehhez a társszakszervezettel való együttműködés is szükséges lesz.

A jelenlevők – helyzetükből adódóan – kifejezetten gyakorlati oldalról közelítették meg a témákat. A résztvevők valamennyien hozzászóltak a vitához és egyöntetűen indokoltak találták a témát, és véleményük szerint szükség van további hasonló alkalmakra. A cél: megtalálni az érdekérvényesítéshez legjobban megfelelő eszközöket, amelyek segítségével a titkárról ki tudja kényszeríteni tagjai számára a lehető legtöbb előnyt.

A szakmai programokon a résztvevők hasznos tapasztalatokat szereztek egy speciális tájéegységben, a Hanságban dolgozó kollégák munkájáról, munkakörülményeiről és a munkaerő helyzetéről.

B. E.

Apimondia – 2017

A világ méhészeinek nagy seregszemléje

2017. szeptember utolsó, illetve október első napjaiban rendezték meg a törökországi Isztambulban a 45. Apimondiát, a Nemzetközi Méhészeti Kongresszust.

Talán nem mindenki tudja, hogy a méhészet és az erdészet között bizony vannak összefüggések. Mindenekelőtt az a tény, hogy az erdész kollégák közül számosan gyakorolják ezt a csodálatos szakmát. Ennél is fontosabb az a körülmény, hogy az erdő és a méhek között milyen szoros a kapcsolat! A mi éghajlati övünkben az erdő a méhek ősi élettere, amelyben minden rendelkezésükre áll, amire fennmaradásukhoz, sőt terjeszkedésükhöz szükségük van. Az erdei növényzet: a fák, cserjék és a lágyszárú növények virágpor és nektár formájában bőségesen ellátják a méheket élelemmel. A faodvakban, sziklarepedésekben pedig megtalálják a biztonságos lakásukat. Ezenfelül a legfontosabb kapcsolatot a következőkben látom: Magyarországon az akácerdők területe, az összes erdőterület negyed része, amelyet természetesen erdészek gondoznak. Ugyanakkor ezen akácerdők nem is teljes területe termi meg azt a nektármennyiséget, amelyből a méhek, a méhészek közreműködésével előállítják azt a mézmennyiséget, amely az akácot a méztermelés szempontjából az első helyre teszi. Minőség tekintetében pedig szintén biztosított az akác első helye! Az akácméz a legfontosabb és legkeresettebb méz-exportcikkünk, sőt: legújabbban pedig hungaricumná is minősítették.

A többi ágazathoz hasonlóan, a méhészet is arra törekedett, hogy kialakítsa, megszervezze a világméretű együttműködés kereteit. Az első Apimondiát 1897-ben Brüsszelben rendezték. Irányelvnek azt

fogadták el, hogy két évenként, a páratlan években tartják meg a kongresszust, lehetőleg más-más földrészen. Ezt nem mindig sikerült betartani: előfordultak néhány éves, de 10 éves kimaradások is. A rendszer azonban beindult, s ma már biztos a két évenkénti megrendezés. Az utolsó eltérés: a délszláv háború miatt az 1991-re, a jugoszláviai Split-be tervezett Apimondia elmaradt. Számunkra – nyilvánvalóan – az 1983-ban megrendezett budapesti

Jobbra a szerző Isztambulban

Apimondia volt a legjelentősebb. A helyszínt jelentkezés alapján, szavazással választják ki, kétszer két évre előre.

A kongresszusok alkalmával ülésezik az Apimondia vezetősége: Megtárgyalják a szükséges témákat, döntéseket hoznak. A vezetőséget az elnök, az alelnök és a főtitkár, valamint a tudományos bizottságok (Apitherapia, Méhbiológia, Méh-egészségügy, Méhészeti közgazdaság, Méhészeti technológia, A fejlődő világ méhészete, Megporzás és méhlegelő) elnökei, továbbá az öt földrész bizottságainak elnökei – kiegészülve a mindenkori szervező ország vezetőivel – alkotják.

A kongresszusnak a tartalmi része is meghatározott. Első és legfontosabb része a tudományos előadások. Ezeket többségükben kutatók számolnak be legújabb eredményeikről, azt követik a poszttereken bemutatott tudományos kutatások.

A kongresszus másik fontos része a kiállítás, amelyen a legkorszerűbb eszközöket, módszereket, eljárásokat lehet megtekinteni és tanulmányozni, sőt vásárolni is van mód. A legérdekesebb része a kongresszusnak az ún. technikai nap, amelyen autóbusszokkal eljutunk vidékre is, működő méhészetek, méhészeti üzemek megtekintésére.

Kedves színfoltja a kongresszus által meghirdetett versenyeken való részvétel.

A mézektől kezdve a méhészettel kapcsolatos képzőművészeti alkotásokig bezárólag ezen szinte mindennel találkozhatunk. A hivatalos programon kívül van az Apimondiának egyéb „hozádéma” is: a résztvevő megismerheti a rendező országot.

Mindenekelőtt nagy vonalakban megismerheti a rendező ország méhészetét, összehasonlítást tud tenni más országok,

vagy akár Magyarország méhészetével. Megtudhattuk, hogy Törökország méhészeti nagyhatalom, 56 ezer méhészt tartanak nyilván. (A magyar adat 20 ezer.) 7 millió méhcsaládot gondoznak. Egy méhészre 117 méhcsalád jut. Egy család átlagos mézhozama 16 kg. A világon a hosszútűs fenyőkről (Pinus) begyűjtött mézharmat méz 90 százalékát Törökország termeli. Méhlegelőik fajokban és mennyiségben igen gazdagok, köszönhetően az országban található 3 éghajlati övnek.

Utoljára hagytam azt, ami talán a legfontosabb: más-más földrészek méhészeivel találkozhatunk, földrészeken átívelő barátságok köthetnek. És amit pontosan nem is lehet meghatározni, csak érezni: az a légkör, amelynek hatása alá kerül a látogató. És viszi, viszi magával egy életen át...

Fritsch Ottó

Megindulhat a méz exportja Kínába

A tartományokkal való együttműködés kiszélesítése és a tudományos együttműködés fejlesztése mellett számos további mezőgazdasági együttműködésre is lehetőség nyílik a magyar-kínai magas szintű tárgyalások eredményeként – jelentette ki Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter. Az agrártárca vezetője a megbeszéléseket követően partnerével aláírta a Kínába irányuló méz exportjáról szóló megállapodást.

A felek egyetértettek abban, hogy a jövőben szorosabbra fűzik az agrárerdészet terén kialakítandó kapcsolatokat. Az agrár-er-

dészet különösen fontos abból a szempontból, hogy annak fejlesztése egyszerre védi a vízbázist és a talajt, miközben növeli a talajban megkötött és hosszú távra is elraktározható szén mennyiségét, mérsékelve a légkörben jelenlévő üvegházhatású gázok mennyiségét.

A mostani megállapodásnak köszönhetően valamennyi magyarországi méztermelő előtt megnyílnak a lehetőségek, hogy a kínai piacra juttassa a kiváló minőségű magyar mézet – húzta alá az agrártárca vezetője.

(ForestPress)

Vadas Jenő emléke

Százhetven éve, 1857. április 2-án született a ma már Miskolchoz tartozó Felsőhármorban Vadas Jenő erdőmérnök, Soproni Egyetemünk (akkori jogelődjének) egykori jeles professzora.

Családi neve eredetileg Vlkolinszky volt. Atyjának korai halála miatt nagybátyja, Herman Ottó nevelte.

Elemi és középiskolai tanulmányai után iratkozott be a selmecbányai Bányászati és Erdészeti Akadémiára. Oklevelét 1878-ban szerezte meg, azokban a boldog időkben még három év volt a tanulmányi idő.

Ezt követően Máramarosziget, a Földművelésügyi Minisztérium és a Temesvár-Vadászerdő voltak életútjának állomásai. 1891-ben visszatért Selmecre, a szakoktatás területére. Életrajzírói nem mulasztják el megemlíteni, hogy kitűnő pedagógus volt. Növénytant, állattant, erdőtenyésztéstant és erdővédelemtant tanított három évtizeden keresztül, haláláig. Több alkalommal töltötte be a rektori tisztséget, s megírta az „erdőszakadémia” történetét is a Millennium alkalmára.

Termékeny szakíró volt, sok cikket publikált az Erdészeti Lapokban, többet társszerzőként; például erdészeti kísérlet-ügyünk történetét Bund Károllyal. Témái változatosak voltak.

Az utókor – tankönyve mellett – egyik legkiemelkedőbb művének az akácról írt monográfiáját értékel, de foglalkozott más fajokkal is.

Legnagyobb teljesítménye a magyar erdészeti tudományos kutatások megteremtése volt selmeci központtal és az erdőri iskolákra alapozott területi hálózattal, 1897 végén (120 éve). Kísérleti állomásunkat azután az Erdészeti Kutató Intézetek Nemzetközi Szövetségének (IUFRO) tagszervezetévé tette, egyik alapító szervezeteként. 1910-ben a IUFRO elnökévé is megválasztották.

Úgy tervezték, hogy 1914-ben Magyarországon rendezik meg a IUFRO kongresszusát, ezt azonban az I. világháború kitörése lehetetlenné tette. Végül is a IUFRO IX. kongresszusát 1936-ban bonyolították le hazánkban, a II. Nemzetközi Erdészeti Kongresszushoz kapcsoló-

dóan. Az erre irányuló tárgyalásokat még 1929-ben kezdte meg a IUFRO kongresszusa alkalmával Stockholmban a magyar küldöttség: Pfeiffer Gyula az FM Erdészeti Főosztályának vezetője, valamint dr. Roth Gyula és dr. Fehér Dániel, a soproni Erdőmérnöki Kar professzorai.

Az elmúlt nyolcvan évben nem rendeztek hazánkban sem erdészeti világkongresszust, sem plenáris IUFRO-kongresszust.

1922. július 21-én, Budapesten halt meg, a Farkasréti temetőben nyugszik.

Emlékét hirdeti a soproni egyetemi botanikus kert 57. számú parcellájában álló szobra, valamint az 55–57. sz. parcella mellett elvezető út. 1933-ban állították emlékművet a Bükk-hegységben, a Szinva-patak partfalában, s van egy emléktáblával megjelölt foglalt forrás is a miskolci erdőben, s még további kétféle helyi elnevezés. Róla nevezték el az Erdészeti Tudományos Intézet emlékérmét is, amellyel az intézet igazgatója tüntet ki évente általában egy személyt, a tudomány szolgálatában kifejtett eredményes tevékenységéért.

Király Pál

Elhunyt prof. em. dr. Varga Ferenc

Életének 81. évében, 2017. augusztus 1-jén elhunyt dr. Varga Ferenc, az Erdőművelési és Erdővédelmi Intézet, illetve az Erdőmérnöki Kar professzor emeritusa.

Ezek a pusztá tények. De mi minden rejlik a név, az évszám és az intézmény mögött? Egy sikerekben és kihívásokban gazdag, produktív élet!

Varga Ferenc több mint öt évtizeden át szolgált a magyar erdészeti felsőoktatást és az erdészeti kutatást. Oktatói munkája eredményeként ma alig van Magyarországon olyan erdőmérnök, akit ne ismert volna a tanterem padjaiból, a terepi gyakorlatokról, tanulmányutakról vagy a kutatási feladatok végrehajtása során a „tő mellől”. Elmondható ez a faipari mérnökök jelentős részéről is, hiszen kiemelendő volt a faanyagvédelem terén végzett munkássága is.

Varga Ferenc 1936-ban született Budapesten, általános és középiskoláit is ott végezte. 1956-ban iratkozott be

az Erdőmérnöki Főiskolára, ahol 1961-ben szerezte meg erdőmérnöki oklevelét az Erdőmérnöki Karon. Az Egyetem befejezése után rövid ideig az Országos Erdészeti Főigazgatóság 1. sz. Erdőrendezőségén erdőrendezőként dolgozott, majd 1962-ben tanársegédi kinevezést nyert az Erdőmérnöki Főiskola Erdővédelemtani Tanszékére. 1967–1987 között egyetemi adjunktus, 1987-től egyetemi docens az Erdészeti és Faipari Egyetemen, ahol 1995-ben egyetemi tanárnak nevezték ki. Egyetemi doktori címet 1976-ban, kandidátusi fokozatot 1986-ban szerzett, 1995-ben habilitált. 1990 és 2001 között az Erdővédelemtani Tanszék vezetője volt, illetve 1994–1997 között rektorhelyettesi feladatokat is ellátott.

Az egyetemi oktatásban 1962–2012 között vett részt, a hallgatók alapképzésben száz szemeszteren át hallgathatták előadásait, vehettek részt gyakorlatain Erdészeti állattan, Erdővédelemtan és Faanyagvédelemtan tárgyakból. A graduális képzésen kívül oktatott a posztgraduális képzésben is, a növényvédelmi szakmérnök képzésben annak megindulása óta több tantárgy oktatásával vett részt. A soproni karok doktorképzésében négy tárgyat hirdetett meg folyamatosan. Meghívott előadóként előadásokat és gyakorlatokat tartott a Budapesti Műszaki Egyetemen, a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen, valamint a PATE Keszthelyi Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar Növényvédelmi Intézetében is. Az oktatott tárgyakból jegyzeteket, a gyakorlatokhoz számos segédanyagot írt. Pedagógiai érzéke, előadókészsége népszerű volt a hallgatók körében. Oktató-nevelő munkájában kiválóan ötvöződnek a gyakorlati tapasztalatok és a magas fokú elméleti felkészültség.

Szakterületén jelentős kutatómunkát végzett. Legfontosabb önálló kutatási témája a gyapjaslepke táplálkozásbiológiájának, erdőgazdasági kártételének és az ellene való védekezésnek a vizsgálata volt. További fontos kutatási témája az erdei fajok pusztulásos megbetegedésének vizsgálata, a Szigetköz biológiai megfigyelőrendszere, a nemesnyár anyatelepek vírusfertőzöttségének, továbbá az akác faanyagának a farontó gombákkal szembeni ellenálló-képességének vizsgálata.

Oktatói munkáján kívül a gyakorlattal fenntartott szoros szakértői tevékenységén, tudományos, publikációs munkája során szerzett ismertséget, elismerést. Dolgozott az MTA Erdészeti Bizottságában

és munkabizottságaiban, a Szabványügyi testületben, az OEE Erdővédelmi Szakosztályában és az Erdőművelési Szakosztályban. Több cikluson keresztül volt az OEE helyi csoportjának titkára. Külföldi szakmai útjain a magyar erdőgazdálkodást és felsőoktatást képviselte, jó kapcsolatot tartott fenn a Freiburgi Albert-Ludwigs Universitát Erdészeti Állattani Intézetével, a Baden-Würtembergi Erdészeti Kutató Állomás Erdővédelmi Osztályával, a Hamburgi Egyetem Fabiológiai Intézetével, a BOKU Wien szakintézetével.

Szakmai tevékenysége során 47 tudományos cikket, dolgozatot, disszertációt, könyvrészletet; 11 egyetemi jegyzetet, mérnöktovábbképző jegyzetet; több népszerűsítő cikket írt. A legtöbb hallgató és gyakorlati szakember számára az Erdővédelem című könyve a legismertebb. Szakmai életének jelentős része a közel ötszáz faanyagvédelmi és erdővédelmi tárgyú szakvélemény. Szakértői munkájára nyugállományba vonulása után is igényt tartott a gyakorlati erdőgazdálkodás, a faipar és az igazságszolgáltatás.

Munkásságát számos kitüntetéssel ismerték el. Kiváló dolgozó (1970, 2001), MTESZ Díj (1979), Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje (2010), melyet a UBC Sopron divíziójában végzett valamikori évfolyamtársaival együtt kapott meg.

2017. augusztus 1-jén hunyt el Sopronban.

Meghalt dr. Schmidt Ernő (1925–2017)

Szombathelyen némi betegeskedés után, életének 93. évében elhunyt dr. Schmidt Ernő erdőmérnök, a magyar faipar és erdészet kiemelkedő személyisége, egykor közsismert alakja;

hamvait is Szombathelyen helyezték nyugalomra.

1925. július 18-án született a Mosonmagyaróvár közelében fekvő Feketeerdőn, erdész családban. Az elemi iskolát szülőhelyén végezte, érettségi bizonyítványát az óvári piarista gimnáziumban, erdőmérnöki oklevelét pedig 1949-ben Sopronban szerezte meg, kitűnő eredménnyel.

Szakmai pályafutását 1949. szeptember 1-jével kezdte meg az egykori Erdei

Melléktermékeket Termelő és Értékesítő Vállalatnál. Fa- és gyantalepárlással foglalkozott a vállalat novai, zalaegerszegi, majd tolmácsi üzemében.

1957-ben került a „célegyenesbe”, Szombathelyre, ahol az akkor épülő faforgácslap üzemben talált munkát. 1959-ben ugyanott főtechnológus, majd főmérnök.

1974-ben az irányító főhatóság a Szombathely és Sopron térségében működő állami fagazdasági vállalatokat (a TÁEG kivételével) egy komplex tevékenységi körű nagy vállalatba vonta össze, Nyugat-magyarországi Fagazdasági Kombinát elnevezéssel. A kombinát a fagazdaság (erdőgazdaság + elsődleges faipar) teljes vertikumát magában foglalta, a csemetetermesztéstől a cementkötésű faforgácslap-gyártáson át a bútorgyártásig. Vezérigazgatójává Schmidt Ernőt nevezték ki.

Erdészeti és faipari vállalatoknak egy közös szervezetbe való összevonása már ezt megelőzően is történt, 1969/70 fordulóján. Ezek azonban inkább horizontális jellegű összevonások voltak és erdészeti dominanciával végződtek. Ekkor alakult ki a mai állami erdőgazdasági részvénytársaságok jogelődeinek, az erdő- és fafeldolgozó gazdaságoknak országos területi rendszere.

A szombathelyi kombinát létrehozása – mint vertikális integráció a faipar dominanciájával – érdekes közgazdasági kísérlet volt a szakma területén. S mivel ez a kísérlet a következő másfél évtizedben elválaszthatatlanul összeforrt a vezető integrátor, dr. Schmidt Ernő nevével, érdemes kissé tüzetesebb vizsgálat alá venni. Annál is inkább, mert ezeknek a fagazdasági szervezeti formációknak az elméleti kiértékelése még csak érintőlegesen történt meg, pedig életképesnek és eredményesnek bizonyultak.

Először is emlékeztetbe kell idézni, hogy azokban az években (még dr. Dimény Imre MÉM-minisztersége idejében) hozták létre az agráriumban az ún. agrár-ipari kombinátokat. Mintául a világ nagy mezőgazdasággal rendelkező országokban létesült hasonló jellegű élelmiszer-gazdasági nagyvállalatok szolgáltak (nem utolsósorban a szovjet példák).

A kombinátalakítások célja az volt, hogy a termelők ne az alapanyagot dobják piacra olcsó áron, hanem feldolgozással, minél több hozzáadott értékkel, félkész- vagy késztermékekkel az alapanyagból kihozható legnagyobb hasznot tartsák vissza a maguk számára.

A fa esetében ehhez hozzájárult még az a szempont is, hogy erdőben-fában szegény országunk költségvetésére hatalmas teherként nehezedett a fa- és fatermék-import. Nemzetgazdasági érdek volt a szűkös hazai fakitermelésből és az egyre dráguló importból származó faanyag és a fahulladékok feldolgozása. Ennek (főleg a gyengébb minőségű faanyagok esetében) egyik legcélszerűbb módja a műfalapok és lemezek gyártásának fejlesztése volt. Ez a törekvés hozta létre a Mohácsi Farostlemezgyárat is.

A vertikális vállalati szervezet kialakításának apostola dr. Madas András erdőmérnök, MÉM-miniszterhelyettes volt, aki szívélyes személyi kapcsolatban állt Schmidt Ernővel. Jó partnerre lelt benne a kombinát kiépítésének dolgában, értették egymás gondolatait.

Közbevetve: az 1989-es rendszerváltás után – úgy tűnik – az egy vállalat belüli vertikális termelési szerkezetet idejétműltnek tekintették, de ehhez hozzájárulhattak a rendszerváltást kísérő, a gazdasági átalakítással járó piaci és más nehézségek is. Mindenesetre az alacsony értékű fát értékes lapokká feldolgozó nagyüzemeket – Vásárosnamény, Szombathely, Mohács – privatizálták, miként az állami fűrészüzemek jórészt is. Éppen Schmidt Ernő hívta fel a figyelmet akkoriban arra, hogy ezzel a hazai kitermelés függősége alakulhat ki a külföldi tőkével szemben.

A fölöttébb innovatív gondolkodású, nagy szorgalmú és munkabírási Schmidt mindenben kielégítette a személyéhez fűzött reményeket. Magas szintre emelte a műfalap- és lemezgyártást (laminált, tükörfényes felületkezelés, cementkötésű forgácslapgyártás megteremtése), s emellett folyt a bútór- és bútorkatrész, valamint az épületelem-gyártás is. Szakadatlanul fejlesztett, beruházott.

Időnként csöndes, pusmogó kritika is észlelhető volt vele kapcsolatban, miszerint túlságosan elhajlott az iparfejlesztés irányába, s mint vállalatvezető, nem fordít megfelelő figyelmet az erdőgazdálkodásra. Schmidt ezeket a kritikákat a rá jellemző csöndes, bölcs derűvel könnyedén elhárította, mondván: felfogása szerint nincs fejlett faipar fejlett erdőgazdaság nélkül.

Munkáját tudományos igényességgel végezte. A megtisztelő „dr. tech.” címet is a lapgyártás témájára épülő disszertációjának sikeres megvédésével nyerte el 1971-

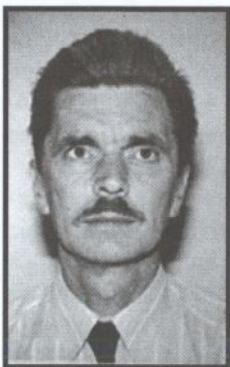
ben. Tudását közel húsz éven keresztül adta át Sopronban a leendő faipari mérnököknek, kezdetben meghívott előadóként, majd docensként, illetve 1981-től címzetes egyetemi tanárként. Vállalata 1976-ban az Erdészeti és Faipari Egyetem egyik bázisgazdaságává vált. A cég neve a privatizálást megelőzően, még 1992-ben FALCO Fakombinátra változott, azt követően részvénytársaság, 2007-től pedig Kronospan-FALCO lett. Ez azonban már nem az ő világa volt, mert 1989-ben, 64 éves korában nyugállományba vonult. A nyugalom évei azonban nem a tétlenség éveit jelentették a számára. Élete során számos publikációja is megjelent a szakirodalomban.

Nagy szakmai elfoglaltsága mellett tevékeny tagja volt a társadalmi közéletnek is, így például egyike volt azoknak az egy kézen összeszámolható erdészeti szakembereknek, akik 1945 után bejutottak a Parlamentbe. 1975–1990 között volt országgyűlési képviselő.

Nemzetközi szinten is elismert munkásságát számos állami és társadalmi kitüntetéssel jutalmazták. Ezek közül talán a legkiemelkedőbb az Állami Díj (1978).

Király Pál

Elhunyt Zelena István Dénes okleveles erdőmérnök

1941-ben született a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Felsőzsolcán.

Erdőmérnöki oklevelét 1967-ben szerezte meg. Ezt követően az Erdészeti Növényvédő Szakmérnöki oklevelét 1982-ben kapta kézhez.

Az 1967–1968-as években az Észak-Magyarországi Erdőgazdaságnál termőhelyfeltárási előadóként tevékenykedett, majd 1969-től a Borsodi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaságnál műszaki ügyintéző, 1985-től pedig erdőtelepítési előadó.

1992-ben a Répáshutai Erdészet főmérnöke lett, és erdőtelepítési vezetőként növelte a borsodi erdők területét.

1996-ban átkerült az Állami Erdészeti Szolgálat Miskolci Igazgatóságára, ahol erdőfelügyelőként dolgozott nyugdíjazásig.

Tudományos munkásságát az 1973-ban elkészített Talajhatározó jelzi.

Számos alkalommal Kiváló Dolgozó Oklevelet, 1976-ban Miniszteri Oklevelet kapott a „Fásítási ankét” alkalmából.

Eltemették Firbás Oszkár erdőmérnök tanárt

Az idősebb fiú visszaemlékezése életútjára – elhangzott a temetésen, 2017. november 15-én.

*„Elmenni oly nehéz volt,
Itt hagyni titeket,
De ne fájjon most már szívetek,
Mert én boldog vagyok,
S fényes felhőkön túl, találkozni fogunk.”*

Kedves Gyászoló Család, Rokonok, Ismerősök, Tisztelők, Jelenlévők!
Édesapánk, Apu, Oszó papa!

Itt állunk előtted, és valamennyi családtag nevében fájdalommal, de a viszontlátás reményében búcsúzom Tőled, aki voltál, apa, férj, példamutató férfi, nagypapa, dédapa, de mindenekelőtt ember. De ki is voltál valójában nekünk?

Szegeden született 1923. június 22-én polgári értelmiségi család első gyermekeként, keresztény értékrendű, római katolikus vallású magyar családba. Ezen identitásodat egész életedben vallottad és megtartottad.

1941-ben Szegeden érettségiztél, ezután édesapád kérdésére – Mi akarsz lenni, fiam? – büszkén vágtad ki: erdőmérnök! Miért? Mert apai nagy-nagybátyám az volt a felvidéki Szakcsányban, és arra érez hívást!

Sopronban élted át a világháborús front átvonulását 1945 elején, a város Budapest után az országban a legnagyobb bombatámadásokat szenvedte el. Mesélted, egy alkalommal szirénázáskor többedmagaddal a városból az erdőbe futottatok ki, egészen a Károly-magaslatig. A légitámadás után visszatérve látátok, ahol odafelé lihegve megálltatok az erdő szélén, pusztulás, bombatölcsér bombatölcsér hátán. A Jóisten és az erdő megmentett Téged.

1947-ben vettél át Sopronban erdőmérnöki okleveledet, de idén már Nándor fiad vette át szeptember elején rubint diplomádat, melyet az első után 70 évvel adományoz az egyetem.

1948-tól az erdészeti szakoktatást választottad hivatásul. A kezdetek után az

esztergomi erdész szakiskola tanára, majd igazgatója lettél, ahol 1951-ben megismerkedtél Bednárk Erzsébettel, feleségeddel, édesanyánkkal. Házasságotok 1951 karácsonykor kötöttétek meg. A szakiskola közben Sopronba költözött, így én 1952-ben, Nándor öcsém 1954-ben, Judit húgom 1956-ban Sopronban született. Az iskola átalakult, és 1954-től a Soproni Erdészeti Technikum (később Szakközépiskola) tanáraként az erdőhasználat és vadgazdaságtan szaktárgyakat tanítottad, de sokszor helyettesítetted más szaktárgyakban, sőt a matematika oktatásában is.

Életem megmaradt egyik első emléképe, amikor 1956. november elején kézen fogva kivittél a Várkerületre, a Győri út kereszteződéséig, ahol szörnyű dübörgéssel özönlöttek be a megszálló szovjet páncélosok Győr felől. Megszorítottad kis kezem, és azt súgtad: „Nézd meg jól, fiam. Most tiporják el a magyar szabadságot.” Nagyon meg voltam ijedve, ezt szóról szóra meg is jegyeztem, a tankok képe a lelkembe égett...

1959-ben született Oszkár-András öcsénk, szegényke 1960 tavaszán 13 hónaposan itt hagyott minket. Sose felejttem el akkori zokogásod szobánk ajtófélfájának dőlve. Mostantól itt e sírban együtt pihenhet testetek...

Szakmai munkásságod ekkor már messze a tanári és kollégiumi nevelői feladatokon túl terjedt, számos cikk és nívódíjas tankönyv megírása, ill. abban való részvétele mellett, az ifjúságot azokban az időkben is izzó hazafiasságra, magyarságra neveltetted.

1959 áprilisában a városi Petőfi Színházban, az alkalmas tanulók kiválasztásával, kétéves betanításával, rendezésedben, az Erdészeti Technikum diákjai előadták Katona József Bánk bán című drámáját. Két előadást terveztetek, hat lett belőle.

Ugyanekkor önálló évtizedes tudományos vízrajzi-hidrológiai kutatásba is kezdted. A Tanulmányi Erdőgazdaság erdészei segítségével a Soproni-hegység forrásait vizsgáltad, folyamatosan mérted vízhozamukat, az eredményeket feldolgoztad, és bebizonyítottad e módszerrel is a régi bibliai eredetű népi bölcsességet: hét bő – hét szűk esztendő...

Szigorúan neveltetted iskolás korba kerülő fiaidat, berzenkedtünk is emiatt eleget, olykor testi fenyítést is alkalmaztál. Isten tudja, mi vezetett ekkor ilyen útra, de az biztos, most hálát adok azért, ahogy neveltél következetességre, fegyelemre, kitartásra, pontosságra, felelős-

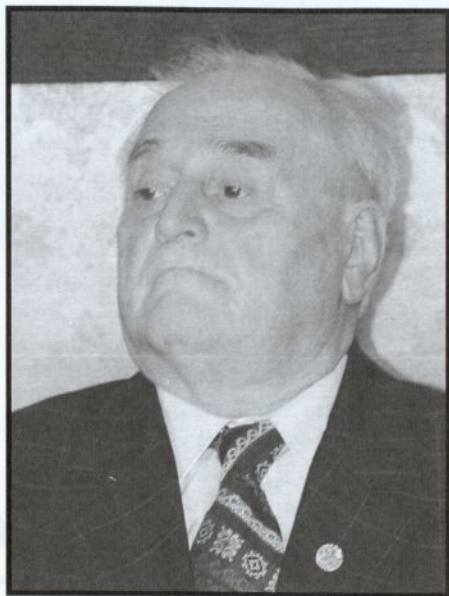
ségre. Ma jórészt ennek köszönhetem, hogy az lehettem, lettem, aki vagyok. Zenére is tanítottát minket, engem cselőzni, Nándit hegedülni, Jutkát zongorázni, amihez vettél is kéz alatt egy rövid koncertzongorát, amely ma a nagycenki Széchenyi-kastély dísztermében van kiállítva, és nyárestéken hangversenyt is adnak rajta.

Nem felejtjük a családi karácsonyokat, családi ünnepeket sem, melyeket mindig nagy szeretettel, gondossággal terveztél-szerveztél, és leptél meg minket, pl. a padlótól a plafonig érő karácsonyfánk olykor az erdőgazdaság által kitermelt 100 éves lucfenyője csúcsának – iparilag már nem hasznosítható – felső 3 m-e volt sűrűségével, illatával.

Iskolás éveink alatt télen gyakran vittél minket, fiúkat az általad vezetett, a vadgazdaságtan gyakorlatát képező Sopron környéki iskolai tanulmányi vadászatokra. Nekünk a részvétel, a látottak hatalmas élményt jelentettek, edzettek a természetben való fizikai helytállásra, kitartásra, a jelenlétre, és kalandéhségünket is teljesen kielégítették! Felejtethetetlen – sokszor voltam tanúja –, ahogy a vadászat reggelén, a helyszínen utolsó vezetői eligazításon tartottad szokott stílusodban, humorral vetted rá a kiskorú vadászokat a fegyelemre, felelősségre: „Fiam, ha a hajtásban szembe jön veled életed legnagyobb zsiráfikája, nem lösz, hanem megemeled a kalapod, s azt lengetve további jó utat kívánsz neki!” Képzeltető a kamaszokra gyakorolt hatás... De a negyven év alatt számtalan ilyen vadászon, a kamaszkezekben lévő éles lőfegyverekkel sem történt soha semmi baj! Ha csak erre gondolok, máris elszorul a szívem.

Felejtethetetlen az is, ahogy 1966-tól a nyári vakációk alatt, olykor a téli szünetben is, jártad velünk, fiaiddal az ország hegy-völgyeit kerékpáron és gyalog-túrázva. 1968 nyarán már 1400 km-es biciklitúrán az egész országot átlósan átbicikliztük sátorral, gumimatraccal, 1969-ben pedig gyalog egyhuzamban, 37 nap alatt teljesítettük az akkori Országos Kéktúra 923 km-es távját Sümeg és a zempléni Nagy-Milic csúcsa között, hátizsákkal, tornacipőben.

Megtanítottad, hogy a magyar erdő a természet temploma, melyben valóban a Természetfölköttihez kapcsolódunk. Megtanultuk a magyar táj, föld, erdő szeretetét, az erdőben való félelem nélküli, biztos tájékozódást

és bátor mozgást, nem visszariadást a nehézségektől, a kényelmetlenségek elviselését, a forrásból ivást, a sátorverést percek alatt, a fő ehető és mérgező gombák ismeretét, táborüzgyűjtást, bicska- és baltahasználatot, rám meg, mint „műszakira”, az állandó biciklijavítást, defektszerelést hagytad. S túl e készségek elsajátításán, ilyenkor napi naplóírással köteleztél is minket. Nem volt mese, csinálni kellett. És ennek emlékezete jóval később mekkora segítséget jelentett nekem önálló túráimhoz, zarándokútjaimhoz egészen máig! A Jóisten áldjon meg mindezt!

1968-ban megszerezted a pedagógusi, mérnök-tanári oklevelet. Ennek alapján – annak teljes hiánya miatt – kidolgoztad hazánkban elsőként az erdészeti szaktantárgyak tanításának módszertanát. A továbbiakban pedig tájrendező és környezetvédelmi szakmérnöki diplomát, felsőfokú gombaszakértői oklevelet és műszaki doktori címet szereztél, valamint számtalan szakmai, pedagógusi és társadalmi kitüntetésben, díjban is részesültél.

1977-ben megérted idősebb fiad esküvőjét, a következő évben pedig csaknem egyszerre testvéreim, a „picusok”, Nándi és Jutka házasságkötését. Azután pedig megindult a tíz unoka sora: 1978-ban az első, majd még kilenc következett 1992-ig.

1993-ban 46 év szolgálat után 70 évesen mentél nyugdíjba, de a soproni Erdészeti és Faipari Egyetem Tanári Intézetébe meghívott előadónak és vizsgáztatónak még aktívan legalább másfél évtizedig visszajártál.

2003-ban édesanyánk betegsége miatt Sopronból végleg Budapestre jöt-

tetek. Közös akarattal Jutka családjához költöztetek, de Zsóka mama 2005-ben az örökkévalóságba távozott. Azóta özvegyként Judi és családja szerető ölelésében éltél. Közben rendszeresen tartottuk a személyes kapcsolatot, mi hozzád, Te rendszeresen hozzánk látogattál, és Tamásiba, Nándiékhoz is. Unokáid mindig nagy örömmel és szeretettel várták utánozhatatlanul derűs, vidám jelenlétedet, szavaidat, nem is beszélve a sok kisebb-nagyobb ajándékról, csokikról és rúd szalámikról, amik ilyenkor mindig előkerültek nagy szatyraidból, elmaradhatatlan aktatászkádból. Unokáidat nagyon szeretted, s immár felnőttként is minden unokád nagyon szeret téged.

Most ők mind itt állnak előtted. Három lányunokád, eltávozásod órájában még abban a különleges kegyelemben is részesülhetett, hogy valamennyiünk közül utoljára láthattak, hallhatták elnyugvó utolsó lélegzetvételeidet, szólhattak hozzád, megsimogathatták kisimult arcodat. És szüleik által jelen vannak dédunokáid is, mind az öt, illetve a hatodik, aki épp készülődik már e földi életre.

Ahogy Lenke unokád suttogeta utolsóként a füledbe:

„Kérlek Oszi papa, mostantól Te imádkozzál érettünk, itt maradtakért!”

Búcsúzom Tőled, családjunk nevében is a viszontlátás biztos tudatában kedvenc Vörösmarty idézetteddel, amit mindig elmondtunk együtt, kezét rázva, átölelve egymást, mikor nagy túráink során felértünk egy-egy hegycsúcsra:

„Köszönjük élet! áldomásidat,

Ez jó mulatság, férfimunka volt!”

Isten áldjon, vigyázz ránk, és imádkozz érettünk!

Meghalt Iványi György

Gödöllőn, 88 éves korában elhunyt *Iványi György* erdésztechnikus, kerületvezető vadász. Egész szakmai pályafutása Gödöllőhöz s az állami erdő- és vadgazdálkodáshoz kapcsolódott. Kitűnő fácántenyésztőként szerzett magának szakmai elismertséget; egy időben tenyésztő-vezető is volt. Imponáló méretű volt szép vadászkesz gyűjteménye. Egyik alapító tagja volt a Gödöllői Nyugdíjas Erdészek Egyesületének. Hamvait széles körű részvétől kísérve ugyancsak Gödöllőn helyezték végső nyugalomra.

Két új „sötétzöld” kötésű könyv

Az első „zöld könyvek”

Danszky István, az Országos Erdészeti Főigazgatóság erdőművelési főosztályának vezetője az 1960-as évek elején szervezte meg az általa és Rótt Ferenc erdőmérnök által szerkesztett „Magyarország erdőgazdasági tájainak erdőfelújítási, erdőtelepítési irányelvei és eljárásai” című, többkötetes írásmű megjelentetését. Ezeket a köteteket kemény-táblás, zöld vászonhuzatú kötésük miatt röviden csak „zöld könyveknek” emlegették a szakmában. A nagy csapatmunka eredményeként íródott mű megtartotta a Babos Imre által meghúzott 50 erdőgazdasági tájhatárt. Ugyanakkor hat nagy erdőgazdasági tájcsoportha vonta össze azokat. Másrészt pedig tovább differenciálta a tájakat számos tájrészletre.

Végül a természeti földrajz, a növény-szociológiai, termőhely-ismerettani és erdészeti szakismeretek nagy egyvelegéből egy eléggé bonyolult, de belső logikai kapcsolatra épülő és ezért áttekinthető, kombinált, komplex rendszer alakult ki, amely nagymértékben megváltoztatta az erdőgazdálkodás egész filozófiáját.

Mindez azonban a mai erdészek számára már egészen természetes és hozzájárul ahhoz, hogy a fenntartható, természetközeli erdőgazdálkodás egyre inkább ökoszisztéma-gondozó jellegű legyen, természetesen nem lebecsülve és mellőzve az erdő termelési funkcióját, amely a pénzügyi alapokat teremti elő a másik két tevékenység harmonikus érvényesítéséhez.

A megújítás kezdete

Az ezredforduló után még Danszky István pendítette meg, hogy időszerű lenne a „zöld könyveket” aktualizáltan ismét megjelentetni. Erdészettudományunk képviselői is szorgalmazták a könyvek korszerűsített változatának kiadását.

Az erdészet akkori minisztériumi vezetői a javaslatot erkölcsileg és anyagilag is támogatták. A téma gondozásával az Állami Erdészeti Szolgálatot (AESz) bízták meg.

A beindult munka eredményeként jelent meg 2006-ban az AESz, Halász Gábor főigazgató kiadásában az első kötet „Magyarország erdészeti tájai” címmel. Ebben már 57 tájat különített el a most is népes szerzői kollektíva.

A könyv elkészítésével kapcsolatos megbeszélés-sorozat alkalmával azonban tapasztalható volt, hogy az egyébként kétségtelenül innovatív személyiségű Danszky István ragaszkodott a 60-as évekbeli elképzeléseihez. S az új idők által megkövetelt változtatásokra irányuló törekvésekben szellemi tulajdonának elorzási szándékát gyanította. Emiatt a munkálatok folytatása megszakadt.

Nemsokára meg is halt.

Ebbe a röviden vázolt folyamatba meglepetésként hatott annak a két, immár „sötétzöld” kötésű, pompás kivitelű és impozáns méretű kötetnek a megjelenése, amely ismét a „Magyarország erdészeti tájai” felcímet viseli. Az írásművek főszerkesztője dr. Führer Ernő erdőmérnök, a Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ Erdészeti Tudományos Intézetének tudományos tanácsadója, szerkesztőjük pedig Kovács Pál, a NÉBIH Erdészeti Igazgatóság főerdőtervezője. Ők ketten több mint száz személy és szervezet munkáját fogták össze. A könyveket a Wisnovszky Károly által vezetett NÉBIH Erdészeti Igazgatóság adta ki, a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával.

A teljesen megújult sorozat I. kötete a Nagy-Alföld erdészeti tájcsoporthaival, II. kötete pedig az Északi-Középhegység tájcsoporthaival foglalkozik. A két kötet együttes terjedelme 972 + 574 oldal. Híradónk előző számának 22. oldalán is megjelent egy féloldalas kommuniké a könyvekről, az FM sajtóközleményeként.

Szépek, modernek

Ezúttal csupán néhány első benyomást adom közre, amelyek lapozgatás közben merültek fel bennem.

Az legelső benyomás: a könyvek nagyon szépek. A Berkana Kft. kitűnő nyomdai munkát végzett, miként a grafikai munkát és tördelést végző Hévízi Mónika és Matasik Ágnes is. A nyomdászok bevetették mindazt a tudást, anyagot és technikát, ami egy szép és jó szakkönyv előállításához manapság bevetethető. (Cifrázkodó túlzásokba azonban nem estek.)

A könyvek nagyon szemléletesek. A mai rohanó világban az egy pillantással felmérhető ábrában, illusztrációban kell elmondani mindazt, amit lehet (vagy abban is). Színes fotó, diagram, térkép-

vázlat bőven van a kötetekben. Ezek nem csak tartalmi, de esztétikai értéküket is fokozzák.

A szemléletesség kiemelésével egyben arra is rámutathatok, hogy az alkotók a legmodernebb lehetőségeket is felhasználták, mint például az űrtechnika, a távérzékelés vagy némely nagytáj digitális domborzatmodellje a NASA űrfelvételei alapján.

Az egyes erdészeti tájak leírása csaknem minden esetben ugyanazt az egységesen hármas tartalmi-szerkezeti felépítést követi: a táj földrajzi, erdészeti és erdőgazdálkodási jellemzését.

A múltbéliekhez képest új sajátosság, hogy a tájleírás foglalkozik a tulajdoni és gazdálkodói viszonyokkal. Például az állami erdészeti zrt.-k mellett a természetvédelmi szervek és önkormányzatok által kezelt területek, a magántulajdonú erdőkben a rendezetlen tulajdonú erdők mennyisége.

Nagy hangsúlyt kapott a természetvédelem, az erdők természetessége, a közjóléti funkció. Kitérnek a könyvek az eddigi erdőgazdálkodás történeti áttekintésére és a jelenlegi gazdálkodás jellemzésére, valamint a várható trendekre.

E gondos alapozás után következik a jövő; az erdőgazdálkodás tervezésére vonatkozó irányelvek.

Valamikor 60 évvel ezelőtt, a gazdálkodás ökológiai alapokra helyezésének idején, szakmai elődeink teljesen elfogadták ezt az új rendszert, de azt kifogásolták, hogy az egyes erdőtípusokhoz nem rendelkeztek hozzá technológiát. Babos Imre, de különösen Danszky ezt a hiányt pótolta, talán már a kelletténél is aprólékosabb részletességgel.

A most ismertetett „sötétzöld” könyvek ezt a csapdát elkerülték, mert csak irányelveket, ajánlásokat adnak. Így az erdőgazda szabad kezet kapott a lehetőségek közötti választásra. Ez nagyfokú rugalmasságot vitt a könyvbe, ami az időállóság egyik feltétele.

Az érdekes, olvasmányos, szép, értékes kötetek elhelyezését ajánlom az otthoni kézi könyvtárba minden kolléga számára. A nyugdíjasoknak is, valamint a szakmán kívüli, de az erdő iránt érdeklődőknek is: ökológiával, földrajzzal, tájgazdálkodással foglalkozóknak, természetvédőknek és természetjáróknak, erdőpedagógusoknak stb., még a katonai földrajz és tereptan művelőinek is.

Király Pál

Mikulás-vonattal Lillafüredre

Mint a mesében...

Hullt a hó. A hegyek között, völgyek között zakatolt a vonat. A táj pedig, amin keresztül haladt, fehérbe öltözött. A fenyők ágain hópamacsok. És fenn Lillafüreden díszek, fényfüzerek, alattuk mesevilág, mesehősökkel, Mici mackóékkal, Lúdas Matyival, Szörnyella de Frásszal, meg persze, a Mikulással és udvartartásával... No és mindenütt csillogó gyerekszemek, megilletődöttség és várakozás. Már lent, a diósgyőri állomáson, majd fenn Lillán: várakozás a Mikulásra. Akinek – az Északerdő és a Diósgyőriért Alapítvány jóvoltából – Miskolcon saját vonata van. Akihez – és az ajándékaikért – ez idő tájt feldíszített, csillogó-villogó vonaton utazhat az ember. Azaz, az ember gyereke, unokája. (Nem mellesleg elsőként az északerdős gyerekek.)

2002-ben, amikor is a „megszállottak”, Boda Péter az alapítvány, Mátrai Imre, a vasútüzem vezetője, Alföldi Lászlóné és színtársulata, a mesehősök és krampuszok, meg a műszaki közreműködők jóvoltából először kigördült a Mikulás-vonat, azóta már többen utaztak rajta, mint Miskolc lakossága. A híre meg mára jóval túlért a város határain, és öregbítette az erdei vasút gazdájának, az Északerdő Zrt.-nek a hírét is.

A völgyben a ködborította Hámor

Az induló állomás a Dorottya utcában

Csillogó szemekkel csüggenek a Mikulásra

Mátrai Imre vasútüzem-vezető

Érkezés a lillafüredi Mikulás-birodalomba

A műszaki stáb tagjai

Malacka és barátai között

A jegyvizsgáló krampuszlányok

Havas tájon kanyargott a Mikulás-vonat

A Mikulás és fegyverhordozói, a krampuszok

Lúdas Matyi a lila libával

Fotó: Zétényi Zoltán